

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANASANAT DALI
SANATTA YETERLİK TEZİ

AKSEKİ ÇEVRESİNDE TESPİT EDİLEN ÇUVAL VE HEYBE
DOKUMALAR

Hazırlayan
Mehmet Ali EROĞLU

Danışman
Prof. Nuray YILMAZ

İzmir-2013

YEMİN METNİ

Sanatta yeterlik tezi olarak sunduğum “**Akseki evresinde Tespit Edilen uval ve Heybeler**” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı dūřecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yaralandığım eserlerin bibliyografyada gōsterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

11/02/2013

Mehmet Ali EROĞLU

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü'nün ...../...../..... tarih ve ..... sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin ..... maddesine göre Geleneksel Türk Sanatları Anasanat Dalı Sanatta Yeterlik öğrencisi Mehmet Ali Eroğlu'nun "Akseki Çevresinde Tespit Edilen Çuval ve Heybe Dokumalar" konulu tezi incelenmiş ve aday...../...../..... tarihinde, saat ..... 'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra ..... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anasanat dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin ..... olduğuna oy ..... ile karar verildi.

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ FORMU

Tez No: _____ **Konu Kodu:** _____ **Üniv. Kodu:** _____

• **Not:** Bu bölüm merkezimiz tarafından doldurulacaktır.

Tez Yazarının

Soyadı: EROĞLU

Adı: Mehmet Ali

Tezin Türkçe Adı: “Akseki Çevresinde Tespit Edilen Çuval ve Heybe Dokumalar”

Tezin Yabancı Dildeki Adı: “Woven Bags And Saddlebags Identified Around Akseki”

Tezin Yapıldığı

Üniversite: D.E.Ü.

Enstitü: G.S.E.

Yıl: 2013

Diğer Kuruluşlar:

Tezin Türü:

Yüksek Lisans:

Dili: Türkçe

Doktora:

Sayfa Sayısı: 365

Tıpta Uzmanlık:

Referans Sayısı:328

Sanatta Yeterlik:

Tez Danışmanının

Ünvanı: Prof.

Adı: Nuray

Soyadı: YILMAZ

Türkçe Anahtar Kelimeler:

1-Dokuma

2-Çuval

3-Heybe

4-Yörük

5-Akseki

İngilizce Anahtar Kelimeler:

1-Weaving

2- Sack

3-Carpet Bag

4- Nomad

5-Akseki

Tarih:

İmza:

Tezimin Erişim Sayfasında Yayınlanmasını İstiyorum Evet Hayır

ÖZET

Araştırma konusu olarak “Antalya ili Akseki ilçesinde tespit edilen çuval ve heybe dokumalar ” sanatta yeterlik tez konusu olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamında 2010-2011-2012 yılları içerisinde Akseki merkez, köyleri ve yaylarına gidilerek gerekli araştırma ve görüşmeler yapılmıştır.

Akseki ilçesi, coğrafi konumu itibariyle dağlık bir alan olup özellikle Toros dağları eteklerinde birçok irili ufaklı yaylaları bünyesinde barındırmaktadır. Bu yaylalarda, sürü otlatan geçimini hayvancılık ve buna bağlı olarak göçebelik faaliyetleriyle uğraşan birçok topluluklara rastlanmıştır. Göçebe yaşantısının vazgeçilmezlerinden olan çuval ve heybe kullanımının günümüzdeki durumunu bizzat yerinde inceleme imkânı olmuştur. Akseki'nin kaynaklarca desteklenen 10 un üzerinde büyük yaylası ve bu yayların etrafında küçük Yörük grupları ve yerleşim yeri bulunmaktadır.

Günümüzde Yörük gruplarının yerleşik hayata geçmeye zorlanması, göçler yapılırken karşılaşılan sorunlar ve hızlı gelişen teknolojik gelişmeler gibi sebeplerle çuval ve heybe kullanımının azalmasına sebep olmaktadır. Yaklaşık olarak üç yıllık bir alan ve saha araştırması yapılarak tespit edilen dokuma örnekleri; desen, renk, kompozisyon, malzeme ve özellikleri itibariyle incelenip kataloglama işlemi yapılmıştır. Dokuma örneklerine ulaşılp gerekli inceleme yapıldıktan sonra yöreden elde edilen bilgiler ile daha önceden yapılan araştırmalar ve literatür kaynaklarıyla desteklenmiştir.

Konuya ilişkin olarak tez danışmanım sayın Prof. Nuray Yılmaz'ın yönlendirmesi ile araştırmayı oluşturacak alt başlıklar oluşturulmuştur. Tez çalışmasının birinci bölümünde; Akseki'nin tarihi ve coğrafyası, Yörük yaşamı, Yörüklerin sosyal yaşamı ve tarihi hakkında bilgi, Akseki ilçesinde yaşayan Yörükler ve bu Yörükler'in göç yolları, hangi yaylalarda ne kadar kaldıkları belirlenmiştir.

İkinci bölümde ise Akseki ilçesinde tespit edilen çuval ve heybelerin “teknik, desen ve kompozisyon özellikleri” başlığı altında incelenerek; çuval ve heybelerde kullanılan hammaddelerin neler olduğu, dokumaların hangi tezgahlarda dokunduğu, çuval ve heybelerin teknik, desen, malzeme özellikleri ile dokumaya hazırlık işlemlerinin neler olduğu araştırılmış ve tezin ilgili bölümünde ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Akseki ve çevresinde ikiyüz civarında çuval ve heybe dokuma örneği tespit edilmiş olup bu örneklerden yüz adedi tez çalışmasının katalog bölümünde ayrıntılı olarak verilmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise tez danışmanı ile belirlenen sekiz çuval ve heybe dokuma örneğinin restitüsyon çalışması yapılmıştır.

ABSTRACT

This doctorate dissertation is concerned with “the weavings functioning as sack saddlebag within the borders of the county of Akseki in the southwestern Turkish province of Antalya”. In the framework of this research site analysis and interviews have been conducted during the years 2010, 2011 and 2012.

In terms of its geographical features the region of Akseki is mountainous and it contains plateaus of various sizes especially on the outskirts of the Taurus Mountains. In these plateaus there have been many communities who live on stock-breeding and related nomadic activities. Through this research it has been possible to analyze the weaved sacks and saddlebags which have been the indispensable components of nomadic life. In Akseki there are more than ten large plateaus which are supported by natural springs and around these plateaus there are little Turkish nomadic groups which are called “Yörüks.”

Today the use of sack and saddlebag weavings are no longer seen frequently due to several reasons such as the policies forcing nomadic Yörük groups to settle down, problems related with nomadic transportation and fast technological developments. The samples of weavings which have been collected as a result of a three-year long site analysis are analyzed and catalogued in terms of patterns, colors, compositions and materials. The empirical knowledge produced by this research are compared with previous research and already established scientific resources on this field.

With the help of my thesis supervisor Prof. Nuray Yılmaz, it has been possible to formulate the main headlines of the thesis. The first section of the thesis is concerned with the history and geography of Akseki, nomadic life of Yörüks, information on Yörüks, Yörüks in the region of Akseki, the nomadic trajectories of the Yörüks, the plateaus used by Yörüks for their temporary settings, and the durations of their stays in these plateaus.

In the second section of the thesis the sacks and saddlebags identified in Akseki are investigated in detail with respect to techniques, patterns, compositional features, raw materials, the looms used for weavings and the process and preparation of weavings.

Within the limits of this research approximately 200 sacks and saddlebags in the form of weavings are identified. 100 of these weavings are analyzed in detail within the catalogue section of this thesis. In last section of this thesis contains restitution works of 8 samples of sacks and saddlebags selected together with the thesis supervisor.

ÖNSÖZ

Sanatta yeterlik tezi olarak hazırlanan bu çalışma, Antalya'nın küçük ve şirin ilçesi olan Akseki ilçe merkezi, Akseki'nin köyleri ve yaylaları olarak sınırlandırılmıştır. Bu çevrede tespiti yapılan çuval ve heybe dokumaları, bölgede yaşamlarını sürdüren Yörüklerle sınırlandırılmıştır.

Akseki İlçesi Antalya'nın kuzeydoğusunda, Toros dağlarının yüksek ve engebeli kısmında yer alan dağlık bir yerleşim yeridir. Nüfus ve arazi bakımından küçük bir yerleşim yeri olan Akseki ilçesinde yaz aylarında merkez ve köylerde nüfusun azımsanamayacak ölçüde arttığı gözlenmektedir. Bu artışın sebebi, Akseki ilçesi sınırlarında olan yaylalar ve bu yaylalara dönemlik yerleşmelerdir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında Akseki nüfusunun Türkiye'deki ilçe nüfus oranlarına göre yüksek olduğu tespiti yapılmış olsa da son yıllarda özellikle 1980 ve sonrası yaşanan büyük şehirlere göçler sebebiyle ilçe merkez ve köylerinde nüfus yoğunluğu belirgin oranda azalmıştır. Bu tarihten sonra ilçe uzunca bir dönem çevre il ve ilçelere göç vermiştir.

Antalya tarihi ve turistik bölgeleri itibariyle turizmin başkenti olarak tanımlanmaktadır. Antalya ilinin gerek doğal güzelliklerinden, gerek Antalya il merkezi ile sahil ilçeleri gereken payı almakta ise de denize sınırı olamayan başta Akseki, İbradı ve Gündoğmuş gibi ilçeler bu zenginlikten mahrum kalmaktadır. Bu yerleşim yerleri günden güne küçülmekte ve halen dış göçler yaşanmaktadır.

Antalya gibi birçok medeniyete ev sahipliği yapmış bir yerleşim yeri olan Akseki'nin turizm gelirlerinden faydalanamaması, geri kalmışlığı, kaderine terk edilmiş olması bu yöredeki var olan güzelliklerin ortaya çıkarılamaması açısından son derece üzüntü verici bir durumdur. Bu bağlamda turizmin başkenti sayılan ve bu güzelliklerden mahrum olan, bünyesinde farklı güzellikler barındıran Akseki ilçesindeki Yörük yaşamı, yaylaları ve yayalardaki dokuma kültürünün tespiti amaçlı böyle bir çalışma yapılmıştır.

Konuya ilişkin olarak Akseki merkez ve köyleriyle birlikte, Toros Dağları'nın eteklerinde bulunan yaylalara gidilerek; çuval ve heybe dokumalarını desen, renk, malzeme, kompozisyon özellikleri tespit edilerek kataloglama işlemi yapılmıştır.

Sanatta yeterlik çalışmasının her aşamasında güler yüzlülüğü, samimiyeti ve yol göstericiliği ile her zaman yanımda olan sayın hocalarım; Prof. Elvan ÖZKAVRUK ADANIR, Doç. Oya SİPAHİOĞLU'na, tez hazırlama süresi boyunca destek ve yardımlarından dolayı Prof. Nesrin ÖNLÜ, Yard. Doç. Füsun ÖZPULAT hocalarıma teşekkürlerimi sunmak isterim.

“Akseki İlçesinde Tespit Edilen Çuval ve Heybe Dokumalar” isimli tez konumun seçimi ve çalışmanın sonuçlandırılması aşamalarında olumlu yönde beni motive eden yardımlarını esirgemeyen, bilgi ve birikimlerini benimle paylaşmaktan kaçınmayan tez danışmanım Sayın Prof. Nuray YILMAZ hocama şükranlarımı sunarak teşekkür etmeyi borç bilirim.

Eğitim hayatımın her aşamasında benden maddi manevi desteklerini esirgemeyen babam Ahmet EROĞLU ve annem Neslihan EROĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunar varlığı ile güç bulduğum hayatıma renk katan oğlum Eray EROĞLU'na sevgilerimi sunarım. Ayrıca ikinci ailem diyebileceğim Zeki -Filiz CENGİZ, Nevin –Yıldırım ATAYETER ailelerine desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

Her zaman görüşleri ile bana yol gösterici olan Balıkesir İl Kültür Turizm Müdürü Prof. Dr. Abdullah SOYKAN'a, ayırmış oldukları değerli vakitleri ve önerilerinden dolayı teşekkür ederim. Çalışmalarım sırasında desteklerini gördüğüm Akseki Meslek Yüksekokulu Müdürü Emin DOĞAN, Akseki Eğitim Hayratı Derneği yöneticisi Murşit PİŞKİN, Adem ÇETİN'e, Ata Bey'e yardımlarından dolayı teşekkür ediyorum.

Yapılan bu araştırmanın ve elde edilen bulguların Anadolu'da ve bölgede gündün güne kaybolmak üzere olan dokuma kültürü ne katkı sağlaması ve Yörük yaşamının vazgeçilmezlerinden olan çuval ve heybe dokumalarının gelecek kuşaklara aktarılmasında faydalı olacağını ümit ederim.

Mehmet Ali EROĞLU

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
YEMİN METNİ	i
TUTANAK	ii
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ TEZ	
VERİ FORMU	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR	x
HARİTALAR DİZİNİ	xi
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ	xii
ÇİZİMLER LİSTESİ	xvi
ŞEMALAR LİSTESİ	xx
RESTİTÜSYON LİSTESİ	xxiii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

AKSEKİ’NİN TARİHİ, COĞRAFYASI VE YÖRÜK YAŞAMI

1.1. Akseki’nin Coğrafyası ve Tarihi	10
1.2. Yörük Yaşamı	35
1.2.1. Yörük Yaşamı Hakkında Bilgi	43
1.2.2. Akseki İlçesinde Yörükler ve Göç Yolları	50

İKİNCİ BÖLÜM

AKSEKİ İLÇESİNDE TESPİT EDİLEN ÇUVAL VE HEYBELERİN

TEKNİK, DESEN VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

2.1. Çuval ve Heybelerde Kullanılan Hammaddeler ve Dokumaya Hazırlık	62
2.2. Çuval ve Heybelerde Kullanılan Tezgah Tipleri ve Özellikleri	83
2.3. Çuval Dokumalar	88

2.3.1.Çuvalların Teknik ve Malzeme Özellikleri	88
2.3.2. Çuvalların Desen ve Motif Özellikleri	94
2.4. Heybe Dokumaları	95
2.4.1. Heybelerin Teknik ve Malzeme Özellikleri	95
2.4.2. Heybelerin Desen ve Motif Özellikleri	97

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AKSEKİ VE ÇEVRESİNDE TESPİT EDİLEN ÇUVAL VE HEYBE DOKUMALARININ KATALOG ÇALIŞMASI, MOTİF VE DESEN ÇİZİMLERİ, DOKUMA RESTİTÜSYONU

3.1. Akseki ve Çevresinde Tespit Edilen Çuval ve Heybe Dokumalarının Katalog Çalışması	104
3.2. Çuval ve Heybe Dokumalarında Kullanılan Motif ve Desen Çizimleri	304
3.3. Çuval ve Heybe Dokuma Restitüsyonu	324
SONUÇ	332
KAYNAKÇA	341
ÖZGEÇMİŞ	

KISALTMALAR

A.E.H.D.	: Akseki Eğitim Hayratı Derneği
a.g.e.	: Adı geçen eser
b.t.y.	: Basım tarihi yok
b.y.y.	: Basım yeri yok
bkz.	: Bakınız
cm.	: Santimetre
dm.	: Desimetre
Doç.	: Doçent
Dr.	: Doktor
Ens.	: Enstitü
Hazl.	: Hazırlayan
Km.	: Kilometre
M.T.A.	: Maden Teknik Arama
No.	: Numara
Prof.	: Profesör
s.	: Sayfa
s.y.	: Sayfa numarası yok
v.b.	: Ve benzeri
y.y.	: Yüzyıl
Yrd.	: Yardımcı

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita 1. Çalışma Sahasının Lokasyon Haritası.....	11
Harita 2. Akseki İlçesinin Kabartma Haritası	14
Harita 3. Yörüklerin Soy Kütüğü Haritası	37
Harita 4. Yörüklerin Göç Yolları ve Yaylaları.....	50

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Fotoğraf 1. Akseki İlçesinden Bir Görünüm.....	10
Fotoğraf 2. Çimi Yaylası'nda (Akseki) Yörüklerin Günlük Yaşantılarından Bir Görünüm.....	44
Fotoğraf 3. Yörükler ve Dokuma.....	46
Fotoğraf 4. Bir Yörük Çadırı	48
Fotoğraf 5. Alacabel Yaylası'nda Manavgat Gençler Yörükleri	51
Fotoğraf 6. Akseki, Çimi Yaylasından Bir Görünüm	54
Fotoğraf 7. Akseki Yaylalarında Mersin Sarıkeçili Yörük Kadını	55
Fotoğraf 8. Yaylalarda Çadır İçinde Elektrik Üretilerek Tv Kullanımı.....	57
Fotoğraf 9. Alan Araştırmasından Görünüm	60
Fotoğraf 10. Yörüklerin Koyun Kırkımından Bir Görünüm.....	70
Fotoğraf 11. Koyun Kırkımından Detay	72
Fotoğraf 12. Kıl Tarağı	74
Fotoğraf 13. Yay	75
Fotoğraf 14. Eğirmeç, Eşmeş, Kirman, Kirmen, ...	77
Fotoğraf 15. Yün Eğirme	78
Fotoğraf 16. Çıkrik, Çark.....	79
Fotoğraf 17. Dikey Dolap, Gülcan, Gülecan	81
Fotoğraf 18. Istar Tezgahı.....	83
Fotoğraf 19. Istar Tezgahı ve Dokuma İşlemi	84
Fotoğraf 20. Göktepe Sülek Yaylası'nda Dokuma İşlemi	85
Fotoğraf 21. Yörede Kullanılan Dokuma Tarakları.....	85
Fotoğraf 22. Koyun ve Keçi Kırkım Makasları	87
Fotoğraf 23. Örnek: 1.....	105
Fotoğraf 24. Örnek: 2.....	107
Fotoğraf 25. Örnek: 3.....	109
Fotoğraf 26. Örnek: 4.....	111
Fotoğraf 27. Örnek: 5.....	113
Fotoğraf 28. Örnek: 6.....	115
Fotoğraf 29. Örnek: 7.....	117
Fotoğraf 30. Örnek: 8.....	119
Fotoğraf 31. Örnek: 9.....	121
Fotoğraf 32. Örnek: 10.....	123

Fotoğraf 33. Örnek: 11.....	125
Fotoğraf 34. Örnek: 12.....	127
Fotoğraf 35. Örnek: 13.....	129
Fotoğraf 36. Örnek: 14.....	131
Fotoğraf 37. Örnek: 15.....	133
Fotoğraf 38. Örnek: 16.....	135
Fotoğraf 39. Örnek: 17.....	137
Fotoğraf 40. Örnek: 18.....	139
Fotoğraf 41. Örnek: 19.....	141
Fotoğraf 42. Örnek: 20.....	143
Fotoğraf 43. Örnek: 21.....	145
Fotoğraf 44. Örnek: 22.....	147
Fotoğraf 45. Örnek: 23.....	149
Fotoğraf 46. Örnek: 24.....	151
Fotoğraf 47. Örnek: 25.....	153
Fotoğraf 48. Örnek: 26.....	155
Fotoğraf 49. Örnek: 27.....	157
Fotoğraf 50. Örnek: 28.....	159
Fotoğraf 51. Örnek: 29.....	161
Fotoğraf 52. Örnek: 30.....	163
Fotoğraf 53. Örnek: 31.....	165
Fotoğraf 54. Örnek: 32.....	167
Fotoğraf 55. Örnek: 33.....	169
Fotoğraf 56. Örnek: 34.....	171
Fotoğraf 57. Örnek: 35.....	173
Fotoğraf 58. Örnek: 36.....	175
Fotoğraf 59. Örnek: 37.....	177
Fotoğraf 60. Örnek: 38.....	179
Fotoğraf 61. Örnek: 39.....	181
Fotoğraf 62. Örnek: 40.....	183
Fotoğraf 63. Örnek: 41.....	185
Fotoğraf 64. Örnek: 42.....	187
Fotoğraf 65. Örnek: 43.....	189
Fotoğraf 66. Örnek: 44.....	191
Fotoğraf 67. Örnek: 45.....	193
Fotoğraf 68. Örnek: 46.....	195

Fotoğraf 69. Örnek: 47.....	197
Fotoğraf 70. Örnek: 48.....	199
Fotoğraf 71. Örnek: 49.....	201
Fotoğraf 72. Örnek: 50.....	203
Fotoğraf 73. Örnek: 51.....	205
Fotoğraf 74. Örnek: 52.....	207
Fotoğraf 75. Örnek: 53.....	209
Fotoğraf 76. Örnek: 54.....	211
Fotoğraf 77. Örnek: 55.....	213
Fotoğraf 78. Örnek: 56.....	215
Fotoğraf 79. Örnek: 57.....	217
Fotoğraf 80. Örnek: 58.....	219
Fotoğraf 81. Örnek: 59.....	221
Fotoğraf 82. Örnek: 60.....	223
Fotoğraf 83. Örnek: 61.....	225
Fotoğraf 84. Örnek: 62.....	227
Fotoğraf 85. Örnek: 63.....	229
Fotoğraf 86. Örnek: 64.....	231
Fotoğraf 87. Örnek: 65.....	233
Fotoğraf 88. Örnek: 66.....	235
Fotoğraf 89. Örnek: 67.....	237
Fotoğraf 90. Örnek: 68.....	239
Fotoğraf 91. Örnek: 69.....	241
Fotoğraf 92. Örnek: 70.....	243
Fotoğraf 93. Örnek: 71.....	245
Fotoğraf 94. Örnek: 72.....	247
Fotoğraf 95. Örnek: 73.....	249
Fotoğraf 96. Örnek: 74.....	251
Fotoğraf 97. Örnek: 75.....	253
Fotoğraf 98. Örnek: 76.....	255
Fotoğraf 99. Örnek: 77.....	257
Fotoğraf 100. Örnek: 78.....	259
Fotoğraf 101. Örnek: 79.....	261
Fotoğraf 102. Örnek: 80.....	263
Fotoğraf 103. Örnek: 81.....	265
Fotoğraf 104. Örnek: 82.....	267

Fotoğraf 105. Örnek: 83.....	269
Fotoğraf 106. Örnek: 84.....	271
Fotoğraf 107. Örnek: 85.....	273
Fotoğraf 108. Örnek: 86.....	275
Fotoğraf 109. Örnek: 87.....	277
Fotoğraf 110. Örnek: 88.....	279
Fotoğraf 111. Örnek: 89.....	281
Fotoğraf 112. Örnek: 90.....	283
Fotoğraf 113. Örnek: 91.....	285
Fotoğraf 114. Örnek: 92.....	287
Fotoğraf 115. Örnek: 93.....	289
Fotoğraf 116. Örnek: 94.....	291
Fotoğraf 117. Örnek: 95.....	293
Fotoğraf 118. Örnek: 96.....	295
Fotoğraf 119. Örnek: 97.....	297
Fotoğraf 120. Örnek: 98.....	299
Fotoğraf 121. Örnek: 99.....	301
Fotoğraf 122. Örnek: 100.....	303

ÇİZİMLER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Çizim No 1:Gözlü Yol.....	304
Çizim No 2:Çizikli - Çizgili.....	304
Çizim No 3:Sığır Sidiği.....	304
Çizim No 4:Koçboynuzu.....	304
Çizim No 5:Elibelinde.....	304
Çizim No 6:Kaz ayağı, sapan.....	305
Çizim No 7:Kedi tırnağı.....	305
Çizim No 8:Bilinmiyor.....	305
Çizim No 9:V'li, N'li.....	305
Çizim No 10:Damalı Su yolu.....	305
Çizim No 11:Bilinmiyor.....	305
Çizim No 12:Ok.....	305
Çizim No 13:Bilinmiyor.....	306
Çizim No 14:Bölük göz.....	306
Çizim No 15:Gözlü, Bülüç göz.....	306
Çizim No 16:Deve Kervanı, Deve boynu.....	306
Çizim No 17:Küçük göz Baklavalı.....	306
Çizim No 18:Yarım pıtrak.....	306
Çizim No 19:Yılanlı S'li.....	307
Çizim No 20:Damalı.....	307
Çizim No 21:Tarak.....	307
Çizim No 22:Küpe, Tarak.....	307
Çizim No 23:Nuska, Göz.....	307
Çizim No 24:İki gözüm.....	307
Çizim No 25:Damalı.....	308
Çizim No 26:Tarak, Darak, Taraklı.....	308
Çizim No 27:Kaz ayağı (Gaz ayağı).....	308
Çizim No 28:Çarpılı.....	308
Çizim No 29:Sapan.....	308
Çizim No 30: Gözlü yol.....	308
Çizim No 31:Su yolu, Sığır sidiği.....	308
Çizim No 32:Sığır Sidiği.....	309
Çizim No 33:Sığır sidiği – Kenar suyu.....	309

Çizim No 34:Sığır Sidiği	309
Çizim No 35:Canavar İzi	309
Çizim No 36:Çiçekli	309
Çizim No 37:Damalı	309
Çizim No 38:Kız kaçıran – Kadın boşatan	309
Çizim No 39:Deve hörgücü	310
Çizim No 40:Damalı - Baklavalı	310
Çizim No 41:Sığır sidiği	310
Çizim No 42:Yollu Göz	310
Çizim No 43: Eğriceli sığır sidiği	310
Çizim No 44:Çubuk – Çubuklu	310
Çizim No 45:Kedi Tırnağı – Kedi izi.....	310
Çizim No 46: Mızrak - Ok	310
Çizim No 47:Bölük göz	311
Çizim No 48:Kedi tırnağı.....	311
Çizim No 49:Sığır sidiği	311
Çizim No 50:Küpe – Küpeli yol	311
Çizim No 51:Saç Bağı – Küpe	311
Çizim No 52:Pıtrak	311
Çizim No 53:Küpe – Küpeli	311
Çizim No 54:Bilinmiyor	312
Çizim No 55:Yarım pıtrak	312
Çizim No 56:Pıtrak – Karnıyarık pıtrak.....	312
Çizim No 57:Elibelinde – Koç boynuzu	312
Çizim No 58: Elibelinde	312
Çizim No 59:Eğrice	312
Çizim No 60:Gıvrımlı – S’li – Yılanlı - İlanlı	313
Çizim No 61:Göz – Dörtgöz	313
Çizim No 62:Eğrice	313
Çizim No 63:Bilinmiyor	313
Çizim No 64:Göz	313
Çizim No 65:Bereketli – Pıtrak.....	313
Çizim No 66:Pıtrak	314
Çizim No 67:Baklavalı göz – Dilimli göz	314
Çizim No 68:Bilinmiyor	314
Çizim No 69:Yarım göz.....	314

Çizim No 70:Göz – Beş göz	314
Çizim No 71:Yarım Göz.....	314
Çizim No 72:Alalı – Alacalı	315
Çizim No 73:Hayat Ağacı – Ağaçlı – Ladinli - İladinli.....	315
Çizim No 74:Bilinmiyor	315
Çizim No 75:Pıtrak – Karnıyarık pıtrak.....	315
Çizim No 76:Tarak – Darak.....	315
Çizim No 77:Eğrice – S’li.....	316
Çizim No 78 :Pıtrak – Kanatlı pıtrak	316
Çizim No 79:Bilinmiyor	316
Çizim No 80:Küpe – Küpeli	316
Çizim No 81:Eğrice	316
Çizim No 82:Yıldız - İldız	316
Çizim No 83:Damalı	317
Çizim No 84:Üç göz	317
Çizim No 85:Pıtrak – Gözlü pıtrak	317
Çizim No 86:Canavar ayağı - Eğriceli.....	317
Çizim No 87:Kanatlı pıtrak.....	317
Çizim No 88:Sandıklı - Bereket.....	317
Çizim No 89:Bilinmiyor	318
Çizim No 90:Kaz ayağı.....	318
Çizim No 91:Baklavalı çengel	318
Çizim No 92:Dokuz Enikli	318
Çizim No 93:Küpe	318
Çizim No 94:Gözlü pıtrak.....	318
Çizim No 95:Bilinmiyor	319
Çizim No 96:Koç boynuzu	319
Çizim No 97:Göz	319
Çizim No 98:Eğriceli göz	319
Çizim No 99: Pıtrak	319
Çizim No 100:Bilinmiyor	319
Çizim No 101:Göz – Gözlü pıtrak	320
Çizim No 102:Bilinmiyor	320
Çizim No 103:Pıtrak - Çarpılı pıtrak.....	320
Çizim No 104:Pıtrak	320
Çizim No 105:Eğrice	320

Çizim No 106:Göz – Dörtgöz	320
Çizim No 107:Deve boynu	321
Çizim No 108:Bilinmiyor	321
Çizim No 109:Canavar ayağı – Eğrice	321
Çizim No 110:Pıtrak	321
Çizim No 111:Göz	321
Çizim No 112:Kuş	322
Çizim No 113: Koç boynuzu – Geçi boynuzu	322
Çizim No 114:Yıldız – İldız	322
Çizim No 115:Baklavalı	322
Çizim No 116:Beş göz	322
Çizim No 117:Kaz ayağı.....	322
Çizim No 118:Kanatlı (Ganatlı) göz.....	323
Çizim No 119:Bereket	323
Çizim No 120:Çengel - Yılan	323
Çizim No 121:Pıtrak	323

ŞEMALAR LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şema No: 1'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	105
Şema No: 2'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	107
Şema No: 3'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	109
Şema No: 4'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	111
Şema No: 5'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	113
Şema No: 6'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	115
Şema No: 7'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	117
Şema No: 8'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	119
Şema No: 9'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	121
Şema No: 10'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	123
Şema No: 11'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	125
Şema No: 12'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	127
Şema No: 13'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	129
Şema No: 14'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	131
Şema No: 15'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	133
Şema No: 16'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	135
Şema No: 17'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	137
Şema No: 18'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	139
Şema No: 19'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	141
Şema No: 20'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	143
Şema No: 21'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	145
Şema No: 22'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	147
Şema No: 23'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	149
Şema No: 24'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	151
Şema No: 25'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	153
Şema No: 26'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	155
Şema No: 27'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	157
Şema No: 28'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	159
Şema No: 29'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	161
Şema No: 30'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	163
Şema No: 31'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	165
Şema No: 32'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	167

Şema No: 33' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	169
Şema No: 34' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	171
Şema No: 35' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	173
Şema No: 36' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	175
Şema No: 37' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	177
Şema No: 38' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	179
Şema No: 39' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	181
Şema No: 40' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	183
Şema No: 41' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	185
Şema No: 42' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	187
Şema No: 43' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	189
Şema No: 44' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	191
Şema No: 45' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	193
Şema No: 46' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	195
Şema No: 47' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	197
Şema No: 48' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	199
Şema No: 49' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	201
Şema No: 50' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	203
Şema No: 51' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	205
Şema No: 52' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	207
Şema No: 53' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	209
Şema No: 54' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	211
Şema No: 55' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	213
Şema No: 56' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	215
Şema No: 57' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	217
Şema No: 58' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	219
Şema No: 59' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	221
Şema No: 60' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	223
Şema No: 61' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	225
Şema No: 62' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	227
Şema No: 63' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	229
Şema No: 64' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	231
Şema No: 65' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	233
Şema No: 66' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	235
Şema No: 67' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	237
Şema No: 68' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	239

Şema No: 69'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	241
Şema No: 70'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	243
Şema No: 71'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	245
Şema No: 72'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	247
Şema No: 73'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	249
Şema No: 74'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	251
Şema No: 75'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	253
Şema No: 76'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	255
Şema No: 77'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	257
Şema No: 78'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	259
Şema No: 79'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	261
Şema No: 80'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	263
Şema No: 81'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	265
Şema No: 82'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	267
Şema No: 83'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	269
Şema No: 84'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	271
Şema No: 85'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	273
Şema No: 86'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	275
Şema No: 87'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	277
Şema No: 88'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	279
Şema No: 89'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	281
Şema No: 90'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	283
Şema No: 91'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	285
Şema No: 92'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	287
Şema No: 93'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	289
Şema No: 94'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	291
Şema No: 95'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	293
Şema No: 96'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	295
Şema No: 97'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	297
Şema No: 98'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	299
Şema No: 99'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	301
Şema No: 100'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması	303

RESTİTÜSYON LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Restitüsyon No 1. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 56).....	324
Restitüsyon No 2 (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 59).....	325
Restitüsyon No 3. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 63).....	326
Restitüsyon No 4. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 70).....	327
Restitüsyon No 5. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 92).....	328
Restitüsyon No 6. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 113).....	329
Restitüsyon No 7. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 117).....	330
Restitüsyon No 8. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 118).....	331

GİRİŞ

Antalya ili Akseki ilçe merkezine ve köylerine gidilerek bir ön araştırma yapılmıştır. Anadolu'nun güneyinde uzanan sıradağlar, bölgenin beşeri ve fiziki coğrafya şartlarının ortaya çıkmasında büyük etkiye sahiptir. Yükseltinin kısa mesafelerde değişmesi ve dağlık alanların fazlalığı, yaz ve kış mevsimleri arasında birbirinden farklı iklim değerlerinin görünmesine sebep olmuştur.

Kardelen Çiçeği'nin ana yurdu olarak bilinen Akseki ilçesi, Toroslar'ın güneyinde kurulmuş küçük dağlık bir ilçedir. İlçenin doğusunda Gündoğmuş, Bozkır, Batısında Manavgat, İbradı, Kuzeyinde Beyşehir, Seydişehir, Güneyinde Manavgat ve Gündoğmuş ilçeleri yer alır.

Yüzölçümü; 2390 kilometrekare, rakımı 1500 m.dir. İlçenin coğrafi yapısı Manavgat Irmağı'nın oluşturduğu büyük bir vadi ile engebeli ve dağlık bir görünüme sahiptir.

İlçede Bucakalan Mağarası başta olmak üzere birçok mağaralar, Göktepe Yaylası, Çimi Yaylası (Aldürbe), Alacabel yaylası, Yarpuz Yaylası, Süleymaniye Yaylası, Sülek Yaylası, Giden Gelmez Dağları ve bu dağlarda varlığını sürdüren Türkiye'nin sayılı av ve yaban hayat alanları, Dipsiz Göl, gibi birçok çekiciliği olan yerler bulunmaktadır. Akseki'de; Karasal İklim görülmektedir. Ortalama sıcaklık 13 °C derece olup maksimum sıcaklık 37 °C derecedir. Akseki'de kışın sıcaklık -14 °C dereceye kadar düşebilmektedir. Bu özelliği ile Antalya'nın kar yağın sayılı bölgelerinden birisi Akseki ilçesidir.

Araştırmanın yapıldığı alan Akdeniz Bölgesi içerisinde kalmasına rağmen, yükselti bakımından deniz seviyesinden yüksekte kaldığı için Antalya'nın diğer yerleşim yerlerine oranla iklim değerleri açısından bölge genelinden ayrılmaktadır. Bu sıcaklık farklarının nedeni ise yükselti koşulları ve ilçenin coğrafi konumdur. Akseki İlçesinin iklimi, güneydeki Akdeniz iklimi ve kuzeydeki karasal iklim yayılış alanları arasında bir geçiş iklimi karakteri gösterdiği gözlenmektedir.

Akseki, geçmişteki önemini kaybeden yerleşmeler arasındadır. Çünkü Cumhuriyetin ilk yıllarında, bölgenin nüfus yoğunluğu oldukça fazla iken, 2000 yılı sayımı sonuçlarına göre nüfus yoğunluğunun belirgin bir şekilde azaldığı tespit edilmiştir. İlçe, uzun yıllar boyunca yüksek miktarda göç vermesi ile adını duyurmuştur. Göçlerin ana sebebi arazi yapısına bağlı olarak dağlık olması ve geçim kaynaklarının sınırlı olmasıdır. Akseki İlçesinden ayrılıp, yurdun çeşitli yerlerine yerleşen insanların sayısı, resmi olmayan rakamlara göre yüz binden fazladır. Akseki'den Ege ve Marmara Bölgelerine, yapılan göçler oldukça fazladır. Manavgat, Serik, Antalya merkez, Aydın, İzmir, Manisa; Marmara Bölgesinde de İstanbul, gidilen yerler arasında en fazla dikkat çeken bölgelerin başında gelmektedir.

Akseki çevre il ve ilçelere göç vermekle beraber yaz aylarında nüfus olarak mevcut nüfusun üç dört kat artışı belirlenmiştir. Bu artışta sebebi, özellikle Manavgat köyleri, Serik ve köyleri, Seydişehir ve Mersin civarından gelen Yörük gruplarının dönemlik yerleşmeleri etkili olmaktadır. Bu dönemlik yerleşmeler yörede karma bir sanat kültürü yaratmıştır.

Dönemlik olarak bölgeye gelen Yörük grupları kendi bölgelerindeki dokuma kültürlerini burada uygulamış ve bu yöredeki dokuma kültürüyle harmanlayıp karma bir dokuma kültürü meydana getirmiştir.

Bir toplumun sosyal ve kültürel yapısını en iyi yansıtan ürünlerin başında el sanatları ürünleri gelmektedir. Yörüklerin el sanatlarının başında el dokumaları gelmektedir. Bu ürünlerden o toplumun gelenekleri, görenekleri, sosyal ve ekonomik yapısı, nasıl bir coğrafyada yaşadıkları anlaşılmalıdır.

Yörük kadını, dokumalarına kendine özgü ince zevkini ve duygularını katmıştır. Birbirinden güzel renk ve desenli dokumalar yöre halkının; giysisi, ev eşyası ve hatta eşyalarını taşıdığı, kıyafetlerini koyduğu ürünleri oluşturmuştur. Fakat yaşam şartlarının değişmesi, teknolojik gelişmeler ve hızlı tüketim biçimlerinden dolayı el dokumacılığı olumsuz etkilenmiştir. Günümüzde bunun sonucu olarak, çok az üretilen düz dokumalarda eski geleneksel malzemeler, desen ve kompozisyon özellikleri kaybolmuş durumdadır.

Yörede, düz dokumaların eski önemini kaybetmesi ve günümüzde az üretilmesi, yöre insanının elinde olan dokuma örneklerini antikacılar satarak elden çıkarması ve bunun yerine makine halılarını ve benzeri ürünleri tercih etmeleri dokumacılığın kaybolması açısından önemli bir sorundur.

Akseki ilçesi günümüzde yerleşik kültürün hakim olduğu bir yerleşim alanıdır. Yöre halkının bir bölümünün göçerlik ve buna bağlı hayvancılık faaliyetlerinde bulunduğu tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında 200 civarında çuval ve heybe örneklerinin tespiti ve incelemesi yapılmıştır. Bu incelemelerden bahsetmek gerekirse; dokuma örnekleri teknik, kompozisyon, desen ve kullanılan malzeme açısından bakıldığında yöreye has bir özelliğinin olmadığı kanısına varılmıştır. Literatürdeki kaynaklara ve daha önceki alan çalışmalarına bakıldığında gerek renk ve desen gerekse malzeme ve teknik özelliklerine bakılarak yörede belirgin bir dokuma ve desen kültürünün olmadığı tespit edilmiştir.

Örneğin Çuval ve Heybe dokumalarıyla bilinen Fethiye ve Silifke Yörükleri o yörenin desen ve kompozisyon özellikleri ile tanınan dokuma örnekleri ile tanınmaktadırlar. Bu yörenin dokuma örnekleri gerek teknik, gerekse malzeme kullanım özellikleriyle yöreye has karakter taşımaktadır. Akseki yöresinde böyle bir ayırımın yapılamamasında yöreye farklı yerleşim yerlerinden gelen Yörük gruplarının kendi dokuma kültürlerini ve bölgede var olan dokuma kültürünü birleştirmeleri etkili olmaktadır.

Akseki yöresi dokuma örneklerinin büyük bir kısmında hammadde, kıl-yün malzeme kullanımı dikkat çeker. Bu özellik yörede küçükbaş hayvancılık ve buna bağlı olarak da keçi türlerinin yaygın olmasından kaynaklanmaktadır.

Yine tespiti yapılan dokuma örneklerinin desen, renk ve kompozisyon özelliklerine bakıldığı zaman komşu ilçelerden Manavgat, Alanya ve Seydişehir kısmen de olsa Mersin Silifke civarından gelen Yörüklerin etkisi azımsanmayacak kadar fazladır. Bu sebeptendir ki yöreye has bir bulgunun tespiti yapılamamıştır.

Yapılan araştırma kapsamında Aldürbe Yaylası merkez olmak üzere Geyran, Eğrikar, Gebece ve Bozdoğan, Çimi, Giden Gelmez, Süleymaniye, Yarpuz, Yellice, Alacabel Yaylalarına gidilmiş ve konuya ilişkin kırk kişiyle karşılıklı konuşma tekniği ve video kayıtları yapılmıştır

Araştırma kapsamında belirli dönem ve aralıklarla yöreye gidilerek, Akseki ve köylerinde yörüklerin yaylaya çıkış tarihleri, göç güzergahları yaylalarda ne kadar süre kaldıkları, hangi yaylalarda konakladıklarına ilişkin araştırmalar yapılmıştır. Elde edilen bilgiler ışığında farklı yörelerden gelenlerin bölgede karma bir dokuma tespiti edilmiştir.

Araştırmanın Amacı: Akseki ilçesi ve köylerinde önemli bir yere sahip olan düz dokumalar hakkında bilgi vermek çalışmanın en önemli amacıdır.

Yörede özellikle Yörük yaşantısında önemli bir yer alan düz dokuma çuval ve heybe örneklerinin, kaynak kişilerden alınan bilgiler doğrultusunda teknik, desen, renk ve malzeme özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Kaybolmaya yüz tutmuş dokuma örnekleri ve Anadolu göçebe yaşantısının vazgeçilmezlerinden olan çuval ve heybe örnekleri tespit edilerek belgelenmektedir.

Yapılan bu araştırmada katalog çalışması yapılarak dokuma örneklerinin belgelenmesi, gelişim süreci içerisinde değişim çizgisinin saptanması, kompozisyon şemalarının çıkarılarak gruplandırılması ve bu dokuma örneklerinin motif, kompozisyon özellikleri açısından ikonografik olarak incelenerek belgelenmesi amaçlanmaktadır.

Düz dokumaların geçmiş dönemde yöre insanının yaşantısında hangi alanlarda kullanıldığı belgelenmeye çalışılmıştır. Ulaşılan dokumaların özellikleri belirlenerek yöresel isimleri tespit edilmiştir. Motiflerin çizimleri yapılarak desen kataloğu hazırlanmıştır. Desenlerin ve desen kompozisyonlarının yöresel isimleri kaynak kişilerin verdiği bilgilerce belirlenmiştir.

Araştırma Antalya İli Akseki İlçesi ve Köylerindeki düz dokuma örnekleri olan “çuval ve heybe dokumaları” olarak sınırlandırılmıştır.

Araştırma Yöntemi: Araştırmada yöntem olarak konuyla ilgili kaynaklar incelenip literatür taraması yapılmıştır. Araştırma kapsamında Akseki Bölgesi merkez ve köylerine bağlı yerleşim yerlerinde yaylacılık, göçebelik ve yarı göçebelik faaliyetlerine ilişkin yaylalar, göç güzergahları haritalar üzerinde tespit edilerek dokumacılık faaliyetleri hakkında bilgiler toplanmıştır.

Araştırma kapsamında elde edilen bilgiler üç ana başlıkta ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Birinci bölüm “**Akseki’nin Tarihi, Coğrafyası ve Yörük Yaşamı**” şeklinde üç alt başlıkta incelenmiştir. “**Akseki İlçesinin Tarihi Coğrafyası**” alt başlığı altında; Akseki’nin tarihi, coğrafi durumu, sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı ile ilgili gerekli bilgiler açıklanmaktadır.

Yörük yaşamı alt başlığında ise Yörük yaşamı hakkında bilgiler, Yörük ya da göçebelik kavramlarının farklı kaynaklarca tanımları, Akseki ilçesinde Yörükler ve bu Yörüklerin nerelerden geldikleri, yaylalarda ne kadar süre kaldıkları, yaylardaki sosyal ve günlük faaliyetleri ile dokumacılık faaliyetlerine ilişkin bilgiler verilmektedir.

Akseki ilçesi ve köylerinde dokumacılık faaliyetleri ve günümüzdeki durumuna ait bilgiler; dokumacılığın tarihsel gelişimi, yayla hayatından yerleşik hayata geçmeleri ile birlikte dokumalara olan ihtiyacın nasıl azaldığı, dokumaların günümüzde hangi amaçlar için üretildiği ve kullanıldığı, dokumaların nasıl korunup saklandığı hakkında bilgiler yer almaktadır.

Kaynak taraması ve yöre halkıyla yapılan görüşmeler sonucu Akseki’de 1930’lu yıllarda ve 1950’li yıllarda dokumacılığın yaygın olarak yapıldığı ve yerel yönetim destekli dokuma kurslarının açılarak doğal boyalı dokumaların üretildiği tespit edilmektedir.

Son yıllarda Akseki’nin çevre il ve ilçelere çok sayıda göç vermesi ve bünyesinde barındırdığı yaylaların Aksekililer tarafından az kullanılması ve bu yaylaları başka bölgelerden gelen Yörük gruplarının kullanması sebebiyle yörede dokumacılık faaliyetleri son derece azalmış durumdadır.

Bu azalmada Yörüklerin iskana (yerleşmeye) zorlanması ve son yıllarda otlakiye parası olarak alınan mera kullanım paralarında ki miktar artışı da etkili olmuştur.

Yörük yaşam şekli ve buna bağlı dokuma kültürünün yok olmasında etkili olan bir diğer faktör de eğitim'in kesintisiz oniki yıla çıkarılması ve buna bağlı olarak hayvan otlatmalarda genç nüfus ya da çocuklardan faydalanılamaması etkili olmuştur. Yörük yaşam şekillerindeki değişimler Yörük yaşamının vazgeçilmez uğraşlarından olan dokuma kültürünün zamanla azalması hatta yok olma durumuyla karşı karşıya gelmiştir. Göçler esnasında kullanılan Heybe ve Çuval dokuma kullanımı göçebeliğin azalmasına bağlı olarak bu dokumalara olan ihtiyacında azalmasına sebep olmuştur.

Özellikle araştırma kapsamında ele alınan Çuval ve Heybe dokumaları; teknolojik gelişmelere bağlı olarak maliyetleri el dokumalara nazaran daha ekonomik olan hazır çuvalların kullanımı, göç esnasında deve at vb. yük yayvanlarının yerine traktör ve kamyon kullanımı sebebiyle Yörüklerin vazgeçilmezlerinden olan çuval ve heybe dokumaları günümüzde az sayıda üretimi yapılmaktadır.

Araştırmanın ikinci bölümünde “**Akseki İlçesinde Tespit Edilen Çuval ve Heybe Dokumaların Teknik, Desen ve Kompozisyon Özellikleri**” şeklinde alt başlıklar halinde incelenmiştir. Çuval ve Heybelerde Kullanılan Hammaddeler ve Dokuma Hazırlık İşlemleri alt başlığı altında; yünün ve kılın kırılmasından iplik haline gelene kadar tüm işlem basamakları, yün ve kılın taranması, yıkama işlemleri ve ip haline gelinceye kadar tüm hazırlık aşamaları belirtilmiştir. Dokuma öncesi yapılan hazırlık işlemleri, çözüğünün hazırlanması ve hazırlanan çözüğünün tezgâha aktarılması işlemi ayrıntılı olarak tez çalışmasının ikinci bölümünde açıklanmıştır.

Yine tez çalışmasının ikinci bölümünde; “**Çuval ve Heybe Dokumalarının Teknik ve Malzeme Özellikleri**” alt başlığında çuval ve heybelerde kullanılan motiflerin (yanışların) çizimleri yapılarak yörede bu motiflerinin kaynağı, yöresel isimleri hakkında bilgiler verilmektedir. Yörede tespit edilen çuval ve heybe dokumalarının neredeyse tamamına yakın bir bölümünde kıl ve yün malzeme kullanılmıştır.

Dokuma örneklerinde iplikler el eğirmesi olduğundan iplik numaraları belirlenememiştir. Yöre dokumalarında aynı motiflerin farklı köy ve yaylalarda farklı isimlerle anıldığı anlaşılmaktadır. Örneğin; Çizim no 77’de Eğrice ve S’li olarak yöre halkı tarafından isimlendirilen ve bu motife Akseki köylerinden yaylalara gelen yörük’ler S’li yanlış derken Manavgat ilçesinin Gençler köyünden gelen yörükler Eğrice yanlış (motifi) olarak isimlendirmektedirler. Tespit edilen dokuma örneklerinin desen ve kompozisyon özellikleri incelendiğinde yöreye has bir motif desen ve renk özelliğinin tespiti yapılamamıştır. Bu durum karma dokuma kültüründen kaynaklanmaktadır.

Akseki civarında tespit edilen dokuma örneklerinin benzerlerini farklı yörelerde de görmek mümkündür. Akseki yöresinde çuvalların uç kısımlarında tespit edilen bazı motifler Balıkesir İvrindi çuvallarında, Afyon-Sandıklı çuvallarında karşımıza çıkmaktadır. Özellikle bölgenin yaylalarını kullanan Yörük grupları kendi dokuma ve desen kültürlerini Akseki bölgesine taşıdıkları yerleşik halkın dokuma ve desen kültürüyle harmanladıkları gözlenmektedir.

İncelenen Dokuma örneklerinde doğal boyarmaddelere rastlanmamıştır. Genellikle zemin renklerinin kıl ve yünün kendi rengiyle dokunduğu, yüz iplikleri ya da yanlış iplikleri denilen bölümlerde ise kimyasal boyarmadde ile boyanmış ipliklerin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Yöre halkı ile yapılan görüşmelerde ipliklerin boyanma işlemleriyle ilgili yöneltile sorularımıza “ipliklerimizi kendimiz boyamaktayız doğal boya kullanıyoruz” şeklinde açıklamalar yapılmıştır.

Fakat bu durumun yörede anlatıldığı şekilde bir doğal boyarmadde kullanımının olmadığı, köye gelen boyacıların köylülere ve Yörük gruplarına kimyasal içerikli olan toz boyalar satarak boyama işleminin yapıldığı anlaşılmaktadır. Akseki yöresinde 30-35 yıl önce doğal boyar maddelerle boyama yapıldığına ve günümüzde bu tarz boyama işleminin yapılmadığına dair tespitler yapılmıştır.

Tüm bu işlemler yapılırken, tez çalışmasının ilgili bölümlerinde fotoğraf ve çeşitli görsellerle çalışma desteklenmektedir. **Çuval ve Heybelerde Kullanılan Tezgâh Tipleri ve Özellikleri** alt başlığı altında; dokumalarda kullanılan tezgâha ve

özellikleri hakkında bilgiler verilerek çözüğünün tezgaha aktarılması işlemi, tezgahlarda kullanılan kirkit ve ıstar tarakları hakkında çeşitli bilgiler verilmektedir.

Yörede diğler Yörük guruplarında olduğu gibi ıstar tezgahlar kullanılmıştır. Bu tezgahların kolay sökülüp takılabilir olması sebebiyle tercih edilmektedir. Akseki ve köylerinde 15 civarında farklı ıstar taraklarının kullanıldığı gözlenmektedir. Genellikle sert dokulu ağaçlar kullanılarak yapılmıştır. İşlevsel özelliği olarak aynı işlemde kullanılan ıstar taraklarının ebatları ve diş sayılarında farklılıklar gözlenmektedir. Akseki bölgesi, ormanlık bir yapıda olması sebebiyle ağaç ve ahşap işçiliği yörede yaygındır. Bu sebepten yörede farklı ağaçlardan yapılmış ıstar taraklarına rastlanmaktadır.

Özellikle Akseki'nin bazı köylerinde el oyması tahta kaşık yapımı oldukça yaygın olup, bu kaşıklar piyasada Konya kaşıkları adı altında satılmaktadır. Kaşık yapımını iyi bir şekilde uygulayan Akseki erkekleri bu bilgi ve becerilerini dokumalarda kullandıkları ıstar taraklarına da yansıtılmışlardır. Bu sebepten çok ince işlenmiş hatta dekoratif denilebilecek ölçüde ıstar taraklarına rastlanılmıştır.

Araştırma esnasında Akseki'nin Süleymaniye beldesinde açılmış olan bir nevi etnografya müzesi denilebilecek bir müze eve rastlanılmıştır. Bu müze evinde yörede kullanılan eşyalar dokumalar, heybe, çuval, elbiseler, dokuma malzemeleri sergilenmektedir.

Akseki ve çevresinde tespit edilen çuval ve heybe dokumalarının katalog çalışması bölümünde; yörede tespit edilen çuval ve heybe dokumalardan 100 adedi teknik özellikleri, kompozisyon özellikleri, dokumaların ebatları, kullanılan hammaddeler, iplik özellikleri, iplik büküm yönleri ve dokumaların hangi dokuma teknikleri ile yapıldığına dair bilgiler verilmektedir.

“Çuval ve Heybelerde kullanılan Motif ve Desen çizimleri konulu bölümde 65 adet heybe, 35 adet çuval dokumasının desen ve motif isimleri yöre halkı ve kaynak kişilerin verdiği bilgiler ışığında isimlendirilip çizimleri yapılmıştır.

“**Çuval ve Heybe Dokuma Restitüsüyonu**” olarak adlandırılan bölümde Tez danışmanı sayın Prof. Nuray Yılmaz denetiminde dört adet heybe dokuması ile dört

adet çuval dokuma örneği seçilerek bu örneklerin restitüsyonu yapılmıştır. Örnek seçiminde restitüsyonun amacına uygun olarak yıpranmış, desen ipleri çürümüş dokuma örnekleri seçilmiştir. Seçilen bu örnekler amacına uygun olarak yüzeydeki yıpranmalar, bozulmalar, desen eksiklikleri bilgisayar ortamında orijinaline uygun şekilde birebir olarak gerçek ölçü ve boyutlarında tekrar resmedilmiştir.

Restitüsyon çalışması esnasında dokumalardaki renkler gerçek rengine en yakın bir ton değeriyle belirtilmiş olup renk solma ve kusmaları bilgisayar ortamında esas rengin bir açık tonu olacak şekilde planlama yapılmıştır. Restitüsyon esnasında eksik olan desen ve motifler aslına uygun bir şekilde tamamlanarak kompozisyon düzlemine uygun bir şekilde uyarlanmıştır.

Bu işlem esnasında yüzeyde tespit edilen motif rengi, kendi rengine yakın bir şekilde düzenlenmiş olup eksik ya da yüzeyde görünmeyen motifler gerçek renginin bir açık ton değerinde yerleştirilmiştir. Dokuma yüzeyinde yer yer çürümelerin tespit edildiği ve yırtık, yıpranmış bölümlerde gerçek renginin bir ton açığı olacak şekilde bilgisayar ortamında gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Çalışmanın sonuç bölümünde elde edilen bulgular ve değerlendirmeler ayrıntılı olarak vurgulanarak öneriler sıralanmaktadır. Türkiye'nin en eski yerleşim yerlerinden olan Akseki ilçesinde bundan otuz kırk yıl öncesi dönemlerde yaygın olarak varlığı bilinen dokuma kültürü günümüzde yok olmak üzere olduğunu konuyla ilgili olarak neler yapılması gerektiği hususu anlatılmaktadır.

Konuyla ilgili olarak incelenen tezler, bildiriler makale ve kitaplar kaynakça bölümünde verilmiştir. Konuya ilişkin alan çalışmasında görüşülen kaynak kişiler son bölümde kişi bilgileri sunularak çalışma tamamlanmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

AKSEKİ’NİN TARİHİ, COĞRAFYASI VE YÖRÜK YAŞAMI

1.1. Akseki’nin Coğrafyası ve Tarihi

Kaynaklara göre; Kardelen Çiçeğinin ana yurdu olarak bilinen Akseki ilçesi, Torosların güneyinde kurulmuş küçük dağlık bir ilçedir. İlçenin Doğusunda Gündoğmuş, Bozkır, batısında Manavgat, İbradı, kuzeyinde Beyşehir, Seydişehir, güneyinde Manavgat ve Gündoğmuş ilçeleri yer alır.

Fotoğraf 1. Akseki İlçesinden Bir Görünüm (Adem ÇETİN)

Akseki’nin yüzölçümü; 2390 kilometrekare olup, rakımı ise 1500 metredir. İlçenin coğrafi yapısı Manavgat Irmağı tarafından oluşturulan vadi ile engebeli ve dağlık bir görünüme sahiptir. Akseki bölge olarak Akdeniz bölgesi sınırları içerisinde yer almasına rağmen Karasal İklim görülür. Ortalama sıcaklık 13 derece olup en yüksek sıcaklık 36-37 derecedir. Akseki’de kışın sıcaklık değerleri-14 dereceye kadar düşebildiği gözlenmektedir.

Araştırmanın yapıldığı alan Akdeniz Bölgesi içerisinde kalmasına rağmen, yükselti bakımından deniz seviyesinden yüksekte kaldığı için Antalya’nın diğer

yerleşim yerlerine oranla iklim değerleri açısından bölge genelinden ayrılır. Bu sıcaklık farklarının nedeni ise yükselti koşulları ve ilçenin coğrafi konumudur. Akseki İlçesinin iklimi, güneydeki Akdeniz ve kuzeydeki karasal iklim yayılış alanları arasında bir geçiş iklimi karakteri gösterir. Antalya Körfezini tümüyle çevreleyen Antalya ilimizin doğu kesiminde batıdan İbradı, kuzeyden Derebucak, kuzeydoğudan Seydişehir, doğudan Ahırlı ve Bozkır, güneydoğudan Gündoğmuş ve güneyden Manavgat ilçeleri ile çevrelenmiştir.

Bölgenin jeolojik yapısına bakıldığında;

Akseki İlçesi, Orta Torosların batısında, Toros Dağlarının yüksek ve engebeli bir kesiminde yer almaktadır. Toros Dağlarının, jeolojik ve jeomorfolojik özellikler bakımından karmaşık bir yapı sergilediği gözlenmektedir.

Toros Dağlarının tamamını etkileyen geniş alanlı orojenik hareketler ise, Üst Kretase sonunda gerçekleşmiş ve bu hareketlerle Toroslar, şiddetli deformasyona uğramıştır. Kretase-Paleosen sonunda ojeosenklinal durumunda olan bölge, geniş bir dalma batma zonuna tekabül etmektedir.¹

Harita 1. Çalışma Sahasının Lokasyon Haritası

¹ İhsan Ketin, Türkiye'nin Orojenik Safhaları, M.T.A. Dergi. No. 53, 1959.

Bölgenin Jeomorfolojisi: Akseki bölgesi Toros Sıradağları arasında, Anadolu'nun güneybatı Akdeniz Bölgesi ile İç Anadolu arasında kalan bir geçiş bölgesi konumundadır.

Genç Toros Dağları'nın yüksekliği güney yönünde azalır. Manavgat Irmağı ve kolları boyunca derin derelerle yarılmış ve oyulmuş olduğundan Akdeniz etkisi bu yarık ve oyuklardan süzülerek havzanın içlerine kadar nüfuz eder². Bu engebeli yapı içerisinde "kayda değer genişlikte" ova oluşumu yoktur.³

Saraçoğlu (1989) ; Akseki bölgesinin jeolojik yapısını üç bölüme ayırır:

Birincisi "Gembos-Eynif Uzunlamasına Çukurluğu" dur. Birbirine paralel iki sıradağ dizisi arasında oluşan kuzey-güney doğrultusundaki bu çukurluk, İbradı, Ormana ve Ürünlü yerleşimlerini içine alarak kuzeye doğru Büyük Çandır ve Zilan dağlarına, doğuya doğru ise Manavgat Irmağı vadisine kadar uzanır. Bu bölge, etekleri geniş ladin, katran (sedir), çam ve ardıç ormanlarıyla kaplı büyük dağ kütleleri ile onların arasında uzanan çöküntü alanlarından oluşur. Tarım faaliyeti Eynif Ovası ile İbradı-Ormana karstik çöküntü bölgesinde gerçekleşir. İşlenebilecek başka düz alan yoktur. Rakımı 850 metre civarlarında olan Ürünlü Köyü İbradı-Ormana bölgesinin ani eğim artışı ile Manavgat Irmağı'na doğru inmeye başladığı noktada konumlanmıştır.

İkinci bölüm, Akseki kasabası ile kuzeyindeki Emirhasan Beli çevresindeki "dağ köyleri" bölümüdür⁴. Bu bölüm, batıda Çandır Dağları, doğuda Suğla Gölü, güneyde Akseki ve Emirhasan Beli ile sınırlanmıştır. Cevizli (Gağras), günyaka (Emerya), Değirmenlik, Süleymaniye ve Bademli (Bodamya) Köyleri burada yer alır.⁵

Üçüncü bölüm, kuzeyde Akseki kasabasıyla güneyde Murtiçi arasında kalan ve batı, kuzey ve doğu yönlerinde dağlarla çevrili olan "Tımarîçi Köyleri"dir.

² Hüseyin Saraçoğlu, **Akdeniz Bölgesi**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları Öğretmen Kitapları Dizisi:175, İstanbul 1989, s.303-316.

³ Saraçoğlu, **a.g.e.**, s.303.

⁴ Saraçoğlu, **a.g.e.**, s.310.

⁵ Akseki Köylerinin Eski Dönem İsimleri İçin bkz: SÜMBÜL, Ali; 'Evliya Çelebi Gibi Geze Geze... Akseki Kazası ve Köyleri' Yayıncılık Matbaası, İstanbul, 1989.

Bölümün kuzey sınırı doğu-batı doğrultusunda uzanan Yarpuz Dağları, Emirhasan Beli, Türkler ve Sarı Dağları ile ırmak vadisinin karşı yakasındaki Hallaç Sıradağları tarafından çizilmiştir. Akseki, Güzelsu ve Geriş burada yer alır. Diğer bölümlerin tersine, bu bölümde doğanın formları değişerek dağlar küçülmekte ve daha çok parçalı hale gelmektedir. Yaygın yeraltı suyu şebekesinin yeraltındaki kalkerli yapıyı eritmesiyle burada oluşan oyuklar nedeniyle yer üstünde derin ve sık çöküntüler meydana gelmiştir. Saraçoğlu (1989: 311) bu bölgede yeraltı ve yerüstü aşınmasının çok şiddetli olduğunu ve arazinin “kesilmedik ve parçalanmadık bir köşesinin kalmadığını” ifade eder.⁶

Akseki İlçesi arazisinin tamamı genel olarak engebeli ve dağlık bir yapıya sahiptir. Bunun yanı sıra yer şekli birimlerini ayırt ederken dağlık saha olarak tarif edilebilecek alanlar, sahasının genellikle kenarlarında yer alır. Akseki İlçesine gerek güneydeki Akdeniz kıyısından, gerekse kuzeydeki Beyşehir-Suğla (Seydişehir) olduğundan ulaşılmak istenirse, kısa mesafelerde önemli yükseltileri aşmak gerekir. Seydişehir’den Akseki’ye doğru gidildiğinde Gidengelmez dağ silsilesine bağlı dağları, Manavgat’tan Akseki’ye ulaşmak istendiğinde ise Toros Dağlarının kıyı kuşaklarını tırmanmak gerekir. Akdeniz kıyısından Akseki’ye doğru olan tırmanmada, dağlık alanlar 1100 m yükseltisine kadar yer alır. Bu mesafeden sonra yükselme yaşanmaz, 1000-1400 m arası devam eden dalgalı düzlükler, kuzeydoğudaki Gidengelmez Dağlarına kadar devam eder.⁷

Konya’nın Seydişehir ilçesinden Akseki’ye ulaşılmak istendiğinde ise önce Gidengelmez Dağları üzerinde 1850 m’ye kadar yükselerek (Alacabel Geçidi) ve oradan 1100m’ye kadar alçalan yüzeylere inilmesi gerekir. Araştırma sahasının kuzeyindeki dağlık alanlar daha yüksek, güneyindeki dağlık alanlar ise daha düşük yükseltidedir. Topografyanın bu şekli dahi kuzeyden güneye doğru olan sıkışmanın göstergesidir. Araştırma sahası bahsedilen her iki yönde de oldukça sarp alanlarla sınırlanır.⁸

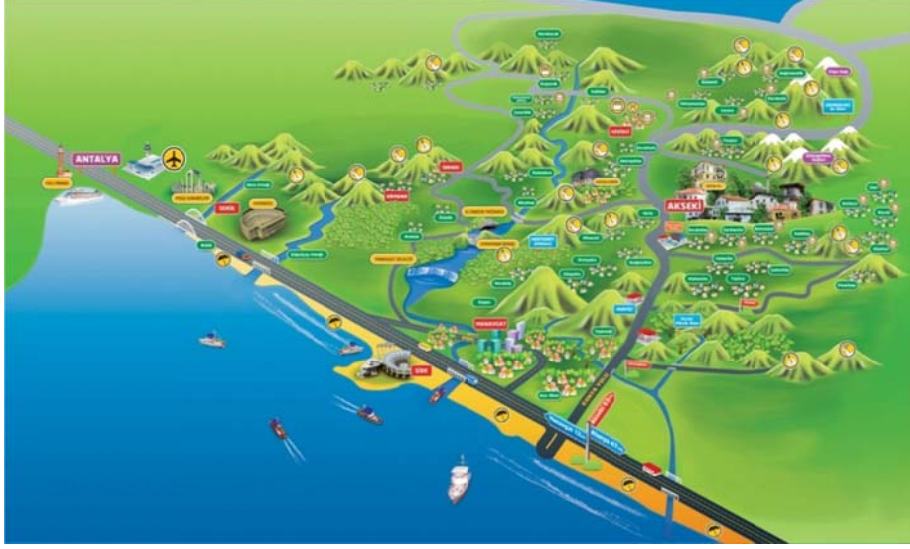
---

⁶ Saraçoğlu, a.g.e., 312 s.

⁷ Abdullah SOYKAN, 20.08.2012 Tarihli Görüşme.

⁸ Abdullah SOYKAN, 20.08.2012 Tarihli Görüşme.

Akdeniz kıyısından itibaren, yükseltileri fazla olmamakla birlikte çalışma sahasının güney yarısını bir set gibi kuşatan dağlık alan; Gûlen Dağı, Katran Dağı, Tepedağ, Beşik Dağı, Osman Dağı, Otluk Dağı gibi yükseltilerden oluşur.

Harita 2. Akseki İlçesinin Kabartma Haritası (Harita: Adem Çetinden alınmıştır)

Bölgenin **iklim** özellikleri şu şekildedir; Bölge Karasal iklim ile Akdeniz iklimi arasında kalmıştır. Akseki-İbradı Havzası iklimi Konya Ovası'nın soğuk ve kuru kara iklimiyle Manavgat Ovası'nın sıcak ve nemli Akdeniz iklimi arasında, bazen bu ikisinin de özelliklerini taşıyan bileşik bir karakter gösterir. Akdeniz sahili kadar yağmurlu olmayan havza, Konya'nın Bozkır, Beyşehir ve Seydişehir ilçeleri kadar da kurak değildir.⁹ Yarpuz – Emirhasan – Türkler dağının oluşturduğu yüksek dağ sistemi, fiziksel bir duvar görevi görerek havzayı kara ikliminin şiddetli etkilerinden korumaktadır. Bu sebeple, bol kar yağışlı sert kışlara rağmen, bölgenin yüksekliği göz önüne alındığında kışın şiddeti yüksek değildir.¹⁰

Yaklaşık 60 kilometrelik kısmı Akseki ilçesi sınırlarında bulunan 78 kilometre uzunluğundaki Manavgat Irmağı,¹¹ havzanın topografyasını ve iklimini şekillendirir. Akdeniz'e doğru meyilli olarak inen Manavgat Irmağı ve kollarının oluşturduğu derin yarıklar boyunca Akdeniz etkisi havzanın içlerine kadar sokulur. Saraçoğlu (1989: 316) Akdeniz kıyısından kuş uçuşu 50-60 km. içeride olan

⁹ Öz kaynak, Kemal, **Akseki Kazası**, Ankara, 1954, s. 17.

¹⁰ Saraçoğlu, **a.g.e.**, s. 316.

¹¹ Öz kaynak, **a.g.e.**, s. 18.

Üzümdere mevkiinde zeytin ve 1050 metrelik rakıma rağmen Akseki'nin alt kısımlarına kadar nar ve incir gibi Akdeniz iklimine has meyvelerin yetiştiğini kaydetmektedir.

İklim değerlerinin farklılaşma nedeni ise fiziki coğrafya şartlarıdır. Sahanın iklim özellikleri incelenirken Akseki, Cevizli, Seydişehir ve Manavgat meteoroloji istasyonlarının ölçüm değerleri dikkate alınmıştır.¹² Yaklaşık 1285 km² alana yayılan araştırma sahası, kuzeyde Seydişehir ilçe merkezine 15 km, güneyde Manavgat ilçe merkezine 25 km kadar yaklaşmaktadır. Kuzey ve güney sınırlarına oldukça yakın bulunan bu meteoroloji istasyonlarının ölçüm değerleri, sahanın çevresi ile beraber iklim özelliklerinin ortaya konulması açısından önemlidir. Kabaca kuzey-güney doğrultuda bir hat boyunca sıralanan bu istasyonların kullanılması, aralarındaki kısa mesafeye rağmen, farklı coğrafi özelliklere sahip konumların, iklim elemanlarının şekillenmesinde ne kadar önemli olduğunun ortaya konulmasının yanı sıra iklim elemanlarının çok kısa mesafelerde ne kadar değişiklik gösterebileceklerinin anlaşılması açısından da önemli sonuçlar ortaya koyacaktır.

Akseki İçesi **bitki örtüsü** ve çeşitliliği bakımından oldukça zengindir. Yöre endemik türler yanında, 93 familyaya ait 900 bitki türünü barındırdığı tespit edilmiştir.¹³

Akseki İlçesinde bitki örtüsü özelliklerini belirleyen etkenlerin başında, topoğrafya ve yükselti gelir. Saha, Akdeniz Flora Bölgesinin genel karakterini yansıtmakla beraber kendine has özellikleriyle de dikkat çekicidir. Akseki İlçesinin geniş alanlarda kalker platolardan müteşekkil olması, dar ve derin yarılan vadilerin bulunması, jeomorfolojik birimlerin kısa mesafelerdeki lokal etkileri, Akseki ilçesinde zengin bir bitki örtüsünün ortaya çıkmasında belirleyici olmuştur. Sahada bitki türlerinin yayılışı üzerinde en belirleyici olan faktör ise yükselti şartlarıdır. Araştırma sahasında bitki örtüsü yükseltiye göre 4 kademe gruplandırılabilir.¹⁴

---

¹² Abdullah Soykan, 20.08.2012 Tarihli Görüşme.

¹³ Hayrettin Ocakverdi, **Seydişehir Kuşulu Bataklığının (Konya) Fitososyolojik Yönünden İncelenmesi**. Selçuk Üniv. Fen-Edeb. Fakültesi, Fen Dergisi, Konya 1984, s.3.

¹⁴ Abdullah Soykan, 25.08.2012 Tarihli Görüşme.

Bunlar, 800-900 metrelere kadar çıkabilen maki katı, genel itibariyle 700-1200 m arasında yayılış bulan kızılçamlar 1000-1400 m'ler arası kızılçam, meşe, ardıç gibi türlerden ibaret kurak-örsin orman katı ve daha yukarıda az sayıda karaçam daha fazla olarak göknar, sedir gibi türlerin yaygın olduğu orman kuşağı ve onun üzerinde ise güney kesimlerde 1800, kuzey kesimlerde de 2000 m'den itibaren görülebilen çayır-bozkır kuşağıdır.

Akseki-İbradı Havzası'nda genellikle 1500 metre rakım civarlarında ağaçlar bodurlaşır. Daha yükseklerde ise tepeler çıplak hale gelir. Aşağı seviyelerde çoğunlukla meşe, çam, ladin, katran ve ardıç ormanları bulunur. Bu türlerden akçam, kızılçam, ladin ve katran kereste imalatında, dişbudak, meşe ve şimşir ise döğen, kürek, saban, dirgen gibi ziraat aletlerinin yapımında kullanılmaktadır.¹⁵

Akseki İlçesinin Tarihi; Antik dönemde ismi *Marla* olan Akseki yerleşimi tarihte Konya ile Alanya'yı birbirine bağlayan ticaret yolunun Toros Sıradağları ile kesişme noktasında ve antik *Melas* (Manavgat) Irmağı'nın kaynağına yakın bir konumda bulunmaktadır. Akseki-İbradı Havzası'nın bugünkü sınırları Anadolu'nun üç antik bölgesi olan kuzeydeki Pisidya, doğudaki Kilikya ve güneybatıdaki Pamfilya'nın kesiştiği bölge içerisinde yer almaktadır.¹⁶

Kemal Özkaynak, Akseki'nin tarihi ve coğrafi yapısını farklı yönleriyle ele alan çalışmasında Süleymaniye, Bademli, Cevizli, Ormana, Unulla (Ürünlü), Gödene, Minareli, Sinanhoca, Mahmutlu, Güzelsu ve Karadere yerleşimindeki arkeolojik buluntuların yörenin tarihinde Antik Yunan ve Roma etkilerini gösterdiğini söylemektedir. *Etenna* (Ivgal-Sinanhoca), *Kotenna* (Gödene-Menteşbey) ve *Erymna* (Ormana-Ardıçpınarı) yörede arkeolojik açıdan öneme sahip olan üç önemli yerleşimdir.

Akseki-İbradı Havzası tarih boyunca Anadolu'daki politik merkezlerden coğrafi olarak kopuk bir konumda bulunmuştur.¹⁷ 1930'lara kadar Akseki'ye motorlu

---

¹⁵ Özkaynak, a.g.e., s.14,21.

¹⁶ Özkaynak, a.g.e., s.23.

¹⁷ Özkaynak, a.g.e., s.9.

aracın giremediğini ve Akdeniz'e veya demiryoluna düzgün bir bağlantı olmadığını anlatmaktadır.

Akseki tarihte yetiştirdiği Bürokrat, Akademisyen, İş adamlarının yanı sıra yöre insanının ticaretteki başarısıyla da ünlenmiştir. Coğrafi şartların zorluğu sebebiyle dışarıya göç vermiş bir yerleşim yeridir. Bölgenin tarihi hakkındaki az sayıda yazılı kaynak, bölgenin çok çeşitli medeniyetlerin etkisi altına girdiğini göstermektedir.

Genel bir ifade ile bölgenin 1472-1922 arasındaki Osmanlı idaresinden önceki tarihinde uzun bir siyasi belirsizlik¹⁸ dönemi içerisinde kısa dönemli otoritelerin¹⁹ sağlandığı söylenebilir. Siyasi belirsizlik dönemleri antik Yunan²⁰ (M.Ö. 7.yy.), Büyük İskender²¹(M.Ö. 4. yy.), Pers²² (M.Ö. 4. yy.) Müslüman Arap²³

---

¹⁸ H. Işkan, Nevzat Çevik, **Akseki Çevresi Arkeoloji ve Tarihi**. Çekül, Sanatsal Mozaik, İstanbul 2000, s. 35.

“Işkan ve Çevik, bölgede Roma dönemindeki siyasi belirsizliğin en çok M.S. 3. yy'da hissedildiğini anlatır. Bu dönemde Oronadlar ve Homonadlar gibi yerel toplulukların Roma idari bütünlüğüne sorun teşkil ettiği bilinmektedir.”

¹⁹ E. Akurgal, **Anadolu Uygarlıkları**, Net Turistik Yayınlar A.Ş., İstanbul, s. 202.

“Akurgal'a göre Anadolu'nun genelinde hakim olan uzun süreli politik belirsizlikler ve kısa süreli otorite dönemleri Anadolu'nun iki jeo-morfolojik özelliğinden kaynaklanmıştır. Birincisi, uzunluğu doğu-batı yönünde 1560 km.'yi bulan Anadolu yarımadasının kontrolünün zorluğu, ikincisi ise, örneğin Avrupa'nın tersine, engebeli yer şekilleri dolayısıyla coğrafi olarak kapalı bölgelerin bolluğudur. İkinci etken Akseki-İbradı Havzası'nda fazlasıyla vardır. Akurgal'a göre, bu iki sebepten dolayı Persler, Romalılar, Anadolu Selçukluları ve Osmanlılar dışında kalan medeniyetler hiçbir zaman Anadolu'da tam manasıyla siyasi otorite sağlayamamışlardır. Bunların dışında kalan siyasi etkiler kısmi ve kısa zamanlı olmuştur. Akurgal, Pers (M.Ö. 545 – 333) ve Roma (M.Ö. 30 – M.S. 395) hâkimiyetlerinde kültürel birliğin gerçek anlamda sağlanmadığını, ticaret yolları güvenliği ve vergi toplanması gibi hususlarda güvenlik sağlanmasıyla yetinilerek yerel inanç ve kültürel geleneklerin devam etmesine müsaade edildiğini anlatmaktadır. Akurgal, Anadolu tarihinde kültür birliğinin mekan birliğiyle paralel olarak geliştiğini mekan birliğinin ise Roma'dan miras kalan altyapıyı geliştirerek güvenli ticaret yolları ve kervansaraylar inşa eden Selçuklu idaresi (1071-1299) zamanında sağlandığına değinir.”

²⁰ Mustafa Enhoş, **a.g.e**, s.16; Kemal Özkaynak, **a.g.e**, s.24.

“Bölge, genellikle Side limanının hinterlandında görüldüğü için tarihsel gelişimi esnasında M.Ö. 7. yy.'da Side'ye yerleşen Yunan kolonisinden etkilendiği düşünülmektedir.”

²¹ Kemal Özkaynak, **a.g.e**, s.25.

“M.Ö. 329'da Büyük İskender Isparta-Ağlasun yolunu kullanarak Pamfilya'ya inmiş Perge ve Aspendos'u ele geçirdikten sonra Side'yi tehdit etmiştir.”

M. Enhoş, **a.g.e**, s.17.

“Enhoş'un Strabon'dan aktardığı bilgiye göre Selge ile birlikte Akseki dolaylarındaki Etenna, Gotennaand Erimna Büyük İskender idaresi atına girmiştir.”

²² E. Akurgal, **a.g.e**, s.202; M. Enhoş, **a.g.e**, s.17.

Akurgal, M.Ö. 545-333 arasındaki iki asır boyunca Anadolu'da Pers hakimiyeti olduğunu anlatır. Enhoş bu dönem sırasında M.Ö. 323-312 yılları arasında Akseki yöresinde Pers hakimiyeti olduğunu Texier'den aktarmaktadır.

(7.-9. yy.), İlhanlı²⁴(14.yy.) Timur (erken 15.yy) idarelerinin etkileri altında geçerken siyasi otoritenin daha güçlü olduğu dönemler Hitit (M.Ö. 13.yy.), Roma²⁵ (4.yy.), Bizans (5.yy.), Anadolu Selçuklu (erken 13.yy.), Karaman Beyliği (13.yy.), Osmanlı²⁶ (1472-1922) ve Cumhuriyet idareleri altında geçmiştir.

Antik dönem ve Türklerin bölgeye gelmesinden önceki antik dönemde Akseki İlçesi, Pisidya ve Pamfilya olarak bilinen bölgelerin sınırında bulunmakla beraber, büyük bölümüyle Pisidya'nın içinde yer almaktadır. İlçenin antik dönem tarihi üzerinde kıyıdaki yerleşmeler, daha yakın tarihinde ise İç Anadolu ile Akdeniz arasında uzanan ticaret yolları etkili olmuştur. Ancak bölge hiçbir dönemde güneydeki Pamfilya ile ayrı düşünülmemiştir. Akseki'nin antik çağda ait olduğu bölgeyi belirleyebilmek için, o devirdeki bölge sınırlarını iyi bir şekilde ortaya koymak gerekir. Pamfilya, Antalya körfezinin kuzeyinde, Toros dağları ile Akdeniz arasında uzanan kıyı ovalarının ilk çağlardaki adıdır. Kelime anlamı olarak Pamfilya, “çok ırklı”, “çok cinsli” yer demektir. Grekçe’de “*tüm Grek boylarının bir arada ikamet ettikleri yer*” anlamına gelir.²⁷

Pamfilya bölgesi asıl olarak, Antalya körfezinin kuzeybatısındaki dağların denize ulaştığı konumdan başlar (Bugünkü Beydağları), doğuda Melas Irmağının(Manavgat Çayı) denize döküldüğü yere kadar devam eder. Bu sınırları hiçbir zaman genişleyip daralmayan Pamfilya, tarihin hiçbir devrinde bir devlet olarak siyasi rol oynamamış, genellikle coğrafi mekânı tarif eden bir terim olmaktan

²³ Kemal Özkaynak, **a.g.e.**, s.24 9. yy.’da Side ve gerisindeki kentlerin Arap donanması ile mücadele ettiği bilgisi verilmektedir.

²⁴ Anonim, (madde: Akseki, **Yurt Ansiklopedisi**, İstanbul, 1982, v.II, p.793)

Yörede,1316,yıllarında İlhanlı hükümdarı Olcayto Han’ın mührünü taşıyan sikkelerin bulunması bu tarihlerde yörede İlhanlı hakimiyeti olduğu fikrini vermektedir.

²⁵ M. Enhoş, **a.g.e.**, s.16.

Bademli, Cevizli, Ormana, Ürünlü, Gödene, Minareli, Sinanhoca, Mahmutlu, Güzelsu ve Karadere köylerindeki arkeolojik buluntular Roma etkisini göstermektedir.

H. İşkan ve N. Çevik, **a.g.e.**, s.51.

“İmparator Diocletian (284-305) döneminde Pisidya Roma eyaleti haline geldiği için Akseki yöresinin de geç antik dönemde Roma’ya vergi verdiği düşünülmektedir”.

²⁶ Mustafa Enhoş, **a.g.e.**, s., 20-22.

“Osmanlı-Karamanoğulları Mücadelesi ve Anadolu’da Timur İstilasını Geçen Bir Asırdan Sonra Akseki, Manavgat ve Alanya 1472’de Osmanlı Kumandanı Gedik Ahmet Paşa Tarafından Fethedilmiştir.”

“Özkaynak Osmanlı fethinden itibaren Akseki yöresinin Osmanlı idari teşkilatındaki konumu ve bu alanda gerçekleşen değişiklikler hakkında detaylı bilgi vermektedir.”

²⁷ Bosch,1957.

öte geçememiştir. Pamfilya'nın kuzeyde Pisidya, kuzeydoğuda Isauria bölgesiyle olan sınırı, Toros dağlarının güney eteklerinden geçmektedir. Strabon bölgenin kuzey sınırını, kıyı ovasının bitip dağlık alanın başladığı hat olarak belirtmektedir. Antik çağda Pamfilya'nın en çok ilişki içerisinde olduğu, bazen de ortak tarih yaşadığı komşu bölgesi, Pisidya'dır. Pisidya, kuzey ve kuzeybatıda Phrygia, doğuda Lykaonia, batıda Milyas ve Kabalis, güneyde Pamfilya, güneydoğuda da Isauria ve Kilikia bölgeleriyle komşudur. Bölge batıdan Lysis (Erençay/Bozçay) Irmağı ve Askania (Burdur) ile Anaua (Acıgöl) gölleri arasında uzanan Söğüt Dağları tarafından sınırlandırılmaktadır.²⁸

Pisidya'nın en önemli kentleri olarak Akseki tarihine yön veren; *Etenna*, *Kotennave Erymnagibi* antik yerleşmeler, Melas Irmağı Vadisi'ne yakın konumlarda kurulmuşlardır. Bölgenin dağlık olması, antik devirlerde çok fazla göz önüne çıkmasını engellemiştir. İlk kez M.Ö. V. Yüzyılın sonlarında tarih sahnesine çıkan Pisidya ve Pisidyalılar, Eski Anadolu tarihinde önemli bir rol oynamamışlardır. Arkeolojik malzemenin yetersizliğine rağmen, Alanya-Konya arasında kalan bölgenin, M.Ö. II. bindeki tarihi, yazılı belgelerden çıkarılabilmektedir. Hattuşaş'ta bulunan Hitit yazılı metinlerinde, Anadolu'nun araştırma sahasını içine alan güney kesimi, M.Ö. III binden itibaren Luwili halkların yaşadığı, *Luwia Bölgesi* olarak adlandırılmıştır. Özellikle Akseki'de Luwice dilinden kalma yer adlarının bulunması, bu durumu doğrulamaktadır. Nitekim 1986 yılında Boğazköy'de bulunan bronz bir tablette, Konya Ovası ile Akdeniz arasındaki alana "Tarhuntassa" adının verildiği de öğrenilmiştir. Antik çağda bölgenin kuzey kesimi ise "*Arzava*" adıyla bilinir.²⁹

Yöre Pamfilya ile beraber M.Ö. 133 yılından sonra, Bergama Kralı III. Attalos'un vasiyeti gereği Roma'ya kaldıysa da, Romalılarca, Kappadokia Krallığı'na verildi. Ancak bu dönemde son derece güçsüz olan bu Kappadokia krallığının, bölge üzerinde kalıcı bir egemenlik sağlayabilmesi mümkün değildi. Roma hâkimiyetinin gevşemesinden, akıncı kavimlerin Side ve Manavgat çevresini

²⁸ Veli Sevin, **Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I**, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları VI. Dizi-Sayı 50, Ankara, 2001.

²⁹ Adnan Pekman, **Son Kazı ve Araştırmaların Işığı Altında Perge Tarihi**. Türk Tarih Kurumu Yayını VII Seri-S.64; Antalya Bölgesinde Araştırmalar, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1973, s.9.

istila etmesinden sonra su sıkıntısı da başlayarak, sıtma yayılmış, frengi bir afet halini almıştır. Sahillerde barınamayan halkların bir kısmı kuzeye, Akseki'ye doğru çekildiler. Bu bölgede iktisadi hayatın birinci önceliği de değişerek, ziraattan çobanlığa doğru bir geçiş söz konusu oldu. Bu otorite boşluğu, özellikle Pamfilya ve Pisidya bölgelerinde korsanlığa yol açtı. Bu anarşi ortamının git gide olumsuz sonuçlar doğurmaya başlaması üzerine, Roma M.Ö. 102 yılında içinde Pisidya ve Pamfilya'nın da olduğu Kilikya eyaletini kurarak, korsanlara karşı savaştı. Bu yeni eyalet dağlık Kilikya'nın batısı (bugünkü Taşeli platosunun batısı) ile Pisidya'nın da büyük bir kısmını içine alıyordu.³⁰

Çevik, Belke (1984)'e atfen Kotenna'nın, günümüzde Akseki ilçesinin bir köyü olan Menteşbey (Gödene) olduğunu, yazıtlarla kanıtladığını belirtir. Saha ile ilgili en yakın tarihli ve kapsamlı çalışmayı yapmış olan ÇEVİK'in belirttiğine göre "Kotenna" antik yerleşmesi; *"Menteşbey köyünün hemen batısında yükselen tepenin köye bakan yamacında yer alır. Antik yerleşmenin yapıları bugünkü köye bakan doğu yamaçta yoğunluk gösterir. En yüksekten aşağıya doğru 3 teras biçiminde organize edilmiştir. Yapılar bu teraslar boyunca dizilidir. Duvarlar hemen tamamıyla yıkılmıştır. Ancak birbirleri ile ilişkili bölümler seçilmektedir."*

Yerleşmede üç dönem seramik bulunmuştur. Kotenna'daki yapıların çoğunluğu konut amaçlı olarak inşa edilmiştir. Ancak içlerinde nitelikli olanları da vardır. Yerleşmenin sadece doğusunda, yüksek eğimli yarım üstünde kısmen ayakta kalabilmiş geç dönem surlar izlenebilir. Kotenna, zamanının oldukça önemli fonksiyonlarına sahip olmuştur. İstanbul'da 380'de yapılan bir toplantıda I. Teodisius Hıristiyanlığın Roma İmparatorluğunun resmi dini olduğunu ilan ettikten sonra, ülkenin her tarafına kiliseler yaptırılmış, Hıristiyanlık teşkilatlandırılarak piskoposluklar kurulmuştur. Hıristiyanlığın kabulünden sonra Side küçük kalmış, buna karşılık kuzeyindeki şehirler de bir istihale geçirerek küçük birer Piskoposluk haline gelmişlerdir.³¹

³⁰ Veli. Sevin, Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I. Ankara 2001.

³¹ İsmail Hakkı Konyalı, 1946, **Alanya Tarihi**. İstanbul 1946.

Araştırma sahasının en önemli antik yerleşmelerinin biri de *Etenna*'dır. Pisidya, Pamfilya ve Kilikya sınırının kesişme noktasındadır. Etenna, Akseki ilçesinin bugünkü sınırları dışında, Manavgat'ın 35 km kuzeyinde Manavgat'a bağlı Sırtköy'ün kuzeyindeki tepenin üzerinde kuruludur. Güneyde Side, kuzeyde Kotenna ve Erymna ile bağlantılıdır. Kuzey ve güney bölgeleriyle bağlantısının sağlayan antik yol, büyük oranda korunmuştur. Saha günümüzde Manavgat ilçesi sınırları içinde kalmış olsa da, antik coğrafi sınırlarda Akseki'nin batısında Melas Vadisi yerleşmeleri içinde değerlendirilmektedir. Yerleşmede bulunan yaygın ve nitelikli kalıntılar, bölgenin en önemli yerleşmelerinden biri olduğunu göstermektedir.³²

Akseki çevresindeki antik yerleşmelerden bir diğeri de, yine Manavgat Nehri yatağına yakın konumda bulunan *Erymna*'dır. *Erymna*, *Erimnos*, *Orymna*, *Orimna*, *Orimnis*, *Orymnorum* gibi değişik şekillerde yazılan antik yerleşmenin merkezinin izlerinin, önceden Akseki'ye şimdi ise İbradı'ya bağlı olan Ormana köyü arazisindeki bölge olduğu kaynaklarca tespit edilmiştir.

Akseki ile ilgili çalışmaların pek çoğunda söz edilmeyen bir başka antik yerleşme daha vardır. Bu yerleşme, *Manaua*'dır. *Manaba*, *Manana* adlarıyla da anılan yerleşme, bugün *Manavul* olarak da bilinen Pınarbaşı Köyü'nün bulunduğu kesime tekabül etmektedir. 680 tarihli kilise listelerinde, idaresinde bulunan piskoposun adıyla Kosmos Manaua olarak bahsedilir. Bu tarihte Manaua'nın Kotenna ile birlikte bir piskoposluk teşkil ettiği, bu nedenle Manaua ile Kotenna'nın birleşik olduğu ileri sürülmektedir.³³

Ancak Manaua ile Kotenna arasında 30km'den fazla mesafe vardır. Manaua ismi az bir değişiklikle, Manavul (Pınarbaşı Köyü) şeklinde zamanımıza kadar gelmiştir. Bu köyde 980 hicri (1572 miladi) yılında, 6 aileden oluşan Hıristiyan azınlığın oturduğu arşiv belgelerinden anlaşılmaktadır. Antik Manaua yerleşmesinin günümüzdeki kalıntıları, Gündoğmuş-Karadere köyü sınırları içerisindedir. Tarihi Manaua yerleşmesi, karstik bir çukurluğun kenarında, bir tepenin üzerinde bulunmakta ve ilkçağ tarihçilerinin ilgisini beklemektedir. Yerleşmenin giriş

---

³² H. İşkan, N. Çevik, **a.g.e.**

³³ W. M. Ramsay, 1960, s.n.y.

kapısının izleri halen bellidir. Yerleşmenin bir yangın sonucu 12-13. yüzyıllarda terk edildiği tahmin edilmektedir. Akseki ilçesinin çeşitli yerlerinde de yine araştırılmayı bekleyen, ilk çağa ait yerleşim izleri bulunmaktadır. Bunlar arasında Bademli, Cevizli, Minareli, Salihler, Güzelsu, Kuyucak gibi köylerin yakınlarında görülen kalıntılar, en önemlileri olarak sayılabilir.³⁴

Geçmişte Akseki İlçesi pek çok defa el değiştirmiş, farklı toplumların egemenliğine girmiş ama genellikle ya güneyindeki Alanya, ya da kuzeydoğusundaki Konya ile birlikte anılan bir bölge konumundadır.

Bazen Alanya ile birlikte Kıbrıs'a, bazen de Konya ile birlikte Selçuklulara tabi olmuştur. Anadolu'da uzun yıllar egemen olan Romalılar devrinde Akseki çevresi, adeta bir orman denizi halinde idi. Gemi imalatında kullanılan kerestenin bir kısmı Akseki'nin güneyindeki dağlardan tedarik edilirdi. Bir ara Romalıların, Alaiye'nin kuzeyinden itibaren bu orman denizini Cleopatra'ya vermeleri, bu alanın çok fazla tahribata uğramasına sebep olmuştur. Yörede orman örtüsünün fazla olması, çevredeki yerleşmelerin de dikkatini çekmiştir. Mesela Mısır, kereste ihtiyacını karşılamak için burayı zapt etmek istemiş ve hiçbir fedakârlıktan kaçınmamıştır. Aynı şekilde Kıbrıs Kralı Piyer, ülke sınırlarını kuzeye doğru genişleterek buraları ülkesine katmıştır. Ancak Konya'da Selçukluların etkisi hissedildiğinde, araştırma sahasının Bizanslıların elinde olması, bu el değiştirmelerin kısa aralıklara ve sıklıkla meydana geldiğini göstermektedir.³⁵

Akseki ve çevresinin Türkleşmesi, XIII. yüzyılda başlamıştır. Anadolu'da XIII. asır içinde, Moğol istilası önünde dalgalar halinde kaçıp sahillere yayılan Türkmenler, Anadolu beylikleri zamanında Anadolu'nun kenar bölgelerinin ve kıyı ardı bölgelerinin yoğun ve süratli şekilde Türkleşmesine neden olmuştur. Anadolu'daki Selçuklu egemenlik dönemi sonunda ise, kırsal alanların yanı sıra kentsel alanların da Türkleşmesi tamamlanmıştı. Buna mukabil 1206-1207 yıllarında Antalya çevresi Selçuklulara geçti.

---

³⁴ M. Enhoş, M., 1974, s.n.y.

³⁵ M. Enhoş, 1974, s.n.y.

Anadolu'nun üretici bölgeleri ile kuzey ve güneyindeki limanlarını birleştirmek, ayrıca doğuda, İran, Irak ve Suriye'nin yanı sıra batıdaki Bizans imparatorluğu ile de bağlantıyı sağlayabilmek için karayollarına büyük önem verilmiştir. Hemen hepsi başkent Konya ile bağlanan bu yolların en önemlileri, Antalya ve Alanya'yı Anadolu'nun içlerine bağlayan yollardı. Burada hemen belirtmek gerekir ki bu yollar sadece Anadolu Selçuklu döneminde değil, antik çağda Pisidya ve Pamfilya bölgesinde, özellikle de Roma-Bizans dönemlerinden günümüze ulaşan ve sürekliliğini koruyan yollardır.³⁶

1207 yılında Antalya'nın fethedilmesi ile başlamış, bu da Antalya-Konya-Kayseri üzerine giden ticaret yollarının hem önemini hem de yoğunluğunu arttırmıştır. Anadolu Selçuklu Devletini kuran akıncı Türk boyları, 1277'de beylikler şeklinde Anadolu'da varlık göstermiştir. Merkezî iktidarın çözülüp çok parçalı bir siyasal sistemin oluştuğu beylikler döneminde, Anadolu'nun Türkleşme süreci neredeyse tamamlanmıştır. Bu dönemde siyasal istikrarsızlık tırmanışa geçmiş, bunun sonucu olarak da uzun mesafeli ticaret, tekrardan belli bir süre sekteye uğramıştır. Yukarıda da belirtildiği gibi Anadolu Selçuklu Devletinin zayıflamasıyla, Anadolu'da beylikler dönemi başladı. Bu çerçevede Akseki; 1290 yılında Karamanoğlu Mehmed Bey tarafından kendi beylik sınırları içine alındı. Bu devirde Erisevahil Ömer Bey adında bir amiral, Manavgat'la birlikte Akseki'nin vergilerini tahsil etti, aynı zamanda sahilden içeri doğru uzanan dağlık, ormanlık bölgedeki halkın huzur ve güvenliğini sağladı.³⁷

1316 yılına gelindiğinde, Akseki çevresinde Moğol hâkimiyeti vardı. Bu durum Hükümdarlar Olcayto Han adına Alaiye'de kesilmiş olan paraların, buralara kadar yayılmış olmasından anlaşılmaktadır. Ancak bunun çok uzun sürmediği 1325'de Alaiye'yi ziyaret eden İbn-i Batuta'nın verdiği bilgilerden anlaşılmaktadır.

---

³⁶ Doğan, N.Ş., 1994, Konya'dan Antalya-Alanya'ya Uzanan Kervan Yolları Hakkında Bazı Düşünceler. **4. Alanya Tarih ve Kültür Semineri**, ALSAV Alanya Tarih ve Kültür Seminerleri, Alanya.

³⁷ İbrahim Hakkı Konyalı, 1946, İstanbul Alanya Tarihi – Turistik Klavuz.

İbn-i Batuta'nın anlattığına göre Mecidüddin Mahmut, Alaiye ve dolayısıyla Akseki'nin beyi durumundayken, bu ziyaretten 10 sene sonra Akseki, Manavgat ve Alanya ile birlikte son defa olarak Kıbrıs Hâkimiyetine girmiştir.

Akseki çevresi Alanya ile birlikte Anadolu beylikler devrinde genellikle Karaman'a bağlı kalmış olsa da, zaman zaman el değiştirmiştir. Bu durum, Alanya ve çevresinin, 1471 yılında Osmanlılar tarafından alınmasına kadar devam etmiştir. Alaiye beyleri, Karaman oğulları sülalesine mensuptu. Akseki daha sonra Hamitoğulları'nın eline geçti. Hamitoğulları bu geniş bölgeyi idare edemeyeceklerini anlayınca; buraları henüz 38 yıllık bir beylik olan Osmanoğulları'na sattılar. Bu alışverişten sonra Osmanlılar, Mahmut Bey adındaki bir Zatı Seydişehir kumandanı olarak tayin ettiler ve böylece Akseki ilk defa, genç Osmanlı beyliği ile sınır komşusu oldu.³⁸

Anadolu tarihine ışık tutan çeşitli eserlerde de Akseki'den söz edilmektedir. Kamusül-Âlamda Şemseddin Sami ve Evliya Çelebi, Seyahatnamesinde Akseki'den bahsetmektedir.³⁹

Akseki ve çevresinde nüfusun büyük çoğunluğunun yaşam biçimi olarak konar-göçerliği seçmesi, yörenin tarihini de etkilemiştir. Anadolu içlerinde Selçuklu zamanından beri bazen kuralsızca hareket eden konar-göçer nüfus, zaman zaman devlet tarafından yerleşmeye zorlanmıştır. Özellikle Osmanlı İmparatorluğu 16-18.yüzyıllarda konar-göçerleri iskan ettirmiştir.

1881-1882-1883yıllarında Osmanlı nüfusu üzerinde yapılan bir çalışmaya göre Akseki 27391nüfuslu bir kaza merkezidir. Akseki'deki bu nüfusun ise 27383'ü

---

³⁸ M. Enhoş, 1974, s.n.y.

³⁹ Evliya Çelebi "Kaza-i Alaiye,anın garp tarafında Kaza-i Duşenbih ve onun şimalinde Kaza-i İbradı, halen Şeyhülislam olan Zülfikarî zadenin kasabasıdır ve Kaza-i Akseki cümle bu beş kazadır. Amma gayetle Çengelistan ve Senkistan ve sarp... Harâmili, Kaplanlı ve adem Arslanlı kazalardır" Kamusül-Âlamda Şemseddin Sami; "Akseki, Konya Vilayetinin Teke sancağında bir kaza olup Merkez-i livanın doğusunda bulunur. Merkezi Marulye kasabası olup Konya şehrinin 32 saat garb-i cenubesinde ve Merkez-i Liva olan Antalya'nın 30 saat doğusunda, Manavgat Nehri kollarından bir çayın kenarında bulunur. Bu kaza İbradı ve Duşenbih namı ile 7945 hane ve takriben 35000 nüfusu vardır ki tamamı Müslümandır. Durun-u kazada 72 cami, 44mescit, 22 medrese, 1 kütüphane bulunur. Kazanın arazisi biraz taşlık ise de minbit yerleri de var olup hububat-ı mütenevvia ve saire hasıl olur".

Müslümanlardan(13545 kadın, 13838 erkek), 8'ide Rumlardan oluşuyordu.⁴⁰ 1901 yılında idari teşkilatta yapılan değişiklikle Antalya, Konya eyaleti dâhilinde bağımsız bir sancak oldu. Bu arada Akseki ilçesi Antalya'ya bağlandı, sahası daraldı, İbradı bucağından bazı köyler alınarak Manavgat ilçesi kuruldu. Bazı köylerde Seydişehir'e bırakıldı.

Defter-i Hakani kayıtlarından başka, Başbakanlık arşivindeki dökümanlarda da, şimdi Manavgat'a bağlı birçok köyün Akseki'ye bağlı olduğu görülür. Bunlarla birlikte, 1874 yıllarında Akseki'nin köy sayısı 154 olarak saptanmıştır. Kanuni döneminden Tanzimat dönemine kadar, Akseki ve İbradı'da kadınların bulunduğu da bilinmektedir. Bundan sonra Antalya içinde anılan Akseki'nin 1914 yılında yapılan bir sayımda toplam nüfusu, 34.449 kişi olarak tespit edilirken bu nüfusunun 34.384'ü Müslüman, 65'i de Rum nüfus olarak ayırt edilmiştir. Günümüzde ise son nüfus kayıtlarına göre Akseki'nin nüfusu yaklaşık 12.000 civarındadır.

Akseki, kurtuluş savaşı yıllarında yurdun işgal altında kalmasına duyarsız kalmamış, özellikle Ege Bölgesindeki işgale karşı durmak için kurulan, *Akseki Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti* ile bu mücadelenin içinde yer almıştır. Anadolu'nun diğer müdafaa-i hukuk cemiyetleri kadar etkili olamayan bu cemiyet, yöresel tepkinin ortaya konulması açısından oldukça önemli işler yapmış olmasına karşılık, baskılar nedeniyle kuruluş amacını tam olarak yerine getirememiştir.⁴¹

Akseki ve çevresinin Kurtuluş Savaşı yıllarına ait hatırlanan en büyük olayı 1920yılında meydana gelen Akseki-Manavgat-Alaiye isyanıdır. Bu kazalardaki isyan Akseki'nin bugünkü Alaçesme köyünden olan Mehmet Efe tarafından başlatılmıştır.

Bu Efe, Kuva-i Milliye kurulduktan sonra Demirci Mehmet Efe yanında Aydın çevresinde bir süre bulunurken, oralarda bir vurgun yapıp yanına aldığı birkaç kişiyle beraber Akseki'ye gelir. Akseki'de kendisini Kuva-i Milliye komutanı olarak tanıtan Mehmet Efe, bu çevrede halka zulüm etmeye ve soygunculuğa başlar. Bunun sonucunda Akseki Jandarma Kumandanlığınca tutuklanan Mehmet Efe, Konya hapisanesine gönderilir. Konya'da çıkan bir isyan sırasında isyancıların Konya

---

⁴⁰ Kemal. H. Karpat, 2003.

⁴¹ Özkaynak, a.g.e.

Hapishanesini boşaltmasıyla, tekrar Akseki çevresine gelen Mehmet Efe, burada yaşayan bir kısım sabıkalı eşkiyayı ve asker kaçağını yanına toplayarak Akseki kaza merkezine gelir. Daha sonra Mehmet Efe, Beyşehir ve Seydişehir çevresinde isyan eden Karadıranlı Hafız Bekir ve Huğlulu Kara Mustafa ile birlikte hareket ederek, Manavgat'a doğru hareket eder. Bu zamanda Mehmet Efe ile birlikte hareket eden Reis oğlu Mehmet Ali, Hacı Gökmenoğlu Mehmet Ali, Söylekli Aşiretinden Karateke Hasan Efe, Larmalı Pehlivan Osman gibi şahıslar Manavgat'a gönderilirken, Mehmet Efe ve diğerleri Alanya üzerine yönelerek buradaki Karazor adında bir isyancı ile temas ederek diğer yandaşlarını köylere dağıtırlar. İşte Akseki-Manavgat-Alanya isyanı bu şekilde vukuu bulmuştur. Aslında yöre halkının bu isyanda bir rolü olmamıştır. Bu isyanın sorumluları halk olmadığı gibi, İstanbul veya Konya da değildir. Bu isyan sadece Alakilise'li Mehmet Efe, Huğlu'lu Kara Mustafa ve Hafız Bekir tarafından çıkartılmıştır. Konya- Isparta'dan Akdeniz kıyılarına kadar etkili olan isyan, Demirci Mehmet Efe ve silahlı kuvvetlerin Isparta'dan Antalya'ya inip, oradan da doğu ilçelerindeki isyancıların üzerine yürüyerek onları kontrol altına almasıyla bastırılmıştır. Buradaki isyancıların yanında bulunan silahlı güçler ise, Demirci Mehmet Efenin kontrolüne girerek Yunan işgaline karşı Batı Anadolu'daki kurtuluş mücadelesine katılmışlardı.⁴²

Akseki'nin günümüzdeki yerleşmesinin oluşmasının kökenleri 18. ve 19. yüzyıllarda Türkmen ve Yörüklerin kitleler halinde yerleşik hale geçirilmesi ile başlamıştır. Bunu 19. yüzyılda Rumeli göçmenlerinin Anadolu'ya yerleşmesi, nihayet Ulusal Kurtuluş Savaşı sonrası mübadillerin yerleştirilmesi gibi olaylar izlemiş ve bu yerleşmeler büyüyerek Akseki günümüzdeki haline gelmiştir.

Sosyo-Ekonomik Yapı; Yerel kültürün tüm diğer boyutları gibi, sosyo-ekonomik yapı da büyük ölçüde coğrafi özellikler tarafından şekillendirilmiştir.

Kemal Özkaynak (1974: 63-64), yöredeki tarihsel ekonomik kaynakları üçe ayırır. Birincisi tarım, hayvancılık ve el sanatları ile bunlara ilişkin alışverişten gelen kaynaklardır. İkincisi resmi kurumlardan faizle alınan para, üçüncüsü ise gurbetten

---

⁴² A. Güzel, 1994, Milli Mücadele Yıllarında Antalya. **X. Türk Tarih Kongresi (22- 26 Eylül 1986 Ankara)**, Kongreye Sunulan Bildiriler Kitabı. C.VI, Türk Tarih Kurumu Yay. Ankara 1994,

gelen paradır. Genellikle verimli ve düz ekilebilir alanların kısıtlı olması dolayısıyla tarımdan elde edilen kazanç azdır. Yöre insanı dışarıya bağımlı ekonomik faaliyetler ile ayakta kalmaya çalışmıştır. Bu faaliyetler yerel mamullerin çevredeki pazarlarda başka ürünlerle değiştirilmesi (Sümbül, 1989), mevsimsel iş için geçici göç, hayvancılık ve arıcılıktır.

Akseki-İbradı Havzası'nın köylerinde üretilen el yapımı aletler, el sanatları ürünleri ve tarımsal ürünler güneydeki Manavgat ve kuzeydeki Konya yöresinin pazarlarında buğday ve yağ gibi ürünler ile değiştirilirdi. Ekmekçi (1968) marangozluk, halı dokumacılığı, ayakkabı imalatı, demircilik ve semercilik gibi el sanatlarının gelişmesini tarımdaki verimsizliği dengelemek için ortaya çıkan çabaların bir sonucu olarak görür. Sözü edilen geleneksel ekonomik model günümüzde ortadan kalkmıştır. 1960'lardan itibaren seri üretim yönteminin öne çıkmasıyla el sanatları faaliyetlerinin azalması bu durumu hızlandırmıştır. Yöredeki besin yetersizliği yakın çevredeki yerleşimlerden karşılanamadığı için mevsimlik nüfus hareketleri hızla yerini kalıcı göçe bırakmıştır.⁴³

Akseki ilçesinde günümüzde aktif bir sanayi kuruluşu yoktur. Fakat yörede bir takım yerel el sanatları ve küçük el sanatları varlığını sürdürmektedir.

Kaşıkçılık, Nalbantlık, Kalaycılık, Semercilik, Demircilik, deri tabakacılığı, deri işletmeciliği ve dokumacılık gibi uğraşlardan bir kısmı günümüzde de devam etmektedir.

Kaşıkçılık, Akseki'nin Bademli Köyünde (Boyamyı) günümüzde de varlığını sürdüren el sanatları örneklerindedir.

Akseki yöresi Bademli kaşıkları piyasada satılan ve Konya tahta kaşıkları olarak bilinmektedir. Fakat yapılan araştırma ve tespitler neticesinde Akseki ilçesinin Konya iline yakın mesafede olması ve yörede üretilen kaşıkların Konya ve civarında satılması sebebiyle bu şekilde tanındığı anlaşılmaktadır.

---

⁴³ Özkaynak, a.g.e, s.63-64.

Nalbantçılık, Kalaycılık, Semercilik Akseki ilçesinin Güzelsu ve Taşlıca köylerinde az da olsa varlığını sürdürmektedir.⁴⁴

Hocaköy, Akseki, Murtiçi'nde bıçak yapımı ve demircilik, Taşlıca ve Güzelsu Köylerinde dericilik ve çarık yapımı günümüzde azalmakla beraber yörede varlığını sürdüren el sanatları örneklerindedir.

Akseki ve ilçesinde yörük gruplar ve yerleşik gruplar tarafından dokumacılığın yaygın olduğu kaynaklarca da tespit edilmiştir.

Akseki'de dokumacılık faaliyetiyle uğraşan bir çok köy ve yörük grupları olmasına rağmen günümüzde sadece Sarıhacılar, Büyük ilvat, Büyükalan, Bucak alan bölgelerinde kısmen bu faaliyet devam etmektedir.⁴⁵

Araştırma esnasında yaylanın gezilmesi ve Yörük gruplarına ulaşılmasında rehberlik eden Adem Çetin'in verdiği bilgilere göre Akseki merkez ve Sarıhacılar Köyünde 1930'lu yıllarda dokuma kooperatifinin kurulduğunun bilgisi aktarılmıştır. Tespit edilen bu bilgi konuyla ilgili olarak bazı kaynaklarla da teyit edilmiştir.

---

⁴⁴ Adem Çetin, 12.08.2012 Tarihli görüşme.

⁴⁵ Adem Çetin, 15.01.2013 Tarihli Görüşme.

Fotoğraf 2. (Bu belge Adem ÇETİN'den alınmıştır).

1946 yılında Hüseyin Orak tarafından yayınlanan Türkiye Kılavuzu kitabının birinci cildinde Akseki’de dokumacılık faaliyetlerine ilişkin şu bilgiler yer almaktadır.

“Dokumacılık ilçede ileri bir durumdadır. Akseki’de 500 tezgahlı bir dokumacılar kooperatifi vardır. Bunun haricinde evlerde miktarı 2000’e yaklaşan tezgah vardır. Bunlarla yapılan astarlık bez, kaputbezi, yatak çarşafı, Alaca dokunur. Antalya, İzmir, İstanbul ve Konya illerine gönderilir. Şirket halinde kurulmuş 120 kadar da halı dokuma varsa da halen faaliyette değildir.”⁴⁶

Yukarıda belirtilen bu bilgilerden de anlaşılacağı üzere 1950’li dönemlerde dokumacılık sanatının yörede yaygın olduğu anlaşılmaktadır.

Kooperatife bağlı hizmet veren bu kurs yerlerinde eğitim alan kişilere diploma verildiği bilgisi de kaynak kişilerce aktarılmıştır.

Günümüzde bu faaliyetler tamamen yok olmuştur. Yörede istihdam durumlarındaki azalmaya bağlı olarak sürekli dışarıya göç vermiştir.

II. Dünya savaşı sonrasında dışarıya göçü önlemek amacıyla kalkınma kooperatifleri kurulmuş fakat zamanla başarısız olmuştur.⁴⁷

Akseki ilçesinin sosyo ekonomik yapısına yön veren bir başka unsur da Kardelen çiçeği, Mantar, Kekik, Kekik yağı üremi, Süt ve süt ürünleri dir.

Son yıllarda anavatanı Akseki olan Kardelen soğanı çalışmaları bölgeye kazanç sağlamakla birlikte bilinçsiz sökümler kardelenin neslini tehdit etmektedir. Sökülen kardelen soğanları ilaç sanayisinde kullanılmak üzere yurtdışına ihraç edilmektedir.⁴⁸

---

⁴⁶ Orak Hüseyin, Coğrafya, Tarih, Ekonomi, Ticaret, Tarım, Kültür, Sosyal ve Turistik bakımlardan Türkiye Kılavuzu Cilt I Ankara 1946, s. 353.

⁴⁷ Anonim, “Antalya” Yurt Ansiklopedisi Cilt.2. İstanbul 1982, s. 825.

⁴⁸ ESENGİL, R., “Kültürel Değerlerin Korunarak Turizme Kazandırılmasında Katılımcı Bir Deneme”, First Tourism Congress Of Mediterranean Countries, Antalya 2002, s.178.

Fotoğraf 3. Akseki Dağlarında Yetişen Kardelen Çiçeği (Adem ÇETİN)

Ekonomik uğraşlardan birisi de tarımdır. Yörenin arazi yapısı engebeli olmasına rağmen bazı köylerde arazinin düz ve tarıma elverişli olduğu bölgelerde az da olsa tarımsal faaliyetlere rastlanmaktadır. Fakat kısmi de olsa üretilen ürünler kişinin kendi ihtiyaçlarını karşılayacak boyuttadır. Tarım gelirleri yok denecek kadar azdır. Bölgesel olarak kısmen meyve yetiştiriciliği üzüm ve incir üretimi görülmektedir.

Akseki yöresinde geçimini hayvancılıkla sağlayan birçok köy bulunmaktadır. Arazi yapısının engebeli ve dağlık olmasından dolayı yörede büyükbaş hayvancılık faaliyeti yoktur. Küçükbaş koyun ve keçi yetiştiriciliği oldukça yaygındır. Önceki dönemlere göre küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinde de azalmalar gözlenmektedir.

Bu azalmanın başlıca sebebi Yörüklerin yerleşik hayata geçmeye zorlanması ve buna bağlı olarak da yaylada sürü otlatmak yerine ahır ve ağıllarda besicilik faaliyetlerinin masraflı hale gelmesidir. Meteorolojik ve iklimsel değişikliklere bağlı olarak su kaynaklarının azalması, otlak ve meraların kurumması hayvancılığın azalmasında bir diğer sebep olarak gösterilebilir.

Orman Bakanlığı ve ilgili birimlerce keçilerin ağaç fidelerine zarar verdiği düşünüldüğünden dolayı keçi sayılarında azalmalar gözlenmiştir.

Keçilerin fide uçlarını yemesi ve ormanlara zarar vermesi ile ilgili olarak araştırma esnasında orman muhafaza memurları ile görüşülmüştür. Kaynak kişiler konuyla ilgili olarak yetkililerin beyanlarına katılmadıklarını ifade ederek. Keçiler ormanda bir nevi doğal budama ve seyrelme işlemi yapıyor şeklinde açıklamaları olmuştur. Ormancılar yılda bir iki kez budama ve seyrelme işlemi yaptıklarını ağaçların daha hızlı ve sağlıklı büyüdüğünü, bu işlemin keçiler sayesinde doğal ortamda yapıldığını ifade etmişlerdir.

Her ne şekilde olursa olsun önceki yıllara oranla Akseki'de hayvancılık faaliyetlerinin ve keçi sayılarının belirgin bir şekilde azaldığının tespiti yapılmıştır.

Akseki yöresi dağlık bir bölge olması itibarıyla bünyesinde barındırdığı yaylalarda bir çok endemik bitkinin yanı sıra mantar, kuzu göbeği, kekik bulunmaktadır. Mantar ve kekik yağı üretimi dağ köylerinde kısmi olarak ekonomik faaliyetler arasında gösterilebilir.

Akseki bölgesi giden gelmez dağlarında dağ keçisi yaygın bir yaşam alanı bulmaktadır. Arazi yapısının dik ve keskin kayalardan oluşması sebebiyle bölge yapısını bilmeyen bir kişinin bu bölgede dolaşma imkanı yok denecek kadar azdır. Bu özellikleri itibarıyla mutlaka görülmesi gerekli yerler arasında giden gelmez dağları ve yaban hayatı merkezi adeta bir ekolojik müze konumundadır.

Keskin dik kayalıklı bölgelerde bulunan dağ keçilerinin sayısı azımsanmayacak değerdedir. Akseki av ve yaban hayatı bölgeleri yılın belli dönemlerinde profesyonel avcılara kapıları açmaktadır. Yılın belli dönemlerinde yüksek fiyatlar ödeyerek avlanma imkanı bulan avcılar bölge ekonomisine katkıda bulunmaktadırlar.

Akseki yöresi ekolojik ve doğal güzelliklerinin keşfedilmediği yerleşim yerleri arasındadır. İbradı ilçesine 15 km uzaklıktaki Altınbeşik Milli parkı ve mağarası, derin ve sarp Manavgat Vadisinin batı yamacında yer almaktadır. Bazı

kaynaklara göre, Türkiye'nin birincisi, Dünyanın ikinci uzun yer altı gölü mağarasıdır.⁴⁹

Fotoğraf 4. Altınbeşik Mağarası (Adem ÇETİN)

Önceki dönemlerde Akseki ilçesine bağlı olan bu mağara günümüzde ibradı sınırları içerisinde yer almaktadır.

Altın beşik mağarasından başka, Seydişehir karayolu üzerinde Tınaztepe mağarası da turistlerin ve bilim adamlarının ilgisini çeken mekanlar arasındadır. Kaptan Custo dünya harikaları kitabında (1968) bu konuya yer vermiştir.⁵⁰

Gerek Altınbeşik mağarası, gerekse Tınaztepe mağarası ilçe ekonomisine katkı veren ve görülmesi gereken yerler arasındadır. Bu yerlerin eko-turizm bölgesi olması amacıyla çeşitli araştırma ve tanıtım faaliyetleri devam etmektedir.

Yöre jeolojik ve karstik yapısı nedeni ile mağaralar yönünden çok zengindir. Ortadoğu Teknik Üniversitesi başta olmak üzere bir çok üniversiteler mağara araştırmaları ile ilgili incelemeler yapmaktadır. Henüz kamuoyunca tanınmayan fakat ziyaretçi çekebilecek yerler arasında Akarca düdeni, Bucakalan, Ürküten obruğu, Çimi

⁴⁹ Akseki Çevresi Stratejik Plan Verileri, Akseki Kaymakamlığı, Ağustos 2009, s.22.

⁵⁰ a.g.e., s.22.

yayla, Başarcık Kuyucak mağaraları sayılabilir. Yörede Fransız, Alman ve İspanyol araştırmacılar da çalışmaktadırlar.⁵¹

Ayrıca dünya yaban hayatı koruma vakfı 1999 yılında, Avrupa'nın biyolojik çeşitlilik bakımından en değerli ve acil olarak korunması gereken yüz orman alanını belirleyerek bunları “Avrupa Ormanlarının Sıcak Noktaları” olarak tanımlanmıştır. Akseki-İbradı Ormanları Türkiye’de belirlenen dokuz alandan birisidir.⁵²

Bu şekilde bakir kalabilmiş güzelliklerin tanıtılması yöre ekonomisine katkıda bulunacağı düşünölmektedir. Bu ormanlık alanda sıklıkla yetişen ve günümüzde Toros Kardeleni olarak bilinen kardelen soğanlı bitkisinin 3’ü endemik 11 türü vardır. Toros kardeleni Çevre ve Orman Bakanlığının “Antalya il Çevre Durumu Raporunun (2008) F.4.11.Endemik bitkiler listesinde yer alması bölgenin gelişimi açısından son derece önem arz etmektedir. Toros kardeleninin korunması ve buna bağlı olarak üretiminin yaygınlaştırılması hem ülke ekonomisine hem de yöre ekonomisine katkı sağlayacaktır.

Akseki ormanlık alanlarında Antalya iğdemi olarak bilinen bitkilerin yetiştirildiği yer olarak Akseki – Fersin alanı ve İbradı yöresinin gösterilmesi yöredeki doğal zenginliklerin ne kadar fazlaca ve önemli olduğunun açık bir göstergesidir.

Akseki bölgesi mimari açıdan da son derece önemli yerler arasındadır.

“7 Bölge ‘ Kent” projesi; eköl Vakfının, UNESCO'nun da desteği ile ölkemizde 1998 yılından bu yana yürütölen bu proje’de Akseki ilçesindeki özgün mimarlığın ortaya konulmasına çalışılmaktadır.⁵³

Taş ve ahşap işçiliği ve “Düğmeli Evler” olarak bilinen mimari örnekler Akseki yöresine ait, yöreye özgü mimari yapılardır. UNESCO ve EKÖL vakfınca bu evler belgelenmesi, teknik özelliklerinin belirlenmesi ve korunmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

---

⁵¹ a.g.e., s.22.

⁵² a.g.e., s.22.

⁵³ a.g.e., s.25.

Fotoğraf 5. Akseki Yöresi Düğmeli Evleri (Adem ÇETİN)

Yöreye has malzeme kullanımının olduğu bu evlerin turizme kazandırılması yöre ekonomisinin canlanması açısından önem taşıyacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu şekildeki evlerin koruma altına alınıp restorasyonlarının yapılması, kültürel varlıklarımızın korunup tanıtılması gerekmektedir. Konuyla ilgili olarak akademik anlamda çeşitli çalışma ve araştırmalar yapılmıştır.⁵⁴

Akseki yöresinde birçok arkeolojik sit alanı ve kentsel sit alanları bulunmaktadır. Antalya Kültür ve Doğal Varlıkları Koruma Kurulu'nun çeşitli tarihlerde Akseki ve İbradı'da birinci derecede Arkeolojik Sit Alanı olarak ilan ettiği yerler arasında Güçlüköy/Kaletepe ören yeri, Süleymaniye Beldesi/Karadağ mağarası ve söyler kalesi, İbradı/Irmak ve Koca Oluk mevki alanları bulunmaktadır.⁵⁵

1.2. Yörük Yaşamı

Birçok kaynakta benzer tanımlarına rastladığımız Yörük kelimesinin tanımları şu şekildedir; Anadolu ve Rumeli'de göçebe olarak yaşayan geçimlerini hayvancılık ile sağlayan ve mevsimlere göre ova ve ya yaylalarda kurdukları çadırlarda oturan Oğuz Türklerinin adıdır. Bunlara Türkmenler adı da verilir. “Cesur, muharip, iyi yürüyen, eli ayağı sağlam” gibi manaları ifade eden Yörük kelimesi yerine yürük kelimesi de kullanılmaktadır. Yürük kelimesi yürümekten yapılmış bir

⁵⁴ K. Kavas, Yayınlanmamış Doktora Tezi.

⁵⁵ Akseki Çevresi Stratejik Plan verileri, Akseki Kaymakamlığı, Antalya, Ağustos 2009, s.25.

isim değildir bu kelime bir sıfattır ve aslı da Yüğrüttür. Genel olarak konargöçer hayat yaşayan bütün topluluklar için özel bir ad, bir simge sözcük olmuştur.⁵⁶

Yörük, yürüyen insan demektir. Türkler, ilk yurtları olan Orta Asya'dan kalkıp değişik yönlere, bu arada Anadolu'ya yürüye yürüye geldikleri için, yürüyen insan anlamında olmak üzere Yörük adını almışlardır. Başlangıcında yürük olan bu söz, sonradan söylemedeki kolaylığı nedeniyle "Yörük" biçimine dönüşmüştür. Her ne kadar "Yörük" sözcüğü Türklerin Orta Asya'dan yürümeye başlaması üzerine ortaya çıkmışsa da aslında bu söz Türk sözü ile anlamdaştır. "Törük=Türük=Yörük" Bu üç sözün üçünün de anlamı birdir ve "Güçlülük" demektir. Bu nedenle ha Türk denmiş ha Yörük denmiş bir farkı yoktur⁵⁷ şeklinde tanımlamalara rastlanılmıştır.

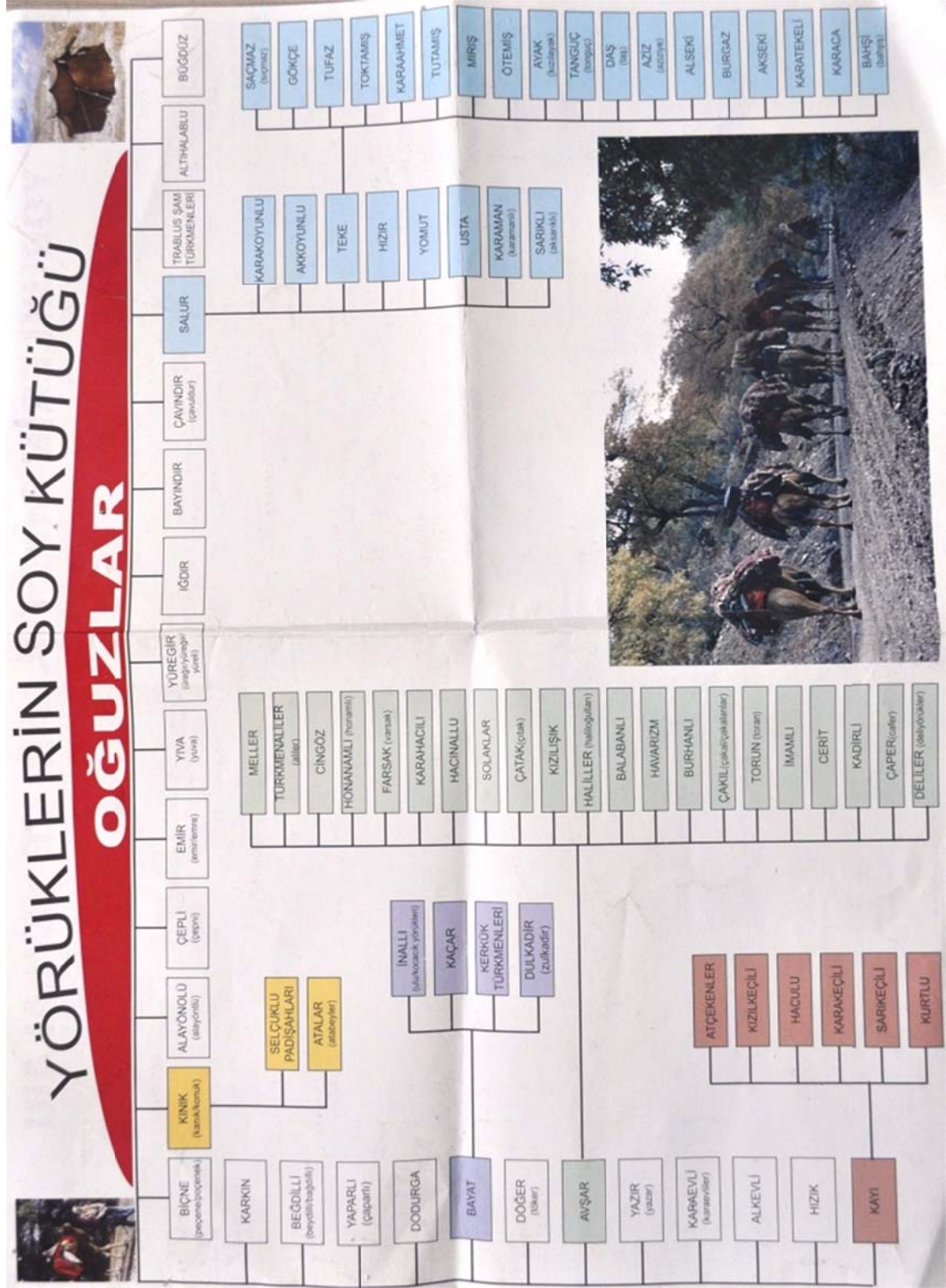
Büyük Larousse'da ise Yörük, Orta, Güney ve Batı Anadolu ile Rumeli'de konar-göçer yaşamı sürdüren, Türkmen boylarından olan kimselere 14. yüzyıl sonlarından itibaren verilen bir ad olarak kaydedilmektedir.⁵⁸

---

⁵⁶ Ali Çelik, Bir Yörük Çocuğunun Gözüyle Yörüklerin Dünyası, s.24.

⁵⁷ Ali Tanyıldız, **Honamlı Yörükleri**, s. 13.

⁵⁸ M. Cihangir Doğan, M. Said Moğan, **Yörüklerin Sosyal ve Kültürel Hayat**, s. 3-4.

Harita 3. Yörüklerin Soy Kütüğü Haritası (Ali ÇELİK, Emekli Coğrafya Öğretmeni)

Erman Artun'un tarafından yayınlanan Akdeniz Yöresi Türk Toplulukları Sosyo-Kültürel Yapısı Yörükler Sempozyumu Bildirileri. "Çukurova Yörüklerinin Gelenek ve Göreneklere adlı bildirisinde Yörükleri şu şekilde ifade etmiştir, Yörük kelimesinin etnik özelliği yoktur. Yörüklük bir yaşama biçimidir. Oğuzlar,

Türkmenler ve Yörükler hepsi göçebe olan ve aynı köklü topluluğun değişik zamanlarda ve yerlerde aldığı adlardır. Yörükler, en küçük topluluk olan yakın ailelerin birliğine SOY, soyların birliğine BOY, boyların birliğine İL yani devlet adını verirlerdi.⁵⁹

Hayat tarzı bakımından konar-göçerler, göçebe hayatı yaşayan diğer unsurlardan büyük farklılıklar göstermekteydi. Gerçek anlamda göçebe hayatı yaşayan aşiretlere göre bazı konar-göçer grupların yazın hayvancılıkla uğraşmalarının yanında, kışlaklarında bir tür küçük çaplı ziraat yaptıkları da görülmekteydi. Bu nedenle göçebelikle yerleşik hayat arasında bir ara şekle sahip bulunan ve tam bir göçebe hayat tarzı içinde olmayan konar-göçerler için kanunnamelerde ve resmi kayıtlarda genellikle “konar-göçer” tabiri kullanılmıştır. Bu tabir, onların hayat tarzlarını en güzel bir şekilde ifade etmekteydi. Bundan başka konar-göçerler için “göçer-evli”, “göçer-evliler”, “göçerler”, “göçer-yörük” ve “konar-göçer Yörük” gibi tabirler de kullanılmıştır.⁶⁰

Yörüklerin tarihçesine bakıldığında kökeni hakkında araştırmacıların birbirine yakın görüşler ileri sürdüğü görülmüştür.⁶¹ Çeşitli araştırmacılar Yörük ve Türkmenlerin Orta Asya kökenli olduğunu ve bunların Orta Asya’dan geldiklerini belirtmişlerdir. Bu nedenle bu grupların Orta Asya’daki Türk soyunun devamı olduğu farklı şekillerde ifade edilmiştir. Bu durumda Anadolu’yu fetheden Türk devletini kuran Türklerin Oğuz Şubesinden olduğu söylenebilir. Türkiye Türklerinin

---

⁵⁹ Erman Artun, Çukurova Yörüklerinin Gelenek ve Göreneği, I. Akdeniz Yöresi Türk Toplulukları Sosyo-Kültürel Yapısı Yörükler Sempozyumu Bildirileri, s. 25.

⁶⁰ Hayati Beşirli, İbrahim Erdal, , a.g.e, s. 72,73.

⁶¹ Tarihçi Gökbilgin bu görüşleri iki grupta ele almıştır. Bu iki görüşü destekleyen diğer bilim adamlarının savları ile verilmiştir. Birinci görüş Yörükleri ırk olarak mongol sayanlar ve mongloid bir tip gösterdiğini iddia edenlerdir. Bu görüş Anadolu’daki Yörüklerin büyük bir kısmının Kafkas, küçük bir kısmının ise mongloid bir tip gösterdiğini kabul etmektedir. Bunlara göre Anadolu’ya temiz Moğol kanını yalnız Nogay taraflarının getirdiği kaydedilmektedir. Bundan dolayı Wenzel bu kanın Türkmen ve Yörükler arasında bulunduğunu kabul etmektedir. İkinci görüş ise Yörüklerin saf Türkmen olduğunu söyleyen görüştür. Bu görüşü savunanların başında gelen Lejean, Yörüklerin büyük bir kısmının göçebelikten yerleşik (sedanter) hayata geçtiklerini belirtmiştir. Tsakyroglou da Yörüklerin Orta Asya’daki Türkmenlerin torunları, yani Türkmen soyundan olduğu ve bazı bakımlardan İran ve Azeri Türklerini hatırlattıkları düşüncesini benimsemiştir. Bayraktareviç, Yörüklerin büyük bir kısmının hakiki bir Türk tipi gösterdiğini, aynı zamanda eski ve temiz Türkçe kelimelerin kullanıldığını belirtmiştir. Hamilton, Yörüklerin Türklerle akraba olduğunu, Traeger ve Selçuklular Anadolu’ya gelirken Yörüklerin de buraya ayak basan ilk Türk halkı olduğunu kaydetmiştir. Bu görüşlere benzer Hoppe E. M. De Yörüklerin Türkistan’dan çıkarak Anadolu’ya ve Rumeli’ye yayıldıklarını, bu nedenle köken itibari ile bugünkü Türklerin soyundan olduklarını söylemektedir.

oğuz olduğu gibi, Hun ve Göktürk iktidarları döneminde Oğuzlar Türk İmparatorluğu'nun en önemli ve hakim zümresini oluşturmuşlardır.⁶²

Anadolu topraklarının göçebe yaşam tarzını sürdüren topluluklarla karşılaşma serüveni Türklerin 1071 Malazgirt savaşıyla birlikte kitleler halinde Anadolu'ya başlayan göçleriyle başlamıştır. Bu göçlerle Anadolu'nun demografik (Nüfus) yapısı da değişmeye başlamıştır. Anadolu'da uzunca bir dönem sürecek olan göçler ve göçebelik farklı zamanlarda devam ederek büyük Selçuklu imparatorluğu dönemi ve Moğol istilasına kadar devam etmektedir.

Büyük Selçuklu İmparatorluğu döneminde Anadolu'ya yapılan ilk büyük göç hareketinin, daha çok Selçuklu Devleti'nin ilk kurulduğu yıllardaki siyasi ve demografik gelişmelerle ilgili olduğu görülmektedir. 1040 yılında Gaznelilere karşı Dandanakan zaferinin kazanılmasından sonra Oğuz Yabgu Devleti'nin devamı sayılabilecek Selçuklu Devleti kurulmuş ve devletin başına da Tuğrul Bey geçmişti. Selçuklu Devleti kurulduktan sonra merkezi bir idare ve yasa düzeni içine girilmeye başlandı. Bu durum göçebe hayat tarzı ile pek uyuşmayan bir idare tarzıydı. Artık devletin en önemli meselelerinden biri, geçimleri için göçebe hayat yaşayan unsurlara yaylak ve kışlak yerleri bulmaktı. Bunun sonucunda Selçuklu merkezi idaresi, onları merkezi idareden uzak bölgelere, yani bugünkü Azerbaycan gibi batı uç bölgelerine doğru yönlendirmeye başladı.⁶³

Araştırmacı Cevdet Türkay'ın Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatler, adlı kapsamlı araştırmasında 7230 aşiret tespit ediyor ve daha kapsamlı bir araştırma yapılırsa bu sayının on binleri bulabileceğini belirtiyor. C. Türkay'ın Başbakanlık arşivlerine dayanarak yaptığı araştırmaya göre bazı önemli aşiretlerin yoğun olarak buldukları bölgeler şöyle: Afşar (Maraş, Adana, Karaman, Konya, Aydın), Ağca Koyunlu (Adana, Karaman, Konya), Bahşiş (İçel, Anamur), Boynuinceliler (Karaman, Konya, Bozkır), Güzelbeğli (Teke, Alanya, İçel, Manavgat), Karahacılı (Alanya, Teke, Manavgat, Beyşehir, Bozkır) Karakeçili

---

⁶² Hayati Beşirli, İbrahim Erdal, Anadolu'da Yörükler Tarihi ve Sosyolojik İncelemeler, s.137,138.

⁶³ Hikari Egawa, İlhan Şahin, **Yağcı Bedir Yörükleri**, s. 13,14.

(Manavgat), Sarıkeçili (Konya, Antalya, Aydın, Yalvaç, Burdur) Tekeli (Silifke, Tarsus).

Yörük grupları yerleştikleri bölgelerin isimlerini belirlerken, Soy adlarına göre, boy adına göre, yerleştikleri bölgenin coğrafi yapısına göre, tarihi adları değiştirerek kullandıkları görülmektedir.

Yörük guruplarının Osmanlı devlet arşivlerindeki isimleri; Eski İl Türkmenleri (Konya), Yeni İl Türkmenleri (Sivas), İç İl Türkmenleri (Mersin), Bozok Türkmenleri (Yozgat), Ankara Türkmenleri (Yozgat) , Kütahya Türkmenleri, Diyarbakır Türkmenleri (Akkayunlu eli), Şam Türkmenleri, Halep Türkmenleri, Menteşe Türkmenleri, Boz Ulus,Kara Ulus , Atçeken Ulus , Ulu Yörük Türkmenleri, Hama Yörükleri, Bolu Yörükleri, Söğüt Yörükleri, Teke Yörükleri, Turhal Yörükleri, Camel Kal’esi Yörükleri, Mamalu Türkmenleri, Zülkadiriye Türkmenleri gibi yörük gruplarının zaman içinde birleştirilerek veya dağıtılarak daha farklı kazai statüde gruplarda meydana getirildikleri de olmuştur.⁶⁴

Yörükler, Anadolu’da dağınık yaşamalarına karşılık, Rumeli’de daha teşkilatlı ve belli yerlerde yaşamaktadırlar. Rumeli’deki Yörükler, İstanbul’dan Tuna boylarına kadar yayılmıştı. Yörüklere Osmanlı devletinde “yasaklı anlamında” “nöker” denilmiştir. Yörük, seferlere kendi aile ve hayvanlarıyla katılan, göç ve yerleşme hakları tamamıyla hükümdara ait olan asker anlamına da geliyordu.⁶⁵

Göçer toplumların temel özelliklerinden biri her zaman kolayca hareket etme yeteneğine sahip olmalarıdır. Bu durum asırlarca hayvancılıkla geçimlerini temin eden grupların hayat tarzı haline gelmiştir. Böyle yaşayan aşiretlerde asabiyet duygusu yüksek ve savaş yeteneklerinin gelişmiş olduğu bilinmektedir. Bundan dolayı kavmi teşkilatlardan henüz ayrılmamış göçebeler, çeşitli istila olaylarına aktif olarak katılmaktaydılar. Aynı zamanda fethedilen yerleri hızlı nüfus akımıyla hemen doldurarak buraları yurt yapabilmişlerdir. Bunun yanı sıra kazanılan topraklarda

⁶⁴ Aydın Ayhan, “Balıkesir ve Çevresinde Yörükler, Çepniler ve Muhacırlar, s. 41.

⁶⁵ Erman Artun, Çukurova Yörüklerinin Gelenek ve Görenekleri, I. Akdeniz Yöresi Türk Toplulukları Sosyo-Kültürel Yapısı Yörükler Sempozyumu Bildirileri. s. 26.

kendileri de daha iyi hayat şartlarına ulaşarak, askeri ve ekonomik açıdan gederek vazgeçilmez bir unsur haline gelmişlerdir.⁶⁶

Gerek Selçuklu dönemine ait kronika ve seyahatnamelerde gerekse Osmanlı ilk dönemine ait tarih, seyahatname ve belgelerde: “Türkmen, Çepni, Ağaçeri” tabirleri sık geçiyorsa da “Yörük” tabiri pek geçmemektedir. Bazı araştırmacılar “Yörük” yerine “Yürük” kelimesini kullanmışlardır. Buna neden olarak da yürümek fiilinden türediğini iddia edilmektedir. Bu görüşü kabul etmeyenler ise, Yürük kelimesinin aslının “Yüğrük”, olduğunu, bu tabirin sıfat halinde ileri, medeni, bilgili, cins ve saf anlamlarına geldiği gibi, halk arasında kabiliyetli, dirayetli, cesur anlamlarına geldiği de kaydedilmektedir.⁶⁷

Fatih Sultan Mehmet’in düzenlediği kanunnamelerde konar-göçer Yörüklere de belli bir nizam vermiştir.⁶⁸ Osmanlı devleti kuruluştan imparatorluk haline geldiği dönem dahil devlet siyaseti olarak yeni katılan bölgelere ve uç bölgelerine Türkmenleri ve Yörükleri yerleştirmesi akıncılara ve uç beylerini desteklemeleri

---

⁶⁶ Cihangir Doğan, M. Said Doğan, Yörüklerin Sosyal ve Kültürel Hayatı, s. 13.

⁶⁷ M. Cihangir Doğan, Doç. Dr. M. Said Doğan, Yörüklerin Sosyal ve Kültürel Hayatı, s. 3, 4.

⁶⁸ Aydın Ayhan, Balıkesir ve Çevresinde Yörükler, Çepniler ve Muhacırlar, s. 27, 28, 29.

“Osmanlı İmparatorluğu’nun Yörükler için Yaptığı Kanunlar: Fatih’in hazırladığı “İstanbul Hasları Kanunnamesi”nde Yörüklerle ilgili madde şöyle geçmektedir. “..... ve Yörükler yüriye geldikleri yerde yürüyeler. Amma kimesnenin ekinine ve biçimine zarar etmeyenler; ederler ise hakim-ül vakt olanlar şer’le teftiş edüb tazmin etdüre. Ve illa eslemeyüb gerü zarar ve zıyan ederlerse men edüb yürütmeyeler...”Yörükler Osmanlı ilk döneminden itibaren düzenli bir şekilde sürdürdükleri ekonomik hayatlarından dolayı hayvanlarını otlatmak için kışın nispeten sıcak bölgelere yazın ise otları bol yaylalara konup göçüyorlardı. Mesela Halep Yörükleri ve Zülkadiriye Yörükleri yaylaya Sivas’a gelirlerdi. Fatih devrine ait “Kanun-ı Yörügân” şöyle idi. “Yigirmidört kişiden biri eşkünci, üçü çatal, yigirmisi yamak ola ve mezkur eşkünci kendi cebelü gönderi demirinde ve yeleninde, akında, yayında, kılıcında, kalkanında eksik olmayıb müretteb ola ve on eşküncinin bir orta bargiri olub bir tenkturi ola. Yörükler eşküncisi; çatalı, yamakları, arpa ve saman salmak ve hisar yapmak ve gayrı arariza karışmaya ve eşküne eşen endüğü yıl salarlık vermeye, şöyle bilesiz.” Yukarıda yazılı kanunname metninden de anlaşılacağı üzere Yörükler Osmanlı Devleti’nin temel unsuru olarak daima askeri bir hizmet sınıfı gibi düşünülmüştü. Fatih dönemine ait bu kanunnamede belirtilen “eşkünci” sefere iştirak eden Yörüklere verilen bir isimdir. Cebelü timar ve zeamet sahiplerinin seferde, yani harp zamanında götürmeye mecbur oldukları silahlı askerlerdir. Yörükler eskünci olduklarında her türlü silahlarının tam olması, hatta tenktür denilen çadırlarının da olması istenmektedir. Devlet zaman zaman çıkardığı özel kanunnamelerle Yörükleri düzene sokmaya, haksızlıkları engellemeye, vergi düzensizliklerini engellemeye çalışmıştır. Tüm Anadolu’ya ve Rumeli’ye dağılan konar göçer oymakların bir bölümü timar ve zeametlerde çalışmakta iken bir bölümü muhatan kariyelerine (keseneğe verilen köyler) katılmışlardır. Ayrıca vakıf gelirleri kutsal beldelere (Mekke ve Medine’ye) bağışlanan sultan malı (Has, Havas) gibi topraklarda da konargöçer oymaklar bulunuyordu.”

bölgeyi Türkleştirme politikasına büyük katkı sağlamıştır. Yörükleri ve Türkmenleri yerleştirme siyaseti bu politika etrafında yıllarca sürmüştür.⁶⁹

Literatür kaynakları ve vesikalardaki değişik kullanımlar Yörükler, Türkmenler aynı mı farklı mı gibi soru işaretlerini de beraberinde getirmiştir. Osmanlı Devleti topraklarının çok geniş olması, farklı bölgeleri ve coğrafi özelliklerinin olması çıkarılan kanunnamelerin her bölgenin kendine özel düzenine göre olmasını gerektirmiştir. Ülke toprakları “Tımar, Has, Zeamet” bölünerek kullanılmıştır. Buna ayrıca vakıf arazileri de eklenmişti. Aralarında fark olmamasına rağmen Osmanlı belgelerinde değişik zaman aralıklarında aynı boy için bazen “Türkmen” bazen “Yörük” olarak anılmasına rağmen daha sonraki zamanlarda bazıları için yalnız “Türkmen” ve bazıları için yalnız “Yörük” denmeye başlandı. “Türkmen” olarak vasıflandırılanlar “has reayası” “Yörükler” ise “Has veya Tımar reayası” olmuşlardır.⁷⁰

Türkmen boylarının bir kısmı yaşadıkları çevreye bağlı olarak yerleşik hayata geçerek tarım toplumuna uyum sağladılar. Konargöçerliğe devam edenler bu yerleşik hayata geçene “manav” ismi ile hitap etmeye başlarken kendilerine ise Yörük denilmesi günümüze kadar devam etmiştir.

19. yüzyılda Türkmenler geleneksel yapılarına uygun olarak boy ve aşiretler halinde yaşıyorlardı. Kaynaklarda yer alan kayıtlara göre Türkmen boyları kendi aralarında oymak ve aşiretlere bölünmüş olarak yaşamaktadırlar. Boylarda yaşayan aileler kendilerine bir kişiyi reis olarak seçerler.⁷¹ Seçilen kişi; Kanun önünde herkes eşittir. ilkesini benimser. Seyyah Blocqueville bu durumu; “Türkmenler şu ve ya bu şahsı reis olarak seçerler ama eşitlik ve hürriyetler esaslarına son derece bağlıdırlar dünyanın hiçbir yerinde görülmeyen bir samimiyet ve karşılıklı bir anlayış vardır. Kabilenin reisi ile bir koyun çobanı arasında hiçbir fark yoktur. Kabilenin her ferdi umuma açık olarak yapılan toplantılara katılmak ve orada fikrini serbestçe açıklamak hakkına sahiptir. Efendilerinin emrine itaat etmek zorunda olan köleler de bu

⁶⁹ Yörükleri Yerleştirme Siyaseti Hakkında Geniş Bilgi İçin; Hikari Egawa, İlhan Şahin, **Yağcı Bedir Yörükleri**, s. 111, 112, 113.

⁷⁰ Ayhan. **a.g.e.**, s. 32.

⁷¹ Blocqueville, Henri De Couliboeuf, **Türkmenler Arasında**, Çev. R. Akdemir, s. 54.

hürriyetten istifade eder.” Şeklinde açıklamaktadır. Türkmen boylarının yönetimi ak sakal adı verilen ileri gelenlerle birlikte gerçekleştirilir. Aksakallar belirli dönemlerde toplanarak savaş, başka topraklara yapılacak seferler, su kanallarının açılması ve tamiri gibi toplumu ilgilendiren birçok konuda karar vermektedirler.⁷²

1.2.1. Yörük Yaşamı Hakkında Bilgi

Konar göçer yaşam şekli zorlukları dahilinde hayatlarını devam ettiren Yörükler yaylak ve kışlak diye tabir ettikleri mekanlarda hayvancılıkla uğraşmaktadırlar, Yörüklerin geçim kaynaklarının temelini hayvancılık oluşturmaktadır.

Hayvancılık Yörükler için hem uğraş, hem yaşam hem de geçim kaynağıdır. Günlük zamanlarının büyük bir bölümünü hayvan otlatma ya da hayvanların sağılması ve sağılan sütlerin peynir yoğur ya da yağ yapma işleriyle uğraşılır. Yaptıkları peynir ya da yağların bir kısmını kendi ihtiyaçları için kullanmaktadırlar. Yörüklerin beslenmelerinin ana kaynağıdır. Obaları ya da yerleşim yerleri yol kenarına yakın ise yol kenarlarından geçen araçlara ya da belirli zaman ve saatlerde gelen süt toplayıcılarına ürünlerini satmaktadırlar.

Yörük insanının günlük yaşamında boş zamanı yok denecek kadar azdır. Neredeyse günün tüm zamanını çalışarak geçirirler. Gece ışık ya da elektrik olmadığı için dinlenmeye fırsat bulurlar. Genellikle saat 21:00 – 22:00 gibi uyumaktadırlar. Çünkü günün ilk saatlerinde yoğun iş temposu onları beklemektedir.

Yörük insanının belirli bir adresi sabit durduğu mekanı yoktur.

Yörüğün, kara çadırın adresi yoktur. Onlar genellikle şehirde, kasabada oturan alış-veriş yaptıkları bir dükkânı ve ya bir esnafın dükkânını adres gösterirler. Belirli bir ikametgâhları yoktur. Yörük kışlağa indiğinde genellikle çocuklarını yakınlarındaki köylerin okullarına gönderirler. İstenilen düzeyde okula gidilmez, seçimlerde oy kullanılmaz. Ancak, vatan borcu askerlik mutlaka yapılır. Dinsel görevleri olan bayramı, Cuma namazlarını yakınlardaki köy camisine giderek yerine

---

⁷² H. Beşirli, İ. Erdal, **a.g.e.**, s. 186,187.

getirirler. Yörükler erkek çocuklarını mutlaka sünnet ettirirler. Temizliği, paklığı seven Yörükler, düğünlerini genellikle kışlakta ve ya yaz sonunda yaparlar. Göçebe kökenli topluluklarda yakın zamana kadar içten evlenme, sert bir kural olarak uygulanırdı ve muhtemelen buna saflığı koruma içgüdüleriyle uyulurdu.⁷³

Yörüklerin yaşamında kadın evin direğidir. Konuğu kadın ağırlar, kilimi, çadırı, heybeyi, kolani kadın dokur. Hayvandan sütü sağır, üzerlerine giyilen giysiyi diker. Keçiden, koyundan kırkılan yünü, kılı o temizler, eğirir, boyar, bin bir renkli motife dönüştürür. Çadırda dumanı tütürür, ekmek, aş yapar. Sözün özü Yörük kadını beş parmağında beş hüner, üretkenliğin, sevginin, vefanın eşsiz bir örneğidir. Erkekler ise, evin güvenliğini sağlamaktan, çarşıya, pazara gitmekten sorumludur. Yörükler tutucu insanlar değiller.⁷⁴

Fotoğraf 6. Çimi Yaylası'nda (Akseki) Yörüklerin Günlük Yaşantılarından Bir Görünüm (Adem Çetin)

Yörüklerin geçim kaynaklarına bakıldığında azda olsa ziraat görülmektedir. Genel olarak yaşamlarını hayvan ve hayvan ürünlerinden sağlamışlardır. Geçim kaynakları arasında; Et, süt, peynir, yağ, yapağı üretip satmak, Avcılık, Dokumacılık:

⁷³ Oğuz Aktan, Antalya Çevresinde Konar-Göçer Asabiyet, I. Akdeniz Yöresi Türk Toplulukları Sosyo-Kültürel Yapısı Yörükler Sempozyumu Bildirileri, s. 25.

⁷⁴ Musa Seyirci, Batı Akdeniz'de Yörükler, I. Akdeniz Yöresi Türk Toplulukları Sosyo-Kültürel Yapısı Yörükler Sempozyumu Bildirileri, s. 198,199.

halı, heybe, kilim, çul, çuval, keçe, Dericilik, üretilen derilerden yapılan (çarık, kiriş, post).⁷⁵

Anadolu'daki Türkmen ve Yörüklerin, ekonomideki önemli etkinliklerinden birisi de kara taşımacılığını tekellerinde bulundurmalarıdır. Osmanlı'da kara taşımacılığı hemen tamamıyla develer vasıtasıyla yapılmaktaydı. Yörükler için en önemli hayvan durumunda olan deve, onların taşımacılık sayesinde önemli sermayeler edinmelerine yardımcı olmaktadır.⁷⁶

Yörüğün ekonomisi içinde yer alan önemli şeylerden birisi de tuzculuk ve kilcilik. Osmanlı Devleti'nin gelirleri arasında tuz başta geliyordu. Osmanlılar tuza rüsum koyarak halktan gelir sağlıyordu. Yörük ekonomisinde oyalılık da önemli yer tutmaktaydı. Yörüklerin ekonomisine azda olsa katkıda bulunan bir de sakız vardır.⁷⁷

Yörükler ile yerleşik halk arasındaki borç, alacak-verecek gibi meselelerde anlaşmazlığa düştükleri zaman meselelerini hukuki yollardan çözmüşlerdir. Yörükler ile yerleşik halk arasında oluşan güven duygusu sayesinde birbirlerine borç verme, alım-satım gibi konularda sık bir şekilde gündeme gelmiştir.⁷⁸ Belli bir yeri yurdu olmayan, gezdiği için gerektiğinde birkaç ilin sınırları içinde yaşamalarını sürdüren, asıl önemlisi de yargı gücünden uzaklarda, dağlarda bulunan Yörüklerin devletin hizmetinden sığağı sığağına yararlanması kolay olmuyordu. Bu nedenle Yörükler bu konuda kendi kendine yeterli olma yollarını aramışlar sonuçta bazı kurallar koyup uymuşlardır. Ağır yaralama ve cinayet gibi bazı olaylar dışında kalan suçların yargılanması ve cezası Yörük bünyesinde karara bağlanıyordu.⁷⁹

Göç dini iktisadi sosyal ve diğer sebeplerle insan topluluklarının bir yerden başka bir yere gitmesi. Ferdi sebep ve maksatlarla yer değiştirmeye ve bu esnada nakledilen eşyaların her birine de göç denmektedir.⁸⁰ Kışla yazla, güzle aşiret halkının hayvanlarına mera temin etmek, kendilerini de iklim şartlarına uydurmak

---

⁷⁵ A. Ayhan, **a.g.e.**, s. 45.

⁷⁶ Orhan Sakin, 16. Yüzyıl Osmanlı Arşiv Kayıtlarına Göre Anadolu'da Türkmenler ve Yörükler, s. 58, 59.

⁷⁷ A. Tanyıldız, **a.g.e.**, s. 94-102.

⁷⁸ H. Beşirli, İ. Erdal, **a.g.e.**, s. 28-33.

⁷⁹ A. Tanyıldız, **a.g.e.**, s. 153-154.

⁸⁰ Türk Dil Kurumu Sözlüğü; www.tdk.gov.tr.

için, bütün hayvanları ile birlikte mevsimden mevsime muntazam şekilde yaptıkları harekete “göç” denir. Göçler aşiret reisleri önderliğinde dayanışma içinde yapılmaktadır. İlkbaharın gelmesi ile göç hazırlığı başlar. Göç gününün gecesini çuvallar hazırlanır. Hangi deveye hangi yükün yükleneceği tespit edilir. Şafağa ayağa kalkılır. Çadırın ipleri kazıklarından çözülür, direkleri alınır. Çadırlar çuvalların üzerinden çekilip dürülür. Ala çuvallara giyim eşyası konulur. Sadece bunlara “yük” denir. Yiyecek, içecek, yaz çuvallara yerleştirilir. Çuvalların üzerinde yatak, yorgan, keçe atılır ve bağlanır. Bunların üzerinden kilimler sarkıtılır. Zenginliğin alameti kilimdir.⁸¹

Fotoğraf 7. Yörükler ve Dokuma (M.Ali Eroğlu – Mustafa Genç)

Yörük kadınları ve erkekleri tüm eksiklikleri gidererek göç öncesi hazırlığını tamamlarlar. Göç sırasında koyunların başına genç erkekler, kuzu ve oğlakların başına genç kız ve çocuklar geçer. Göç süresi yaklaşık 10-20 gündür. Göçler genellikle iki aşamalı olarak yapılmaktadır. Çobanlar önden sürülerle gider. Arkadan eşyalarla beraber oba mensupları yürürler. Ana yollardan uzak, hayvanların otlayabileceği bir göç yolu seçilir. Sürülerle insanların arası fazla açılmaz. Süt ve peynir üretimi göç boyunca sürdüğü için sürünün sağılması gerekmektedir. Yüklenen develer arka arkaya bağlanır. Yürüyüş kolu tek sıradır. En önde “lök” veya “keserek” cinsi deve bulunur. Develerin önünde at, katır bulunur. Yedi devenin bir araya

⁸¹ Ahmet Şeref Ceran, Tarihi ve Sosyo-Kültürel Yönden Konya Sarayönü Kuyulu Zebir Yörükleri, s. 30-34.

gelmesiyle bir katar oluşur. Katarı ailenin büyüğü, yeni gelin veya ailenin gelinlik kızını çeker, ailenin fertleri katırın iki yanında yürürler.⁸²

Konaklayacakları yer önceden belirlenmiş olup, Yükleri indirme, çadırları kurma, eşyaları yerli yerine koyma işi bir saatte biter. Bu şekilde on, on beş günde yaylaya varılır. Yaylalar, yazın çılıp kalın serin yer, dağların üzerindeki yazlık ikametgâh yazlık mera ve otlak yeri demektir. Yaylalar, çoğu zaman bol ve güzel suları olan, açık düzlük, bol otlu yerlerdir. Fakat sarp, biçimsiz yaylalarda vardır.

Yörük için yayla, bir üretim, imalat ve satış yeridir. Yayla, sosyo-kültürel bir merkezdir. Güzle, ekseriya köylüler, mahsullerini kaldırdıktan sonra, sonbaharda buraları Yörüklere icara verirler. Yörükler için buraları (güz ikametgâhı, güzle)dir. Bir, iki ay kalınır. Sonbahar gelince mahsuller, hayvanlar satılır. Güzleye doğru yola çıkılır.

Tam göçebeler, gene köy civarında kenar köylülerden icar aldıkları yerlerde kışlarlar. Kışlak için verilen yer, hayvanlara mevsimin sertliğinden korumak rüzgârdan korunmuş, ormanlık veya derin vadi olmalıdır. Aynı zamanda suyu ve odunu bol, otlığı az kar tutmalıdır.⁸³

Yörükler kış aylarını yani Kasım ayından Mayıs ayı başına kadar kışlakta geçirirler. Kışlaklar genellikle denizlerin kenarındaki geniş ovalardır. Bu ovalar vadilerin arasında, kuytu, iklimin ılıman olduğu yerlerdir. Yörükler, buralarda çadırlarının, alaçıklarının içerisinde hayvanlarıyla birlikte kışı geçirirler. Sürüleri, tarım arazisi olmayan çoğu köylülerden kiralanan geniş meralarda yayılır. Hayvanlar için bir barınak yoktur. Açık arazide kışlarlar. Kısaca Yörüğün kışlakta aradığı özellik ot, güvenlik, ısınacağı odundur.

Kışı, kışlakta geçiren Yörükler, her yıl Mayıs ayı başlarında yaylanın yolunu tutarlar. Yörükler için asıl önemli olan yayladır. Yörük ruhunun özüdür.

---

⁸² E. Artun, **a.g.e.**, s. 27, 28.

⁸³ Ahmet Şeref Ceran, Tarihi ve Sosyo-Kültürel Yönden Konya Sarayönü Kuyulu Zebir Yörükleri, s. 30-34.

Yörük, Eylül ortalarına kadar yaylada kalır. Yayla, Yörük için dağ havasıdır, uçsuz bucaksız otlaktır, güvenlidir, özgürlüktür, berekettir, bolluktur, soğuk sudur, kısaca her şeydir. Yörük kışlık kazancını yaylada sağlar, yayla soğumaya başlayınca, daha aşağılara güzleklere iner. Güzlekte yaklaşık bir ay kadar kalınır. Yörük burada kışın kendi yiyeceği yağı, peyniri, çökeleği yapar. Güzlekte ot kurudu için süt daha koyu, daha yağlı ve daha lezzetlidir. Yazı ve güzü ardıç ağacının koyu gölgesinde, keçe kepeneğin içinde geçiren Yörük, kasım ayı başlarında yüksek yaylalara kar, kırağı düşünce, ulu dağlar ak saçlı olunca, sürüsüyle birlikte kışlak bulmak üzere yollara düşer. Artık, onun için önemli olan yılın büyük bir kısmını geçireceği daha önce sözünü ettiğimiz kışlağı bulmaktır.⁸⁴

Yörüklerde çadır kültürü Orta Asya Türk kültüründen günümüze kadar devam etmektedir. Çadır: Keçe, deri, kıl dokuma, sık dokunmuş kalın bez veya plastik maddelerden yapılan direklerle tutturulan, taşınabilir barınak, çerçe, otağ, oba.⁸⁵ Altaylardan Anadolu'ya kadar uzanan geniş bir coğrafyada hayvancılıkla uğraşan grupların yaşamlarının bir parçasıdır. Besledikleri hayvan türüne göre temel malzemesinde ve şeklinde bazı değişiklikler gösterse de çadır Yörük gruplarının tümünde görülen bir yapıdır. Batı Anadolu'da keçi kılından olan çadırlar Türkistan'da ya da Karadeniz'in kuzeyinde koyunyününden veya devetüyü kullanılarak hazırlanan keçelerden yapılmaktadır.

Fotoğraf 8. Bir Yörük Çadırı (M. Ali Eroğlu)

⁸⁴ Musa Seyirci, Batı Akdeniz Bölgesi Yörükleri, s. 4-5.

⁸⁵ Türk Dil Kurumu Sözlüğü, www.tdk.gov.tr.

Yörük çadırları farklı isimlerle anılırken, isim farklılıkları çadır kültürünü araştırma konusu haline getirmektedir. Bununla ilgili araştırma yapanlardan Peter Alford Andrews'in mukayeseli (comparative) araştırmaları dikkati çeker.⁸⁶

Ali Tanyıldız'ın "Honamlı Yörükler", isimli eserinde Yörük çadırının yapılması ve kurulması aşamaları hakkında bilgi verilmektedir. "Yörük çadırı genelde kıldan yapılır. Bu kıl keçi kırıldıktan sonra burma yapılır. bu burmalar kollara takılır ve kirmenlerle eğrilir. Elde edilen ipler bükülür. Bir çadır, en az 70-80 kilo ağırlığında olur bükülmüş ipler, ıstarda dokunacak biçime getirilir. Sonra bir metre kadar eninde 5-6 metre kadar uzunlukta, bildiğimiz yolluklar biçiminde ıstarlarda dokunur. Bir çadır en az beş çadır büyüklüğüne göre altı yedi kanattan olur. Bu kanatlar yan yana getirilip dikilir. Çadırın çatısı denen bu kanatların dikilmesinden sonra çepeçevre otuz kırk santim eninde dokunmuş, başka bir parça sıkıca eklenir. Buna "siğaç" adı verilir. Bundan başka bağların çadırı esnetmemesi için buna benzer bir parça daha çadırın önünden arkaya olmak üzere her direk durumuna göre birer parça daha dikilir. Çadırı toprağa bağlamaya yarayan bağ iskelelerinin ipleri dikilir. Çadırı ustasına diktirmek gerekir. Eğer ustasına diktirilmezse çadır yağışta akar. Çadır ayağa kaldırıldığında, evin duvarları diyebileceğimiz bölümlerine gelir sıra. Duvar görevi yapan bu parçalara "sital" adı verilir. Sitalerin diğer adına da "çul" denir. Sitaler, siğaçlerin altına stil çöpü denilen çöplerle tutturulur. Yörük çadırları en az üç direkli olur. Direkler iki metre kadar uzunlukta sağlam ağaçlardan yapılır. Yoksa yağışta ve fırtınada, basan ağırlık nedeniyle kırılabilir. Direk sayısı çadır sahibinin varıllığına göre çoğalır. Direklerin başında ağaçtan yapılan birer şapka bulunur. Bunlara çanak denir. Çadırı yere bağlayan iplere adı üstüne çadır bağı adı verilir.

Çadır kurulurken önce yere serilir. Bağlar, tek tek ve gevşek olarak kazıklara ya da bastırık denen ağırlıklara bağlanır. Sonra altına girilir. Direkler çanaklara uydurulur ve kaldırılır. Ardından bağlar gerdirilir. Sitaleri de sitil çöpleri ile takılınca çadır kurulmuş olur. İçinin düzeni verildikten sonra artık yaşanacak bir yuva çıkar ortaya."

---

⁸⁶ Peter Alford Andrews'in Mukayeseli (Comparative) Araştırmaları; Hikari Egawa, İlhan Şahin, **Yağcı Bedir Yörükleri**, s. 20.

1.2.2. Akseki İlçesinde Yörükler ve Göç Yolları

Harita 4. Yörüklerin Göç Yolları ve Yaylaları (Ali ÇELİK, Emekli Coğrafya Öğretmeni)

Araştırmada daha çok Yörükler tarafından kullanılan çuval ve heybe dokumalarıyla ilgili tespitler yapılırken farklı zamanlarda ve farklı tarihlerde çeşitli Yörük gruplarıyla karşılıklı görüşme tekniği uygulanmıştır. Bu görüşmelerde Yörüklerin Akseki yaylalarına nerelerden geldikleri, göç esnasında hangi güzergahları kullandıkları, göç süreleri ve günlük yaşamlarına ilişkin sorular yöneltilmiş olup kaynak kişilerin verdiği bilgiler aşağıda ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Temmuz 2011, Temmuz- Ağustos 2012 aylarında belirli aralıklarla Akseki yaylarındaki Yörük guruplarıyla farklı zamanlarda röportajlar ve kamera kayıt işlemleri yapılmıştır.

Akseki'nin Alacabel yaylasında karşılaşılan Mustafa Çelik yaylaya gelişi ile ilgili şu bilgileri vermiştir. Mayıs ayının sonlarına doğru yaylalara göç hazırlıklarının başladığını ifade etmiştir.

Fotoğraf 9. Alacabel Yaylası'nda Manavgat Gençler Yörükleri (M.Ali Eroğlu)

1973 doğumlu Mustafa ÇELİK: Manavgat'ın gençler köyünde yaşadığını bundan 100 yıl önce kan davası yüzünden Diyarbakır'dan Manavgat'ın gençler köyüne geldiklerini daha açık ifadeyle sürüldükleri anlatmaktadır. Yedi kardeş olan Mustafa Çelik'in babası ile köyündeki bir aile arasında bazı sebeplerden dolayı kan davası başladığını ya hapiste yatmaları gerektiği ya da sürgün giderle ise suçlarının af olacağı anlattı. Tüm bu sebeplerden dolayı kaynak kişinin beyanına göre 1910 yılında sonra Antalya'nın Alanya, Manavgat ve Serik civarlarına yerleştiklerini ve o yıllardan beri sürücülük (hayvancılık) işiyle uğraştıklarını ve buna bağlı olarak yaylacılık faaliyetlerini devam ettirdiklerini anlatmaktadır. Manavgat'ın Gençler

köyünden mayıs sonlarına doğru göçe başladıklarını; Güçlü köy (Fersin), Murtıçı, Devrent dağı boğazına geliyor buradan güzel su sapağına gelerek bir gün konaklıyor. Taş arası ve Ömer Duruk tesisleri civarında Akçeşme adı verilen bölgede bir gece konaklıyor (Akseki yol kavşağı). Oradan Piser boğazı, Zomana yaylasına (Yarpız mevki) gelerek bir gecede burada mola verdikten sonra Alacabel yaylasına geliyor.⁸⁷

Kaynak kişinin belirttiği bilgilere göre üç hane, on altı kişi ve altı yüz sürü ile (tamamı kıl keçisi) Alacabel yaylasında iki ay kaldığını ifade etmektedir. Mustafa Çelik yaylada kaldığı süre içerisinde su ihtiyacını Alacabel yaylasına on kilometre ileride bulunan Dağdur dinlenme tesislerinden tankerlerle belirli zamanlarda su taşıdığını ve gerek günlük kullanım su ihtiyacı gerekse keçileri için suyu bu şekilde temin ettiğini anlatmaktadır.

Alacabel yaylasından sonra bademli beldesindeki bademli yaylasına (Devlet Gazi Yaylası) bademli köylülerinin yöresel ifadesi ile Boyamlı yaylasında iki buçuk ay sürü otlattıklarını, toplam beş ay belirtilen bu yaylalarda konakladıklarını ifade etmektedir.⁸⁸

Her iki yaylaya geliş ve gidiş süresi olarak toplam onbeş gündür. Köyüne dönüş yaparken aynı güzergahları kullandığını, dönüş yolunda Cevizli Yaylasında bir iki gün mola verdikten sonra göç yoluna devam ettiklerini anlatmaktadırlar. Manavgat'ın gençler köyünden Alacabel ve Bademli yaylasında beş ay konaklayarak kasım ayında gençler köyüne geldiklerini anlatmaktadırlar. Çadırlarında görüştüğümüz Yörük gurubuna kışın nerede kaldıklarını ve sürülerini nerede otlattıklarına dair sorular yöneltmiştir.

Göç tamamlandıktan sonra tüm aile bireyleri Manavgat gençler köyünde bulunan evlerinde ikamet ettiklerini, hayvan sürüsünü ise köye iki kilometre uzaktaki barınaklarda⁸⁹ dağlardan getirdikleri otlarla beslediklerini ve aile erkeklerinden dönüşümlü olarak bir kişinin bu barınaklarda yattıklarını anlatmışlardır.⁹⁰ Gençler Yörükleri diye kendilerini tanımlayan Mustafa Çelik, Ayşe Çelik, Ali Çelik, Mustafa

⁸⁷ Mustafa Çelik, 10.07.2011 tarihli görüşme.

⁸⁸ Ayşe Çelik, 10.07.2011 tarihli görüşme.

⁸⁹ Barınak: Tavanı kamyas ve dal parçaları ile örtülü kenar duvarları taştan yapılmış ahır.

⁹⁰ Mustafa Tarakçı, 10.07.2011 tarihli görüşme.

Tarakçı, Menekşe Tarakçı ile Temmuz 20011 –Temmuz, Ağustos 2012 de yaylalara çıkış esnasındaki göç yolları, yayladaki faaliyetleri ve sosyal durumları ile ilgili röportajlar yapılmıştır.

Yaklaşık olarak on beş yıldır Alacabel ve Bademli yaylalarında sürü otlattıklarını, daha önceki dönemlerde Manavgat yaylalarında sürü otlattıklarını anlatmışlardır. Manavgat'taki turistik yatırımların ve hızlı gelişme sonucu kendi mekanlarından ayrılmak zorunda kaldıklarını belirterek Yörük yaşamının günden güne zorlaştığını son dört yıldır ise yaylalara otlaklama parası adı altında para ödediklerini anlatmışlardır. İki buçuk milyon Yarpuz mevkiinde bulunan Alacabel yaylasına, beş bin lira ise bademli yaylasına sürü otlatmak ve konaklamak için para ödediklerini belirtmişlerdir. Son yıllarda sıkça yaşanan otlakiye parasının daha önceki yıllarda da ödendiğinden bahsedilir.

“Göktepe yaylasında İlvat Köyü, eski fermanlarda ve idari kararlarda Akseki ile müşterek hak sahibidir. 1946 senesine kadar 50 çift öküz Göktepe yaylasına çıkardı. Biz bazı köylerin hayvanlarını da çıkarırdık. 100 lira otlakiye alırsak 50'si bizim, 50'sinin yarısı Bucakalan'ın, yarısı da Belenalan'ın olurdu.”⁹¹

“Kepezbelini'nin 10-15 hanesi davarcılıkla geçinir. Mayıs aylarından itibaren Çimi ve Değirmenlik köyü yaylalarına çıkar, otlakiye alırlar.”⁹²

Günümüzde miktarı artan otlakiye parası Yörükler için büyük sorun teşkil etmektedir.

İlköğretimin zorunlu hale gelmesi sebebi ile çocuklarının köyde kalıp okula gittiğini ve bununda iş gücü kaybına yol açtığını belirtmiştir.

Temmuz 2011 de Akseki ilçesine bağlı yaylalara gidilerek Yörüklerin yaşam biçimleri göç yolları ve bu yaylaları kimlerin kullandığını tespit etmek amaçlı olarak tez araştırmam devam etmiş olup tespit edilen bulgular aşağıda sıralanmıştır.

---

⁹¹ Ali Sümbül, Evliya Çelebi Gibi Geze Geze Akseki Kazası ve Köyleri, s. 89.

⁹² Sümbül, **a.g.e.**, s. 16.

Akseki merkez ve köylerinde Akdağ yaylası, Çimi yaylası, Aldurbe yaylası, Göktepe yaylası (Sultanpınarı), Değirmenlik yaylası, Saraçlı yaylası (Halkalı yazı), Sülek yaylası, Yarpuz yaylası, Hocalı yaylası, Belenabası yaylası gibi yaylaların varlığı tespit edilmiştir. Bu yaylalara özellikle Manavgat'ın Gençler, Saraçlı, Sülek (Ulukapı), Hocalı, Belenobası köylerinden gelen Yörük guruplarını geldikleri bilgisine ulaşılmıştır. Akseki yaylaları hakkında literatüre ve yapılan daha önceki araştırmalara bakıldığında farklı bilgiler karşımıza çıkmaktadır. Yani kaynak kişilerin verdiği bilgiler ile farklılıklar gözlenmektedir. Bu farklılığın sebebi ana yaylayı oluşturan merkez yayla ve bu merkez yayla etrafındaki küçük yerleşmeler ve burada sürü otlatan küçük Yörük guruplarının belirttiği isimlerden dolayı farklılıklar ortaya çıkmaktadır.

Fotoğraf 10. Akseki, Çimi Yaylasından Bir Görünüm (Adem Çetin)

20 Temmuz 2011 tarihinde bölgeye Mersin–Silifke civarından Akseki yaylarına gelen Nurettin Öksüzoğlu ile yapılan görüşmede şu bilgilere ulaşılmıştır. Nisan ortasında Silifke'den yola çıktıklarını ve tamamen sürülerini yürüterek yaylaya geldiklerini anlatmaktadırlar. Sırası ile Gökbelen köyüne geliyorlar burada bir günlük mola ardından Mersin- Mut ilçesine ulaşıyor, üç gün bu civarda dinlendiklerini söylemektedirler.⁹³ Mut'un kozlar köyü ve kozlar yaylası geçildikten sonra Şartavul köyüne varılıyor, Karaman'ın Yenice köy bölgesinde bir iki gün dinlendikten sonra Karama'nın Kızılyaka köyünden geçiliyor güney sınır dağlarında

⁹³ Fadime Öksüzoğlu, 20.07.2011 tarihli görüşme.

bir iki gün dinlenildikten sonra Apa köyü (Saraycık) oradan da Konya'nın Akören köyü civarındaki Akören yaylalarına varılıyor üç gün burada konakladıktan sonra Akseki ile Seydişehir sınırları arasında kalan Yaylıhöyük yaylasına gelerek üç ay burada kaldıklarını anlatmışlardır.⁹⁴

**Fotoğraf 11. Akseki Yaylalarında Mersin Sarıkeçili Yörük Kadını
(M.Ali Eroğlu – Mustafa Genç)**

Bu bölgeye Silifke civarından yaklaşık yüz elli hanelik Sarıkeçili Yörüklerinin⁹⁵ geldiğini elli hanenin Akseki civarına diğerlerinin ise Seydişehir ve civarındaki yaylalara göçtükleri anlatılmıştır. Toplam beş bin karakıl keçisi, tamamı kıl çadırdan olan on çadırın kurulduğunu anlatmışlardır. Yılın on iki ayını göçerlikle geçiren Silifke-Sarıkeçili Yörükleri tamamen tüm geçimini sürü otlatma süt ve süt ürünlerinden sağladıklarını bu yaylalardan gittikten sonra da kışın Yeşilovacık, Aydıncık, Bozyazı, Akdere dağlarına bağlı yaylalarda yaşadıklarını aktarmışlardır. Dört parçadan oluşan çadırları beş direkli⁹⁶ olup bir direk ortada dört direk ise kenarlardadır. Direklerin uç kısımlarındaki parçaya çanak denilmektedir.

Araştırma esnasında sohbet ettiğimiz Yörük kadını Alaçuval, Kıl çuval, Pıtrak Yanışlı çuval, Boncuklu çuval, Anahtar Yanışlı çuval, Elibelinde,

⁹⁴ Halit Öksüzoğlu, 21.07.2011 tarihli görüşme.

⁹⁵ Halil İbrahim Yağar, 21.07.2011 tarihli görüşme.

⁹⁶ Emine Öksüzoğlu, 21.07.2011 tarihli görüşme.

Koçboynuzlu çuvallarına hububat, giysilerini, mutfak eşyalarına koyduklarını bu çuvallara ise develerle taşıdıklarını anlatmışlardır.

Terk heybesi, at heybesi, deve heybesi, tohum heybesi, yük heybesi, su heybesi, eşya heybesi olarak nitelendirdikleri heybe dokumalarına at ve develerde eşya taşımak için kullanıyorlardı. Bu dokumaları ıstar dedikleri kolay sökülüp takılan tezgahlarda dokuyor ve kirkit denilen ahşap tarakları kullanıyorlardı. Yaylalarda tüm çileyi ve sıkıntıyı çeken Yörük kadınıdır. Araştırma sırasında sohbet ettiğimiz Yörük kadınlara bir gününü nasıl geçirdiği, neler yaptığı sorusuna şu cevaplar verilmiştir. “A yavrum; bizim çilemiz ölünce biter” sözüyle anlatmaya devam etmiştir.⁹⁷ Sabah beşte kalkıyor çay demleyip ekmek yapıyorum. Yedide keçilerin yanına gidiyor ve yaymaya⁹⁸ gidiyorum. Saat on iki de öğle yemeği için çadırın başına geliyor hayvanları yatağına⁹⁹ götürüyor, tankerlerle taşıdıkları sularla sürü sulanmakta ve yemek bittikten sonra tekrar yaymaya çıkarıyor. Saat üç üç buçuk gibi sürüden dişileri ayırdıktan sonra süt sağmaya başlanıyor dört kadın yaklaşık bir buçuk saatte sağma işlemini bitirmekte. Bu sağma işleminden yüz litre civarında süt sağıldığını bunları peynir, yoğurt, yağ yapıp satarak geçimlerini sağlamaktadırlar. Saat dört dört buçuk gibi sürü tekrar güdülmeye götürülüyor akşam yedide sürü çadır yanındaki yatağına getiriliyor. Gaz lambaları, pil ile çalışan ya da şarz edilebilen el lambaları ile aydınlatılmış çadırlarında akşam yemeği yenilmektedir. Bazı çadırlarda aydınlanma işi traktör akülerinden ve çadır etrafına döşedikleri güneş panellerinden elde edilen elektrik ile aydınlatılma sağlanmaktadır.

---

⁹⁷ Emine Öksüzoğlu, 23.08.2011 tarihli görüşme.

⁹⁸ Yayma: Hayvanların otlatılması işine yörede yayma ya da gütmeye denilmektedir.

⁹⁹ Yatak: Yörede çadırın yan tarafına taşlardan “u” şeklinde yapılan ve öğleyn sürünün dinlendirildiği alan.

Fotoğraf 12. Yaylalarda Çadır İçinde Elektrik Üretilerek Tv Kullanımı
(M.Ali Eroğlu – Mustafa Genç)

Yöredeki Sarıkeçili Yörükleri develerle başlattıkları göçlerini günümüzde üç traktörlerle devam ettirmektedirler. Ağır eşyalarını ve büyük parçaları traktör kasasında taşımaktadırlar. Günümüzde develerle göç yapılmamaktadır. Bunun sebebini sorduğumuzda develerin bakımının, gütmeye işleminin keçilere göre daha zor olduğunu ve deve bakımının daha zahmetli olduğunu anlatmışlardır. Son yirmi yıldır dokuma yapmayan Sarıkeçili Yörüklerinde çuval ve heybe kullanımı devam etmektedir.

Akseki-**Morca** yaylası; Akseki'nin en yüksek yaylarından olan Morca yaylasında rakım 1900-2200 m olup hiç ağaç bulunmamaktadır. Akseki Çukurköy köylüleri yaylaya düzenli olarak 25 Haziran'da çıkar 25 Ağustos'ta inerler. Yaylada içme su kaynağı yoktur. İçme suyu olarak betondan yaptıkları su sarnıçlarını kullanırlar kışın kar suyundan biriken su içme suyu olarak kullanılır. Hayvanlar içinde 8m. çapında ve 10 metre derinliğindeki kuyuda toplanan suyu kullanırlar. Köyde arıcılık ve hayvancılık yapanların yaylaya çıktıkları gözlenmekle beraber zevk için yaylaya çıkan köylülerde bulunmaktadır. Yayla evlerin beton

kullanılmadan doğal taşlarla yapılmıştır. Köylülerden başka hariçten yaylaya çıkan bulamamaktadır.¹⁰⁰

Akseki **Salamut** Yaylası; Akseki'nin Çaltılıçukur köylülerinin çıktığı Salamut yaylası 1600-1900m rakımlı olup bol Sedir ve Köknar (Katıran, İledin) ağaçları arasındaki yaylada içme ve kullanma suyu sorunu yoktur. Hayvancılık ve arıcılıkla işleri ile uğraşan Çaltılıçukur köylüleri 10 Haziranda yaylaya çıkıp Ağustos ortalarında köylere dönmektedirler. Yaylaya çıktıkları hafta yayla şenlikleri düzenleyen köylüler mevlidi-şerif okutur ve tüm davetlilere yemek ikram ederler. Yaylada son zamanlarda 1 ve 2 katlı yapılmış modern yayla evleri görülmektedir. Köylülerden başka hariçten yaylaya çıkan bulunmamaktadır.

Akseki **Bahadır** Yaylası; Akseki Güzelsu köylülerinin çıktığı yayladır. Yaylada bol Ardiç, Sedir ve Köknar ağacı bulunmaktadır. Bahadır yaylasının denizden yüksekliği 1700-1900 m civarında olup içme ve kullanma suyu bulunmamaktadır. Yaylaya çıkan köylüler içme suyunu komşu yaylaların kaynak sularından karşılamaktadırlar. Güzelsu köylüleri Haziran başlarında yaylaya çıkıp Ağustos ayı sonlarında köylere dönmektedirler. Yaylaya genellikle hayvancılık ve Arıcılık yapanlar çıkmakta Köylülerden başka hariçten yaylaya çıkan bulunmamaktadır. Yayla evleri beton kullanılmadan doğal taşlarla yapılmıştır.¹⁰¹

Akseki **Softalar** Yaylası; Akseki Pınarbaşı köylülerinin çıktığı yayla 1600-2000 m. civarında olup Sedir, Köknar ve ardiç ağaçları arasındaki yaylaya Haziran ayı başlarında çıkan köylüler Ağustos ayı sonlarında köylere dönmektedir. Su sorunu bulunmayan Softalar yaylasına hayvancılık ve arıcılıkla uğraşan köylüler çıkmaktadır. Doğal taşlarla yapılmış yayla evlerinin bulunduğu yaylaya köylülerden başka hariçten yaylaya çıkan bulunmamaktadır.

Akseki, **Evlekboğazi** Yaylası; Akseki Güçlüköy beldesi köylüleri tarafından kullanılan yaylaya Hayvancılık ve Arıcılık yapanlar çıkmaktadır .Yaylada su çok az olduğundan fazla rağbet görmemekte olup sürücüler hayvanlarını komşu yaylaların sularından faydalandırmaktadırlar.Yayla 1800 m civarında olup yayla evleri doğal

¹⁰⁰ Adem ÇETİN, 15.07.2012 tarihli görüşme.

¹⁰¹ Adem ÇETİN, 16.07.2012 tarihli görüşme.

taşlardan yapılmıştır. Yaylaya köylülerden başka hariçten yaylaya çıkan bulunmamaktadır.¹⁰²

Akseki **Geyran** Yaylası; Geyran yaylası Akseki'nin Taşlıca, Sadıklar, Erenkaya, Mahmutlar, Cemerler ve Aşağışıklar köylerinin ortaklaşa kullandıkları yayladır. Geyran 1300-1800 m rakımlı Sedir, Köknar, Ardıç ve armut ağaçlarının arasında kaynak suyu sorunu olmayan bir yayladır. Yaylaya 1 Haziranda çıkan köylüler Eylül sonlarında köyelerine dönmektedirler. Geyran Yaylasında yayla evlerinin tamamı doğal taşlardan yapılmış olup 6 tane köyün ayrı ayrı yerlerde yayla evleri bulunmaktadır. Genellikle hayvancılık ve arıcılıkla uğraşan köylülerin çıktığı yaylada, Taşlıca köylüleri tarafından yaylaya çıktıkları hafta yayla şenlikleri düzenlenmekte ve misafirlere pilav ve tulukta ayran ikram etmektedirler. Geyran yaylasında 6 köyün sınırları içinde bulunan Kocaoluk suyu yazın en sıcak günlerinde bile buz gibi akmakta ve piknik alanı olarak kullanılmaktadır. Geyran yaylasında onlarca, asırlık Ceviz ağaçları bulunmakta ve köylülerin ceviz için kavgalarından dolayı ağaçlar devlet tarafından kontrol altına alınıp Akseki Mal Müdürlüğü tarafından ihale usulü ile satılmaktadır.

Akseki **Çimi** Yaylası; Akseki Çimi yaylası Akseki'nin doğusunda 1400-2500m.rakımlı en geniş yaylardan biridir. Çimi yaylası Çimi köyü sınırlarından başlayan Aşağı kuyu, Hacıali suyu, Nene koyağı, Uzun Dede, Sarınşlar yokuşu, Sarınçlar, Korum Taşı, Kızıl çukur, Kovanlık, Ay otu, Kayagıl, İniş dibi, Yer oluk, Aldurbe ve Top taş mevkilerine Çimi köylüleri çıkmaktadır. Hayvancılık ve arıcılık yapan köylüler Mayıs ayı ortalarında yaylaya çıkan köylüler eylül ayı başlarında köyelerine geri dönmektedirler. Su sorunu yaşanmayan yaylada yayla evleri doğal taşlardan yapılmış olup Sedir, Köknar, Ardıç, Armut ve makilik ormanlıklarla kaplıdır. Çimi yaylası Aldurbe mevkiine Akseki Kepez beleni köylüleri ile Manavgat Ahmetler köylüleri-Aldurbe Kuyu mevkiine Hacı Ahmetler köylüleri,Kurna mevkiine Manavgat Gençler köylüleri, Ölü Miyar mevkiine Manavgat Gebece ve Cırıklı köylüleri, Ak dağ bölgesine de Akseki kepez köylüleri çıkmaktadır. Aldurbe kuyu mevki 1900 m. Rakımlı Çimi Yaylasında Arıcılar Yardımlaşma ve Yaşatma Derneği

---

¹⁰² Adem ÇETİN, 19.07.2012 tarihli görüşme.

tarafından düzenli olarak yayla Şenlikleri yapılmaktadır. 600 yıllık geleneğe sahip yayla şenliklerinde mevlidi şerif,dini sohbet, tulukta ayran, kazanlarda pişirilen yöresel yemekler ikram edilir.Şenliklerin yapıldığı bu yaylada su sorunu obruklardaki karlardan karşılanmakta olup yayla evleri doğal taşlardan yapılmış ve ağaç bulunmamaktadır.

Fotoğraf 13. Alan Araştırmasından Görünüm (M.Ali Eroğlu – Mustafa Genç)

Akseki **Göktepe** Yaylası; Akseki Göktepe yaylası Akseki, Belenilvat, Bucakilvat, Büyükilvat müşterek yaylaları olup bu yaylaya Akseki, Belenilvat, Bucakilvat, Büyükilvat Kepez, Kepezbeleni köylülerinin dışında Akseki Göktepe yaylağı Manavgat ilçesi Saraçlı, Değirmenlik, Demirciler, Hocalı, Ulukapı ve Gençler köylüleri halkı tarafından çok uzun yıllardan beri icar ödeyerek kullanılagelmiş mera kanununun 1998 yılında yürürlüğe girmesi ile köy ve belediyenin icar alması sonlandırılmıştır.

Akseki Göktepe yaylasında bulunan en büyük göllerden olan İlvat gölü adını Büyükilvat köyünden almış olup Beycukuru mevkii yakınlarında bulunmaktadır. Akseki'nin İçme suyu da Akseki Göktepe yaylasından karşılanmakta ve 35 km. mesafeden gelmektedir. Götepe yaylasına çıkan göçerler boş zamanlarında

dokumacılık sanatı ile uğraşmışlar son zamanlarda bu dokumacılık sanatı tükenmek üzere olduğu gözlemektedir.¹⁰³

---

¹⁰³ Adem ÇETİN, 20.07.2012 tarihli görüşme.

İKİNCİ BÖLÜM

AKSEKİ İLÇESİNDE TESPİT EDİLEN ÇUVAL VE HEYBELERİN TEKNİK, DESEN VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

2.1. Çuval ve Heybelerde Kullanılan Hammaddeler ve Dokumaya

Hazırlık

Herhangi bir dokumaya başlayabilmek için dokuma hazırlık işlemlerinin yapılması gerekmektedir. Koyunun ya da keçinin kırkımı, kırkımı yapılan yün ya da kılların yıkanması ve temizleme işlemi, taraklama, yay atma, büküm verme, Oklava ve Özeme Yapılması, Eğirtmeç (Kirmen) ve Eğirme, Çark ve İp Bükme, Gergi ve Gergileme Kelefe (Gelep), boyama, çözügünün çözülmesi işlemi, çözügünün tezgaha aktarılması ve dokumaya başlaması gibi işlemlerin sırasıyla yapılması gerekmektedir.

Farklı iki iplik gurubunu birbirini altından ve üstünden geçirilmesi suretiyle oluşan yüzeye dokuma denilmektedir. Konuyla ilgili olarak birçok araştırmacının benzer ve farklı dokuma tanımları yer almaktadır.¹⁰⁴

İki veya daha fazla ip grubunun çeşitli şekillerde birbiri arasından geçerek meydana getirdikleri ürüne dokuma denir.¹⁰⁵ Dokumacılık İnsanlık tarihinin

¹⁰⁴ Reşat Genç, “Kaşgarlı Mahmut’a Göre XI. yüzyılda Türklerde Dokuma ve Yaygı İşleri” **Arış**, s. 3, Ankara, 1997, s. 8.

Eski söyleyişi ile “Tokmak” bugünkü söyleyişi ile “Dokumak” sözü, tokmak kelimesinden kaynaklanan bir fiildir. Herhangi bir şeyi tokmaklayarak, tokmak ile döverek imal etmek anlamına gelmektedir. Gerçekten bizde Osmanlı döneminin aşağı yukarı sonlarına kadar, tokmak ile dövülmek sureti ile imal edilen kılıç ve benzeri silahlar için de halı, kilim vb. gibi tezgahta iplik düğümleri bir tokmak ile sıkıştırılarak yapılan şeyler için de “dokumak” fiili kullanılırdı. Bugün ise bu tabir yalnız halı, kilim ve kumaş imal etmek için kullanılmaktadır. Ancak şu hususa da işaret etmeliyiz ki tokmak (dokumak) sözünün kaynağı olan tokmaklamak sözü sıkıştırmak, sıkılaştırmak anlamına da gelmektedir.

“Celal Esat Arseven, , **Sanat Ansiklopedisi**, C: 1, İstanbul, 1965, s. 474. ”

Dokuma; hayvani, nebati veya madeni tellerin (ipliklerin) alttan ve üstten geçirilerek haçvari örülmesi ile oluşturulan yumuşak fakat dayanıklı, nesne ki bunların pamuktan olanları bez; yünden olanları, çulha (çuha veya kumaş); ipekten olanları ipek kumaş olarak bilinmektedir.

¹⁰⁵ Acar; **a.g.e.**, 1982, s.7

başlangıcı ile doğru orantılı olarak gelişim ve değişim göstermiş olup, başlangıçta sadece doğa koşullarından korunmak amacı ile yapılmasına rağmen zamanla içerisinde değişerek estetik kaygıları da beraberinde taşımıştır. İlk dokuma örnekleri ve ilkel dokuma örneklerinden, son teknolojiye sahip makinelerde üretilen dokuma örneklerine kadar dokumalar hepsi aynı mantık ve düzen içerisinde şekillenmiştir.

Dokumalar renk ve motif çeşitliliği ile zaman içinde farklı bölgelerin kültürlerini yansıtan ürünler haline gelmiş ve çeşitliliği sayesinde zengin bir görünüm ve beğeni kazanmıştır. Dokumalar insanoğlunun varlığından beri süre gelen adeta günlük yaşamın vazgeçilmez objelerinden biri haline gelmiştir. İster yerleşik hayatta isterse göçebe yaşantıda çok farklı dokuma kullanımı karşımıza çıkmaktadır. Günümüz koşullarında yok olmak üzere olan ya da eski çeşit ve zenginliğini kaybetmeye başlamış olmasına rağmen kültürümüzün bir parçası olan dokumaların hak ettiği yere ve kullanımına kavuşturulması gerekmektedir.

Dokumalar üretilen toplumun kültürel özelliklerini bünyesinde barındıran, ait olduğu dönemin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı hakkında bilgi veren belgeler niteliğindedir. Kültürümüzün yansıtıcısı olan dokuma ürünleri arasında önemli bir yere sahip olan düz dokumalar ve bunların başında çuval ve heybeler, gün geçtikçe teknolojinin hızlı gelişimi-değişimi, sanayileşme etkisi ile olumsuz yönde etkilenmekte ve gittikçe önemini kaybetmektedir.

Kültürel zenginliğimizin parçası olan dokumalar çeşitliliği ile yaşamımıza renk katmaktadır. Akseki ilçesi ve köylerinde düz dokuma olarak, kilim, cicim ve zili tekniğinde uygulanmış örnekler görülmektedir.

Düz dokuma yaygılar; kilim, cicim, zili, sumak teknikleri olarak sınıflandırılmaktadır.¹⁰⁶

Bezayağı: Atkı ve çözümlerinin birbirinin altından ve üstünden geçirildiği dokuma türüne bezayağı dokuma denilmektedir. Bezayağı dokumalarının yüzeyinde atkı ve çözümler eşit olarak aynı sıklıkta görülmektedir.

---

¹⁰⁶ H. Örcün BARIŞTA, **Türk El Sanatları**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1988, s.106.

Akseki yöresinde tespit edilen çuval ve heybe dokumalarında desensiz bölümler olan çuval ve heybelerin arka kısımları ile düz renk ve ince sular bezayağı tekniğinde dokunmaktadır.

Kilim: Çözgü ipliklerinin atkı iplikleri ile tamamen kapatılarak bir alt-bir üst gelecek şekilde dokunduğu, atkı ipliği ile desenlendirilen, başka renkteki motifin sınırından dönerek motiflerin oluşturulduğu dokuma tekniğine “**kilim**” adı verilmektedir. Böylece aynı renkteki atkı ipliğinin çözgü ipliklerinin arasından kendi desen alanında gidip gelerek motifleri oluşturmasıdır.¹⁰⁷

Düz dokumalar arasında önemli bir yeri olan kilim dokuma tekniklerini şu şekilde sıralayabiliriz: İlikli Kilim, Desen Sınırları Eğik (iliksiz) Olan Kilimler, Eğri Atkılı Kilimler, Normal Atkı İpliklerinin Arasına Ek Atkı İplikleri Sıkıştırılan Kilimler, Çift Kenetleme ile yapılan Kilimler, Atkı İpliklerinin Aynı İplik Üzerinden Geri Dönmesi ile yapılan Kilimler, Sarma Konturlu Kilimler, Eğri Atkılı Kontur Kilimlerdir.¹⁰⁸

Cicim: Dokuma işlemi sırasında atkı ve çözgü ipliklerinden ayrı olarak renkli desen ipliklerinin kullanıldığı ve yüzeyde kabarık motiflerin meydana gelmesi ile oluşturulan dokuma tekniğine ise “**cicim**” denilmektedir.

Yüzü ve tersi ayrı görüntü veren, atkı ve çözgü ipliği dışında yüzeyde süsleme yapmak amacıyla desen ipliği kullanarak dikey tezgâhlarda yapılan dokumalardır. Yüzeyde motiflerin işleme gibi kabarık görünüş arz ettiği tersten dokunan cicimlerde, atkı üzerinden belli sayıyla atlamalarla geçirilerek yüzeye yerleştirilen iplik gruplarıyla süslemeler yapılmaktadır.¹⁰⁹

Akseki Yöresinde birçok dokuma örneğinde kullanıldığı gibi heybelerde, çuvallarda, desen ipliği (yüz ipi) kullanılan bir tekniktir. Kilim dokumalarında olduğu gibi cicim dokumasının da farklı uygulama çeşitleri vardır. Seyrek Motifli

¹⁰⁷ Taciser Onuk, Feriha Akpınarlı, **Şanlıurfa Karakeçili Kilimleri**, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1998, s. 17.

¹⁰⁸ Belkıs Acar Balpınar, **Kilim, Cicim, Zili, Sumak Türk Düz Dokuma Yaygıları**, İst., 1982, s. 36.

¹⁰⁹ BARIŞTA, H. Örcün, **a.g.e.**, s. 119.

Cicim, Atkılı Yüzlü Seyrek Motifli Cicim, Sık Motifli Cicim, Atkılı Yüzlü Sık Motifli Cicim dokuma teknikleri Akseki yöresinde farklı örneklerle karşımıza çıkmaktadır.

Zili: Zili dokuma tekniği Cicim dokumaya benzemek ile birlikte, küçük farklılıklar gösteren bir dokuma tekniğidir. Cicimden farkı, yüzeyin hiç boş yer bırakılmadan motiflerle doldurulmasıdır. Zilin yüzeyden görünüşü arkaya doğru ilmekle tutturulmuş yün sıraları şeklindedir.¹¹⁰

Desen ipliğinin çözgü ipliklerini üç üstten, bir alttan motiflerin içini ve dışını tamamen doldurduğu bir dokuma tekniğidir. Bütün desen iplikleri desen alanı içinde boylu boyunca üç üstten bir alttan ilerlemektedir. Bu desen ipliği üst sıraya dikey olarak çıkar ve ortaya atılan iplik üste çıkan desen ipliğinin çözülmesini önler. Yapılış itibarıyla cicim dokumasına benzemesine rağmen yüzeyde oluşan dikey çizgilerle dokuma tekniğinden ayrılmaktadır.

Zili dokuma tekniğinde dokuma yüzeyinde hiç boş yer bırakılmadan desen ipliği zemin doldurulur. Uygulama ve dokuma çeşidi olarak Düz Zili, Çapraz Zili, Seyrek Zili, Damalı Zili, Kontur Zili gibi çeşitleri vardır.¹¹¹ Zili dokuma tekniği ile dokunmuş çuval ve heybe dokumalarına yörede diğer dokuma çeşitlerine nazaran daha az rastlanmıştır. Düz dokumalarda kullanılan bir başka dokuma tekniği ise sumak dokuma tekniğidir.

Sumak: Desen iplikleri çözgüler arasından yatay doğrultuda bir, iki, üç veya daha fazla çözgü ipliği üzerinden atlatılıp geçirilerek yüzey oluşturulur. Çeşitli sayıdaki desen ipliklerinin çözgü ipliklerinin üzerinden ters ve düz yönde sarılması ile oluşturulan “**sumak**” dokumalardır.

Cicim, zili (sili) ve sumak dokumalarda dokumanın tersi ve yüzü kilimde olduğu gibi düz değildir. Ön tarafında motifler kabarık ve düzenli arka tarafında ise

---

¹¹⁰ H. Örcün Barışta, , a. g. e., s. 106.

¹¹¹ Belkıs Acar, a.g.e.,1975, s. 38.

desen ipliklerinin uçları kopuk ve dağınıktır. Bu dört dokuma tekniği genel olarak düz dokumalar olarak adlandırılır.¹¹²

Aynı renkte desen iplikleri ve atkılardan meydana gelir. Desenlerin bulunduğu bölgeler içinde ayrı renkteki desen ipliklerinin çözümlerine devamlı olarak dolanması ile yapılır. Düz sumak, balık sırtı sumak, atkısız düz sumak, atkısız ve ters sumak dokuması gibi çeşitlendirmeleri vardır.¹¹³

Akseki ve köylerinde Sumak dokuma tekniği dokunmuş çuval ve heybe dokuma örneğine rastlanmamıştır. Tez çalışması esnasında tespiti yapılan dokuma örneklerin teknik farklılıkları yörede bilinmemektedir.

Halı dışında kalan kilim, cicim, zili ve sumak gibi dokumalar çoğunlukla yörede “kilim” olarak yanlış bir şekilde adlandırılmaktadır.

Atkı Yüzlü Dokumaların Tarihçesi çok eskilere dayanmaktadır. Dokumacılığın nerede ve ne zaman başladığı konusunda bir çok araştırma yapılmış olup, elde edilen veriler ve tespit edilen bilgiler ışığında dokumacılığın çok eski zamanlara dayandığı ortaya çıkmıştır.

Bazı bilim insanları dokumacılığın kökeni Orta Asya olarak kabul edilir. Diğer bir grup araştırmacılar ise keten ve pamuğun yetiştiği bölge olarak Mısır'ı kabul ederler. M.Ö. 3000 yılında Orta Asya'da ve M.Ö. 2400 yılına ait Mısır'da düz atkı yüzlü dokuma parçalarına rastlanmasına rağmen Anadolu'da yapılan kazılarda M.Ö. 6000-6500 yıllarına ait dokuma ve dokuma malzemeleri bulunmuştur.¹¹⁴

---

¹¹² Ayrıntılı bilgi için ayrıca bkz. Belkıs Acar, **Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar**, Apa Ofset Basımevi, İstanbul, 1975, Belkıs (Balpınar) Acar, **Kilim, Cicim, Zili, Sumak Türk Düz Dokuma Yaygıları**, Çeltüt Matbaacılık Sanayi ve Tic. A.Ş., İstanbul, 1982., Belkıs (Balpınar) Acar, **Vakıflar Genel Müdürlüğü Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar Müzesi Katalogu**, Çeltük Matbaası, İstanbul, 1983.

¹¹³ Belkıs Acar, **a.g.e.**,1975, s. 39.

¹¹⁴ Oğuz, Sakarya; **Kilimciliğimizin Sorunları ve Çözüm Yolları, I. Uluslararası Eşme Kilim Festivali, Türkiye Kilimciliğinin Üretim ve Pazarlama Sempozyumu**, Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, Ankara, 1995, s.67.

Anadolu’da yapılan kazılarda M. Ö. 600-6500 yıllarına ait dokuma ve dokuma malzemeleri bulunmuştur.¹¹⁵

“1962 yılında Çatal Höyük’te yapılan kazılar sonucunda Anadolu’da dokumacılık tarihinin diğer merkezlerden çok daha eski olduğu ortaya çıkarılmıştır. Bu kazılarda Neolitik devre ait M. Ö. 6000 dokuma parçaları bulunmuştur. Çatal Höyük araştırmaları dünya dokumacılığının başlangıcını, tahminlerin de ötesine götürmektedir. Hala dünyanın bulunabilen en eski kumaş parçaları olan bu dokumalar çeşitli müzelerde muhafaza edilmektedir. Bu dokumalar genellikle bezayağı tekniğinde dokunmuştur.”¹¹⁶

Çatal Höyük kazıları sonucunda bulunan dokuma parçaları, dokumacılığın düzenli ilerleyip gelişme kaydettiğini göstermektedir.¹¹⁷

Orta Asya’daki Anvar Kazıları yerleşik ve yarı göçebe kültürü ortaya çıkartırken M.Ö.8000’li yıllarına ait taştan ip bükme aletlerinin, kilden ve taş dan ağırşakların, tezgahlar kilden kirmanlar ortaya çıkmasını sağlamıştır.¹¹⁸

Altay dağları eteklerinde Pazırık’ta bir mezar içinde sular girdiği için donduğundan, olduğu gibi kalmış bir halde bulunan M. Ö. 5. yüzyıla ait bir yaygı bilinen en eski halıdır. Bu halı ile birlikte, Pazırık’ta 5.kurganda keçe yaygılarla birlikte, düz dokuma parçaları bulunmuştur.¹¹⁹ Gene bu yörede Başadar isimli kurganda ve Kuzey Moğolistan’daki Noin Ula’da da atkı yüzü dokuma, atkı atlamalı ve sarmalı cicim, zili, sumak dokuma türlerinde ufak parçalar bulunmuştur.¹²⁰

Düz dokuma yaygılar içinde en tanınmış olan kilim ve onunla hemen hemen aynı teknikle dokunan duvar yaygıları hakkında, XVIII. Krallık devrinde yaşamış IV.

¹¹⁵ Sakarya, **a.g.e.**, s. 67.

¹¹⁶ Şahin Yüksel Yağan, **Türk El Dokumacılığı**, İstanbul, 1973, s.53.

¹¹⁷ Güney Atalayer, “Anadolu’da Yaşayan Mekikli El Dokumacılık Tekstil Tasarım ve El Sanatı İlişkisi”, **Kamu ve Özel Kuruluşlarda Orta Öğretimde, Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri**, Ankara, 1994, s. 33.

¹¹⁸ Ayça Adahlar, “Eşme Kilimlerindeki Otantik Üretim ve Bugünkü Dejerasyonu”, **I. Uluslararası Eşme Kilim Festivali Türkiye Kilimciliğinin Üretim ve Pazarlama Sempozyumu**, Ankara, Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, 1995, s. 11.

¹¹⁹ Oğuz Sakarya, “Kilimciliğimizin Sorunları ve Çözüm Yolları”, **I. Uluslararası Eşme Kilim Festivali Türkiye Kilimciliği Üretim ve Pazarlama Sempozyumu**, Ankara, Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, 1995, s. 67.

¹²⁰ Belkıs Acar Balpınar, **a.g.e.**, s. 1.

Tuthmosis'in (M. Ö. 1417) mezarından çıkan keten duvar dokuması bir fikir verebilir.¹²¹

Ülkemizde, Truva'da James Melleart tarafından bulunan eserler arasında düz dokuma bir yaygıdan da bahsedilmektedir. Diğer buluntularla karşılaştırıldığı zaman M. Ö. 2300 yıllarına kadar inmesi gereken bu parça hakkında kesin bilgiler yoktur.¹²²

Orta Asya'da Türklerin yaşadığı bölgede ortaya çıkan ve geliştiği kabul edilen halı ve havsız dokuma yaygı geleneği Selçuklular yoluyla Anadolu'ya geldiği ve gelişimini burada sürdürmüştür.¹²³

Bu devirle ilgili olarak, var olan dokumacılık sanatının özellikle Denizli'de altın telle işlenmiş dokumalarla önemli bir gelişme kazandığını belirten ve 1331'de Denizli'ye gelip bir ay kadar kalan Arap Seyyah İbn-i Batuta burası için:

“Orada pamuktan altın işlemeli kumaş imal olunur ki misli yoktur. Pamuğun nefis olması ve kuvvetli eğrilmiş bulunması dolayısıyla ziyade dayanır. Bu kumaş beldenin ismi ile alınır.”¹²⁴ ifadelerini kullanmıştır.

Süsleme sanatlarında oldukça ileri olan Selçuklular dokuma sanatında da ilerlemiştir. Birçok dokuma parçaları günümüze kalmış olmakla birlikte bu örneklerin bir kısmı Avrupa Müzelerinde sergilenmektedir.

Sanatın birçok dalında dünya kültür ve medeniyetine ışık tutan Osmanlı imparatorluğu dönemimde dokumacılığın oldukça yaygın olduğu günümüzde müzelerde sergilenen dokumalardan anlaşılmaktadır. Saraya bağlı dokuma atölyelerinin kurulması ve saray için birbirinden değerli dokumalar yapılmış olması Osmanlılar zamanında dokumaya ne kadar önem verildiğinin açık bir göstergesidir.

Dokumacılık sanatı 1532 yılında Kanuni Sultan Süleyman tarafından tanınan imtiyazlara ve ekonomideki düşüşe paralel dolarak gerileme sürecine girmiştir.¹²⁵

---

¹²¹ ACAR, Belkıs, **Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar**, İstanbul, 1975, s. 15.

¹²² ACAR, Belkıs, **a.g.e.**, 1975, s. 15.

¹²³ Şerare Yetkin, **Türk Halı Sanatı**, Ankara, Türkiye İş Bankası Yayınları, Sanat Dizisi: 20, 1999, s. 11.

¹²⁴ YAĞAN, Şahin, Yüksel, **a.g.e.**, s. 61.

Köklü bir geçmişi olan Türk dokuma sanatı gelişen teknolojik gelişmeler ve el dokumalarının fabrikasyon ürünlerle rekabet edememesi gibi sebeplerden dolayı günümüz Türkiye'sinde adeta yok olmak üzeredir.

Önceki dönemlerde halılarıyla kilimleriyle anılan birçok il ve ilçede artık bu durumdan söz etmek imkânsız hale gelmiştir. Günümüzde az da olsa dokuma yapılan merkezler olmasına rağmen bu yerler de ya zor şartlar altında faaliyet sürdürmekte ya da değişen arz talep dengesine ve ticari kaygılara göre desen, malzeme ve renk karakteristiği olmayan dokumalar yapılmaktadır.

Tez çalışmasının çuval ve heybelerde kullanılan hammaddeler ve dokumaya hazırlık bölümünde düz dokumaların tarihçesi ve düz dokumaların tanımları hakkında bilgiler verilmiştir. Tespit edilen dokuma örneklerinin günümüze ulaşma aşamaları aktarılmıştır. Tüm bu teknik bilgilerin yanısıra dokumaya hazırlık işlemleri esnasında yapılması gereken ve Akseki yöresinde dokumaya hazırlık işlemleri aşağıda anlatılmıştır.

Kırkım işlemleri: Kırkım işlemi dokumanı ilk başlangıcıdır. Kırkım yapacak kişinin daha önceden bu işi yapmış olması gerekir. Koyun ve keçinin kırılması işlemi içerik olarak aynı gözükmese de rağmen küçük farklılıklar göstermektedir. Akseki yöresinde kırkım işlemine kırklık dönemi denilmektedir.

Kırkımı yapılacak olan koyunlar diğer koyunlardan ayrı bir yere alınır. Kırkımı yapacak olan koyun yere yatırılır ayakları çapraz gelecek şekilde ya bağlanır ya da sabitleştirilir.¹²⁶

---

¹²⁵ YAĞAN, Şahin, Yüksel, **a.g.e.**, s. 62.

¹²⁶ Mustafa Çelik, 07.08.2011 tarihli görüşme.

Fotoğraf 14. Yörüklerin Koyun Kırkımından Bir Görünüm (Fotoğraf M.Ali EROĞLU tarafından 17.07.2012 tarihinde Sülek Yaylasında çekilmiştir.)

Kırkım işlemine başlamanın belli bir koşulu olmamakla birlikte Kırkım yapan kişi istediği yerden kırkım işlemine başlayabilir ancak genellikle boyun kısmından başlamak gerekmektedir.

Boyun kısmından başlanan koyun kırkımında sırası ile ön bacak kürek kemiklerinden, arka bacak kürek kemiklerini birleştirecek bir şekilde aşağıdan yukarıya doğru kırkım işlemi gerçekleştirilir. Koyunun tam sırt kısmının ortasına gelindiğinde ise hayvan ters döndürülerek tüm işlemler diğer tarafta da aynı şekilde uygulanır. Keçi kırkımı koyununkinden farklı olur. Koyun yatırılarak kırkım yapılırken bu işlem keçide ayakta yapılır. Diğer işlemler ise koyun kırkımı ile aynıdır.

Kırkımın yapıldığı alanın kuru ve temiz olması gerekir. Ayrıca kırkım alanının nemli olmaması yağmurlu bir havada yapılıyor ise kırkım işleminin kapalı ya da kuytu bir yerde yapılması gerekir. Nemli havada kesilen yünler nemin etkisiyle keçeleşebilir ve tarama işleminde zorluklar yaşanabilir. Yine aynı şekilde kırkım yapılan yerin sıcak olması koyunun terlemesine yol açar terli nemli olan yünlerin iyi kesilememesine yol açabilir. Kırkım işlemi devam ederken belirli aralıklarla kırkık denilen kırkım makasının temiz bir bez ile silinmesi ya da suyla temizlenmesi

gerekmektedir.¹²⁷ Bu işlem yapılmaz ise makasta körelmeler olur ve yün iyi kesilmez. Kırkım makası belirli aralıklarla yağlanmalıdır.

İyi bakımlı bir koyundan yaklaşık olarak 2-3 kg arasında yün elde edilir. Tecrübeli bir kırkımcı bir günde40-50civarındakoyun ya da keçiyi kırkar. Kırkım tamamlandıktan sonra yünler düz temiz bir yere serilerek güneşte kurumaya bırakılır. Kesilen yünlerin kuruması tamamlandıktan sonra yünler silkelenerek bir ön temizlik işlemi yapılmış olur. Böylelikle kırkılan yünler yıkama işlemine hazır hale getirilmiş olur.

Koyunlardan kırkılan yünler usulüne uygun bir şekilde yıkanır ve kurutulur.¹²⁸

---

¹²⁷ Ayşe Çelik, 08.08. 2011 tarihli görüşme.

¹²⁸ Abdullah Gülcemal, Temel Kavramları ile Halı ve Desen Teknolojisi, Isparta, 1997, s. 60.

Fotoğraf 15. Koyun Kırkımından Detay (Fotoğraf M.Ali EROĞLU tarafından 17.07.2012 tarihinde Sülek Yaylasında çekilmiştir.)

Yün **yıkama işlemi** kadınlar tarafından yapılır. Kırkım işi tüm koyunlar için yapıldığından dolayı biriken yün miktarı oldukça fazladır. Bu yüzden yıkama işlemini tek bir kişi yapamaz bu yüzden imece usulü denilen bir yöntemle kadınlar toplanarak yıkama işlemine başlanır.

Kırkım işlemi ile ilgili olarak yerleşik yaşamda olan köylü kadınları ve göçebe olarak yaşamlarını sürdüren yörük kadınları ile farklı zamanlarda röportajlar yapılmıştır. Elde edilen bilgiler ortak bir metin halinde aşağıda belirtilmiştir.¹²⁹

Köyde yapılacak olan yıkama işlemi için kazan vurma denilen su kaynatma işlemi yapılır. Yünler boylarına göre (kısa ve uzunluklarına) ayrı kazanlara

¹²⁹ Ayşe Çelik, 08.08.2011 tarihli görüşme.

konulur.²⁴ Kazanlara konulan yünler ılık suda bir süre bekletilir. Daha sonra kazan içindeki yünler çıkartılır, Beton zemin ya da düz bir taş zemin üzerine konulur. El yapımı ağaçtan yaptıkları ve yöresel ifade ile tokmak denilen aletle yünler sert zemin üzerinde tokmaklanır. Dövülürken dağılan yünler tekrar bir araya getirilerek sıkıştırılır ve tekrar dövülür. Bu işlem birkaç kez tekrar edilir.

Bu yıkama ve dövme işlemi ile yün pisliğinden, kirinden, tozundan ve yağından arındırır. Bu işlem birkaç kez tekrarlanır ve daha sonra tokmaklanan yünler bir kez daha kazana atılır. Yünler iyice temizleninceye kadar bu işlem devam eder ve arada bir kirlenen kazan suları değiştirilir ve yeni temiz su ile yıkama işlemi devam eder. Yünleri sıkmadan, ovmadan yıkamak gerekir. Aksi takdirde lifler kırılır. Yıkama işlemi tamamlandıktan sonra sularından arındırılmak üzere yünler, suları süzülünceye kadar sepet içerisinde bekletilir.¹³⁰

Daha sonra süzölmüş olan yünler güneş alan bir ortama serilerek kurutulur. Eğer tam olarak sularından arındırılmadan serilir ise kuruma işlemi uzatılmış ve yünler her tarafa yapışacağı için yün kaybı meydana gelmiş olur. Eğer yünler tam olarak kurumadan toplanır ise zamanla kokar ve küflenir. Kirinden, tozundan, pisliğinden, yağdan arındırılmış ve kurutulmuş olan yünler dokuman kalitesini gösterir.

Tarak ve Tarama: Yün ve kılların taranması işleminde kullanılan el yapımı ilkel alete tarak¹³¹ bu tarama işlemini yapma işleminde tarama denir. Tarama öncesinde yün ve kıllar yıkanır. Düz bir zemine yayılarak birkaç gün kurutulur. Sonra taranarak yabancı maddelerden kıl ya da yünün temizlenmesi sağlanır. Böylelikle yün ya da kıl yayda atmaya hazır hale gelir.

Kıl tarağının belli bir ebadı ölçüsü olmamakla birlikte bazı bölgelerde yer yer farklılıklar gözlenmektedir.

---

¹³⁰ Şükrü Karadayı, 08.07.2012 tarihli görüşme

¹³¹ Mustafa Tarakçı, 07.08.2011 tarihli görüşme.

Kıl tarağı yaklaşık 50–60 cm uzunluğunda ve 15–20 cm enindeki tahta parçasının ucuna yaklaşık 15–20 adet 1–2–3 cm aralıklı iki sıra halinde 10–15 cm uzunluğunda tığlar (ince çiviler) çakılır.

Fotoğraf 16. Kıl Tarağı (M.Ali Eroğlu)

Tarayacak kişi ayağını tahta parçasının üzerine koyarak, tarağı sabitleştirir. Tarağın uç kısmının altına da yükseklik verilir.¹³² Tarak dişleri arasına bir tutam yün veya kıl konulup dişlerden kenarlara doğru çekilir. Bu şekilde tarama işleri devam eder. Kısa yün ve kıllarla birlikte yabancı maddeler de (pıtrak, çamur ya da hayvan pisliği) tarak dişleri arasında kalır.

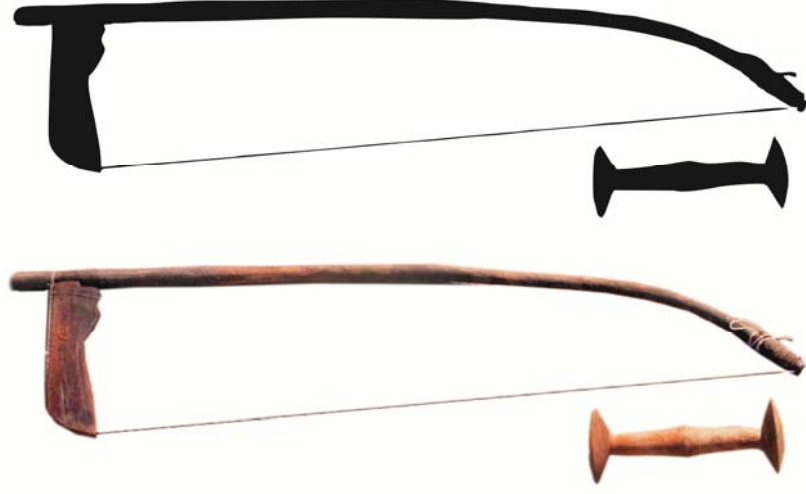
Kırkım işlemi yünleri uzun olan tüm koyunlar için aynı zamanda başlatılır. Koyun sürüsü içerisinde farklı türler olabileceğinden yünlerin rengi vb. özellikleri de farklı olabilir. Bu sebepten dolayı yün ve kıl farklılıkları göz önüne alınarak yıkama ve tarama işi bu farklılıklar gözetilerek ayrı ayrı yapılmalıdır.

Konuyla ilgili olarak Akseki ilçesinde, köylerinde ve yaylalarda farklı ebat ve özelliklerde tarak çeşitlerine rastlanmıştır. Kullanım amacı olarak genellikle belli bir uzunlukta düz ahşap parçası üzerine farklı sıklık ve seyrekliklerde ince çivilerden oluştuğu gözlenmektedir.

Yay ve Atma: Yün ve kılın ince lifler halinde birbirinden ayrılması için kullanılır. 130-150cm.eğri ve kavisli bir ağaç parçasının ucuna 20-30 cm uzunluğunda 5 cm. lik eninde bir tahta parçası sabitlenir. Yuvarlak ağacın ucuna ve tahta parçasındaki yuvadan geçip alt kısma sabitlenen kiriş, bağırsaktan kesilmiş ince

¹³² Dulkadir, a.g.e., 1985, s.15-17.

parçanın iyice kıvrılarak, bükülüp kurutulmuş halidir. Yün ve kılların ayrışmasını kiriş sağlar. Dayanıklı ve esnektir.¹³³

Fotoğraf 17. Yay

Koyunlardan kırılan yünler yıkama ve tarama işlemine tabi tutulduktan sonra daha yumuşak bir hal alması için yörede “yay” adı verilen bir alet ile “yün atma” işleminden geçirilir. Bu işlem bir nevi yünün kabartılması işlemidir.

Yayın ucuna özellikle koyun bağırsağı bağlanır. Bunun sebebi ise koyun bağırsağının diğer bağırsaklara göre daha sağlam ve esnek olmasıdır.¹³⁴

Yayın altına konulan yün, kıl ve pamuk atacakla yaya vurularak kabartılmaktadır. Yay atma işi biraz güç gerektiren ve yorucu bir iş olduğundan bu işlem erkekler tarafından yapılır. Yay atım işini yapan kişi oturarak konumda olması gerekir. Yay atma işlemi ayakta yapılmaz. Yay atan kişi kiriş denilen yerden tutarak bu yay atma işlemini gerçekleştirir.

Bir kilo yıkanmış yünden, yünün temiz yıkanıp yıkanmadığına ve koyunların otladıkları sırada üzerlerine yapışan pıtrak, diken ve çakıldakların az veya çokluğuna göre 900–950 gr. taranmış ve atılmış yün elde edilir.¹³⁵

¹³³ Dulkadir, **a.g.e.**, s.16-17.

¹³⁴ Nurettin Öksüzoğlu, 07.07. 2011 tarihli görüşme.

¹³⁵ Tefik Eşberk, **a.g.e.**, s.44.

Günümüz teknolojisinde yay atma işi elle yapılmamaktadır. Artık bu işi yapan makineler yardımı ile bu ya atma işlemleri yapılmaktadır.

Tarama işleminden sonra özeme işlemi yapılır. Yayda atılmış olan yün ve kıllar yapışkan olmaları için ıslatılır. Yığıntı halindeki yün ve kılın bir ucundan sol elle tutulup, baş ve işaret parmağı yuvarlak şekle getirilerek sağ elle çekilir. Uzatılan malzeme oklava ile üst üste sarılır.¹³⁶ Bu malzemenin bir ucu avuç içinde bir tur dolandırılarak halka şeklinde düğümlenir. Kıvrımın gerisi başparmağın arkasından dolaştırılıyor, halkanın içinden alınarak, başparmağa sarılıyor; parmak çekilince meydana gelen küçük halka, içinden kıvrım alınmak suretiyle büyük halkaya sarılmış olur. Özeme ortasından sol kolu sokmak ve yün ve kıl üzerinde dağılmadan eğirtmece verilen yün ve kıl miktarını ayarlamak için yapılır.

Eğirtmeç, Kirmen, ve Eğirme, Eşmeş: Akseki yöresin de çok farklı çeşit ve görünümde kirmana ya da yöresel ifadeyle eğirtmece rastlanmıştır. Dokuma malzemelerinin bükülmesi için “iğ”, “öreke” gibi aletler kullanılsa da bu işlem için eğirtmeç de kullanılır. Eğirtmece, Eşmeş, Kirmen veya Kirman da denilmektedir.

Anadolu’da önceki zamanlarda eğirtmeç kullanılmıştır. Çatalhöyük kazılarında çıkan ve M.Ö. 3000-2000’li yıllara tarihlendirilen bir gümüş kirmandan bahsedilir.¹³⁷

Yün ve kılların eğrilip ip haline getirilmesi işlemi için el yapımı bir ahşap alete eğirtmeç (Eşmeş) denir.¹³⁸ Eğirtmeç üst üste geçme ortaları delikli iki ensiz yatay ağaçla ortadan geçen bir çubuktan oluşmaktadır. Eğirme esnasında lifler elle bükülüp okun ucundaki çıkıntılı kısma bağlanır. Sonra soldan sağa döndürülerek eğirme işlemi hep aynı kalınlıkta yapılır. Eğirtmeçin ortadan geçen çubuk kısmına “ok” diğer kısımlarına da “kanat” denir. İçi oyulmuş kanada “dişi” diğerine de “erkek” kanat denir. Yün ve kıllar eğildikçe kanatların üzerine sarılırlar.¹³⁹

¹³⁶ Dulkadir, a.g.e., 1997, s.75-76.

¹³⁷ Suzan Bayraktaroğlu; Eskişehir ve Çevresi Halı Kilim Dokuma Yaygıları, **Vakıflar Dergisi**, S:21, İstanbul,1990, s.302

¹³⁸ Emine Öksüzoğlu 15.07.2012 tarihli görüşme.

¹³⁹ Halit ÖKSÜZOĞLU, 15.07.2012 tarihli görüşme.

Fotoğraf 18. Eğirmeç, Eşmeş, Kirman, Kirmen (M.Ali Eroğlu – Akseki Sülek Yaylası)

Argaç ve Erişler daha kalın, yüz ipi ise daha ince eğrilirler. Yörede Eğirtmeçler, şimşir, dişbudak, meşe gibi sert dokulu ağaçlardan yapılır.

Kırkılan, yıkanan, temizlenen, taranan ve liflerine ayrılan yünler temiz, parlak görüntüsünün ardından yünlerin eğrilmesi işlemine geçilir. Yün tarağında taranmak sureti ile liflerine ayrılan ve yay vasıtası ile kabartılan yünler sol elde tutulur ve diğer elde bulunan bir oklava ya da çubuk yardımı ile yünler döndürülerek burulur.

Bu işleme “burma” ya da “dolama” adı verilir. Burulan yünler kola geçirilecek büyüklükte, yaklaşık olarak 3-5 cm. kalınlığında 1-1,5 m. uzunluğunda yapılır. Kalın bir fitil görünümünde olan bu yünlere “kolluk”(kola geçirilerek eğirme işlemine tabi tutulduğu için) adı verilir.

Kirman Orta Asya’dan beri iplik eğirmede kullanılan bir alettir.

Anadolu'da kirmana farklı yörelerde; kirmen, eğirtmeç, iğ, gibi farklı isimlerde verilir. Kirman kullanım işi kadınlar tarafından yapılır. Eğirme işini yapan kadın bazen oturarak bazen de ayakta kirman ile ip eğirme işlemini yapabilir.¹⁴⁰

Hatta bu işi yıllarca yapmış bir kadın yürürken bile kirman çevirebilir. Eğrilen ipliklerin kalınlığının hep aynı seviyede olması eğrilen ipliklerin dayanıklılığı tamamen eğiricinin el becerisine dayanmaktadır. Kirmanla eklenmiş olan yün belli sıklıkla sağa sola çevrilir ve eğirme işlemi yapılır. Eğrilmiş olan iplik daha sonra sarılır. Bu sarma işlemi defalarca tekrarlanır. Bu işlem sarılacak iplik için sarma mesafesi kalmayacak şekilde kirmanda yer kalıncaya kadar devam ettirilir. Daha sonra orta çubuk yan tahtalardan erkek ve dişi diye tabir edilen ahşaptan çıkartılır. İç içe geçirilmiş olan bu parçalarında ayrılması suretiyle kirman ya da yöresel adıyla eğirtmeç'e sarılı olan ipliklerden ayrılır.

Fotoğraf 19. Yün Eğirme (M. Ali Eroğlu)

¹⁴⁰ Ayrıntılı bilgi için ayrıca bkz. Ali Tanyıldız, Orta Asya'dan Gedikli Köyü'ne Honamlı Yörükleri, Isparta,1990,s. 87.

Çıkrık Çark ve İp Bükme

Eğirtmeç'te eğrilen yün ve kıllar yumak halindeyken iki kat yapılır. Argaç, eriş ve yüz iplerinin tamamı iki kat yapılır ve çarkta bükülür.

Yöresel adı çark olan büküm aletine çıkrık, çarha gibi adlar verilir. Bazı yörelerde "Geleve" diye bilinir.¹⁴¹ Mehmet Eröz, "Yörükler" kitabında s. 178, kelep yapılıp çarkta bükülür şeklinde bilgi verse de, ipler yumak halindeyken çarkta bükülür.

Taban uzunluğu 70-100 cm ve kasnak çapı 55 olan ve 15-20 cm enindeki ince tahtaların çaprazlama yerleştirilip bunların ön ve arka direklere sabitlenmesi sağlanır. Bunlara kanat denir ve bunlar kücü adı verilen iplerle sabitlenir. Bunun ortasından yuvarlak bir çubuk geçer ve aynı zamanda bu çubuğun ucunda çevirmek için kol vardır.

Fotoğraf 20. Çıkrık, Çark (M.Ali Eroğlu)

Gergi ve Gergileme: Atkı ve çözgü iplikleri çarkta büküldükten sonra iplerin mukavemet kazanması için gergilenirler. İki ağaç etrafından ipler dolaştırılır. Sonra

¹⁴¹ R, Şinasi Çelikkol; "Bursa Keles Karakeçili Yörükleri Yaşantıları", Gelenekleri, Kıyafetleri ve Türk Dünyası İle İlgili İlişkiler, V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, Gelenek Görenek, İnançlar, Seksiyon Bildirileri, Ankara, 1997, s.119.

4-5 cm çapında 1,5 m uzunluğundaki yuvarlak ağaçla ortasından gerdirilir. Bu ağaca gergi yapılan işlemede gergileme denir.

Argaç ve erişler gergilenmeden yumak halindeyken sıcak suya batırılıp gergilenir. Gergide 2-3 gn bekleyen ipler tekrar yumak halinde sarılıp dokumaya hazır hale gelirler. Desen iplerinde gergilenme işlemi yapılmaz.¹⁴²

Kelefe (Gelep): Boya yapılmadan önce çarkta bükülen yüz iplerinin 40-50 cm uzunluğunda ile haline getirilmesidir. Gelep uçlarından bağlanırlar böylece boyama sırasında gelepdeki ipler birbirine karışmaz.

Geçmişte geleneksel malzemeler geleneksel yöntemlerle elde edilirken günümüzde yapılan dokumalarda hazır malzemeler kullanılmaktadır.

Dikey Dolap (Keceve, Gleceen): Keceve; zg dolapları genellikle dikey dolap şeklinde olup evlerin bir odasında veya dışarıda, sundurma altında bulunur. Taban ve tavanda yataklanmış bir eksen etrafında dönebilen kare prizma atkılı ahşap bir konstruksiyondur,¹⁴³ şeklinde tanımlanmaktadır. Yörede keceve, gleceen ya da dikey dolap olarak adlandırılan alet; boyama için gelep hazırlamada ve gelebi mekiğe sarmada kullanılan araçtır.

Bu dokumaya hazırlık işlemlerinde köylerde yerleşik yaşamda olan ve yaylalarda göçebe olarak yaşayan topluluklar arasında farklılıklar gözlenmektedir. Ana amaç ve içeriğin aynı olmasına rağmen ihtiyaç duyulan malzemeye ulaşım ve temininden kaynakla farklılıklar gözlenmektedir.

---

¹⁴² Halit kszoğlu, 20.07. 2012 tarihli görüşme.

¹⁴³ Yağan, şahin, Yüksel, a. g. e., s. 115.

Fotoğraf 21. Dikey Dolap, Gülcan, Gülecan (M.Ali Eroğlu)

Düz Dokumalarda Kullanılan İplerin Boyanması: Boya yapılmadan önce çarkta bükülen ipler çileler haline getirilir. Gelepler uçlarına bağlanır ve iplerin birbirine karışması engellenir.

Anadolu toprakları doğal boyar maddeler açısından oldukça zengindir. Gerek iklim çeşitliliği gerekse verimli toprakları birçok mineral ve boyar maddeleri bünyesinde barındırmaktadır. Doğal boyar maddeler; doğadan bazı bitkiler ve hayvanlardan elde edilmektedir. Bitkilerin kök, gövde, yaprak ve çiçekleri yaş kullanıldığı gibi kurutularak da kullanıldığı görülmektedir. Boyamada kullanılan böcekler ise kurutulup ezilerek kullanılmıştır.

Özellikle Akseki yöresinde Toros dağlarında ve yaylalarında endemik denilebilecek birçok bitki topluluğunu bünyesinde barındırmaktadır.

Dünya yaban hayatı koruma vakfı, 1999 yılında Avrupa'nın biyolojik çeşitlilik bakımından en değerli ve acil korunması gereken 100 orman alanı ve korunması gereken yerleri belirlemiştir. Bu alanlar Avrupanın sıcak alanları olarak

tanımlanmaktadır. Akseki – İbradı ormanları Türkiye’de belirlenen 9 alandan birisi sayılmıştır.¹⁴⁴

Yine bu araştırma kapsamında Toros kardeleni endemik bitkiler adı altında Akseki dağlarında ve yaylalarındaki birçok bitki koruma altına alınmıştır.

Tüm bu sebepler göz önüne alındığında bölgede bu denli yaygın olan endemik bitkiler ve doğal boyar maddelerin dokumacılıktan geçmiş dönemlerde yoğun olarak kullanıldığının bir göstergesi sayılabilir.

Akseki Yöresinde iplikler eskiden doğal boyalarla boyanmakta idi.¹⁴⁵ Günümüzde bu durum yani doğal boyarmadde kullanılarak boyama işlemi tamamen bitmiştir.

Anadolu’da doğal boyamacılık çok eski ve köklü bir uygulamadır. 1882’den itibaren, ülkemize giren suni boyalardan (kimyasal içerikli boyar maddeler) önce kullanılan doğal boyalar arasında, bitki boyaları önemli yer tutar. Uzun süre devam eden doğal boyacılıkta, boyar madde olarak sayıları belli olan bazı maden, toprak, hayvan çeşitleri ve bitkiler kullanılmıştır.¹⁴⁶

Akseki köylerinde ve yaylardaki Yörük grupları ile yapılan görüşmeler sonucunda ceviz kabuğu ile yeşil ve kahverengi, soğan kabuğu ve asma yaprağı ile sarı, karadut ile vişne rengi, üzerlik otu ile kırmızı renklerinin elde edildiğinden bahsedilmektedir. Boyama sırasında renk sabitleme ve parlaklık kazandırmak amacı ile tuz ve şap kullanımından söz edilmektedir.

Araştırma esnasında görüşülen kaynak kişiler Köylere gelen boyacılardan, malzeme olarak ipliklerini kendilerinin boyadıklarını ve yapılan bu işleme doğal boyayla boyama yaptıkları şeklinde açıklamaları olmuştur. Araştırma esnasında kaynak kişilere doğal boyarmaddeler hakkında bazı teknik bilgiler verilerek doğal boyar madde ile boyama işlemi anlatılmıştır.

---

¹⁴⁴ Akseki Kaymakamlığı, Akseki Çevresi Stratejik plan verileri, Antalya, Ağustos, 2009, s.22

¹⁴⁵ Halil İbrahim YAGAR, 21.07. 2012 tarihli görüşme.

¹⁴⁶ ÖZTÜRK, İsmail, “Bitki Boyaları Üzerine Birkaç Not ve Yenikent Köyü’nden Boyama Örnekleri” **Türk Etnografya Dergisi**, Ankara, 1982, s. 49.

2.2. Çuval ve Heybelerde Kullanılan Tezgah Tipleri ve Özellikleri

En ilkelinden en gelişmiş olanına kadar üzerinde dokuma yapılan mekanizmaların hepsine tezgâh adı verilir. Akseki yöresinde dokumalar yöre halkı tarafından “ıstar” adı verilen tezgâhlarda dokunur. Bu tip tezgâhta çözgü iplikleri ya istenilen uzunlukta tezgâh dışında ya da tezgâh boyuna bağımlı kalmak koşulu ile tezgâh üzerinde hazırlanmaktadır.

Istar: Bilinen dikey tezgâh anlamındaki en eski tezgâh “Penelope” tezgâhtır.

Fotoğraf 22. Istar Tezgahı (Akseki Sülek Yaylasında Adem Çetin tarafından çekilmiştir.)

Istarın yanındaki dik parçalara yan ağaç denilmektedir. Yan ağaçlar 18-20cm eninde 150-200cm arasında ağaçtır. Tezgâhın alt ve üstteki silindir şeklindeki parçalara levant denilmektedir. Alt ve üst ağaçlarda çözgü çubuğunun gireceği delikler bulunmaktadır. Tezgâhın ortasında “gücü” denilen silindir şeklinde ağaç bulunmaktadır üst kısmında “varan- gelen” ağaç bulunmaktadır. Istar sarma dik tezgâhtır. Dokuma ilerledikçe alt ağaca sarılmaktadır.

Fotoğraf 23. Istar Tezgahı ve Dokuma İşlemi (Akseki Sülek Yaylasında Adem Çetin tarafından çekilmiştir.)

Istar tezgâh yapımı için özel bir ağaç seçimi yapılmamaktadır. Genellikle yörede yetişen çam ağaçlarından yapılmaktadır,

Istarın kurulup sökülmesi kolaydır. Istar kışları evin içinde yazın ise evin önünde ağaç gölgesine ya da çadıra yakın bir alanda kurularak dokuma işlemi yapılmaktadır.

Yörede Istar Tezgahı kullanımının yaygın olmasında ana etken bu tezgahların kolay sökülüp takılabilir olma özelliğidir.

Bir başka özellik ise Atalarından ya da büyüklerinden günümüze kadar gelen bir alışkanlıktır. Istar Tezgah kullanımı Anadolu'nun bir çok yöresinde sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Bu tezgah tipinin ağırlıklı olarak göçer topluluklar diye tabir edilen Yörük guruplarında daha yaygın olarak kullanılması dikkat çeker. Diğer tezgah tipleri genellikle Dokuma Atölyelerinde ve yerleşik düzende yaşamlarını sürdüren topluluklarda görülmektedir.

Istar Tarağı: Yapılan dokumanın sıkıştırılmasını yapmak için kullanılan tarağa yerel isim olarak ‘‘Istar Tarağı’’ denilmektedir. Tamamen ağaçtan yapılır. Halı kirkitinin aksine büyük ve kabadır. Dişleri daha uzundur. Yaklaşık 8-10-12-14 dişlidir. şimşir Dişbudak gibi dayanıklı ağaçlardan yapılır.

Bu ağaçların kullanılma gerekçesi ise sert dokulu ağaç olması sebebiyle yıpranma olayı daha az sıklıkla görülür. Akseki ve civarında çok farklı büyük ve çeşitlilikle istar taraklarına rastlanmıştır

Fotoğraf 24. Göktepe Sülek Yaylası’nda Dokuma İşlemi (Akseki Sülek Yaylasında Adem etin tarafından çekilmiştir.)

Fotoğraf 25. Yörede Kullanılan Dokuma Tarakları (M.Ali Eroğlu)

Çözümlenmesi ve Dokuma Öncesi İşlemler: Çözgü olarak kullanılan iplerin geneli kıldır. Gergilenmiş olan ipler düz bir zemine çözgü boyuna göre yere ağaçtan iki tane kazık çakılarak yapılır. Çözgü çözme işle en az üç kişi tarafından yapılır. Bir kişi çözme işlemini yaparken diğer iki kişi çözgü başlarını örme işlemini yapar.

Çözgü işlemini diğer atölye tipi çözgülerin aksine çapraz değil de düz çözülür. Çözgü işlemini bitince çözgü tellerinin karışmaması için ortaya varan gelen ağacı takılır. Üst ağacın geleceği kısımdan çubuk demiri geçirilir ve burulanır.

Önlü arkalı çözgüye Akseki Yöresinde “tin” denilmektedir. 4 tane “bir çift”, 10 çifte de “bir çile” denilmektedir. Dokumaların çözgüsü bu çile hesabına göre yapılır. Tezgâha sabitlenen çözgü tellere varan gelen geçirilir. Sonra gücü kalıbı takılır ve gücüleme işlemini yapılarak ön hazırlık işlemleri tamamlanmış olur.

Çözgünün Hazırlanıp Istar Tezgahına Gerilmesi İşlemi: Yörede çözgü ipi olarak genellikle kıl kullanılmıştır. Bazı yakın tarihli dokumalarda pamuk ipliğinin kullanıldığı gözlenmektedir.

Çözgü bitince varan gelen ağacı tellerin arasına çözgünün karışmaması için takılır. Üst ağacın geleceği yere çıbık demir takılıp burulur. Çözgü telleri birbiriyle katlanıp çıbık demir üzerine örülür. Çıbık demiri üst ağaca takılıp ağacın üzerine sarılır. Daha sonra çözgü alt ağaca takılır.

Istara sabitlenen çözgü tellere varan gelen geçilir. Daha sonra gücü ağacı takılıp gücüleme işlemini yapılır. Istar dokumaya hazırlanmış olmaktadır.

Düz Dokumalarda Kullanılan İplikler

Yün: Akseki Yöresinde birçok dokuma örneğinde koyun yünü kullanılmıştır. Yün kullanımı genellikle yerleşik hayata geçmiş, kısmen de olsa göçebe yaşantıdan uzaklaşmış olan köylerde sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Yerleşik yaşamda koyun yetiştiriciliği fazla olduğundan Akseki köylerinde rastlanan dokuma örneklerinde yün malzeme kullanılarak oluşturulan dokumalar olduğu gibi yün ve kıl malzeme ile dokunmuş örneklerde tespit edilmiştir. Koyunlar senede iki kere kırılmaktadır.

İlkbaharda ve sonbaharda kırkım işlemi yapılmaktadır. Bu kırkım işlemi kırkım makasları ile yapılmaktadır. İlkbaharda Mayıs ayında yapılan kırkımdaki yüne Akseki yöresinde “yapak” denilmektedir. Bu yünlerin kalitesi diğer yünlere göre daha iyidir. Boyanıp eğrilip, dokunması daha iyi ve daha güzel bir sonuç vermektedir. Eylül ayında kırkılan yüne güz yünü denilmektedir¹⁴⁷ ve bu yün ise keçe yapımına daha uygun olduğu kaynak kişilerce aktarılmaktadır.

Kıl: Akseki yöresi coğrafi konum itibariyle dağlık bir konumdadır. Özellikle Toros Dağlarının uzantısında yer alan ve dağlık bölgelerde arazi şartlarına bağlı olarak karakeçi ve sarı keçi (ak keçi) yetiştiriciliği bölgede oldukça yaygındır. Bu sebepten dolayı birçok dokuma örneği özellikle çuval ve heybe dokumalarında sıklıkla kıl malzeme kullanımı yaygındır.

Fotoğraf 26. Koyun ve Keçi Kırkım Makasları (M.Ali Eroğlu)

Yörede yetiştirilen keçilerin kırılmasıyla elde edilmektedir. “Kırklık” adı verilen makas ile senede iki kez kırkım yapılmaktadır.¹⁴⁸ Dokumaların genellikle çözümlerinde kıl iplikler kullanılmıştır. Kilimlerde, çul dokumalarında, çadırlarda yolluklarda, çuvallarda, heybelerde genellikle çözümler olarak kullanılmıştır.

Bazı dokumaların hem çözümleri hem de atkısı kıldan yapılarak kullanılmıştır. Çadırlarda, kara çullarda, yem çuvallarında, hararlarda ve bazı heybelerde hem atkıda hem çözümlerde keçi kılından yapılan iplikler kullanılmıştır.

¹⁴⁷ İbrahim Yılmaz, 23.07. 2011 tarihli görüşme.

¹⁴⁸ Adem Çetin, 19.07.2012 tarihli görüşme.

Pamuk: El dokumalarında pamuğun kullanımı oldukça yaygındır. Birçok dokuma örneği pamuk malzeme kullanılarak yapılmıştır. Pamuk malzeme kullanımı Anadolu'nun birçok farklı bölgesinde karşımıza çıkmaktadır.

Akseki yöresi çuval ve heybe dokumaları konulu sanatta yeterlik tez araştırmasında pamuk malzeme kullanılarak dokunmuş çuval ve heybe örneğine rastlanılmamıştır. Bu özelliğin arazi şartlarını gereği olarak koyun ve keçi yetiştiriciliğinin fazla olması ve Yörük yaşam kültüründe hayvancılığa bağlı olarak koyun ve keçi yetiştiriciliğinin fazla olmasından kaynaklanmaktadır.

2.3. Çuval Dokumalar

2.3.1.Çuvalların Teknik ve Malzeme Özellikleri

Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde "pamuk, kenevir veya sentetik iplikten dokunmuş büyük torba" olarak geçmektedir.¹⁴⁹ Halk arasında çuval Uşak, dimi gibi isimler anılmaktadır. Kullanıldığı yere göre Un çuvalı, yük çuvalı, asbab çuvalı (elbise çuvalı) şeklinde isimlendirilir. Ala çuval olarak da adlandırılan sırt çuvalı desenli dokunur, süslemelerinde sumak atkı yüzlü cicim veya çözümlü yüzlü cicim tekniği ile dokunur. Kolay taşınabilmesi için kenarları kuşaklıdır. Kuşaklar kolon dokuma veya çarpana tekniktir.¹⁵⁰

Anadolu da konargöçer ya da bir başka ifadeyle Yörükler denilen geçimini hayvancılıkla sağlayan toplulukların kullandığı en önemli ve vazgeçilmez dokuma örneklerinden biriside çuval dokumalarıdır. Çuval dokumaları Yörük yaşamının günlük kullanımında vazgeçilmezlerindedir. Çuval kullanımı göçebeliğin sürdürülmesi için adeta bir zorunluluktur.

Yörüklerin yaşam tarzı ve malzeme temininin kolaylığı sebebiyle Yörük yaşamında çuvalın önemi büyüktür. Yörük yaşamında Çuval kullanımı dönemlik olmayıp neredeyse bütün bir yıl boyunca kullanılmaktadır.

¹⁴⁹ Türk Dil Kurumu Sözlüğü, www.tdk.gov.tr

¹⁵⁰ Bekir Deniz, **a.g.e.**, s.86.

Yörükler gerek göçe başlarken, gerekse yaylarda günlük yaşamını devam ettirirken Çuval dokumaları her zaman yanlarında taşımaktadırlar. Bu sebeptendir ki Yörük insanı için yayla, hayvanlar ne anlama geliyorsa, ne kadar önemli ise çuval dokumaları da o derece önemlidir. Her Yörük kızının bir çeyizlik çuval dokumasının olduğu ifade edilmektedir. Yörük kızları 14- 15 yaşına girdikten sonra önce çul dokumalar (desensiz dokumalar) daha sonrada seccadesini ve zamanla kilimini, halısını yada günlük kullanım eşyalarını taşımak, saklamak amaçlı çuval dokumasını yapmışlardır.¹⁵¹ Çuval dokumaları; göçebe ve yerleşik yaşamda mensubu oldukları aşirete, yaşadığı bölgeye ve kullanım amaçlarına göre farklılıklar ve çeşitlilikler göstermektedir.

Yerleşik yaşamda yatak yorgan türü eşyalar, evlerdeki yüklük denilen bir bölüm içine yerleştirilir. Gelir durumları yüksek olan kişilerin evlerinde yüklükler ahşaptan yapıldığı orta, halli vatandaşların yüklüğü ise odanın bir köşesine düz dokuma yaygı ya da perde asılarak eşyaların yerleştirildiği belirtilmiştir.¹⁵²

Bu da ev içinde bir süsleme meydana getirir. Yük çuvalı denilen içerisinde eşya olan çuvallar ise yüklüğün bir kenarına yerleştirilir. Evde yüklük yoksa ya da çadırdaki yaşıyorsa, odanın bir bölümü veya çardın bir kenarına yatak yorgan konulmaktadır. Hemen yanına da yük çuvalları yerleştirilir ve hepsinin bir örtü ya da düz dokuma parçası ile kapatılır. Çuvallar evde ya da çadır içinde farklı bir bölüm oluşturmak veya büyükler ile küçükler için ayrı mekanlar yaratmak için kullanılmaktadır

Her Yörük gurubunun kendi duygu ve düşünceleri yaşama şekillerini yansıtan çuval dokumaları vardır. Örneğin mersin Silifke civarındaki Yörükler ile Anamaslar'daki ya da Fethiye deki Yörük guruplarının çuval dokumalarında gerek renk gerekse desen, kompozisyon ya da malzeme kullanımı açısından belirgin farklılıklar gözlenebilmektedir.

Hayvancılıkla uğraşan Yörüklerin farklı cinslerde hayvan sürüleri vardır bazıları koyun besler bazıları keçi beslemektedir. Keçiler ise karakeçi ve sarı keçi

¹⁵¹ Mürüvet Manay, 29.06.2012 Tarihli görüşme.

¹⁵² Necla Çetin, 15.08.2012 Tarihli görüşme.

gibi kıl renklerine göre farklılıklar gösterir. Tüm bu sebeplerdendir ki çuvallar hammadde olarak bazen kıldan bazen yün den bazen de pamuk malzeme olarak karşımıza çıkmaktadır. Malzeme farklılığının yanı sıra desen kompozisyon renk ve yöresel isimler olarak ta çuvallar farklı özelliklerde karşımıza çıkmaktadır. Çuval dokumaları genellikle tek parça olarak dokunup daha sonra kenarları dikilerek birleştirilir ve çarpana ya da kolan denilen dokumalar çuval kenarlarına dikilmektedir.

İçerisine fazlaca eşya konulacaksa ya da ağır eşya taşınacak olduğu zaman gerek çuvalın içine konulduğu ağırlığı taşıyabilmesi için gerekse deve at yada benzeri yük hayvanına bağlanabilmesi için kolon dokumaların kullanıldığı çuvallar karşımıza çıkmaktadır.

Çuvalların yerleşik yaşamda ve göçebe yaşamda farklı sergilenme ve kullanım özellikleri vardır. Özellikle göçebe yaşamda çadır kullanımı ve çadır içerisindeki çuval yerleştirmesi çok farklıdır. Çuvallar çadırın bazen bir tarafına sıralanırlar bazen de geniş çadırlarda ortaya konularak mekan içinde mekan oluşturulduğu gözlenmektedir. Çuvallar Motifleri ve renkleri ile adeta çadır için başlıca süs unsurudur. Yörük kadını giyeceğini, eşyalarını, yiyeceğini, ununu, yani hemen her şeyini çuvallar içinde taşır saklar.

Çuvallar, içine konulan eşyanın cinsine göre isim alırlar. Renkleri ve motifleri de ona göre seçilir. Mesela bir un çuvalını, esvap çuvalını dış görünüşünden tanımlanmaktadır. Çuvallar kilimlere nazaran daha sıkı bir teknikle dokunmaktadır. İki yanında taşınmak için kolandan kulpları vardır, ağzı bağcıkla bağlanır. Bazı çadırlarda çuvallar çadırın iç mekânını orta direk hizasından ikiye ayırarak şekilde yerleştirilmektedir. Yarı göçebe Yörüklerde çuvallar evlerde kış odalarının duvarlarına aynen çadırda olduğu gibi sıralanmaktadır.¹⁵³

Akseki ve civarında 100 e yakın çuval örneği tespit edilmiştir. Tespiti yapılan bu çuval dokumaları teknik malzeme kompozisyon ve diğer yönleriyle incelenerek tez çalışmasının katalog bölümünde ayrıntılı olarak bilgi verilmiştir.

---

¹⁵³ Ayşe Manay, 28.06.2012 Tarihli görüşme.

Yörede gerek Akseki merkezde gerekse Yörük çadırlarında çok farklı çuval örnekleri tespit edilmiştir. Tespiti yapılan çuval dokumaları katalog bölümünde teknik özellikler hakkında bilgi verilmiştir. Çuvallar dokundukları bölge ve dokuyan kişi ya da gruplara göre farklı isimler alırlar. Örneğin Anamaslar'da Alyanak çuvalı, göklü çuval, karaburun, kürt çuvalı (bir kaç çeşit) un çuvalı, tırl çuval, kıl çuval, kırk budak çuvalı, toplu çuval olarak adlandırılan çuvallar bir başka bölgede daha farklı isimlerle karşımıza çıkmaktadır.

Alaçuval: Akseki yöresinde genellikle üzerinde çok desen (yanış)olan ve çok renkli olan çuvallara alaçuval denilmektedir.

Çuvallar içlerine konulan eşyanın cinsine göre isimler alırlar. Renk ve yanışları da (motifleri, alaları) ona göre seçilir.¹⁵⁴Alaçuvallar üzerinde desenin çok olması nedeni ile bu ismi almışlardır.

Akseki yaylalarında yaşayan Yörüklerin yaşantısında büyük bir yere sahip olan alaçuvallar göç esnasında eşyaların taşınmasında büyük bir öneme sahiptir.

Yerleşik yaşamda sandıklarda, valizlerde, dolaplarda saklanan giysiler, göçebe yaşantıda çuvalların içinde saklanmaktadır. Alaçuvallar genellikle giysi, kap kaçak, yiyecek taşımada, saklamada kullanılmaktadır.¹⁵⁵

Alaçuval ve kireniz çuvalların taşınmasında kolaylık sağlamak amacı ile kenarlarına kolan dokumaları dikilmektedir. Aksekide “sultan, sap, tutamaç, dişli kolan” ve “gön kolan” adı verilen kolan dokumaları yapılmaktadır.¹⁵⁶

Çuvallar dokunduktan sonra ağzını kapatmak için kilit kısmı dokunmaktadır. Ağız kısmının ön tarafında oluşturulan deliklerde arkadan iliklerin içinden geçirilen birbirinin içinden geçirilerek kapatma işlemi gerçekleştirilmektedir. Alaçuvalların dokuması ön kısmı kilim- cicim tekniğinde, arka kısmı bezayağı tekniğinde dokunmuştur.

¹⁵⁴ Kademoğlu, Osman, “Anamas Yaylalarında”, Türkiyemiz, Yıl: 4, Sayı: 10, İstanbul, 1973, s.27.

¹⁵⁵ Pekin, Ersu; **Yörük çuvalları**, Türkeli, Ankara, 2002, s.72.

¹⁵⁶ Pekin, Ersu, “Yörüklerde Un Çuvalları” 1.Uluslararası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, Ankara, Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 22, Seminer, Kongre Bildirileri, Dizisi: 7, Cilt: 5, 1977, s. 212.

Eskiden genç kızların çeyizleri arasında bulunan alaçuvallar gelin çuvalı olarak da adlandırılmaktadır. Evlenirken çeyizini içine koyup götürdüğü alaçuvallardan bundan sonraki yaşantısında da büyük yer tutmuştur. Dolap gibi giysilerini yerleştirip korumada kullanmıştır. Taşınır iken mutfak araçlarını, ev eşyalarını ve giyeceklerini yerleştirip taşımaktadırlar.

Evlenmeden önce dokunduğu çuvallar ve dokumalar dokumayı yapan genç kızın hünerini ve becerisini göstermektedir. Bazı yörelerde kız istemeye gidildiğinde kızın çeyizine bakıldığı ve alaçuvalları ne kadar düzgün ve ne kadar alalı ise o kız vakit kaybetmeden istendiği ifade edilmiştir.¹⁵⁷ Bu durumun tam tersinin de olduğu söylenmektedir. Kızın çeyizlik çuvalı az alalı ya da bozuk ise hünersiz, işten kaçan ve beceriksiz bu kız sürüye de bakamaz denilip bir şeyler bahane edilerek kız istemekten vazgeçilmiştir.

Kireniz Çuval: Akseki yöresinde hububat çuvalı olarak bilinmektedir. Kireniz çuval olarak adlandırılan bu çuval dokumalarına; tohum, buğday, şeker, mercimek, bulgur v.b. saklamada kullanılmaktadır. Alaçuvalla göre daha az desenlidir. Kireniz çuval enine çıbık ve enine dokunmuş bantlar ve bu bantların içinde ağırlıklı pıtrak motifinin dokunduğu çuval örneklerindedir. Enine sular, sığır sidiği, suyolu, bereket, bereket çaprazı, çengel, göz, muska (nuska) ile oluşturulmuştur.

Bu çuvallar ala çuvallara göre daha az rengin kullanıldığı örneklerdendir. Çuvalların zemin rengi genellikle yünün ya da kılın kendi rengi olan siyah (kara) ve kahverengidir. Sularda ise beyaz, sarı, turuncu, yeşil, kırmızı, renkler kullanılmıştır. Dokuma tekniği olarak bezayağı ve desen kısımlarında cicim ve bazı yerlerinde zili tekniği uygulanmıştır. Çözü ve atkısı genellikle keçi kılı olup bazı dokumaların atkısı ve desen ipliklerinde yün kullanılmıştır.

Un Çuvalı: Yörük yaşantısındaki beslenme şekline bağlı olarak un büyük önem taşımaktadır. Yörük kadını çuvalında sakladığı unu ile her sabah, öğle ve akşam hamurunu yoğurup ekmeğini yapmaktadır. Göçebe yaşantının başlıca besin kaynağı olan unu saklamak için un çuvalı dokumak bir ihtiyaç olmuştur. Un çuvalları

---

¹⁵⁷ Fatma Keleş, 23.08.2012 tarihli görüşme.

genellikle yün ve pamuk malzemedan dokunmaktadır. Çözü ve atkısı tamamen koyun yününden dokunmuş olup diğer çuval iplerine göre daha ince iplerden dokunduğu bilinmektedir. İçerine konulan unun dışarıya çıkmasını engellemek amacıyla daha sıkı dokunmuştur. Bu çuvallar özellikle taşınma sırasında kullanılacağından sağlam dokunmuştur. Kenarlarına kolanlarla saplar yapılmıştır. Akseki un çuvallarında pıtırak, bereket çaprazı, bereket, göz motifleri uygulanmıştır. Özellikle bu motiflerin seçilmesindeki amaç bu motiflerin bolluk bereketi simgelemesi ve onun bereketli olup bitmemesi amaçlıdır.

Kıl Çuval: Bu tarz çuvallar genellikle tamamen yerleşik düzenden uzak olan sürekli olarak farklı yaylarda dolaşan tüm zamanlarını yaylalarda geçiren Yörük ve göçebe topluluklar tarafından sıklıkla kullanılmaktadır. Hayvan yemlerinin saklanma ve taşınmasında kullanılan çuvallardır. Bu çuvalların dokunmasında keçi kılından yapılan ipler kullanılmıştır. Kıl çuvalların desenli ve desensiz çeşitleri bulunmaktadır. Desenli olan kıl çuval örneklerinin atkı ve çözgüsü kıl desen ya da yüz ipleri yün malzeme kullanılarak dokunmuştur.

Akseki de tespit edilen birçok dokuma örneğinde bu özellikleri görmek mümkündür. Desensiz olan kıl çuval dokumalarında kılın kendi rengi olan siyah ve gri renk kullanılmıştır. Hayatın birçok alanında karşımıza çıkan teknolojik yenilik ve değişimler birçok alanda olduğu gibi dokuma alanında özellikle çuval kullanımında olumsuzluklar yaratmaktadır. Sentetik çuvalların çıkması ile gerek yerleşik topluluklarda gerekse Yörük yaşamında dokuma çuval kullanımı ve üretimi yok olmak üzeredir.

Harar: Genellikle saman taşımak amaçlı, üzerinde desen olmayan ve diğer çuvallara göre daha büyük ölçüde dokunmuş olan çuvallara Akseki yöresinde harar (haral) denilmektedir. Harar çuvallar keçi kılından yapılır ve seyrek dokumalı çuvallardır. Aslında dokuma tekniği olarak kilim dokuma tekniği ile yapılmakta fakat çözgü iplikleri fazla sıkıştırılmadığı için bezayağı dokuması da denilebilmektedir. Akseki yöresinde harar dokuma örneğine fazla rastlanmamıştır. Bunun sebebi bu ihtiyacı karşılayan başka malzemelerin hazır çuvalların kullanıldığı tespiti yapılmıştır.

2.3.2. Çuvalların Desen ve Motif zellikleri

Yörük yaşamı ya da göçebe yaşamında yaygın bir kullanımı olan çuvallar, desen yada motif özellikleri dokundukları bölgelere, yaşam şekillerine göre (göçebe-yerleşik) farklılıklar göstermektedir. Her Yörük gurubunun, her aşiretin her köyün kendine özgü desen özellikleri bulunmaktadır.

Bu sebeptendir ki Anadolu'nun farklı bölgelerinde farklı isim ve motif karakterli çuval dokumalarının tespiti yapılmıştır. Çuvalların desenli ya da yöresel anlatımıyla yanlışlı olan çuvallara ala çuval denilmektedir. Un uvalı, yem çuvalı, elbise çuvalı (pırtı çuvalı) yük çuvalı, deve çuvalı, sırt çuvalı, yoz çuval gibi isimlendirilen çuvallar bulunmaktadır. Ayrıca çuvallar yörede üzerlerindeki desenleri (yanışları) itibariyle gözlü çuval, çıbıklı çuval, yıldızlı, çeneli, elibelindeli, sıçan dişli, baklavalı, taraklı, bereketli, pıtraklı, küpeli, andız, deve boyunlu, kız kaçırancı (karı boşatan) ve alacalı çuval denilen çuval ve desen isimleri ile bilinen çuval çeşitleri bulunmaktadır.

Bu çuvallar yeni bir isimleme olmayıp sadece üzerindeki motif isimleriyle zikredilen uvallardır. Bunun yanı sıra yörede ak çuval ve kara çuval olarak adlandırılan çuvalların ise diğer örneklerden farklı bir karakteristiği olmayıp tamamen siyah keçi kılından yapılan kara çuval, beyaz kıldan ya da yünden dokunmuş olan çuvallara ise ak çuval denildiği gözlenmiştir. uvallarda kullanılan motifler yıldız, su yolu, pıtrak, el parmak, tarak, muska, göz, yılan, engel, hayat ağacı, sandıklı gibi motif isimleri literatürdeki örneklere bakıldığı zaman tespit edilmiştir.¹⁵⁸ Tez çalışmasının diğer bölümlerinde ayrıntılı olarak belirtildiği üzere yöre has bir desen, renk, motif karakteristiğinin olmadığı tespit edilmiştir.

Bordürlerde genellikle elibelinde (eliböğründe), göz motifleri, deve boynu, su yolu, sığır sidiği ve eğrice motifleri dokunmuştur. Bordürlerin aralarında göz, pıtrak (putrak), bereket engeli, göz (dörtgöz tana gözü), engel (apraz), su yolu (akıtma, sığır sidiği), sıçan dişi ile oluşturulan kenar suları bulunmaktadır.

¹⁵⁸ Ayrıntılı bilgi için bkz, Güran, Erbek, **Anatolian Kilims – I**, 1. Cilt, Ankara 1995 ve Mine, Erbek, **Çatalhöyük'ten Günümüze Anadolu Motifleri**, Kültür Bakanlığı Yayını, Ankara, 2002.

2.4. Heybe Dokumaları

2.4.1. Heybelerin Teknik ve Malzeme Özellikleri

Heybe: Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde "At, eşek binek hayvanlarının eğeri üzerine geçirilen veya omuzda taşınan, öteberi koymaya yarayan kilim veya halıdan yapılmış iki gözlü torba" olarak tanımlanmaktadır.¹⁵⁹

Çobanların, azıklarını ve kasabaya veya komşu köye gidenlerin küçük eşyalarını yanlarında taşımakta kullanılır. Atın terkesinde yahut omuzda taşınabilir. Kilim, halı, zili, cicim tekniklerinde dokunmuştur.

Heybe dokumaları da en az çuval ya da diğer düz dokumalar kadar Yörük yaşamında önemli bir yere sahiptir. Heybelere kullanım amaçlarına göre farklı isimler almaktadır. Örneğin yük heybesi, su heybesi, tohum heybesi ve terk heybesi gibi isimler yer almaktadır. Heybeler genellikle 50-60 cm heybe gözü denilen kare bölmeden oluşan boyları 100-160 cm uzunluğunda halı kilim cicim sumak teknikleriyle dokunmuş dokuma örnekleridir.

Çuval dokumalarda olduğu gibi eşya yük ya da malzeme taşıma amaçlı olarak kullanılmaktadır. Heybelerin orta kısımlarında yırtık ya da büyük ilik denilen bazı boşluklar yer almaktadır. Bu boşluğa her heybede rastlanmamaktadır. Genellikle insanlar tarafından kullanılan içine su, tuz, tohum ya da benzeri şeyler konulan heybelerin ortaları yırtık olur ve heybe taşıyan kişi bu yırtıktan başını geçirir ve heybedeki yük taşıyıcının iki omzuna eşit bir şekilde taşınmış olur. At deve ya da diğer yük hayvanlarına eşya taşıma amaçlı olarak heybe sarıldığı bu heybelere de terk heybesi denildiği ifade edilmektedir. Terk heybesi denilen dokuma örneği göç başlangıcında at ve deve gibi hayvanlara eşya taşıma amaçlı kullanılır.¹⁶⁰

Göç işlemi bittikten sonra ya da duraklanacak yere varılınca bu eşyalar indirilir ve heybeler boşaltılır. Heybelerin kullanım alanlarına göre farklı büyüklükleri vardır Örneğin deve heybesi, at heybesi, su heybesi, tohum ve tuz

¹⁵⁹ Türk Dil Kurumu Sözlüğü, www.tdk.gov.tr.

¹⁶⁰ Emine Yakar, 25.07.2012 tarihli görüşme.

heybelerinin ölçüleri birbirinden farklıdır. Tüm bu bilgilerden de anlaşılacağı üzere Anadolu da hem yerleşik topluluklarda hem de göçebe topluluklarda heybe kullanımı yaygın olup önemli dokuma örnekleri arasında her almaktadır. Heybeler ağırlıklı olarak düz dokuma örneklerinden kilim, cicim, zili, sumak teknikleri ile dokunmuş örnekler var ise de farklı yörelerde halı dokuma tekniği ile dokunmuş heybe örneklerine de rastlanmaktadır.¹⁶¹

Göçebe ya da Yörük diye tabir edilen yerleşik yaşama geçmemiş topluluklar da genellikle düz dokuma örnekleri ile dokunmuş heybe örneklerine, yerleşik yaşama geçmiş topluluklarda ise halı heybelere rastlanmaktadır. Heybelerde kullanılan dokuma malzemeleri de yöreden yöreye farklılıklar göstermektedir. Yörüklerin kullandığı heybe örnekleri ile köylerde yerleşik yaşamda kullanılan heybe örnekleri malzeme kullanımlarında belirgin farklılıklar gözlenmektedir. Bu malzeme kullanımı yerleşik ya da göçebeliğe göre değişmekle birlikte yaşanan coğrafi şartlar ya uğraşılan mesleklere göre de değişim arz etmektedir.

Göçebe yaşantı yani Yörük yaşamında sürü otlatma ve hayvancılığa bağlı olarak koyun keçi beslemeyle birlikte heybelerde malzeme kullanımı olarak yün ve kıl malzeme kullanılmıştır. Kıl ve yün kullanımı ağırlıklı olarak dağ köyü diye tabir edilen dağlık alanlarda ve yaylarda karşımıza çıkmaktadır. Yerleşik yaşam da, köylerde ise genellikle bölgesel faktörler vb özellikler gereği pamuk malzeme kullanımlarına rastlanılmaktadır.

Araştırmanın yapıldığı Akseki ve civarında tespit edilen örneklerin büyük bir çoğunluğunda yün ve kıl malzeme ile dokunmuş heybe örnekleri tespit edilmiştir. Son zamanlarda taşıma amaçlı kullanılan heybeler eski önemini kaybetmiş ve heybe kullanımından uzaklaşmıştır.

---

¹⁶¹ Mehmet Yakar, 25.07.2012 tarihli görüşme.

2.4.2. Heybelerin Desen ve Motif Özellikleri

Yüzyıllardır aktarıla gelen simgesel anlatım dili birçok geleneğimizin günümüze taşınmasına vesile olmuştur.¹⁶² Dokumalarımızdaki desenlerimiz geleneklerimizin aktarılmasında önemli yer tutmuştur. Türkler kutlu sayılan uğurlu sayılan yanırları dokumalarına işlemiştir.¹⁶³

Köylere göre farklılık gösteren motifler oldu gibi birbirinin aynısı olan motiflerde uygulanmıştır. Motiflerin benzerliğı ya da ayrılığı, kız alıp verme, yaylalara göç esnasındaki iletişim, çevre özellikleri ve gördükleri örneklerden etkilenme olarak düşünölmektedir. Akseki yöresinde tespit edilen motif isimleri yörede kullanıldığı şekliyle aynen aktarılmıştır. İsimleri bilinmeyen motifler ise kaynaklardan araştırılarak aktarılmıştır. Motif isimleri yöresel ifadelere bağı olduğundan bölgeler arsında aynı motifin farklı anlam ve isimlerle kullanıldığıının tespiti yapılmıştır. Bazı motiflere köyde o deseni çok dokuyan kişinin adının verildiğinden bahsedilmektedir.¹⁶⁴

Örneğın; Akseki-Süleymaniye Yöresinde tespiti yapılan bazı örneklerde çuval ve heybelerde Emine yanırlı, Emine alası diye tabir edilen motif isimlerinden bahsedilmektedir. Adı geçen örneklere bakıldığında litaratür ismi pıtrak olarak bilinen bu motife yörede bu şekilde bir isim konulmuştur. Bunun sebebi ile ilgili araştırdığımızda bu motifin Emine isimli bir kadından öğrendiklerini ve bu yanırlı bu şekilde adlandırdıklarını anlatmışlardır.

Yapılan araştırmalardan da anlaşılacağı gibi bazı motifler dokuyucu kişi isimleriyle bilindiğı için bu şekilde adlandırılmıştır.

Bazı bölgelerde tespit edilen pıtrak, karnıyarık heybe, sığırtmaç heybesi, aynalı heybe, patlıcan heybe, çingilli heybe, olarak isimlendirilen heybeler Akseki yöresinde pıtraklı heybe, Andız alası, İledin (ladin ağacı) alası, pıtrak (putıtrak),

¹⁶² Mine Erbek, **Çatalhöyük'ten Günümüze Anadolu Motifleri**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2002, s. 9.

¹⁶³ Neriman Görgünay Kırzıoğlu, **Altaylardan Tuna Boyu'na Türk Dünyasında Ortak Yanırlar (Motifler)**, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, Sanat Eserleri Dizisi: 366, 2001, s. 12.

¹⁶⁴ Şükrü Karadayı, 17.06.2012 tarihli görüşme.

elibesinde (eliböğründe), göz (dört göz, bülüç gözü), el (parmak), yan ala, baklava biçimi, su yolu (sığır sidiği, dikme, akıtma, deve hörgücü), bereket (bereket çaprazı), tarak, çengel, sıçan dişi, çapraz, kadın boşatan (kız kaçırın), küpe, nazarlık, çeneli, nuska (muska), nazarlık, baklavalı olarak adlandırılan isimlerle anılmaktadır.

Andız Alası: Dağlık bir bölge olan Akseki ve yaylalarında çok sayıda ağaç yetişmektedir. Bu coğrafyada yetişen andız ağacına benzetildiği ve bu ağaçtan esinlendiği için böyle isimlendirildiği düşünülmektedir Yöre köylerinde oldukça fazla kullanılan bir motiftir. Birçok dokuma örneğinde göbeklerde kullanıldığı gibi kenarlardaki bordürlerde de kullanılmıştır.

İledin Alası: Yaylalarda yetişen ladin ağacına benzeterek oluşturulan bir motiftir. Bordür motifi olarak sıkça kullanılmıştır.

Pıtrak (Putırak, Bıtırak, Butırak): Pıtrağın üzerindeki dikenlerin kötü gözü uzaklaştırdığına inanan Anadolu insanı onu nazarlık motifi olarak kullanmıştır. ”Pıtrak gibi” deyimini ağaçlardaki meyve bolluğunu ifade etmektedir ve pıtrak motifi bu bağlamda, bereketli olmaları için un çuvallarında ve tohum heybelerinde sıkça kullanılmıştır.¹⁶⁵

Yöre örneklerinin büyük bir bölümünde pıtrak motifinin farklı şekillerde dokunduğu tespit edilmiştir. Pıtrağın bitki olarak her yörede sıklıkla yetişmesi ve pıtrağın bereketi, bolluğu yansıttığı düşüncesiyle özellikle un çuvallarında yoğun bir kullanımı karşımıza çıkmaktadır.

Deve Boynu: Genellikle dokumaların kenar sularında ve bordürlerinde sıklıkla kullanılan bir motiftir. Yörük yaşamında göçerliğin ana unsurlarından olan develerden esinlenerek dokumalarda kullanıldığı düşünülmektedir. Bu motife bazı köy ve yaylalarda eğrice motifi de denilmektedir.

El, Parmak: Dokumaların kenarlarındaki suların oluşturulmasında ve bordürlerde yaygın olarak kullanılmıştır. Bu motif ana süsleme unsuru özelliğini

---

¹⁶⁵Erbek, Mine, **a.g.e.s.** 108.

taşımamakla birlikte boşluk doldurma ve yan süsleme unsuru olarak kullanılmaktadır.

Üçlü, Arap eli, el, kazayağı motifleri; Alacahöyük, Mersin, Antalya, Kilis yörelerinde tarak motifi genel adıyla, bazen zeminde tek olarak, bazen de bordür çevrelerinde iç ve dış bordür ayrımında kullanılır.¹⁶⁶

Elibelinde (Eliböğünde): Elibelinde motifi; dişiliğin simgesidir. Sadece analık ve doğurganlığı değil, aynı zamanda uğur, bereket, kısmet, mutluluk ve neşeyi sembolize eder. Bilindiği gibi, insanlığın yaradılışından bu yana “ana” kavramı, hayatın ilk nüvelerinin oluştuğu ve geliştiği kaynağı ifade etmektedir. Bundan dolayı toprak ve deniz, ana olma durumu ile özdeşleştirilmiştir. Bu görüş tüm canlıların su ve topraktan oluştuğu varsayımı ile de örtüşmektedir. Anadolu inançlarında yaşam ve ölüm ayrılmaz bir bütündür. Basitçe ifade etmek gerekirse, doğmak ana rahminden ayrılmak, ölmekse toprağa dönmek demektir.¹⁶⁷

Anadolu’da üretilen dokumalarda günümüzde de çok yaygın olarak varlığını sürdüren ana tanrıça sembolü “Elibelinde Motifi” kadını, bereketi, doğurganlığı simgelemekte, kadının Çatalhöyük’ten günümüze dek önem ve anlamını yitirmeden gelen propozisyonu ile paralel olarak taşıdığı sembolik anlamı korumaktadır.¹⁶⁸

Elibelinde motifi Akseki Yöresinde bazı çuval ve heybe örneklerinde az da olsa karşımıza çıkmaktadır. Yörede bu motif genellikle yatay bantlar ve su yolu denilen ince bantlar içinde kullanılmıştır.

Göz (Dört Göz, Bülüş Gözü): Bu motif genellikle heybe gözlerinde cicim tekniğinde dokunan örneklerde rastlanmaktadır. İnsan gözü iyi niyetli bakışlar taşıyabileceği gibi zaman zaman kötü niyetlerin aktarıldığı bir araç olarak da kullanılabilir. Kötü niyetli nazarlar taşıyan gözün verebileceği zararın önlenmesinin en kısa ve en etkin çaresinin de yine gözün kendisi olduğu kabul edilmektedir. Çünkü bedenin dışı açılan bir organı olan gözün, ışığı alma yetisi

---

¹⁶⁶ Mine Erbek, **a.g.e.**,s.114.

¹⁶⁷ Mine Erbek, **a.g.e.**, s.12.

¹⁶⁸ Mine Erbek, **a.g.e.**, s.18.

nedeniyle derin bir anlamı ve etkin bir gücü vardır.¹⁶⁹Birçok değişik şekli olan göz motifleri bulunmaktadır.

Yörede “bülüç gözü” olarak adlandırılan küçük baklava şeklindedir. Eşkenar dörtgen biçiminin dört eşit parçaya bölünmesi ile oluşturulan göz motifine “dörtgöz, deve gözü ya da dana gözü” adı verilmektedir.

Baklava Biçimi: Motiflerin kenarlarının çerçevelenmesinde en çok kullanılan motiflerdendir. Bu motif baklava, baklavalı, dilimli gibi isimlerle de kullanılmaktadır. Ana süsleme motifi olmayıp kenar sularında kullanılmaktadır.

Bereket (Bereket Çaprazı): Evlilik, çiftleşme, üreme, çoğalma anlamını içermektedir. Bereket getirdiği düşünülerek çuvallarda oldukça fazla uygulanmıştır. Çarpı şeklinde çuval ve heybe kenarlarında kullanılan bir motiftir.

Su Yolu (Sığır Sidiği, Dikme, Akıtma, Deve Hörgücü): Su, yeniden doğuşun, bedensel ve ruhsal yenilenmenin, yaşamın akışkanlığının ve sürekliliğinin, bereket, soyluluk, bilgelik saflık ve erdemin sembolüdür.¹⁷⁰Yörede bu motife; uygulama biçimine göre değişik isimler verilmiştir. Yan yana tekrarlanması ile sular oluşturulmuştur. Bu motif heybe gözlerinin kenar kısımlarında, çuvallarda ise ince bantlar halinde kullanımı görülmektedir. Özellikle tespiti yapılan çuvalların büyük bir bölümünde yaygın bir şekilde kullanımı dikkat çeker.

Yıldız (İldız): İç içe geçmiş üçgen ve geometrik formlardan oluşmaktadır. Göbek motifi olarak çok değişik örneklerine rastlanmaktadır. Yörük yaşamında doğayla başbaşa olan Yörüklerin gökyüzündeki yıldızlardan esinlenerek dokumalarında kullandıkları görülmektedir.

Çengel (Çapraz, Çeneli): Göbek motiflerinin sınırlandırılmasında ve bordürlerde sıkça görülen motiflerdendir. Yörede geometrik hatlarla dokunmuş bir çok motife çeneli, çaprazlı, baklavalı olarak isimler verilmiştir. Akseki yöresinde özellikle çeneli kilim denilen sadece baklava dilimleri andıran ve çapraz çizgilerin hakim olduğu dokuma örneklerine rastlanmıştır

---

¹⁶⁹ Mine Erbek, **a.g.e.**, s.128.

¹⁷⁰ Mine Erbek, **a.g.e.**, s.104.

Çıbık: Akseki yöresinde az desenli birçok çuval ve heybe örneğinde enine kalınlı inceli bantlar halinde dokunmuş örnekler tespit edilmiştir. Bu bantların kalın olanlarının ortalarına kenardan başlayacak şekilde motifler yerleştirilmiş olup desensiz ince çizgili olanlarına da çıbık denilmektedir. Yörede çıbık adı verilen ince sular kompozisyonu oluştururken motiflerin ve bordürlerin kenarlarını çerçevelemekte kullanılmaktadır. Bordür ve suları birbirinden ayırmakta da sıkça uygulanmıştır. Sadece çıbıklar sıralanarak oluşturulan kompozisyona yörede “çıbıklı” adı verilmektedir.

Küpe: Anadolu’da özellikle genç kızlarda küpe kullanımı çok yaygın bir aksesuar olarak karşımıza çıkmaktadır. Küpe Anadolu kültüründe çok önemli bir yer bulmaktadır. Bu özellik dokuma kültürüne de yansımış olup birçok dokuma örneğinde küpe motifi karşımıza çıkmaktadır. Küpe motifinin kullanımı özellikle çuval dokumalarda sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Bu motifte süsleme amacıyla çuvalların ve heybelerin uç kısımlarında dokunmuş örnekleri vardır. Küpe motifine bazı dokuyucular nuska motifi de demektedirler.

Muska (Nuska), Nazarlık: Nazar belli özelliklere sahip kimselerde bulunduğu inanan; özellikle savunmasız veya göz alıcı insanlara, evcil hayvanlara, eve, mala mülke hatta cansız nesnelere zarar veren, bakışlardan fırlayan çarpıcı ve öldürücü bir kuvvet olarak tanımlanabilir.¹⁷¹ Anadolu’da nazara inanma ve buna karşı korunma amaçlı nazarlık kullanımı oldukça yaygındır. Birçok alanda karşımıza çıkan bu motif kullanımı çuval ve heybe dokuma örneklerinde de görülmektedir.

Sandıklı: Sandıklı motifi evlilik ve bebek beklentisini simgeler. Genç kızın evlilik öncesi alması gereken çeyiz sandığının stilize şeklidir. Ölümü de simgelemektedir. Genellikle bu motif kare ve dikdörtgen formlarda karşımıza çıkmaktadır.

---

¹⁷¹ Mine Erbek, **a.g.e.**, s.120.

Tarak: El motifine benzemekle beraber kenarlarda su olarak ve dokumayı bölümlere ayırmakta kullanılmıştır. Bu motif El, Parmak, Tarak isimleriyle de bazı dokuma örneklerinde kullanıldığı görülmektedir.

Kız kaçırın (Kadın boşatan –Karı boşatan):Akseki yöresinde kadın boşatan olarak adlandırılan bu motif farklı isimlerle bazı yörelerde karşımıza çıkmaktadır. Dokunması zor olan bir yanış olduğundan bu ismi almıştır. Bu motifin çok zor dokunduğu bazı genç kızların dokuyamayacaklarını anladığı zaman tezgahın başından kaçtıkları söylenmektedir.¹⁷²Yeni evlenen bir kadına kadın boşatan motifi ile dokuma yaptırılır eğer motif sonuna kadar dokunur ve düzgün çıkarsa o kişinin becerikli olduğu ifade edilmektedir.¹⁷³ Kız istemelerde kızın çeyizlik dokuma ve çuvallarına bakıldığı kadın boşatan motifi ile dokunmuş dokuma örneği görüldüğu zaman gelin adayının becerikli ve hamarat bir kişi olduğu ifade edilmiştir.

---

¹⁷² Medine Ceylan, 07.08.2012 tarihli görüşme.

¹⁷³ Teslima Kaya, 07.08.2012 tarihli görüşme.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AKSEKİ VE ÇEVRESİNDE TESPİT EDİLEN ÇUVAL VE HEYBE DOKUMALARININ KATALOG ÇALIŞMASI, MOTİF VE DESEN ÇİZİMLERİ, DOKUMA RESTİTÜSYONU

Akseki ilçe merkezi, köyleri ve yaylalarına gidilerek 2010, 2011 ve 2012 yılları arasında Temmuz-Ağustos aylarında alan araştırması yapılmıştır.

Araştırma esnasında 200 civarında çuval ve heybe dokuması tespit edilmiştir. Tespit edilen bu dokuma örneklerinden 65 adet heybe dokuma, 65 adet çuval dokuma örneğinin katalog çalışması, desen ve motif çizimleri yapılmıştır.

İncelenen örneklerde desen, teknik, malzeme olarak gruplama işlemi yapılmamış olup, sadece ilk 65 örnek heybe dokuması geri kalan 35 örnek ise çuval dokuması olarak ayrı ayrı bölümlerde incelenmiştir.

İncelenen dokuma örnekleri; bulunduğu ya da tespit edildiği bölge, dokumanın hammaddesi, iplik bükümü, dokumanın ebatları, kullanılan iplikler, ipliklerin kat adedi, atkı sıklığı, örgü sıklığı, dokumalarda kullanılan renkler ve boyarmadde, uygulanan dokuma teknikleri ile genel açıklama bölümünde ise kompozisyon ve diğer teknik bilgilere yer verilmiştir.

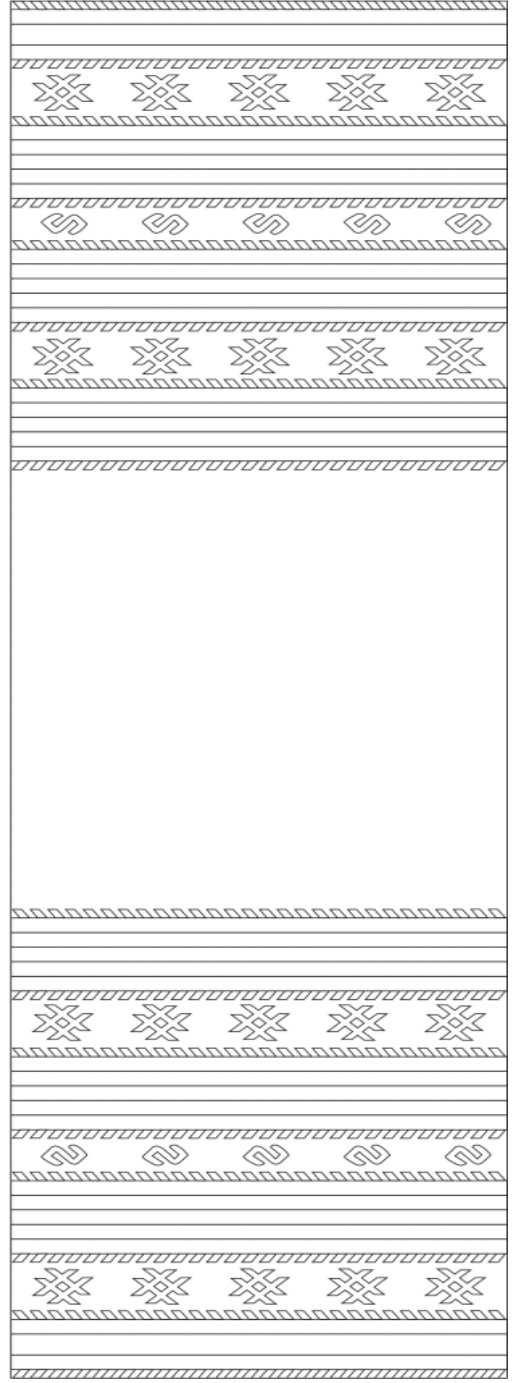
Motif ve desen çizimleri bölümünde çuval ve heybe dokumalarındaki desenler; yöresel ifade ile yanlışlar bilgisayar ortamında çizilerek kaynak kişilerin verdiği isimleri ile aktarılmıştır. İncelenen örneklerde aynı desenin farklı köy ve yaylalarda değişik isimlerle karşımıza çıktığının tespiti yapılmıştır.

Dokuma restitüsyonu bölümünde dört adet çuval, dört adet heybe dokumasının restitüsyon işlemi yapılmıştır.

3.1. Akseki ve Çevresinde Tespit Edilen Çuval ve Heybe Dokumalarının Katalog Çalışması

Kimlik Formu:	1			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 45 cm		Dokumanın Boyu: 125 cm	Heybe Gözü: 44 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Kırmızı, Siyah, Yeşil, Pembe ve Krem renklerin hakim olduğu bu dokuma örneğinde özellikle desen ipliklerinin suni boyalarla boyama işlemi yapıldığı gözlenmektedir		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Akseki Eğitim Hayratı Derneği (Mürşit Pişkin)	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz –Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Altı adet yatay banttandır oluşan bu heybe örneğinin elde edilen diğer örneklerle bakıldığında Akseki yöresinde dokunmadığı ve farklı yollarla hediye yada satın alma yoluyla yöreye geldiği sanılmaktadır. Bölgede tespiti yapılan örnekler desen renk ve kompozisyon özelliklerine baktığımızda genellikle kıl malzeme kullanılarak dokumalar yapıldığı tespit edilmiştir. Tamamen yün malzemedeki dokunmuş olan heybe örneğinde yatay bantlar içerisinde iki farklı motif kullanımı ve bu motiflerin beşer adet birbirini takip eder kompozisyon kullanımı göze çarpmaktadır. Yörede tespiti yapılan diğer örneklerin büyük bir bölümünde kullanılan pıtrak motif kullanımı bu örnekte de karşımıza çıkmaktadır. Koyu ve açık kırmızı mavi pembe ve yeşil renklerin hakim olduğu dokuma örneğinin heybe gözleri desenli (yanışlı) olup diğer kısımlar desensiz düz dokunmuştur. Tespit edilen bu heybe örneğinin uç kısımlarında ve orta kısmında muhtelif bozulmalar küflenme ve renk solmaları tespit edilmiştir.				

Fotoğraf 27. Örnek: 1 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 1'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

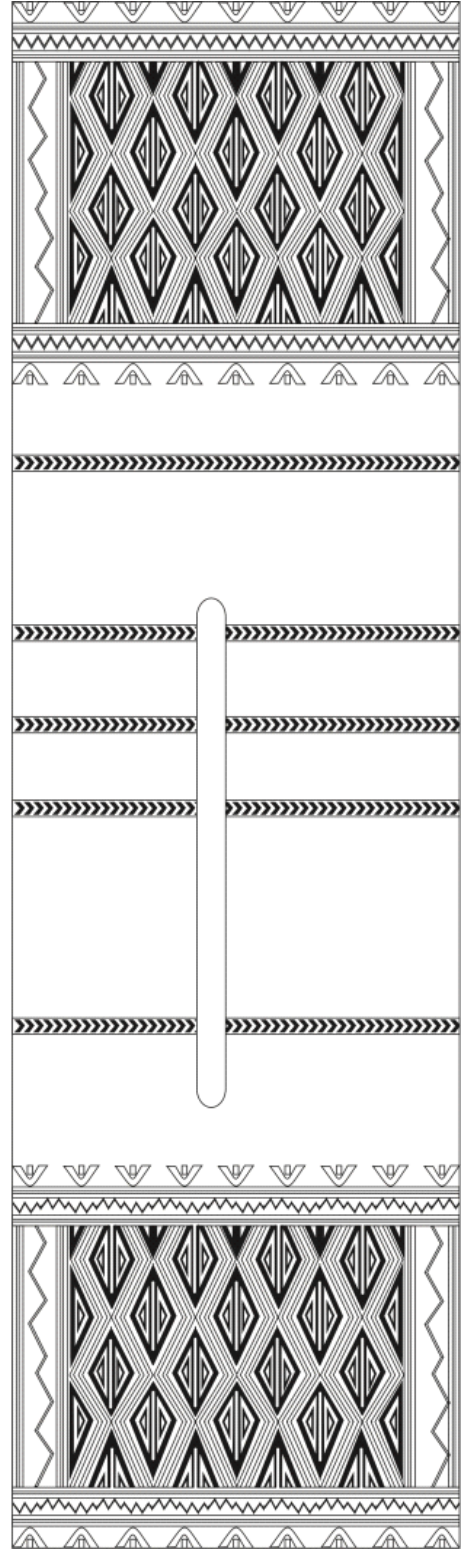
Kimlik Formu:	2			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 42 cm	Dokumanın Boyu: 148 cm	Heybe Gözü: 50 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Sarı, kırmızı, turuncu, siyah, yeşil ve krem renklerin hakim olduğu bu heybe örneğinde kimyasal renklerin kullanıldığı tespiti yapılmıştır. Dokuma eski olduğundan ve kullanımdan kaynaklanan yıpranmadan dolayı bazı renklerin doğal boya izlenimi verse de yapılan inceleme sonucu bunların kimyasal boyarmadde olduğu anlaşılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Akseki Eğitim Hayratı Derneği (Mürşit Pişkin)	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz –Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespiti yapılan edilen bu örnek terk heybesidir. Heybe gözü bölümleri hariç arka ve orta kısmı kilimdir. Arka kısmı desensiz göz kısımlarının arkasına gelen yerlerde dokumanın içinde kullanılan renklerin şeritler halinde kullanılmıştır. Orta kısmı ise eyer ya da semerin orta kısmına takılmak için açık bırakılmıştır. Bu aynı zamanda taşıma hayvanları olmadığında heybe ile bir eşya taşınacağı zaman baştan geçirilerek heybenin bir gözü öne diğer gözü arkaya gelecek şekilde taşımak içindir. Orta kısımlar eğri atkılı kilim tekniği ve ek atkı kullanımı ile dokunmuştur. Heybe gözlerinin olduğu bölüm ise sık motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Motifli kısmın başlangıç ve bitimi ile kenar suyu seyrek motifli cicim tekniği ile iç zemin ise sık motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Kenar suyunda göz motifleri alt ve üst kenar suyunda ise küpe motifi kullanılmıştır. Genellikle bu tarzda dokunan heybeler yörede ve Yörük yaşamında eşya taşımak için kullanılmaktadır. Dokumanın muhtelif yerlerinde bozulma ve yıpranmalar gözlenmektedir.				

Fotoğraf 28. Örnek: 2 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 2'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

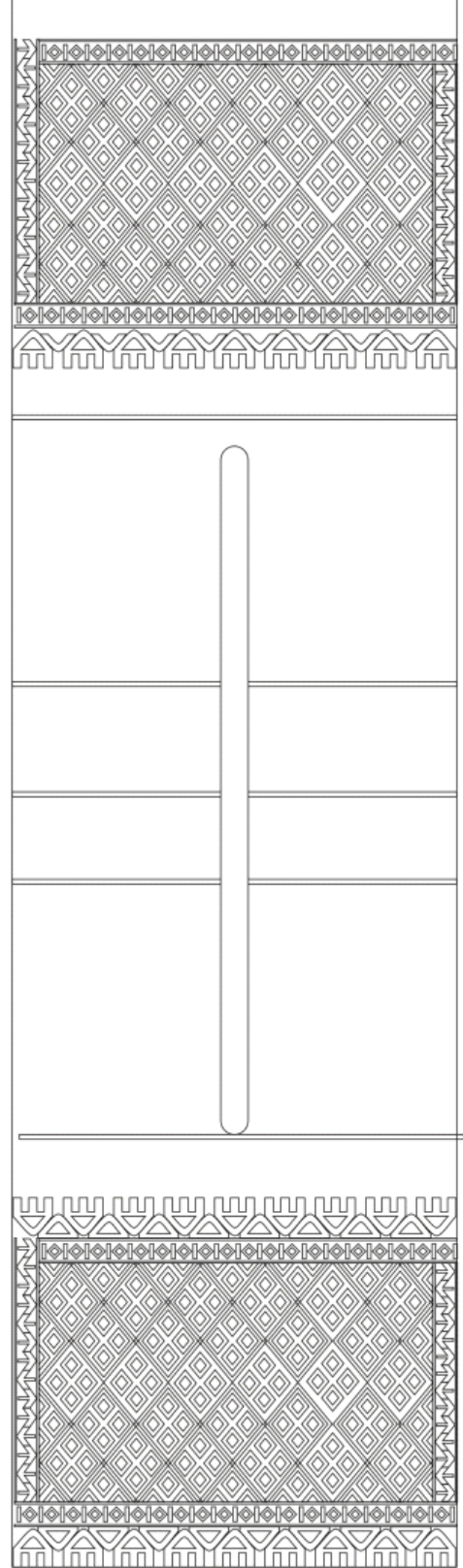
Kimlik Formu:	3			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 45 cm	Dokumanın Boyu: 135 cm	Heybe Gözü: 46 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Siyah, pembe, kiremit, kırmızısı, krem, yeşil renklerin kullanıldığı heybe örneğin de zemin rengi olan siyah kılın kendi rengi olup boyanmamıştır. Desen iplik renkleri suni boyama olup sadece hardal renkli olan kenar su bölümlerinin ceviz ile boyandığı düşünülmektedir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Akseki Eğitim Hayratı Derneği (Mürşit Pişkin)	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz –Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespiti yapılan bu Dokuma örneği çok fazla yıpranmamış fakat bazı yerlerinde güvelenmelerin olduğu görülmüştür. Yörede terk heybesi olarak adlandırılmaktadır. Çözü ve atkısı kıl desen (Yanış) ipleri ise yündür. Heybenin arkası düz olarak dokunmuş yalnızca orta kısmında aralara 5 adet yatay örgü olarak şerit yapılmıştır. Ön yüzünde başlangıç, bitiş ve kenar sularında seyrek motifli cicim tekniği kullanılmıştır. Motif olarak suyolu (Sığır sidiği) suyolunun altına ise küpe motifleri eklenmiştir. İç zemin ise sık motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Baklava dilimini andıran geometrik bölümler içindeki küçük üçgenlere yörede bülüç gözü denilmektedir. Heybe gözünün kenar bordürleri sık motifli cicim su kısımları ise düz sumakla dokunmuştur. Heybe gözünün üst kısımlarının açılmaması için kenarları farklı dikiş teknikleri ile dikilmiştir. Dokumanın kenar ve orta kısımlarında yer yer bozulmalar tespit edilse de genel görünüm itibariyle dokuma örneği sağlam durumdadır.				

Fotoğraf 29. Örnek: 3 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 3'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	4			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )	S Büküm (X)		
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 38 cm	Dokumanın Boyu: 120 cm	Heybe Gözü: 35 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Kırmızı, mavi, krem, lacivert, siyah renkler kullanılmıştır. Kullanılan boyarmaddeler kimyasal olup eskimeden dolayı doğal izlenimi vermektedir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Akseki Eğitim Hayratı Derneği (Mürşit Pişkin)	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz –Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Yörede terk heybesi olarak adlandırılmakta olan bu dokuma örneğinin çözgü ve atkısı kıl desen ipleri ise yündür. Heybenin arkası düz olarak dokunmuş belirli aralıklarla yörede baklavalı adı verilen teknikle çapraz şeritler geçilmiştir. Orta kısım desensizdir. Ön kısım desenli kısmın başlangıç ve bitiminde küpe motifleri kullanılmış ve bu motifler sık cicim tekniği ile dokunmuştur. İç zemin karelere bölünmüş ve içlerine göz motifleri cicim tekniği ile dokunmuştur. Orta kısımlarında kullanım ve güvlenmelerden kaynaklanan yıpranmalar mevcuttur. Desenlerin yerleştirme planı ve motif kullanımı diğer heybe örneklerinde de görüldüğü bir kompozisyon düzenlemesi bu dokuma örneğinde de karşımıza çıkmaktadır. Zemini çeviren heybe gözünün çepe çevre saran yörede bülüç gözü diye bilinen bir kompozisyon düzenlenmesi karşımıza çıkmaktadır.				

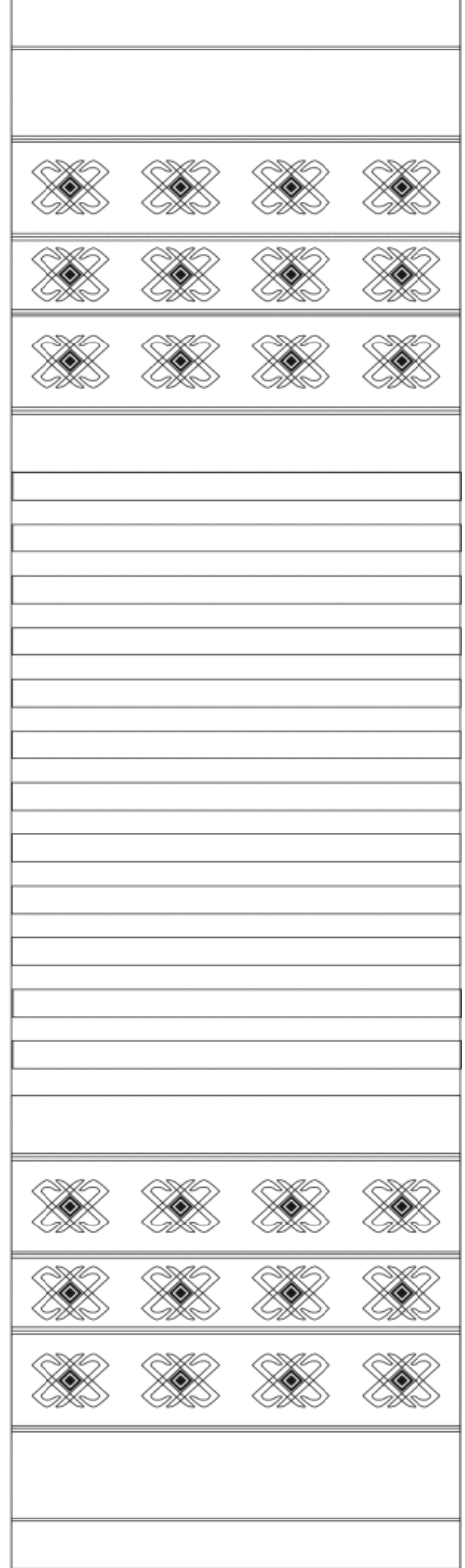

Fotoğraf 30. Örnek: 4 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 4' nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	5			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )	S Büküm (X)		
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 54 cm	Dokumanın Boyu: 156 cm	Heybe Gözü: 53 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumada mavi, kırmızı, turuncu, yeşil ve siyah renk kullanılmıştır. Krem ve siyah renkler ipliğin doğal rengi olup diğer renkler kimyasal boyarmaddeler kullanılmıştır. Bu tespit iplik renklerinin parlaklığı ile de teyit edilmektedir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Akseki Eğitim Hayratı Derneği (Mürşit Pişkin)	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz –Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Beş adet kalın yatay bantlar ve bu bantların içerisinde dörtlü yan yana tekrardan oluşan pıtrak motifleri kullanılmış olup orta kısım da ise ince bantlardan oluşan bir kompozisyon düzenlemesi görülmektedir. Yörükler yaşam tarzı gereği dokumalarını ihtiyaçlarına göre yapmışlardır. Yaylakları olan Toros dağlarının her yerinde su olmadığı için sularını pınarlardan veya kuyulardan taşımak için su heybelerini dokumuşlardır. Su heybeleri az desenli çözü ve atkılarında kıl malzemenin kullanıldığı dokumalardır. Heybenin arkası bezayağı tekniğinde siyah ve beyaz renklerle şeritler halinde dokunmuştur. Ön yüzünde seyrek motifli cicim tekniğinde yapılmıştır.				

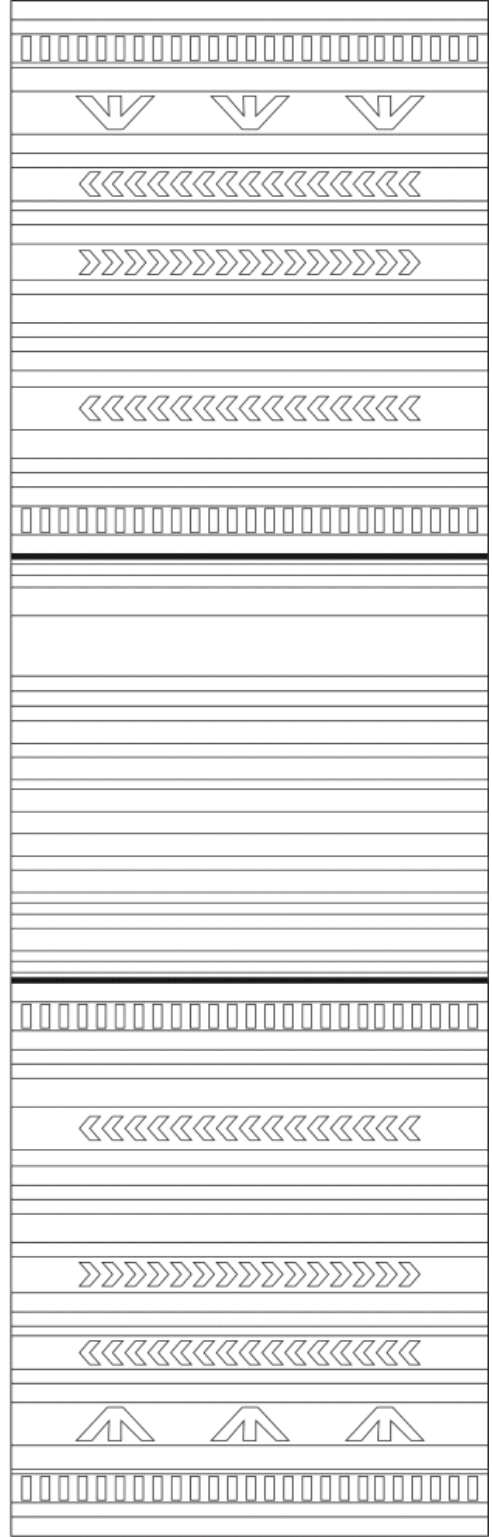

Fotoğraf 31. Örnek: 5 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 5'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

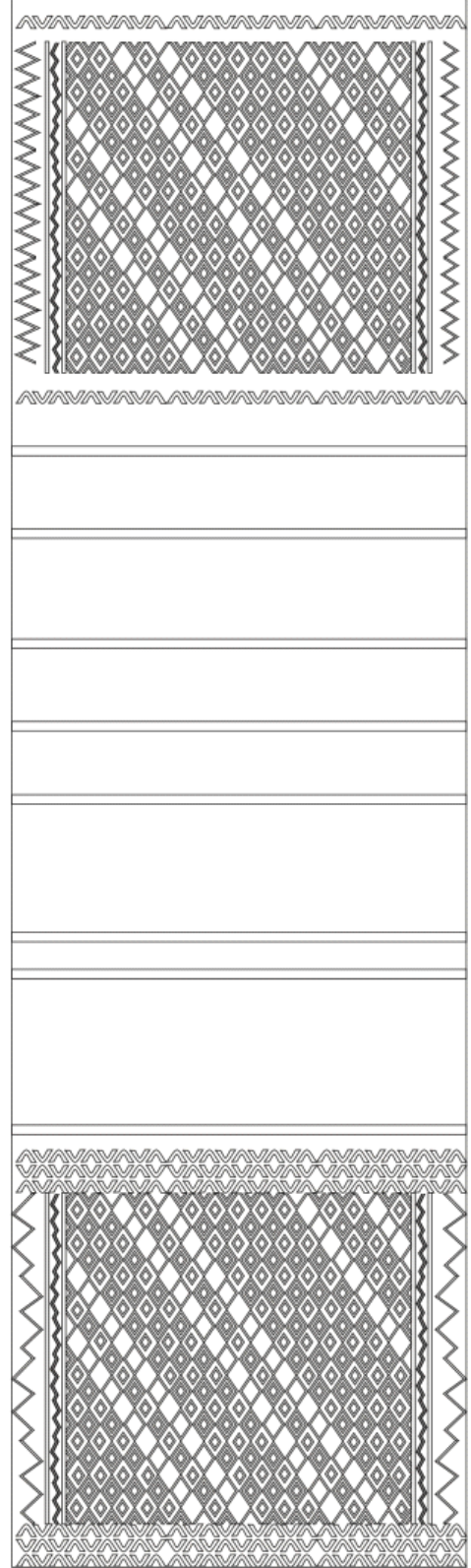
Kimlik Formu:	6			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk (X)
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 40 cm		Dokumanın Boyu: 158 cm	Heybe Gözü: 53 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Pamuk	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 5		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Mavi, siyah, turuncu, kiremit kırmızısı, yeşil renklerin kullanıldığı heybe örneğinde zemin rengi yünün doğal rengi olup diğer bölümleri ise kimyasal boyarmaddelerle boyandığı hem yapılan tespitle hem de kaynak kişilerin beyanı ışığında tespit edilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Yörede su taşıma amaçlı kullanılan bu örnekte ve diğer örneklerde de görüldüğü üzere kompozisyon düzenlemeleri heybe gözlerinde yatay ince bantlar su yolu, sığır sidiği denilen bir motif yerleştirme uygulaması bu örnekte de görülmüştür. Heybenin arka kısmı tamamen desensiz (yanışsız) olup kalınlı inceli yatay bantlar dokumanın tüm arka kısmını kaplar durumdadır. Tek parça halinde dokunup dikilmek suretiyle heybe oluşturulmuştur. Dokumanın en alt bölümünde kaz ayağı denilen yanış yerleştirilmiştir. Heybenin muhtelif bölümlerinde yer yer bozulmalar çürümeler tespit edilmiştir. Heybede kullanılan bu motifler kedi tırnağı olarak da isimlendirilmektedir. Heybenin genel görünümü iyi durumda olup yanış iplerinde kopma ve çürümelere bağlı bozulmalar gözlenmektedir.				

Fotoğraf 32. Örnek: 6 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 6'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

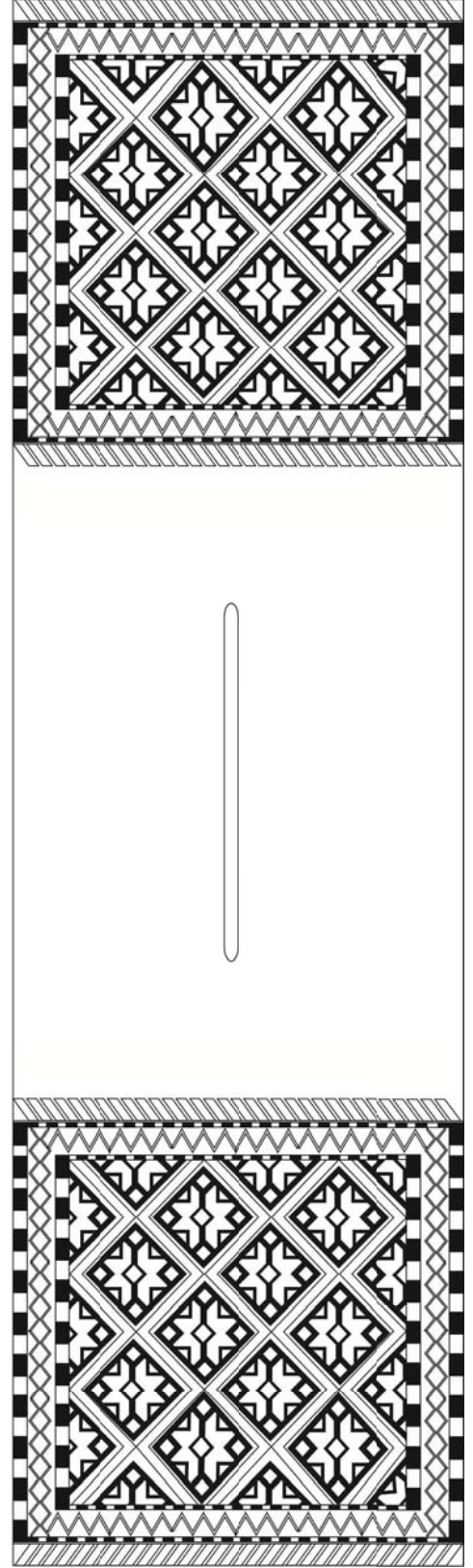
Kimlik Formu:	7			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 42 cm	Dokumanın Boyu: 150 cm	Heybe Gözü: 45 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Koyu kızımızı, turuncu, mavi, siyah, krem renklerin kullanıldığı bu örnekte zemin rengi keçi kılından olup desen ipliklerinin kimyasal boyar maddelerle boyanmış olduğu gözlenmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Yöre dokumalarında sıklıkla karşılaşılan baklavalı ya da bülüç gözü olarak adlandırılan bu dokuma örneğinde farklı renklerde heybe gözüne çapraz olarak yerleştirilmiş motif uygulaması gözlenmektedir. Sık motifli cicim dokuma tekniği uygulanmış olup kenar sularında yarım baklavalar tüm yüzeyi kaplar durumdadır. Yarım baklavaların etrafında su yolu ya da kenar suyu denilen zikzaklar şeklinde desen uygulaması görülmektedir. Dokumaların özellikle orta kısmında yer yer yıpranma ve bozulmalar tespit edilmiş olup dokuma genel itibariyle sağlam durumdadır.				

Fotoğraf 33. Örnek: 7 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 7'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	8			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl ( )	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )	S Büküm (X)		
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 40 cm	Dokumanın Boyu: 130 cm	Heybe Gözü: 40 cm	
Kullanılan İplikler	Çözüğü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözüğü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözüğü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözüğü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Turuncu, kırmızı, siyah, mavi, pembe renklerin kullanılmıştır. Heybe gözünün iç kısmının fotoğraflanmasıyla görünen renklerin tamamen solduğu tespiti yapılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tamamen yün malzemedan dokunmuş olan bu heybe örneğinde orta zeminde baklavalı yüzey bölünmesi ve bunların içerisinde yıldız motifi (ıldız yanışı) yerleştirildiği bir kompozisyon düzenlemesi yapılmış olup bu düzenlemenin etrafına birden fazla su yolu desenleriyle çevrelendirildiği tespiti yapılmıştır. Heybenin muhtelif yerlerinde simetrik olmayan tarzda kare ve dikdörtgen görünümünde bir yüzey alan süslemesi uygulanmıştır. Heybe gözünün etrafında yörede sıklıkla karşımıza çıkan bülüç gözü yanışı dokunmuştur. Yine heybenin orta kısımları sağlı sollu iki kenarında çürümeler olup bu bölmeler farklı bir kumaş parçasıyla dikilerek bir nevi tamirat yapılmıştır. Heybenin arkası desensiz olup bezayağı dokuma örgüsü kullanılmıştır.				

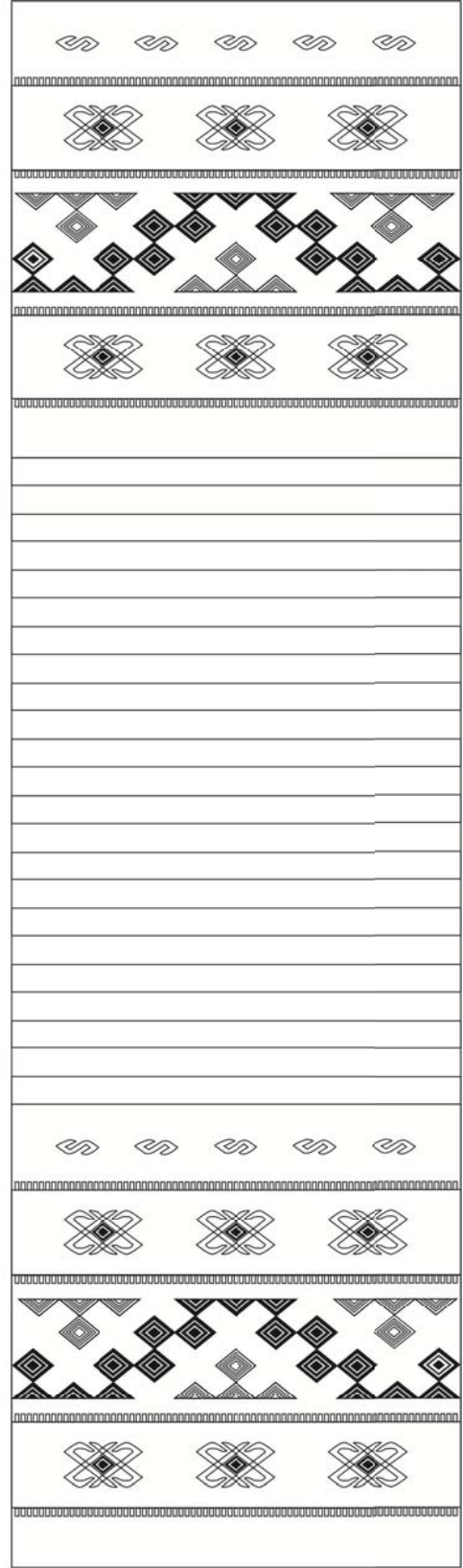

Fotoğraf 34. Örnek: 8 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 8'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

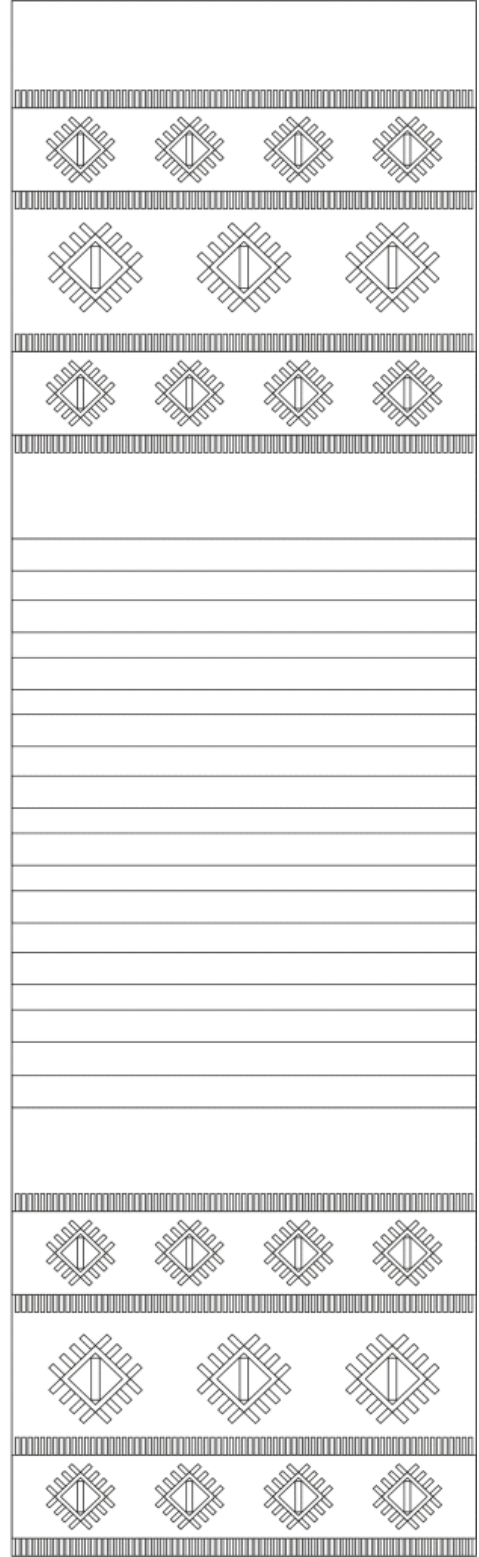
Kimlik Formu:	9			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 44 cm	Dokumanın Boyu: 140 cm	Heybe Gözü: 47 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Atkı ve çözü de boyasız kıl iplik kullanılmıştır. Atkı ve desen ipliği yün ve kimyasal boyalarla renklendirilmiştir. Devetüyü rengi ise natürel koyun yünüdür. Kırmızı, yeşil, sarı, mavi, turuncu renkler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe tek parça halinde dokunmuş olan bu örnekte pıtrak motifleri, yarım pıtrak ve yörede kadın boşatan (avrat boşatan) olarak adlandırılan yanlış kullanılmıştır. Arka kısmı siyah ve beyaz ipe bir veya ikişer cm aralıklarla çizgiler halinde dokunmuştur. Sırt kısmında kilim dokuma tekniği kullanılır. Heybenin gözünün ön yüzü ise yanlışlı olarak dokunmuştur. Ön yüz 5 parçaya bölünmüş en ortadaki alan sık motifli cicim, diğer bölümler ise seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Başlangıç ve bitiş kısımlarında çengel motifli seyrek motifli cicim tekniği ile yapılmıştır. Bu örnekte tespit edilen çengel motifine başka dokuma örneklerinden yılan, ilan, eğrice motifli olarak adlandırıldığının tespiti yapılmıştır.				

Fotoğraf 35. Örnek: 9 (M. Ali EROĞLU)
Şema No: 9'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

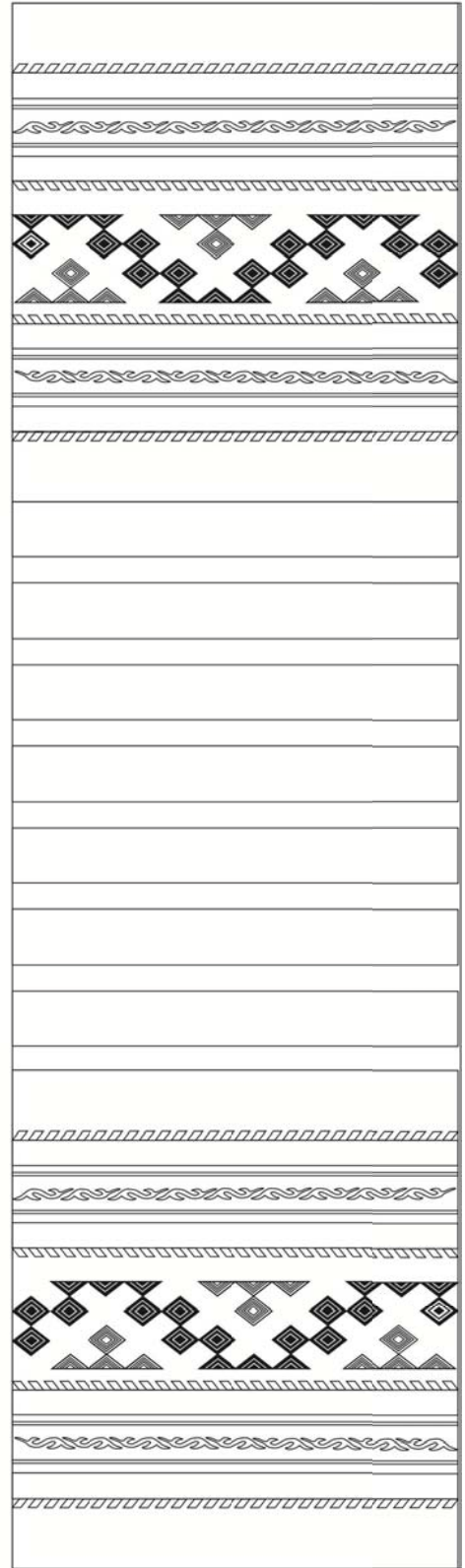
Kimlik Formu:	10			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 49 cm		Dokumanın Boyu: 159 cm	Heybe Gözü: 51 cm
Kullanılan İplikler	Çözüğü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözüğü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözüğü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözüğü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Zemin rengi kıl ipliğın kendi rengi diğer bölümlerde kimyasal boyarmadde kullanılmıştır. Devetüyü, krem ve siyah renkler natürel, pembe, yeşil ve lacivert ise kimyasal boyalıdır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim-Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Dokumanın orta kısmı aynı kalınlıklardan oluşan siyah ve krem ince yatay bantlardan oluşmaktadır. Akseki Yöresi heybelerinin büyük bir bölümünde karşımıza çıkan kalın yatay bant ve bu bantların içerisine motif yerleştirme düzeni bu heybe örneğinde de karşımıza çıkmaktadır. Heybe gözündeki beş yatay bant içerisinde iki farklı pıtrak motifi kullanılmıştır. Heybenin genel durumu iyi olmakla birlikte muhtelif yerlerde güvelenmeye bağlı küçük tahrifatlar dikkat çekmektedir.				

Fotoğraf 36. Örnek: 10 (M. Ali EROĞLU)

Şema No:10'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

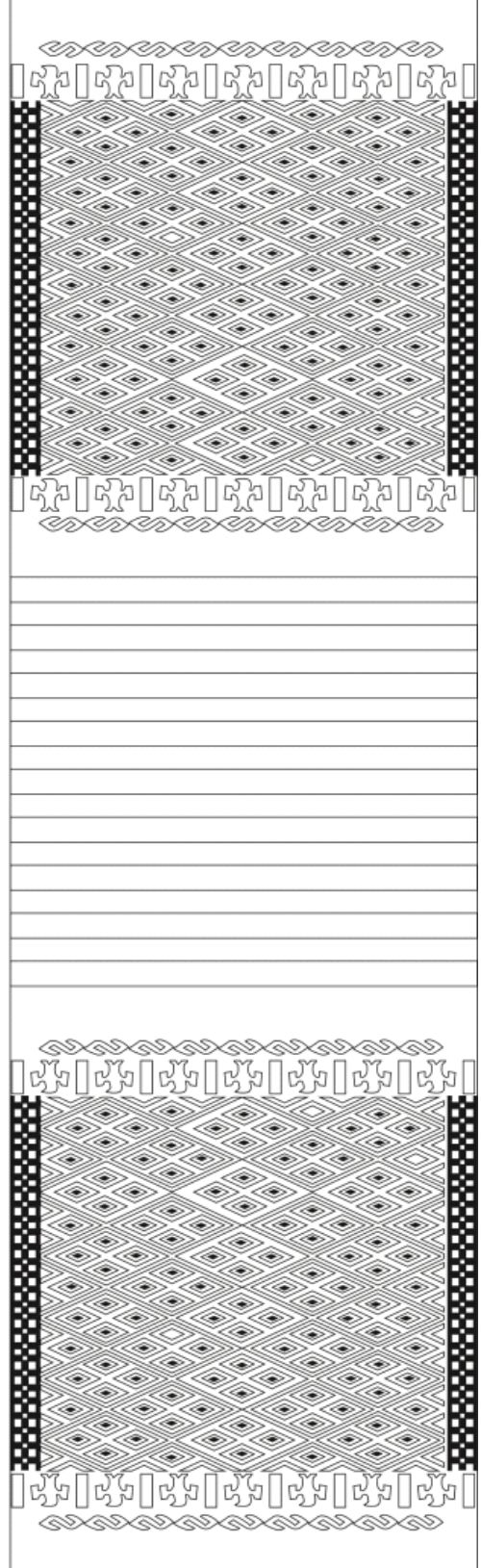
Kimlik Formu:	11			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 47 cm	Dokumanın Boyu: 152 cm	Heybe Gözü: 50 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Pamuk	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Turuncu, beyaz, kırmızı, yeşil renkler kullanıldığı bu örnekte zemin rengi ve desenlerdeki krem renk boyanmamış olup diğer renklerin kimyasal boyarmadde ile boyandığı tespit yapılmıştır.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim-kilim	Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Tek parça halinde dokunmuş olan bu dokuma örneğinde renk solmaları hariç sağlam durumdadır. Göz kısımları sonradan çuvaldızla dikilerek oluşturulmuştur. Arka kısmı siyah ve beyaz iple bir veya ikişer cm aralıklarla çizgiler halinde kilim tekniğinde dokunmuştur. Heybenin gözünün ön yüzü ise yanlış olarak dokunmuştur. Ön yüz ortadaki alan sık motifli cicim, diğer bölümler ise seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Başlangıç ve bitiş sığır sidiği, ortadaki alanı çevreleyen kısmın alt ve üstünde ise karı boşatan yanlış (farklı yörelerde bu yanlışta yar yare küstü yanlış da denmektedir) motifi seyrek motifli cicim tekniği ile yapılmıştır. Dokuma sağlam ve kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 37. Örnek: 11 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 11'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	12			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 45 cm		Dokumanın Boyu: 150 cm	Heybe Gözü: 50 cm
Kullanılan İplikler	Çözüğü: Kıl	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözüğü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözüğü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözüğü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Desen ipliği olarak kullanılan mor, kırmızı, yeşil, pembe, siyah ve sarı renkler kimyasal boyarmaddelerle boyanmıştır. Dokumanın zemindeki krem renk ipliğin doğal rengidir.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim-Zili	Kaynak Kişiler: A.E.H.D		Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespit edilen bu heybe dokumasının arka yüzü düzensiz aralıklarla bantlar halinde farklı renklerle kilim tekniği ile dokunmuştur. Dokuma tekniğine ve kullanılan desene analiz edildiğinde bu dokumanın yöreye ait olmadığı ancak kız alıp verme veya hediye satın alma gibi yöntemlerle buraya geldiği düşünülebilir. Çengel motifinden sonra heybe gözünün başlangıç ve bitiminde kuş motifi yan yana gelecek şekilde sıralanmıştır. Dokumanın ana desenini ise yörede göz, bülüç gözü, yarım göz, dört göz gibi isimlerle adlandırılan motif tüm yüzeyi kaplayacak şekilde yerleştirilmiştir.				

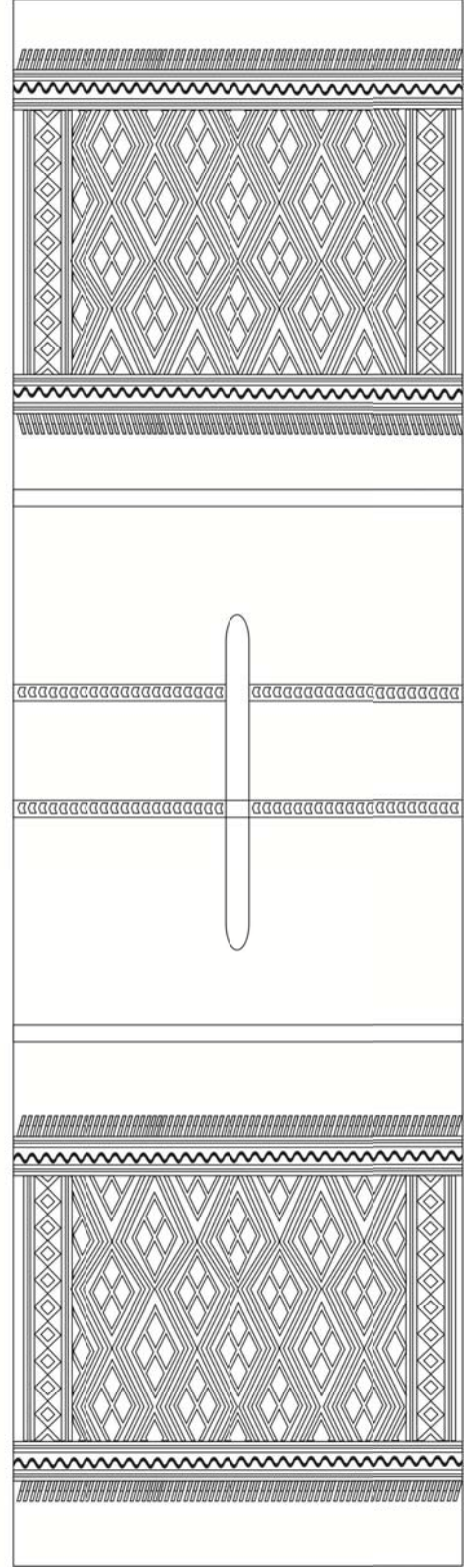

Fotoğraf 38. Örnek: 12 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 12'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	13			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 48 cm		Dokumanın Boyu: 131 cm	Heybe Gözü: 50 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Heybenin çözü ve atkısı natürel siyah kıl kullanılmıştır. Yüz iplerinde ise Pembe, yeşil, kırmızı, sarı renkler yün ve kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Çapraz Zili-Kilim- Cicim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Bu dokuma örneği Akseki ve Akdeniz bölgesinin birçok yerinde Terk heybesi olarak adlandırılan dokumadır. Çözü ve atkısı siyah keçi kılındandır ve arka kısmı tamamen düz bezayağı ile dokunmuştur. Gözlerin desenli kısmında ise etrafı su yolu çevrelemiştir. Baş ve son kısmında sığır sidiği yanlarda ise göz motifleri vardır. İç zemin göz motifleri ile ende dört, boyda ise iki tam iki yarım olarak tekrar eder. Cicim tekniği ile dokunmuştur. Heybenin orta kısmı açık olarak bırakılmıştır. Dokumanın şimdiki durumu bakımlı ve sağlam durumdadır.				

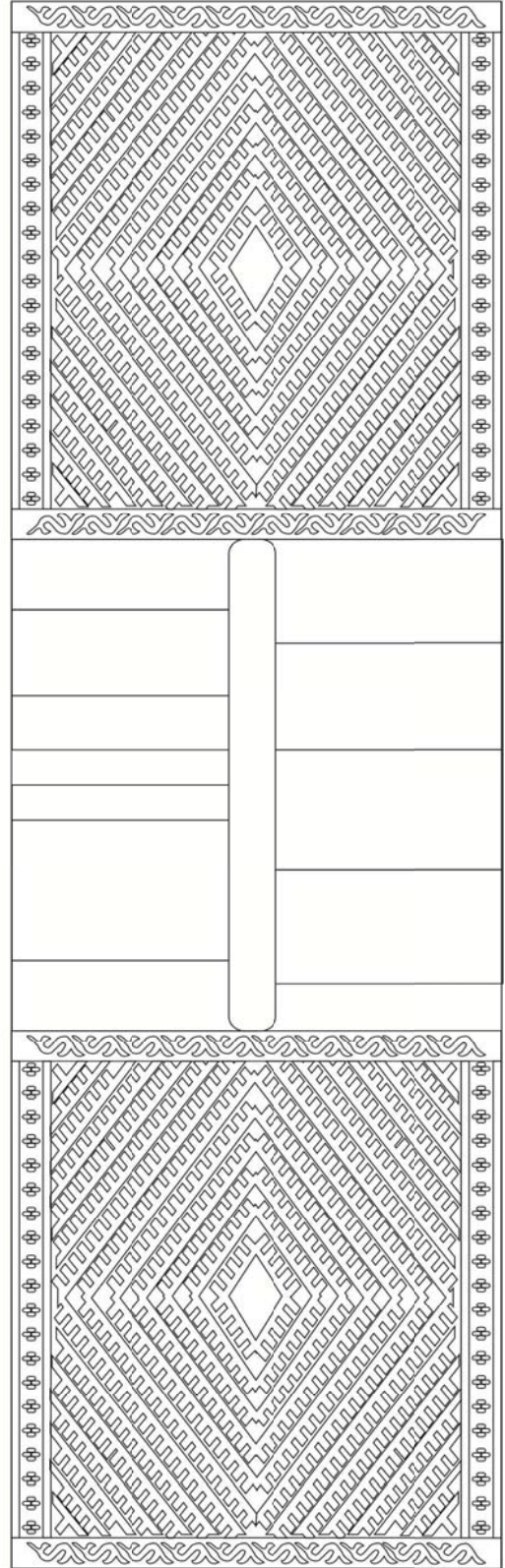

Fotoğraf 39. Örnek: 13 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 13'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

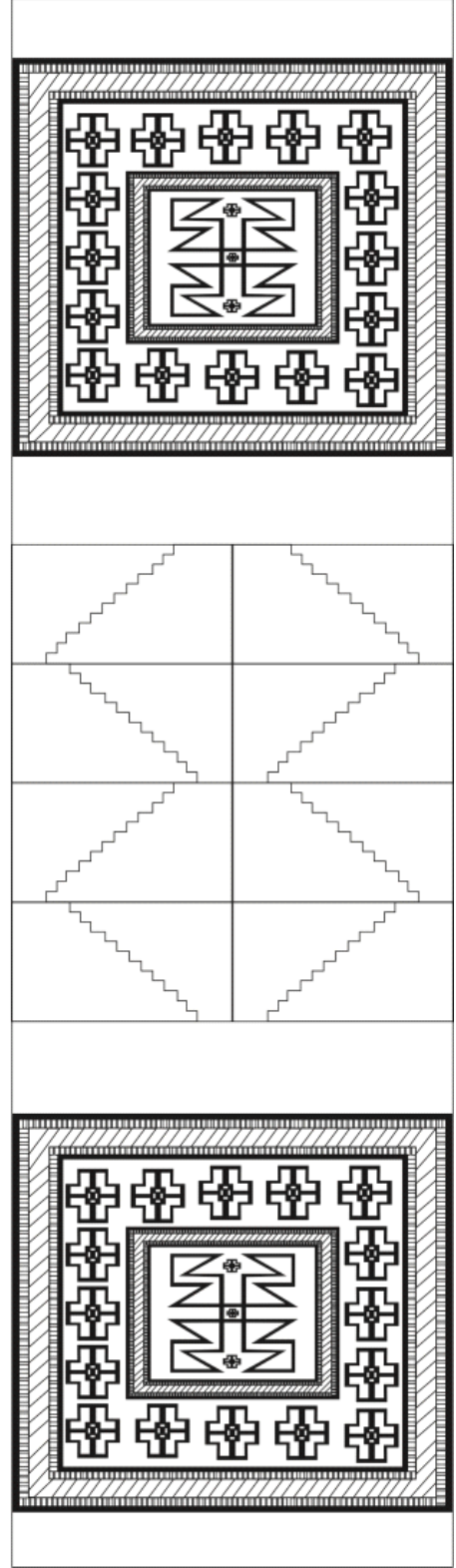
Kimlik Formu:	14			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 40 cm		Dokumanın Boyu: 157 cm	Heybe Gözü: 53 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Kıl ve yün malzemeyle dokunmuş olan bu heybe örneğinde kırmızı, yeşil, sarı, siyah ve krem renkler kullanılmıştır. Kıl kendi renginde kullanılmış olup diğer iplikler kimyasal boyalı maddelerle boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Arka ve orta kısmı kilim dokuma tekniği ile yapılmıştır. Arka kısmı desensiz göz kısımlarının arkasına gelen yerlerde dokumanın içinde kullanılan renkler şeritler halinde kullanılmıştır. Orta kısmı ise eyer ya da semerin orta kısmına takılmak için açık bırakılmıştır. Bu aynı zamanda taşıma hayvanları olmadığında heybe ile bir eşya taşınacağı zaman baştan geçirilerek heybenin bir gözü öne diğer gözü arkaya gelecek şekilde taşımak içindir. Orta kısımlar kilim tekniği ile dokunmuştur. Heybenin ön yüzü ise sık motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Motifli kısmın başlangıç ve bitimi ile kenar suyu seyrek motifli cicim tekniği ile iç zemin ise sık motifli cicimdir. Göz kısmının zeminini alt ve üstten çevreleyen kenar suyunda eğrice motifi kullanılmıştır. Yörede eşya taşımak için dokunur ve terk veya terki heybesi olarak bilinir. Orta kısmının bir tarafı yıpranmış ve yırtılmış olmasına rağmen kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 40. Örnek: 14 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 14'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	15			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 36 cm	Dokumanın Boyu: 114cm	Heybe Gözü: 37 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: Yün	Desen İpliği:
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: El eğirmesi	Desen İpliği:
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: 2	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 3		Atkı Sıklığı (tel/cm): 5		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Turuncu, kırmızı, sarı, mavi, pembe, krem renkli iplikler kullanılmıştır. Tüm renkler ise kimyasal boyarmadde ile renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Halı – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Halı heybe yörede çok rastlanan bir dokuma örneği değildir. Bu heybe örneğinin ya satın alınarak ya da çeyizlik dokuma olarak yöreye geldiği düşünülmektedir. Yörük yaşamında yaygın olarak halıya rastlanmaz çünkü dokunması uzun sürer, taşınması zordur. Havlı kısma geçmeden başlangıç ve bitişte beş santimetrelik kırmızı renkte kilim dokunmuştur. Afyon, Dazkırı ve batı Anadolu'da elma çiçeği adı verilen motif bordür motifi olarak kullanılmış, bordürün iç ve dışına ise boncuk adı verilen su yolu dokunmuştur. İç zemin ise üç suyun içine deve boynu motifi dokunarak oluşturulmuştur. Heybenin arka ve iç kısmı ise Kilim tekniği ile dokunmuştur. Dokuma örneği fazla yıpranmamış iyi durumdadır.				

Fotoğraf 41. Örnek: 15 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 15'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	16			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 54cm		Dokumanın Boyu: 157 cm	Heybe Gözü: 52cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Kırmızı, turuncu, mavi, yeşil, krem renklerin kullanıldığı heybede kullanılan iplerdeki tüm renkler kimyasal boyarmadde kaynakları ile renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe terk heybesi olarak dokunmuştur. Arka kısmı dokumanın içinde yer alan renklerin her sıradan sonra aralarına beyaz renk girilerek bantlar halinde kilim tekniği ile dokunmuştur. Dokumada kırmızı renk hakimdir ki bu renk Yörüklerin en çok kullandıkları renktir. Ön yüzleri ise seyrek cicim tekniğinde dokunmuştur. Başlangıç ve bitişte küpe motifi sıralanır. Desenli kısım aralarında desensiz kilimin yer aldığı pıtrak ve küpe motifi kompozisyonundan oluşan dört sıra sık motifli cicim tekniği ile dokunan bölümden oluşur. Dokuma sağlam ve kullanılabilir durumdadır. Genel durumu iyi ve yıpranmamış olan bu heybe örneğinde belirgin derecede renk solmaları tespit edilmiştir. Heybe gözünün iç kısmına bakıldığında renk solmaları açıkça görülecektir.				

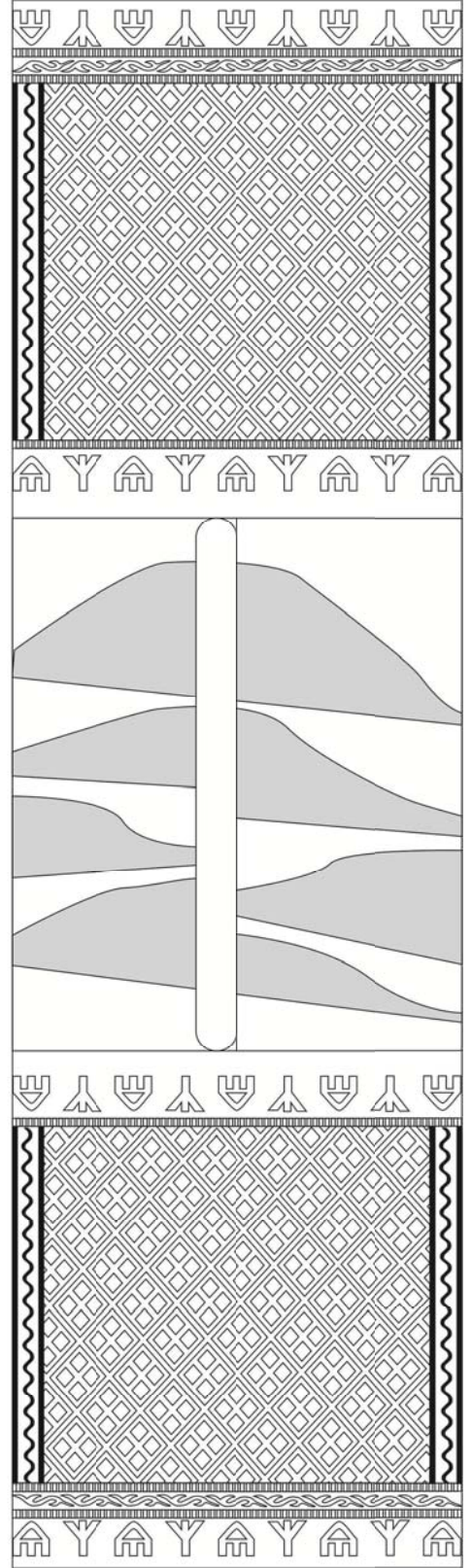

Fotoğraf 42. Örnek: 16 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 16'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	17			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 45 cm		Dokumanın Boyu: 145cm	Heybe Gözü: 45 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Pamuk	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Turuncu, kırmızı, mavi renkler kullanılmış olup tüm renkler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybenin orta kısmı eğri atkılı kilim ve ek atkılı kilim tekniğiyle dokunmuş olan bu örnekte bülüç gözü (baklavalı) yanışı kenar suyu çengel ve tarak motiflerinden oluşan bir kompozisyon düzenlemesi gözlenmektedir. Tarak motifi denilen bu yanışa Balıkesir'in İvrindi ilçesi ve bazı bölgelerdeki çuval dokumalarında küpe motifi olarak adlandırılmıştır. Tespiti yapılan bu heybe örneğinin el atkılı ve ek atkılı kilim tekniğiyle dokunmuş orta kısmında yer yer bozulmalar oluşmuştur. Göz kısımlarında ise dokumanın sağ ve sol kenarlarında sığır sidiği motifi altında çengel ve küpe motifleri, üst kısmında ise sadece çengel motifi kullanılmıştır. Dokuma zemininin desen kompozisyonunda ise göz motifi kullanılmıştır. Seyrek motifli cicim dokuma tekniğinin kullanıldığı bu örnek tek parça halinde dokunmuş olup kenarları dikilerek heybe oluşturulmuştur. Heybenin uç ve kenar kısımlarında yer yer bozulmalar gözlenmektedir.				

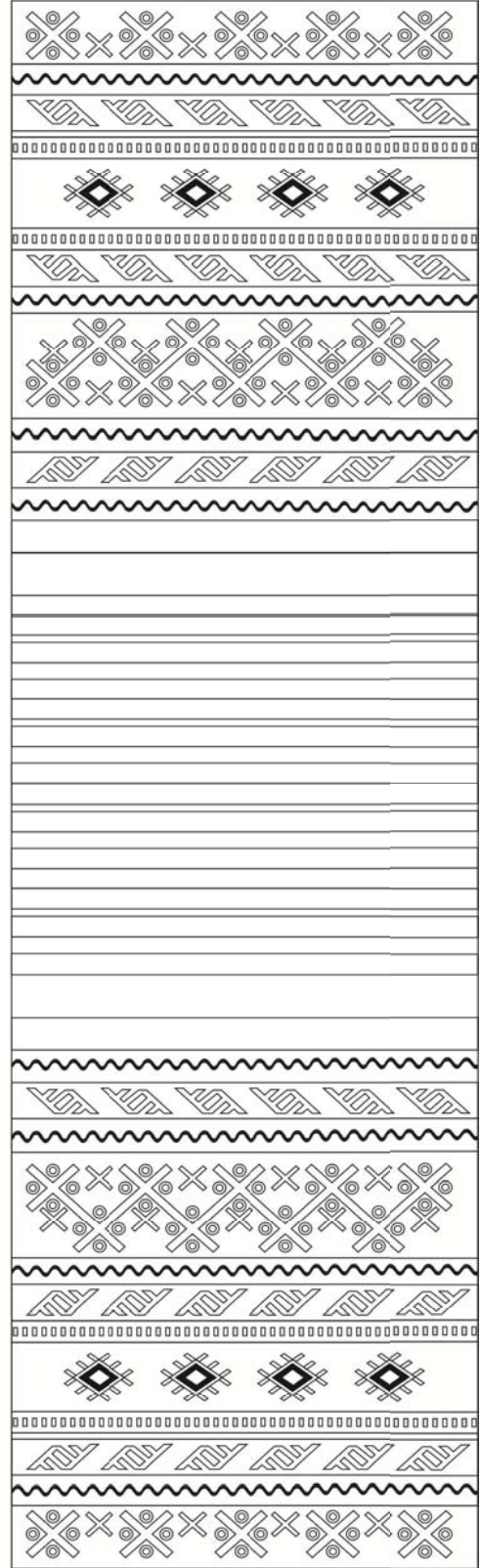

Fotoğraf 43. Örnek: 17 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 17'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	18			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl ( )	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )	S Büküm (X)		
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 50 cm	Dokumanın Boyu: 171 cm	Heybe Gözü: 55 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Koyu ve açık yeşil, kırmızı, mavi, pembe, siyah renkler kullanılmış olup heybe örneğinde de renk parlaklığından da anlaşılacağı üzere de tüm iplikler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Dokumada kullanılan tüm renklerin ince bantlar halinde kullanılmasıyla dokumanın desensiz arka kısmı oluşturulmuştur. Heybe terk(i) heybesi olarak dokunmuştur. Arka kısmı dokumanın içinde yer alan renklerin her sıradan sonra aralarına beyaz renk girilerek bantlar halinde kilim tekniği ile dokunmuştur. Ön yüzleri ise seyrek cicim tekniğinde dokunmuştur. Dokumanın göz kısmı bölümünde pıtrak, sığır sidiği, çengel, motiflerinin yer aldığı kalınlı inceli bantlar halinde seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Heybe kullanımdan dolayı renkleri solmuş ama kullanılabilir durumdadır.				

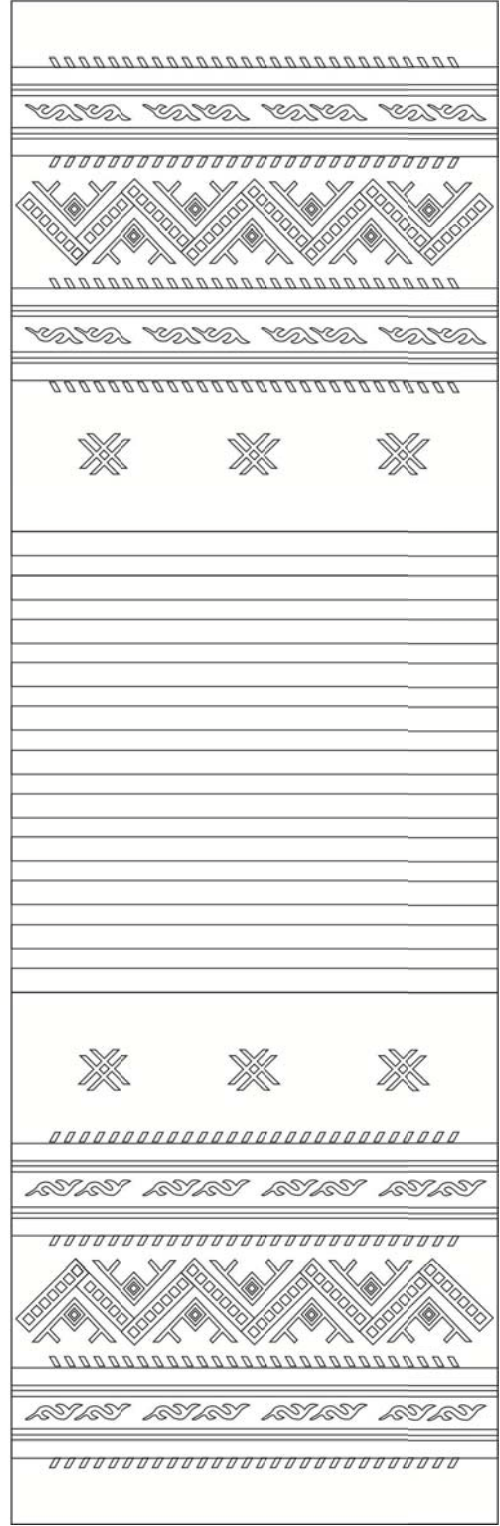

Fotoğraf 44. Örnek: 18 (M. Ali EROĞLU)
Şema No: 18'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	19			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )	S Büküm (X)		
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 47 cm	Dokumanın Boyu: 160 cm	Heybe Gözü: 52 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumada kullanılan krem ve siyah renk natürel diğer tüm renkler kimyasal boyarmadde kaynakları ile renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe tek parça halinde dokunmuştur. Göz kısımları sonradan çuvaldızla dikilerek oluşturulmuştur. Arka kısmı siyah ve beyaz iplerle kalın şeritler halinde dokunmuştur. Sırt kısımda kilim tekniği kullanılmıştır. Heybe gözünün ön yüzü ise yanışlı olarak dokunmuştur. Ön yüz beş parçaya bölünmüş en ortadaki alan sık motifli cicim, diğer bölümler ise seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Heybe gözünü oluşturan bölüm kalın siyah bant ve ince beyaz bantlar çengel ve yarım göz motiflerinden oluşan bir kompozisyon uygulanmıştır. Arka kısmı desensiz düz siyah olan dokuma örneğinin orta kısmı aynı kalınlıktaki siyah beyaz bantlardan oluşmaktadır.				

Kimlik Formu:	20			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 51 cm		Dokumanın Boyu: 166cm	Heybe Gözü: 51 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Siyah, krem, kırmızı, yeşil, mavi renklerin hakim olduğu dokumada ki tüm renkler kimyasal boyarmadde kaynakları ile boyanmıştır. Kıl malzemedden oluşan siyah zemin bölünde herhangi bir renklendirme işlemi yapılmamıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespiti yapılan bu dokuma örneğinde tek parça halinde dokunarak göz kısımları sonradan çuvaldızla dikilerek oluşturulmuştur. Arka kısmı siyah ve beyaz ipe bantlar halinde dokunmuş, sırt kısımda kilim dokuma yapılmıştır. Heybe gözünün başlangıç kısımları pıtrak ve çengel (eğrice) motifleri ile dokunmuştur. Orta kalın bant içerisinde kullanılan motif isminin tespiti yapılamamıştır. Dokumanın muhtelif yerlerinde su yolu ve sığır sidiği motifleri yatay ince bantlar içerisine yerleştirilmiştir.				

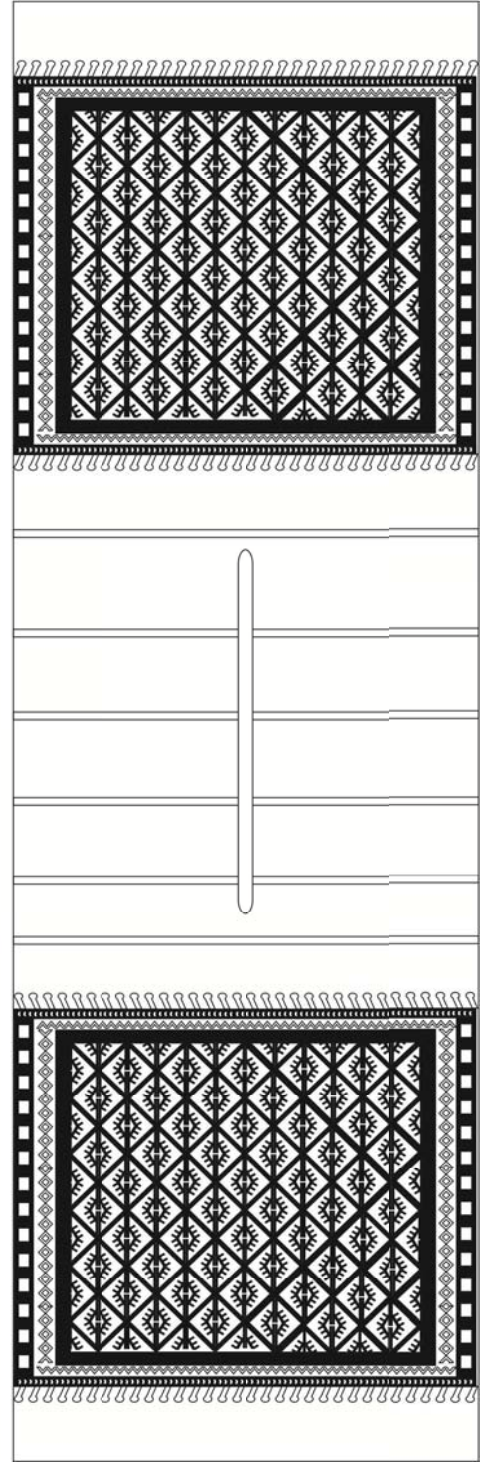

Fotoğraf 46. Örnek: 20 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 20'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	21			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 45 cm		Dokumanın Boyu: 125 cm	Heybe Gözü: 44 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumada kullanılan natürel iplerin dışındakilerin tamamı kimyasal boyarmadde kaynakları ile boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespiti yapılan bu dokuma heybe örneğinin yörede dokunmayıp farklı yerlerden buraya geldiği düşünülmektedir. Diğer örneklerle kıyasladığımızda hem kullanılan malzeme hem de desen karakterine bakıldığında bu daha açık görülecektir. Heybe gözünün tamamını kaplayacak şekilde pıtrak motifi kullanımı görülmektedir. Heybe gözünün sağ ve sol kenarlarından birbirini simetrik olarak takip eden altı üstlü göz motifi yer almaktadır. Dokumanın diğer yerlerinde ise su yolu motifleri karşımıza çıkmaktadır.				

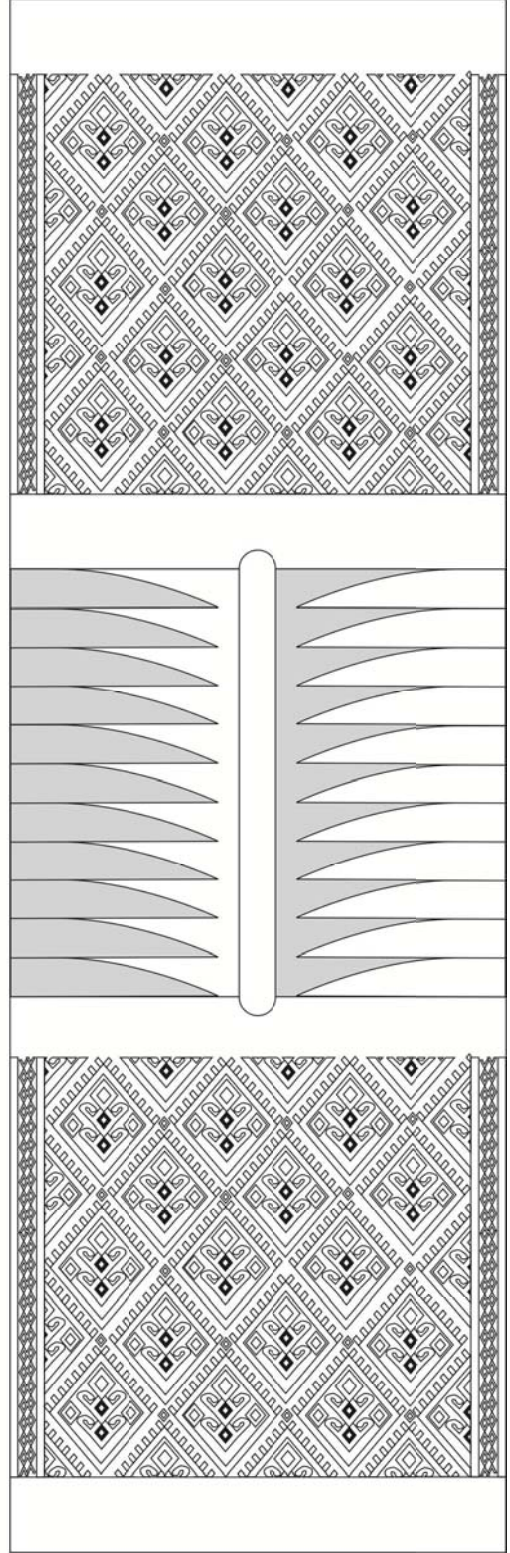

Fotoğraf 47. Örnek: 21 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 21'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

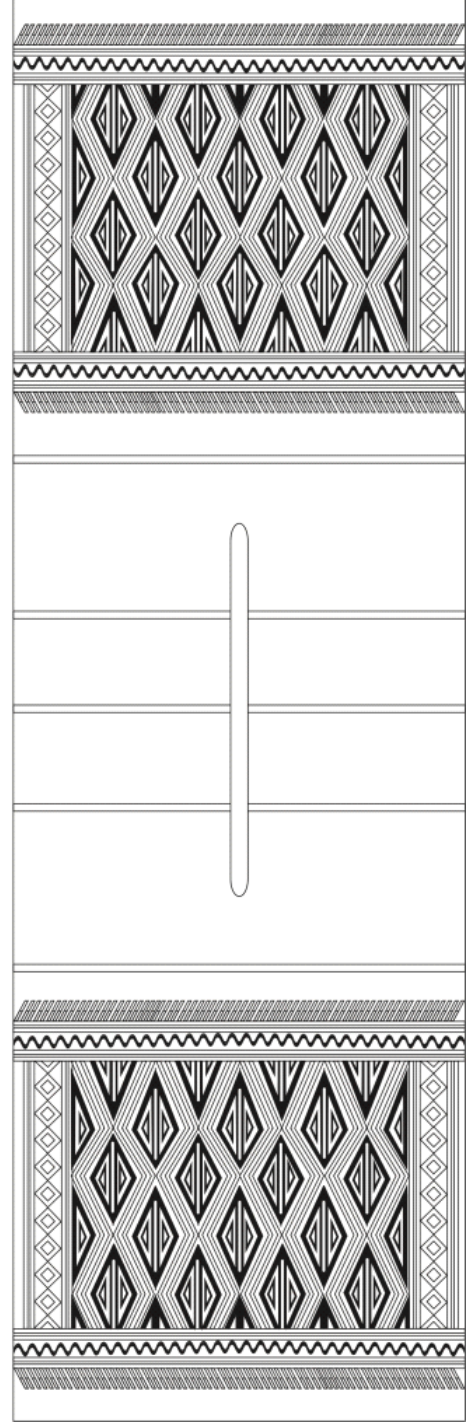
Kimlik Formu:	22			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 44 cm		Dokumanın Boyu: 150 cm	Heybe Gözü: 48 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Krem, kırmızı, turuncu, siyah ve mavi renkler olup renkler Zemin rengi hariç boyarmaddelerle boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Orta kısım ek atkılı kilim tekniğiyle dokunmuş olan bu heybe örneğinde kullanımda kaynaklanan yıpranma ve çürümeler gözlenmektedir. Dokumanın desenli bölümünü oluşturan heybe gözlerinde renk solmalarından kaynaklı olarak neredeyse dokuma desenleri tespit edilemeyecek durumdadır. Orta zemindeki motif ismi tespit edilememiştir. Heybe gözünün kenarlarında iki sıra halinde göz motifinin kullanıldığı dikey bordür düzenlemesi görülmektedir.				

Fotoğraf 48. Örnek: 22 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 22'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

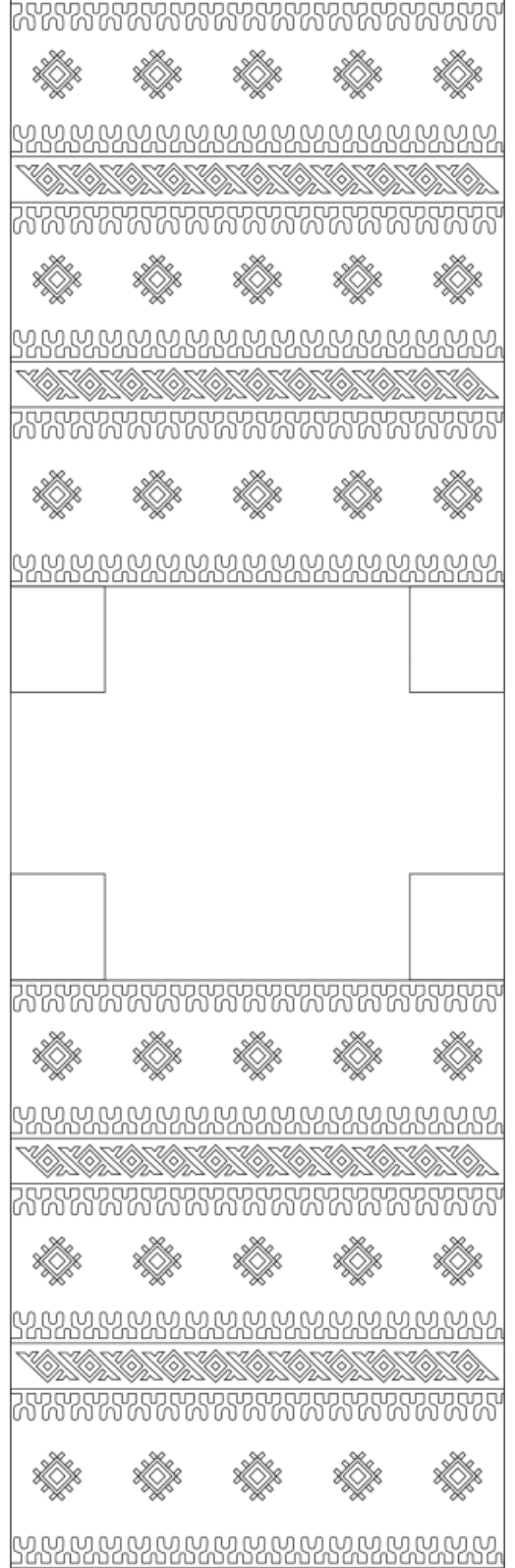
Kimlik Formu:	23			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 45 cm	Dokumanın Boyu: 111 cm	Heybe Gözü: 37 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumanın çözgü ve atkısı natürel siyah kıl kullanılmıştır. Yüz iplerinde ise Pembe, yeşil, kırmızı, sarı renkler yün ve kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim- Zili		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Akseki ve Akdeniz bölgesinin birçok yerinde Terk heybesi olarak adlandırılan dokumadır. Çözü ve atkısı siyah keçi kılındandır ve arka kısmı tamamen bezayağı olarak dokunmuştur. Gözlerin desenli kısmında ise etrafı su yolu çevrelemiştir. Baş ve son kısmında sığır sidiği yanlarda ise göz motifleri vardır. İç zemin göz motifleri ile ende dört, boyda ise iki tam iki yarım olarak tekrar eder. İç zemin çapraz zili kenar ise seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Heybenin orta kısmı açık olarak bırakılmıştır. Dokumanın şimdiki durumu bölgesel yıpranmalar olsa da kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 49. Örnek: 23 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 23'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	24			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 56 cm	Dokumanın Boyu: 181 cm	Heybe Gözü: 66 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumanın çözgü ve atkısında natürel siyah kıl kullanılmıştır. Desen iplerinde ise ipler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Pıtrak, eğrice ve sapan motifi kullanımı görülmektedir. Heybe gözündeki üç kalın bant içerisinde pıtrak motifi yerleştirilmiş olup, pıtrakların alt ve üst kısmında sapan motifi denilen motif ve bu motiflerin arasında ise yörede eğrice, eğrigöz denilen motif kullanılmıştır. Desenli kısımlarda desen ipliklerinde yer yer bozulmalar tespit edilmiştir. Heybe gözü hariç bölümlerde ise kumaş dikilerek çürüyen yerler tamir edilmiştir.				

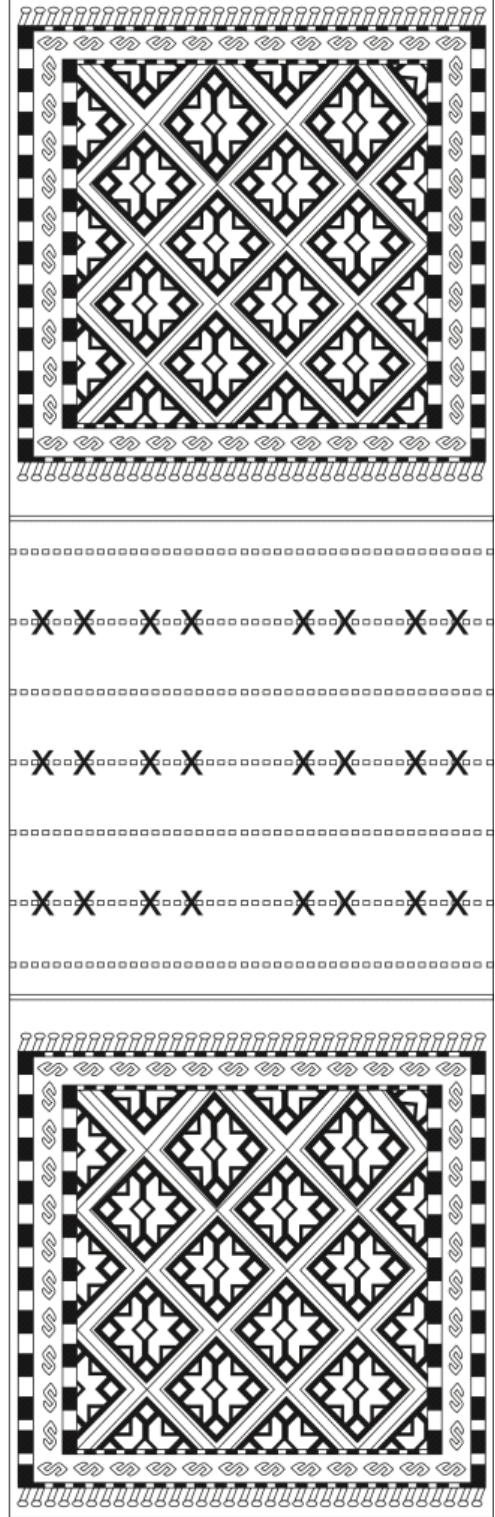

Fotoğraf 50. Örnek: 24 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 24'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	25			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 43 cm	Dokumanın Boyu: 156 cm	Heybe Gözü: 46 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Atkı ve çözü ipliklerinde boyasız yün kullanılmıştır. Yüz ipi yün ve kimyasal boyalarla renklendirilmiştir. Deve tüyü rengi ise natürel koyun yünüdür. Kırmızı, yeşil, sarı, mavi renkler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Yün malzeme kullanımının hakim olduğu bu heybede tüm yüzey yıldız motifıyla doldurulmuştur. Bu zemini çevreleyen üç adet ince banttandır oluşmaktadır. Kenar suyu olarak dokunan bu bölümde iki ince bantın ortasına çengel motifi tüm heybe gözünü saracak şekilde yerleştirilmiştir. Heybe gözünün başlangıç ve bitiminde yatay olarak kenar suyu dokunmuştur. Heybenin orta kısımlarında ise çarpılı pıtrak denilen motif yerleştirilmesi dikkat çeker.				

Fotoğraf 51. Örnek: 25 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 25'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

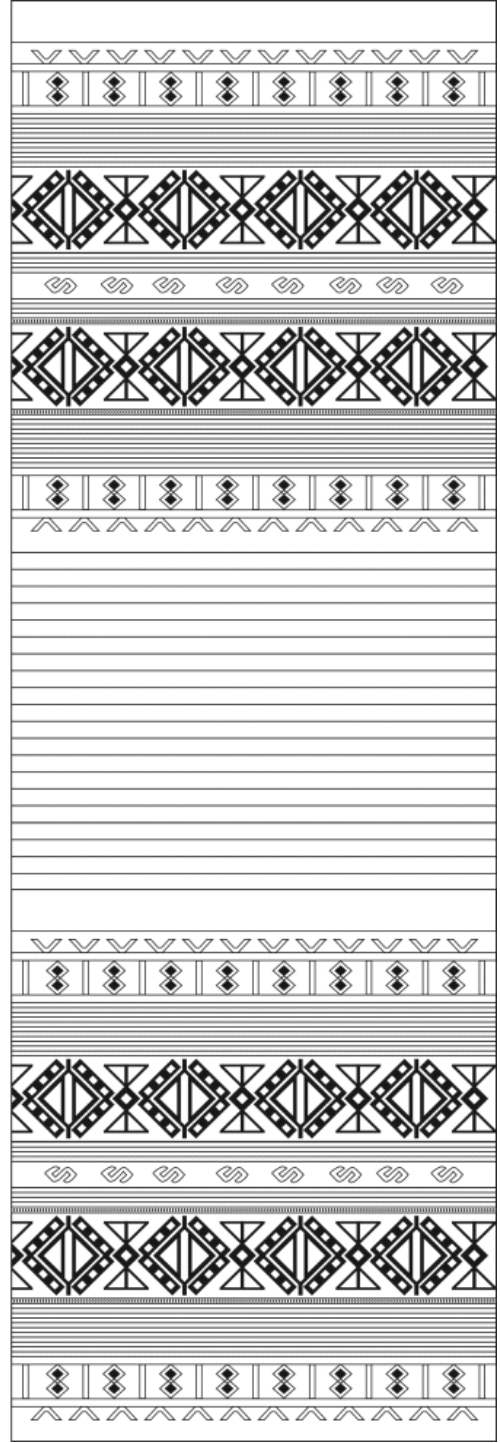
Kimlik Formu:	26			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 35cm		Dokumanın Boyu: 115cm	Heybe Gözü: 44cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 5		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		İplerin boyanmasında kullanılan boyarmaddeler kimyasal boyarmaddedir. Dokuma eski olduğundan ve kullanımdan kaynaklanan yıpranmadan dolayı bazı renkler doğal boya izlenimi verse de yapılan analizlerde bunların kimyasal boyarmadde olduğu anlaşılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Arka ve orta kısmı kilimdir. Arka kısmı desensiz göz kısımlarının arkasına gelen yerlerde dokumanın içinde kullanılan renkler şeritler halinde kullanılmıştır. Orta kısmı ise eyer ya da semerin orta kısmına takılmak için açık bırakılmıştır. Orta kısımlar eğri atkılı kilim tekniği ile dokunmuştur. Heybenin ön yüzü ise sık motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Motifli kısmın başlangıç ve bitimi ile kenar suyu seyrek motifli cicim tekniği ile iç zemin ise sık motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Kenar suyunun başlangıç ve bitişlerinde kaz ayağı motifleri iç zeminde ise göz motifleri sık motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Diğer heybelerden farklı olarak gözlerin üst kısımlarında ipler uzun olarak bırakılmıştır. Muhtemelen estetik bir unsur olarak düşünülmüş olmalıdır yoksa işlevsel bir etkisi yoktur. Kısmi yıpranmalar olsa da bakımlı ve kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 52. Örnek: 26 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 26'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

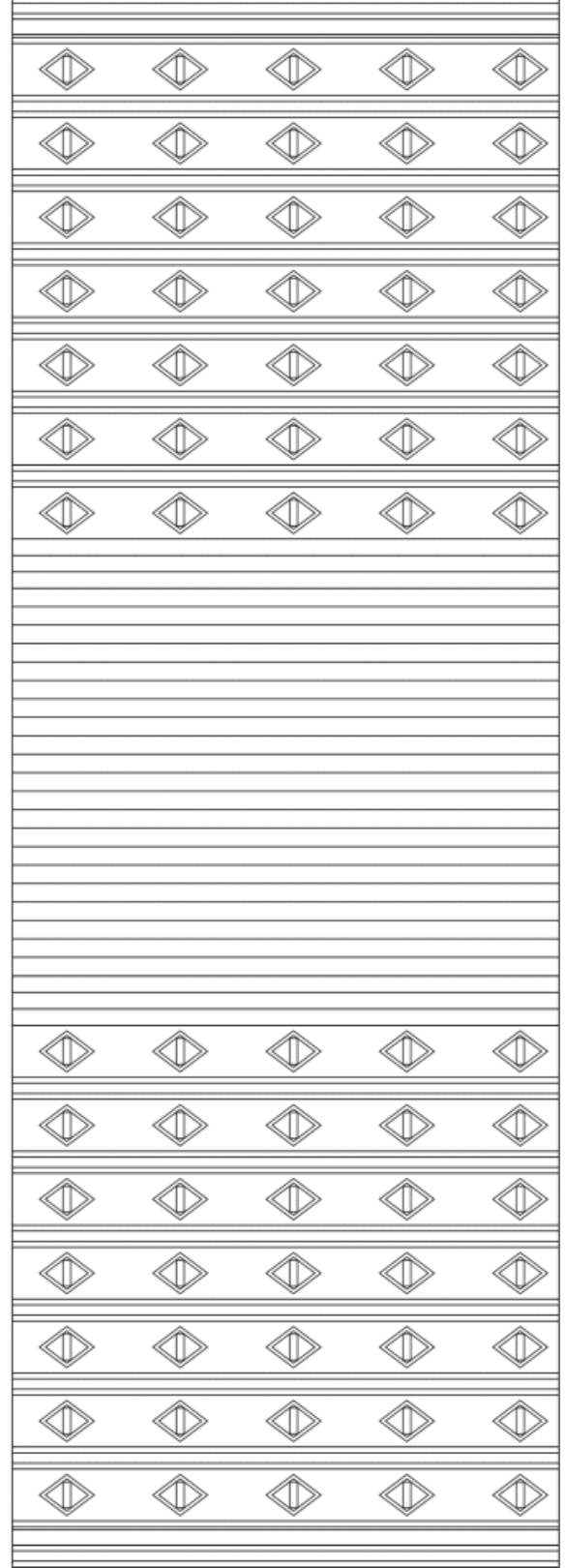
Kimlik Formu:	27			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 45cm		Dokumanın Boyu: 150 cm	Heybe Gözü: 50 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Pamuk	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		İplerin boyanmasında kullanılan boyarmaddeler kimyasal boyarmaddedir. Dokuma eski olduğundan ve kullanımdan kaynaklanan yıpranmadan dolayı bazı renkler doğal boya izlenimi verse de yapılan analizlerde bunların kimyasal boyarmadde olduğu tespit edilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Akseki ve Akdeniz bölgesinin birçok yerinde Terk heybesi olarak adlandırılan dokumadır. Çözü pamuk atkısı siyah keçi kılındandır ve arka kısmı dokumada kullanılan renklerle bantlar halinde dokunmuştur. Gözlerin desenli kısmının başlangıcında küpe ve göz motifi tekrarından başlar sonra enine rapor içinde bereket kompozisyonundan oluşan desen iki sıra halinde devam eder. Raporların arasında çengel motifi seyrek motifli cicim tekniği ile tekrarlanmıştır. Orta kısmında yırtılan yerler kumaş ile yamanmıştır.				

Fotoğraf 53. Örnek: 27 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 27'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	28			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 40 cm		Dokumanın Boyu: 174 cm	Heybe Gözü: 55 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		İplerin boyanmasında kullanılan boyarmaddeler kimyasal boyarmaddedir. Dokumanın iç kısmına bakıldığında renk değişimi daha iyi görülebilecektir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Bu dokuma örneğinin arka ve orta kısmı kilimdir. Arka kısmı desensiz göz kısımlarının arkasına gelen yerlerde dokumanın içinde kullanılan renkler ince şeritler halinde kullanılmıştır. Ön yüzde aynı desen raporu boyda yedi kez tekrar eder nuskalı motifinin yer aldığı şeritlerin arasında su yolları bulunmaktadır. Göz kısmında motifler seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Bazı kısımlarda yırtık olsa bile bütün olarak sağlam durumdadır. Desen ipliklerinde sökölme ve bozulmalar gözlenmektedir.				

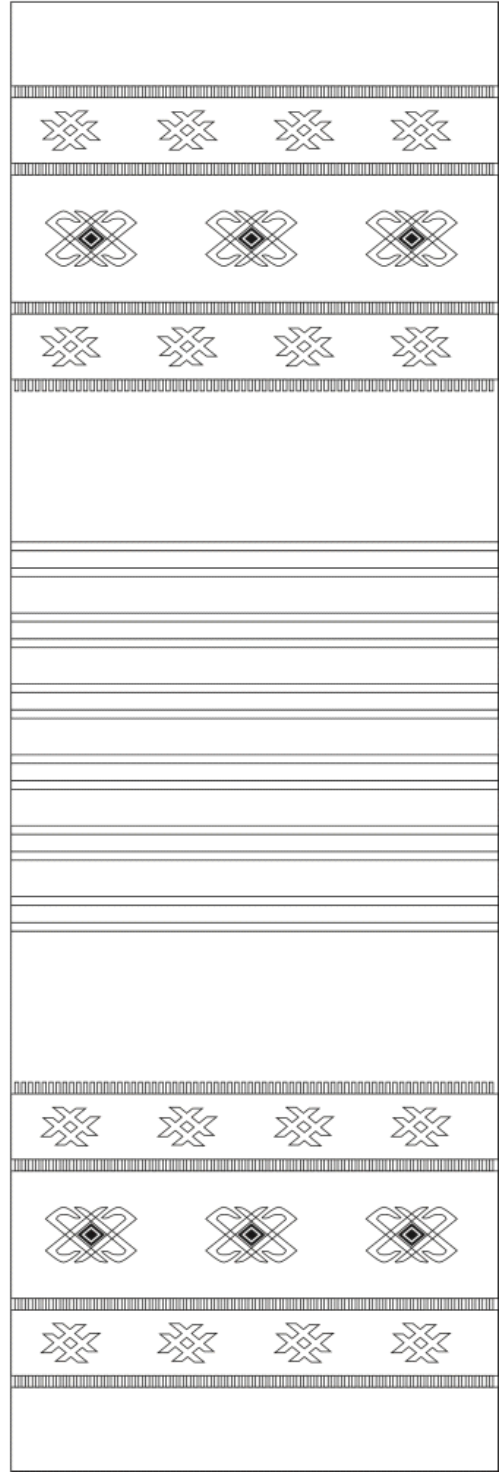

Fotoğraf 54. Örnek: 28 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 28'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	29			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 54 cm	Dokumanın Boyu: 175 cm	Heybe Gözü: 57 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Zemin rengi boyasız olup ipliğin kendi rengidir. Yanış iplikleri kimyasal boyar maddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybenin arka ve göz kısmının olduğu yerler kilim tekniği ile beyaz ve siyah renkte ipe bantlar halinde dokunmuştur. Motif kullanılmamıştır. Göz kısmının ön yüzleri üç parçaya bölünmüştür. Başlangıçta desensiz başlayan bu parçalar enine dört pıtrak motifinin tekrar etmesiyle oluşturulmuştur. Pıtrak motifinin arasında koçboynuzu motifinin tekrarından oluşan kompozisyon seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Dokumada siyah renk hakimdir. Motif tekrarında belirli bir düzen yoktur. Dokuma kirli durumdadır. Çok yıpranmamıştır.				

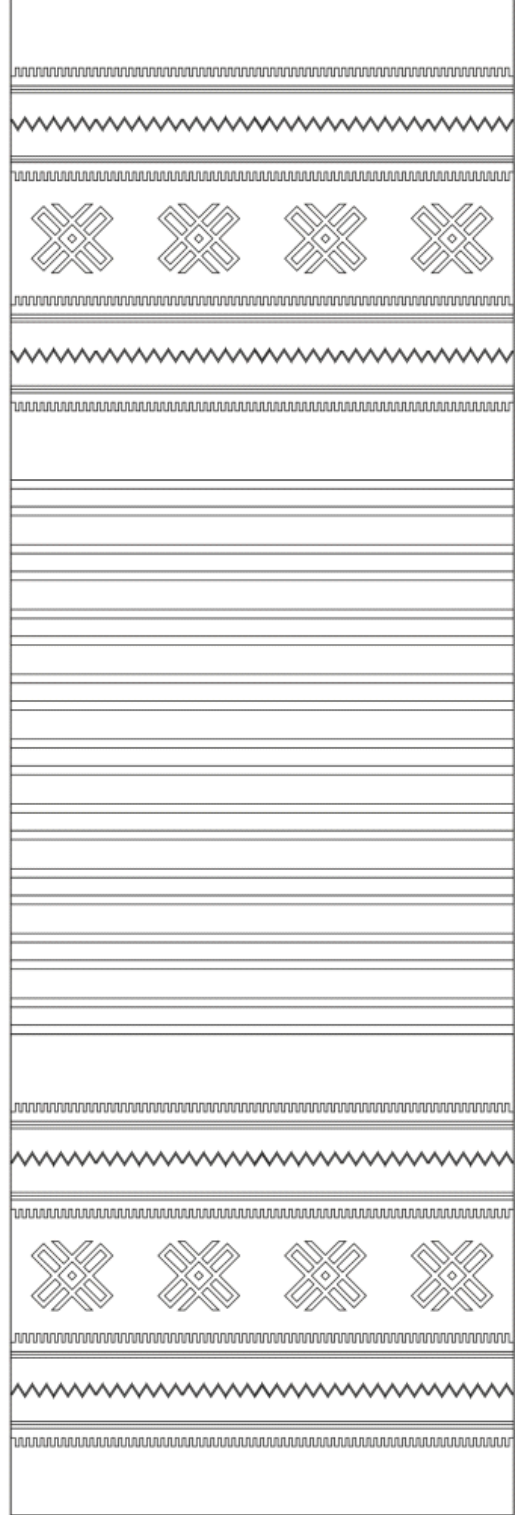

Fotoğraf 55. Örnek: 29 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 29'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

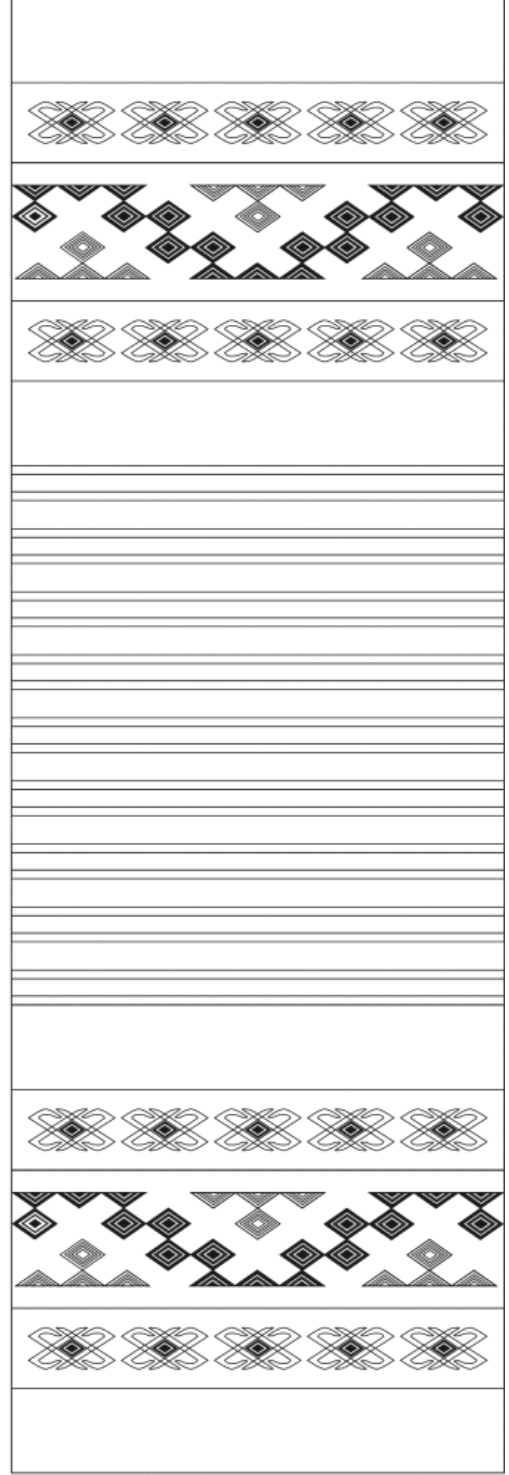
Kimlik Formu:	30			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 51 cm	Dokumanın Boyu: 180 cm	Heybe Gözü: 57 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 5		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumada siyah, krem, kırmızı renkler kullanılmış olup dokumada kullanılan kıl iplik dışında diğer desen ipleri kimyasal boyarmadde ile boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe su heybesi olarak dokunmuştur. Arkası orta kısmına kadar düz olarak, ortada ise siyah beyaz renkte şeritler halinde dokunmuştur. Su taşımak amaçlı dokunduğundan kıl malzeme tercih edilmiştir. Kılın nem çekme özelliği yüksektir ve suya dayanıklılığı fazladır. Ön yüzünde ortada yörede pıtrak olarak adlandırılan motif onun alt ve üst kısmında ise sığır sidiği motifinden oluşan su yolu motifi vardır. Bazı yerlerinde yırtılmalar olmasına rağmen bütün olarak sağlamdır. Dokumanın heybe ve kenar kısımları dikilerek sağlamlaştırılmaya çalışılmıştır.				

Fotoğraf 56. Örnek: 30 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 30'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

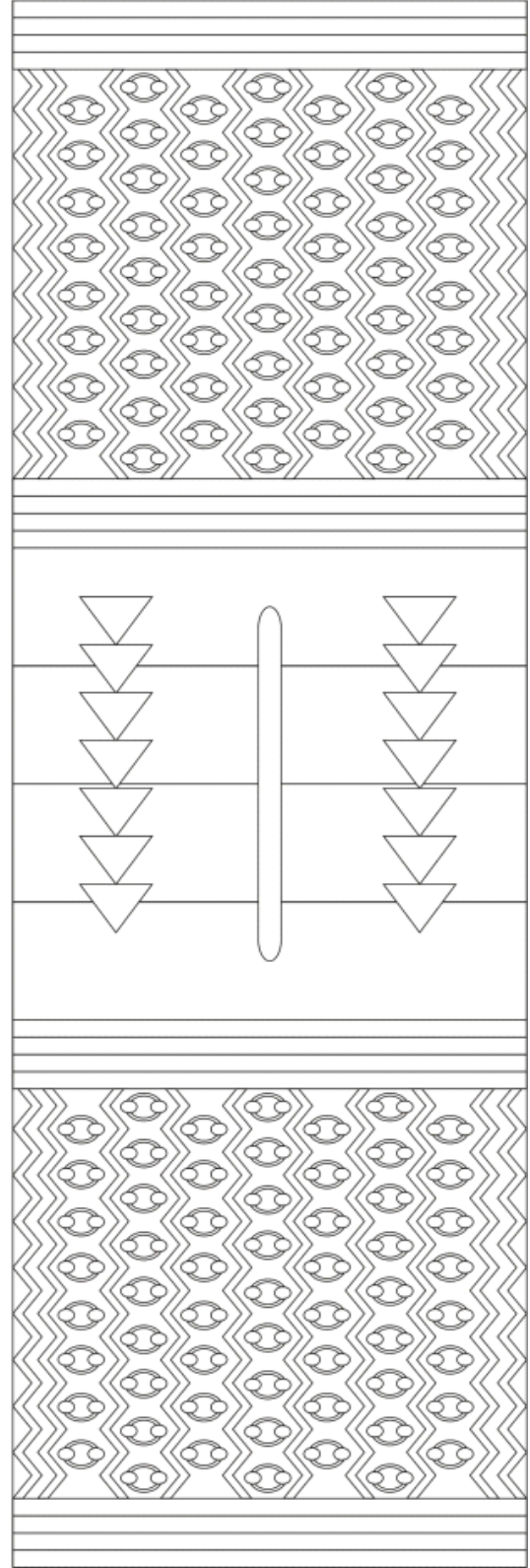
Kimlik Formu:	31			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 51 cm	Dokumanın Boyu: 170 cm	Heybe Gözü: 52 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		İplerin boyanmasında kullanılan boyarmaddeler kimyasal boyarmaddedir. Dokuma eski olduğundan ve kullanımdan kaynaklanan yıpranmadan dolayı bazı renkler doğal boya izlenimi verse de yapılan analizlerde bunların kimyasal boyarmadde olduğu anlaşılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe tek parça halinde dokunmuştur. Göz kısımları sonradan çuvaldızla dikilerek oluşturulmuştur. Arka kısmı siyah ve beyaz iple ince şeritler halinde dokunmuştur. Sırt kısımda kilim tekniği kullanılmıştır. Heybenin gözünün ön yüzü ise yanlış olarak dokunmuştur. Ön yüz üç parçaya bölünmüş ortadaki alan sık motifli cicim tekniğinde kız kaçırın motifi kullanılmıştır. Diğer dokuma örneklerinde de görüldüğü gibi yanlış iplerinde kopma ve çürümeler tespit edilmiştir. Başlangıç ve bitiş kısımlarında koçboynuzu motifli seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Dokuma sağlam ve kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 57. Örnek: 31 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 31'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	32			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl ( )	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 37 cm	Dokumanın Boyu: 120 cm	Heybe Gözü: 33 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 3		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumada krem, sarı, kırmızı, mavi, yeşil, siyah renkler kullanılmış olup iplerin renklendirilmesinde boyarmadde kullanılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Yörede terk heybesi olarak bilinen dokuma örneğinde dokumanın orta kısmı yarıklıdır. Orta kısmı farklı renklerde kilim tekniğinde dokunmuş olup zemin dokuması arasına motifler girmiştir. Orta kısmın başlangıç bitişinde ince renkli şerit dokumalar bulunmaktadır. Heybenin göz kısmında ise aynı motifin tekrarından oluşan ve aralarına sığır sidiğinin tamamladığı desen kompozisyonu yer almaktadır. Göz kompozisyonunun alt ve üst kısımlarında zemini çevreleyen dörder sıra halinde su yolu dokuması bulunmaktadır. Heybe dokumasının orta kısmını oluşturan bölümde nuska motifinin aşağıdan yukarıya doğru simetrik gelecek şekilde bir kompozisyon düzenlemesi yapılmıştır. Dokumanın desenli bölümlerinde renk solmaları ve kısmi bozulmalar olmakla birlikte tespiti yapılan bu örnek sağlam durumdadır.				

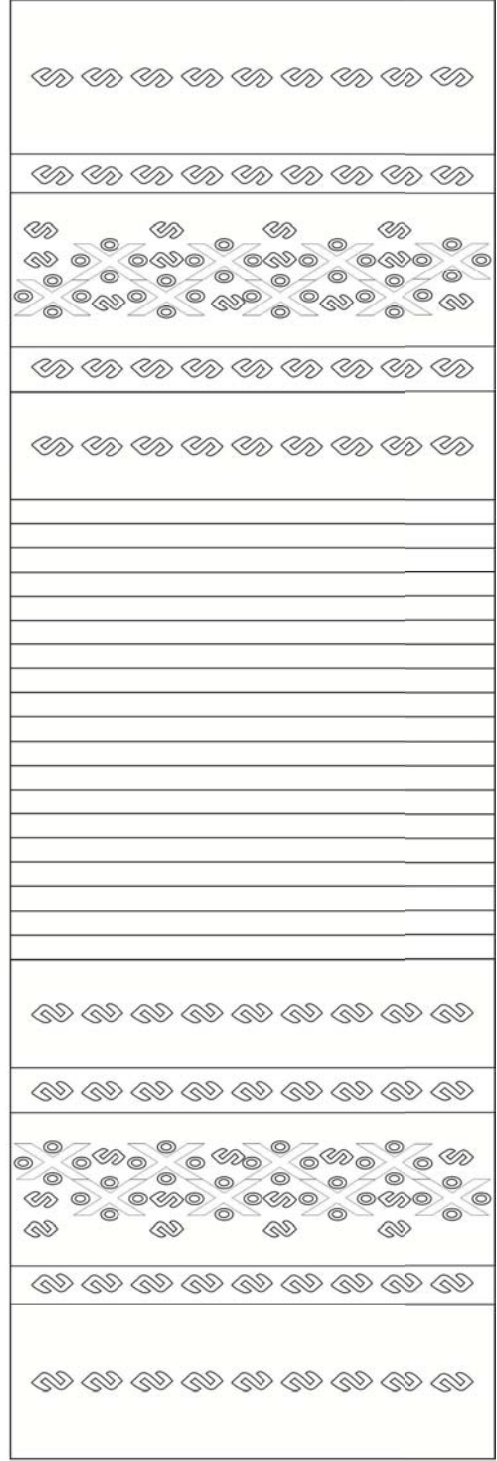

Fotoğraf 58. Örnek: 32 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 32'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	33			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 37 cm		Dokumanın Boyu: 133 cm	Heybe Gözü: 43 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		İplerin boyanmasında kullanılan boyarmaddeler kimyasal boyarmaddedir. Dokuma eski olduğundan ve kullanımdan kaynaklanan yıpranmadan dolayı bazı renkler doğal boya izlenimi verse de yapılan analizlerde bunların kimyasal boyarmadde olduğu anlaşılmıştır. Malzeme de ise çözgü ve atkıda kıl eğirme ipi, motif iplerinde ise yün ipi kullanılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespiti yapılan bu dokuma örneğinde orta kısım beyaz ve siyah renkte ipe bantlar halinde dokunmuştur. Dokumada siyah renk hakimdir. Heybe göz kısımları ise seyrek cicim tekniğinde dokunmuştur. Başlangıç üst üste iki sıra çengel motifi sıralanır. Sonrasında farklı renklerde aralarında çapraz şeritlerin yer aldığı üç sıra çengel motifi enine tekrar eder. Heybe kullanımdan dolayı renkleri solmuş ama kullanılabilir durumdadır.				

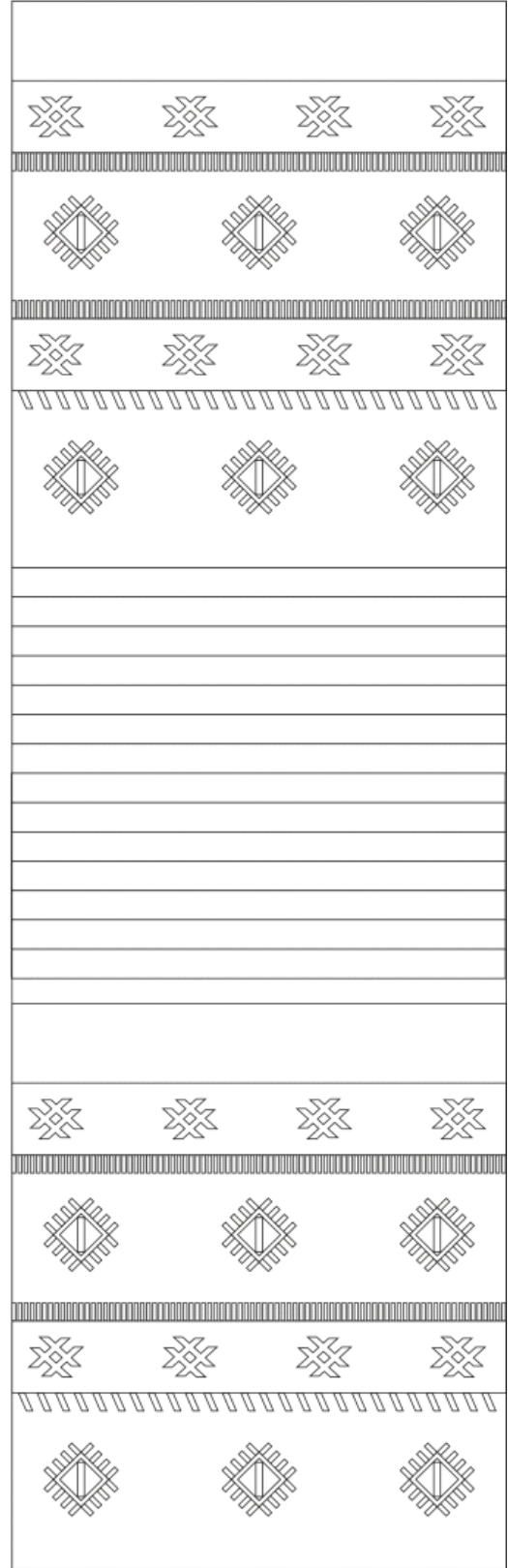

Fotoğraf 59. Örnek: 33 (M. Ali EROĞLU)

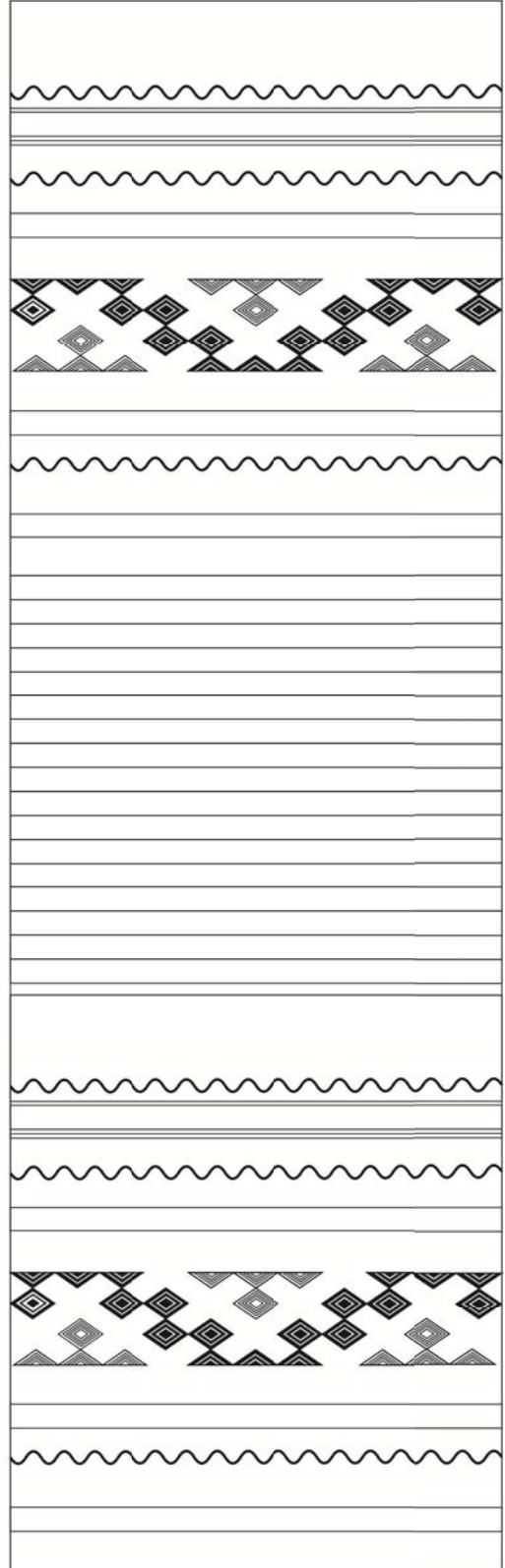
Şema No: 33'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	34			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )	S Büküm (X)		
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 45 cm	Dokumanın Boyu: 143 cm	Heybe Gözü: 58 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumanın çözgü ve atkısı natürel kıldır.İplerin boyanmasında kullanılan boyarmaddeler kimyasal boyarmaddedir. Siyah, turuncu, yeşil, mavi, krem renklerin hakim olduğu bir dokuma örneğidir. Dokuma yüzeyinde belirgin derecede renk solmaları dikkat çekmektedir. Dokumanın iç kısmına bakıldığında renk değişimi daha iyi görülebilecektir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybenin arka göz kısmının olduğu yerler kilim tekniği ile orta kısma gelen yer ise siyah ve beyaz renkte bantlar halinde dokunmuştur. Göz kısmının ön yüzleri beş parçaya bölünmüştür. Başlangıçta desensiz başlayan bu parçalar enine dört pıtrak motifinin tekrar etmesiyle oluşturulmuştur. Pıtrak motifinin arasında boşluklardan oluşan kompozisyon seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Motif tekrarında belirli bir düzen yoktur. Dokumada siyah renk hakimdir. Dokuma kirli durumdadır. Çok yıpranmamıştır.				

Fotoğraf 60. Örnek: 34 (M. Ali EROĞLU)
Şema No: 34'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

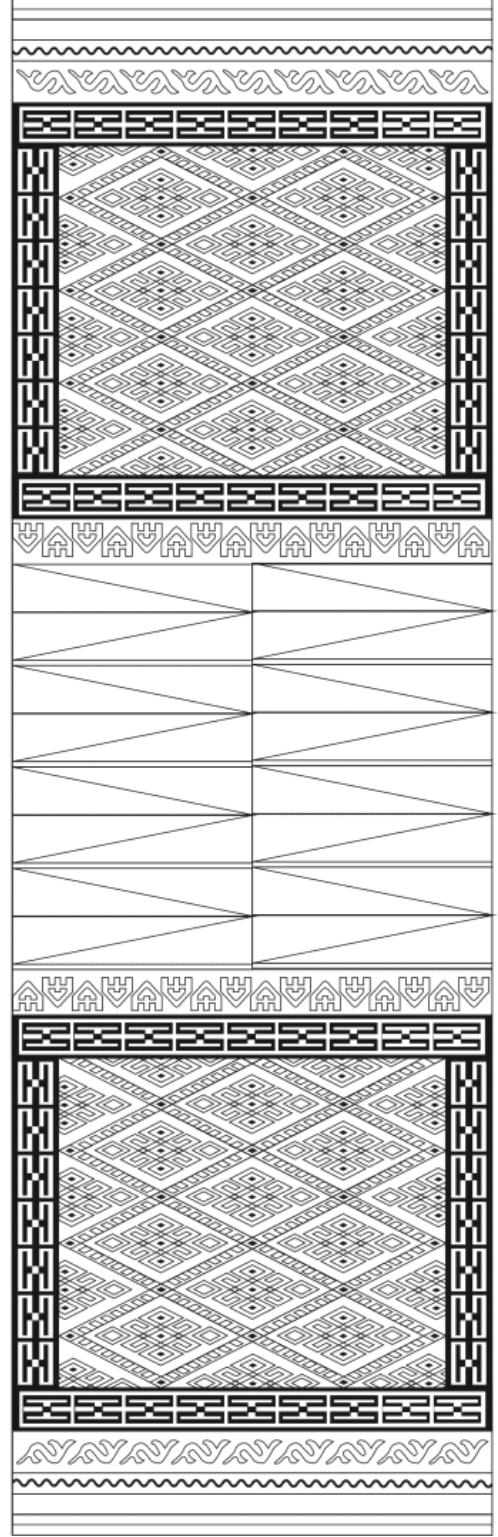
Kimlik Formu:	35			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 48 cm		Dokumanın Boyu: 170 cm	Heybe Gözü: 57 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Heybenin çözü ve atkısı natürel kıldır. Siyah, krem, turuncu renklerin kullanıldığı bir dokuma örneği olup, turuncu rengin kimyasal boyar maddelerle boyandığı düşünülmektedir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Bu dokuma örneği tek parça halinde dokunmuştur. Göz kısımları sonradan çuvaldızla dikilerek oluşturulmuştur. Arka kısmının ortaya gelen kısımları siyah ve beyaz ipler, şeritler halinde dokunmuştur. Sırt kısımda kilim olarak dokunmuştur. Heybenin gözünün ön yüzü ise yanlış olarak dokunmuştur. Dokumanın orta kısmı sık motifli cicim, diğer bölümler ise seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Başlangıç ve bitiş kısımlarında sığır sidiği motifi ve orta kalın bant kısmında ise kız kaçıran motifi sık motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Dokumanın ortadaki kısmında küçük bir yırtılma olmuş ve bu yırtık dikilerek dokuma kullanılabilir hale getirilmiştir.				

Fotoğraf 61. Örnek: 35 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 35'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	36			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl ( )	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )	S Büküm (X)		
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 48 cm	Dokumanın Boyu: 170 cm	Heybe Gözü: 58 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Pamuk	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Kırmızı, siyah, sarı, yeşil, krem renklerin kullanıldığı bu örnekte kimyasal boyarmaddelerle renklendirme yapıldığı düşünülmektedir.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Terk(İ) heybesi olarak yapılan dokuma rastladığımız örneklerin içinde en özgün olanlardandır. Diğerlerinden farklı olarak dokumanın arkasında gözlerin arkasında seyrek motifli cicim tekniği ile çengel motifleri vardır. Arkasının orta kısmı ise eğri atkılı kili tekniği ile üçgen geçmelerden oluşur. Heybenin gözlerinin ön tarafları da oldukça yoğundur. Üst üste bantlardan sonra desenli alanda sırasıyla sığır sidiği motifinden oluşan bir kompozisyon bulunur. Bordürü iç zeminden ayırmak için hem altta hem de üstte bir sıra on cm uzunluğunda ipler bırakılmıştır. Ortada ki dörtgen raporları ise bıçkı motifleri tamamlar. Raporun içinde ise bereket motifleri vardır. Rapor ende iki boyda ise üç tam tekrar yapar. Heybe gözünün üstünde küpe motifinin bulunduğu bordür yer alır. Dokuma oldukça sağlam bir durumdadır.				

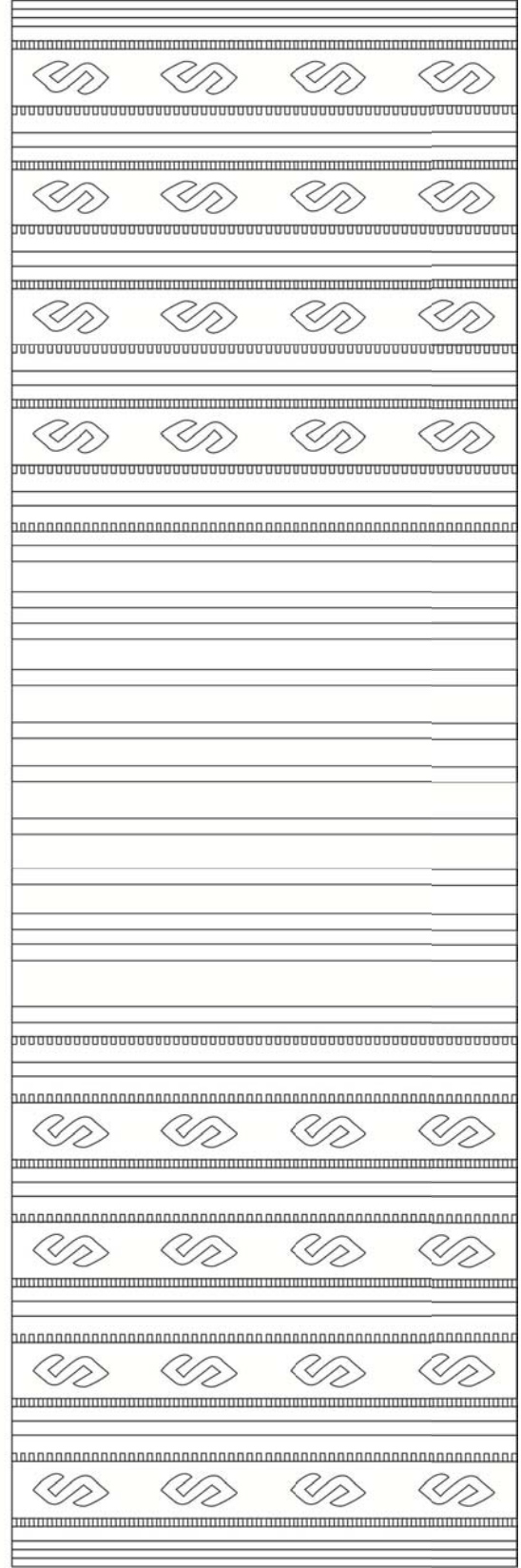

Fotoğraf 62. Örnek: 36 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 36'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	37			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl ( )	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )	S Büküm (X)		
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 38 cm	Dokumanın Boyu: 115 cm	Heybe Gözü: 39 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 3		Atkı Sıklığı (tel/cm): 4		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Zemin rengi olan krem renkte boyarmadde kullanılmamış olup ipliğin kendi doğal rengidir. Heybe gözlerindeki siyah renkte de boyarmadde kullanılmayıp kendi rengiyle dokumada kullanıldığı tespit edilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Bu dokuma örneğinde arka ve sırt kısmı dokumanın içinde yer alan renklerin her sıradan sonra aralarına beyaz renk girilerek bantlar halinde kilim tekniği ile dokunmuştur. Dokumada krem renk hakimdir. Başlangıçtan bitişe kadar dört sıra eninde de dört tekrar halinde çengel motifleri seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Orta kısmında kırmızı ve lacivert renk bantlar halinde tekrar eder. Dokuma bazı yerleri yırtılmasına rağmen kullanılabilir durumdadır.				

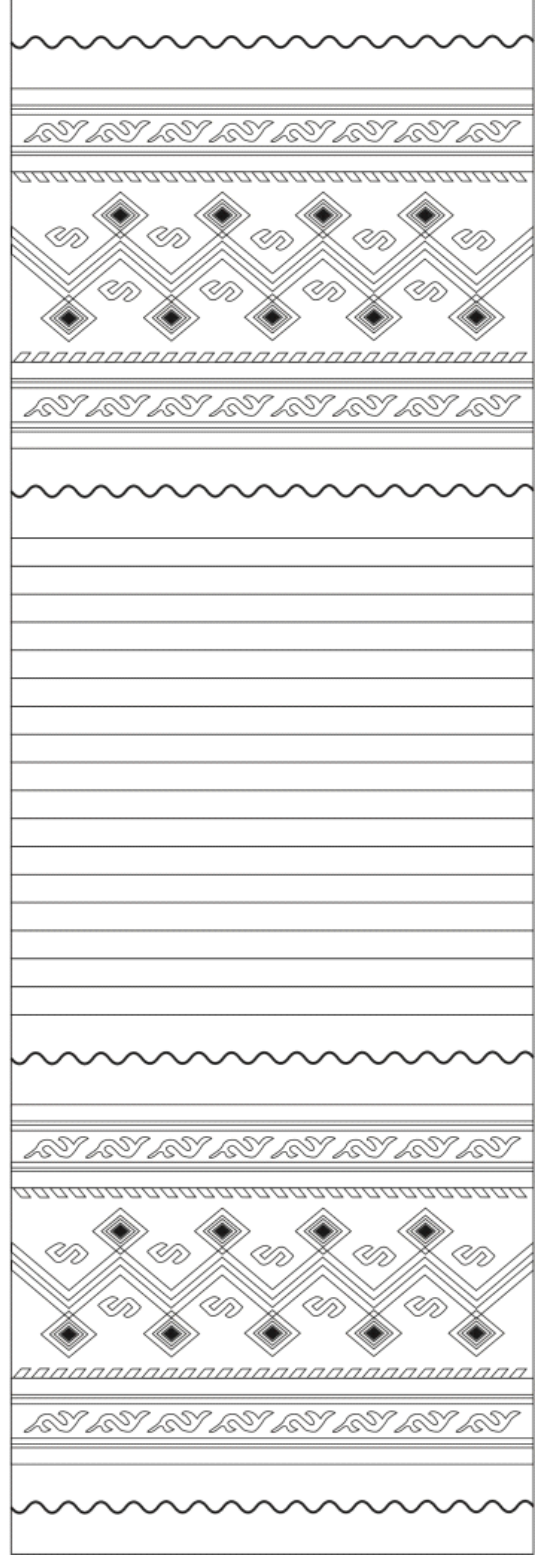

Fotoğraf 63. Örnek: 37 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 37'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

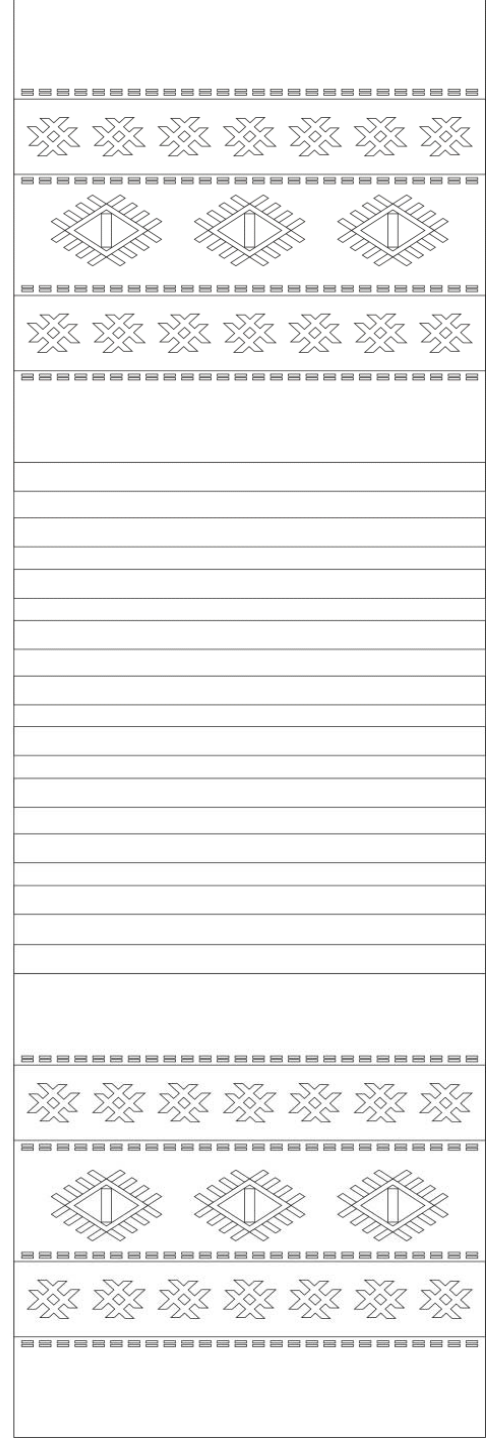
Kimlik Formu:	38			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 41 cm		Dokumanın Boyu: 162 cm	Heybe Gözü: 54 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Heybede kullanılan natürel malzemeler hariç tamamı kimyasal boyarmadde ile boyanmıştır. Dokumada siyah, kırmızı, krem, yeşil renkler kullanılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespiti yapılan bu dokuma örneği tek parça halinde dokunmuştur. Göz kısımları sonradan çuvaldızla dikilerek oluşturulmuştur. Arka kısmının ortaya gelen kısımları siyah ve beyaz ipe farklı aralıklarla çizgiler halinde dokunmuştur. Sırt kısımda kilim tekniği kullanıldığı gözlenmektedir. Heybenin gözünün ön yüzü ise yanışıdır. Seyrek motifli cicim tekniği ile önce enine doğru sığır sidiği motifi, ortada iki taraflı olarak göz motifi ve aralarında çengel motifleri ile dokunmuştur. Heybe siyah renk ağırlıktadır. Sağlam ve kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 64. Örnek: 38 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 38'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

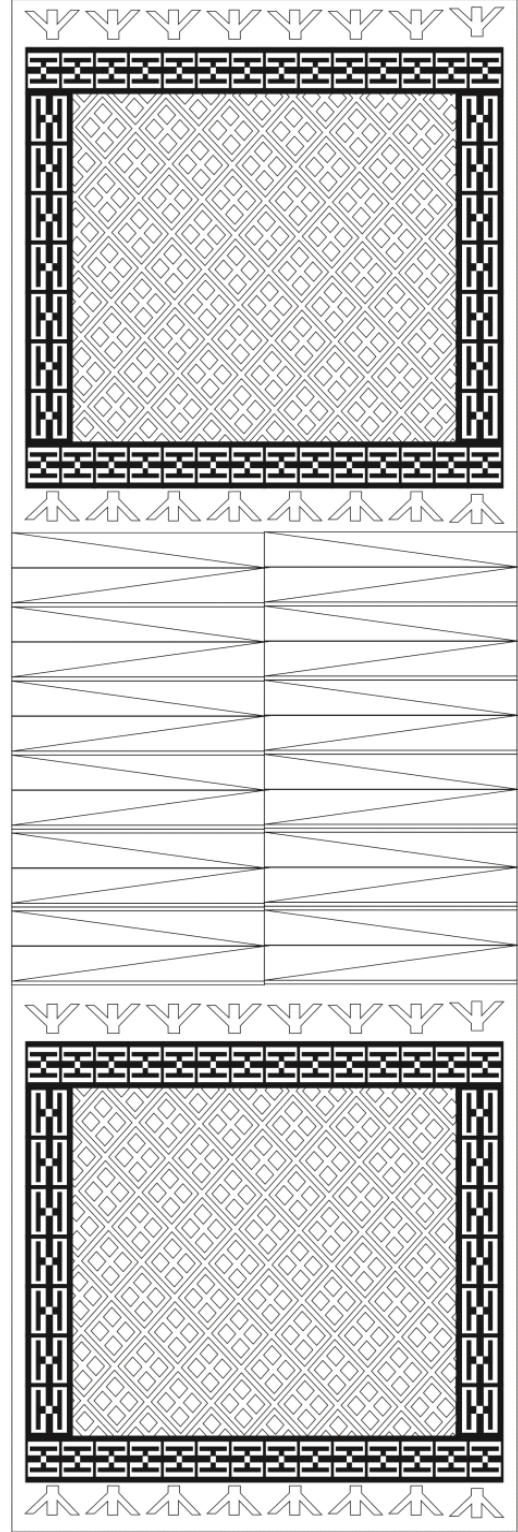
Kimlik Formu:	39			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 51 cm	Dokumanın Boyu: 170 cm	Heybe Gözü: 55 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Heybede kullanılan natürel malzemeler hariç tamamı kimyasal boyarmadde kaynakları ile boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Su heybesidir ve tek parça halinde dokunmuştur. Göz kısımları sonradan çuvaldızla dikilerek oluşturulmuştur. Arka ve orta kısımları siyah ve beyaz iple faklı aralıklarla çizgiler halinde kilim tekniğinde dokunmuştur. Heybenin gözünün ön yüzü ise yanışlıdır. Seyrek motifli cicim tekniği ile önce enine doğru siyah beyaz olarak geniş bantlar halinde dokunmuştur ve beyaz zeminli bantların üstünde seyrek motifli cicim tekniği ile ilk ve son sırada yedi ortada ise daha büyük üç pıtrak motifinden oluşan kompozisyon yer alır. Heybe kullanılabilecek durumdadır. Fakat dokumada test edilen güvellenmelerden kaynaklı mukavemet düşüklüğü tespit edilmiştir.				

Fotoğraf 65. Örnek: 39 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 39'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	40			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl ( )	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 44 cm	Dokumanın Boyu: 143 cm	Heybe Gözü: 50 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumada krem, kırmızı, siyah, turuncu renkler ağırlıklı olup krem iplik hariç diğer renklerde kimyasal boyarmaddeler kullanılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Mürüvvet Manay	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Terk heybesi olarak bilinen heybe örneği tek parça halinde dokunmuş olup kenarları dikilerek heybe oluşturulmuştur. Çözü, atkı, desen ipliğinde eğirme kıl ipi kullanılmıştır. Gövde kısmı eğri atkılı tekniğinde dokunmuş olup yıpranan bölümleri kumaşla dikilerek kullanılır hale getirilmiştir. Heybe gözünde ise baklava dilimini andıran geometrik kompozisyon içerisinde bülüç gözü denilen motifler düzenli olarak yerleştirilmiştir. Heybe gözünün zeminini çevreleyen bordür kısmında tarak motifi kullanılmıştır. Heybe gözünün alt ve üst bölümünde kaz ayağı motifi kullanılmıştır. Heybe yıpranmış olmasına rağmen kullanılabilir durumdadır.				

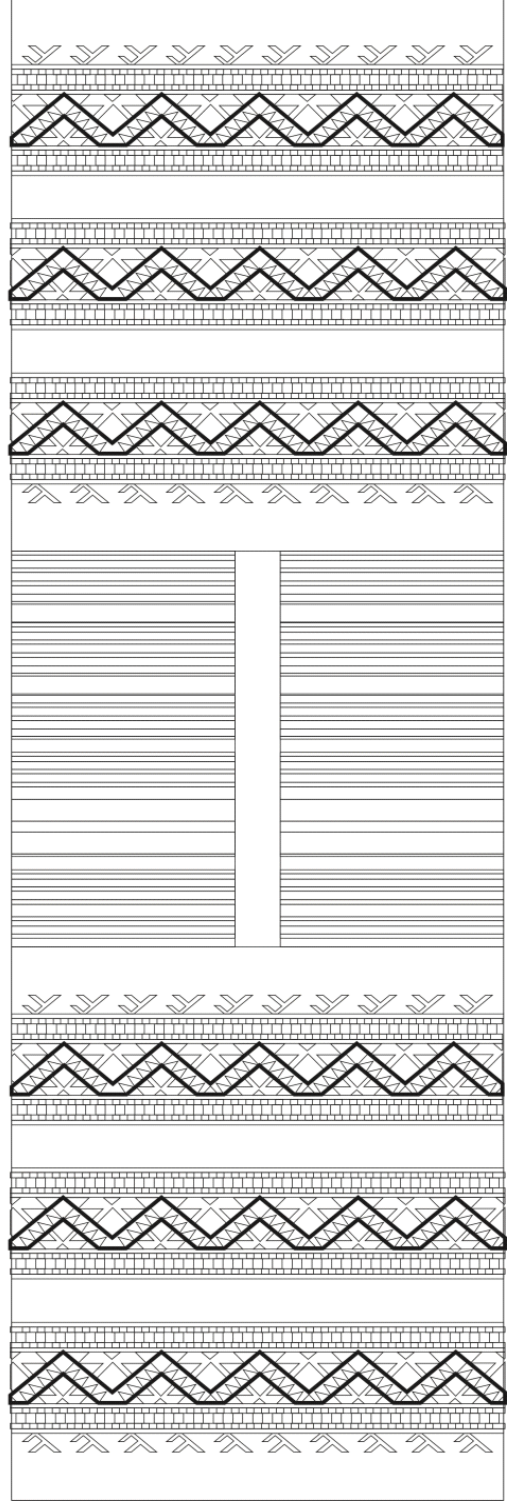

Fotoğraf 66. Örnek: 40 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 40'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	41			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy: Büyükalan Köyü
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 44 cm		Dokumanın Boyu: 143 cm	Heybe Gözü: 50 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Heybe dokumasında yeşil, mavi, kırmızı, siyah, krem, turuncu renkler kullanılmış bu renklerin elde edilmesinde kimyasal boyarmaddeler kullanılmıştır.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: Fadime Aslan		Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Terk heybesi olarak bilinen bu dokuma örneğinde orta kısmı kalın bantları çevreleyen ince bantlarla ve değişik renkte eğirme iplerden kilim tekniğinde dokunmuştur. Heybe tek parça halinde dokunmuş olup yıpranmış durumdadır. Heybe gözü zemininde bereket motifinin kullanıldığı üç bordür ve bu bordürleri çevreleyen kalın su yolundan oluşan bordürlerle çevrelenmiştir. Dokumada kullanılan ipler kimyasal boyarmadde ile boyanmış olup son durumunda renklerde solma olmuş ve dokumada yıpranma meydana gelmiştir. Heybe gözünün alt ve üst bölümleri desensiz olup su yolu ile başlayan bordürde eğrice motifi kullanılmıştır. Heybe gözleri hariç dokumanın orta kısmında yer yer yırtılma ve bozulmalar gözlenmektedir.				

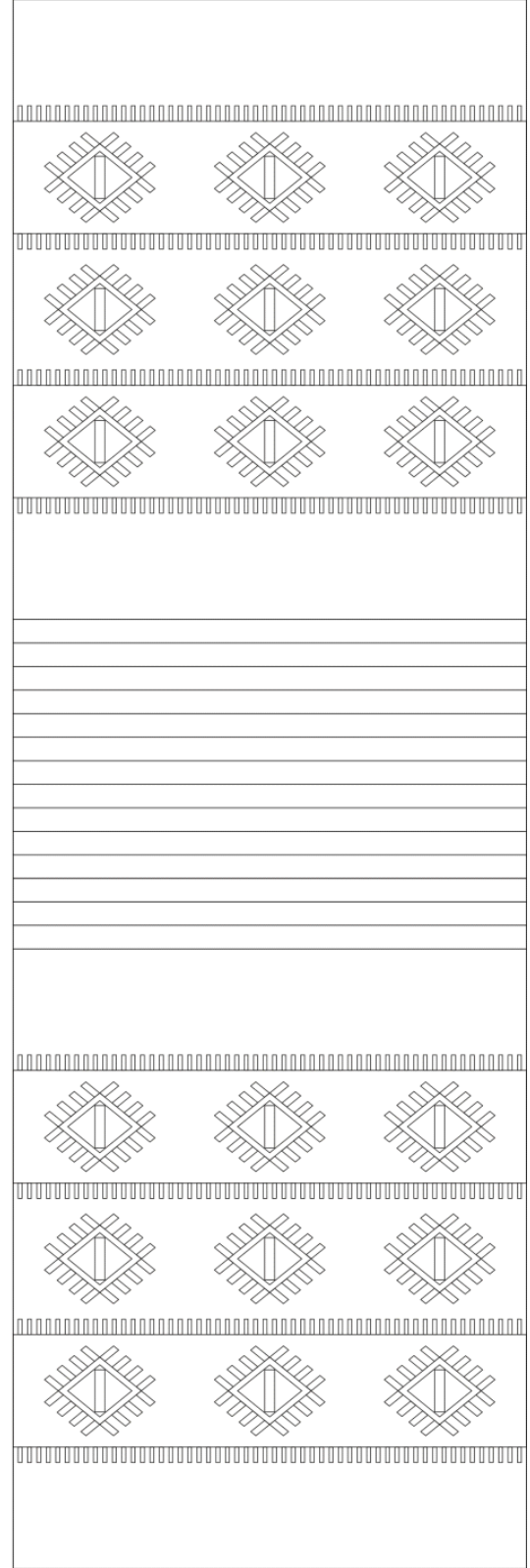

Fotoğraf 67. Örnek: 41 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 41'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

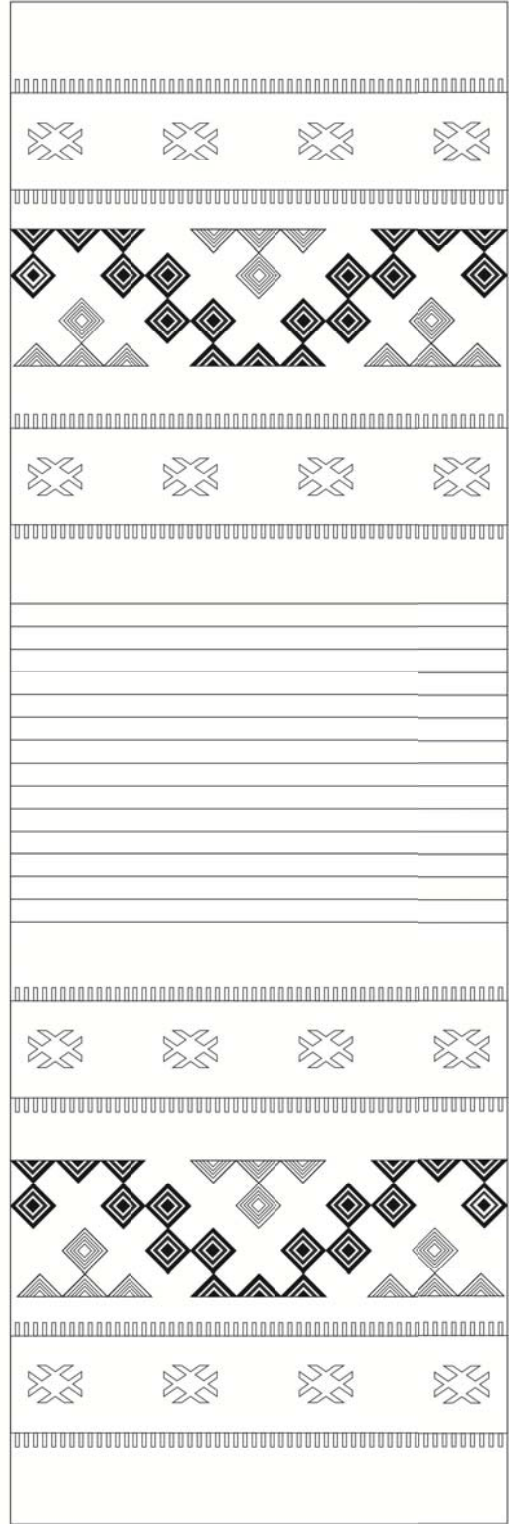
Kimlik Formu:	42			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy: Alacabel Yaylası
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 44 cm	Dokumanın Boyu: 143 cm	Heybe Gözü: 50 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 5		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Siyah, krem renkler natürel olarak diğer renkler ise kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Mustafa Çelik	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespiti yapılan bu dokuma örneğinin orta kısım ve gözlerinin arka kısma kilim tekniğinde dokunmuş olup göz kısmının ön yüzleri ise seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Orta kısım siyah ve beyaz renkte şeritler halinde dokunurken göz kısımlarında ise pıtrak motifinin kullanıldığı gözlenmektedir. Motif tekrarı yukarıya doğru üç sıra halinde üç kez tekrar etmektedir. Göz kısmında başlangıç ve bitiş kısımları kilim tekniğinde desensiz dokunmuştur. Dokumaya siyah renk hakim olup kirli ve yıpranmış durumdadır.				

Fotoğraf 68. Örnek: 42 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 42'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

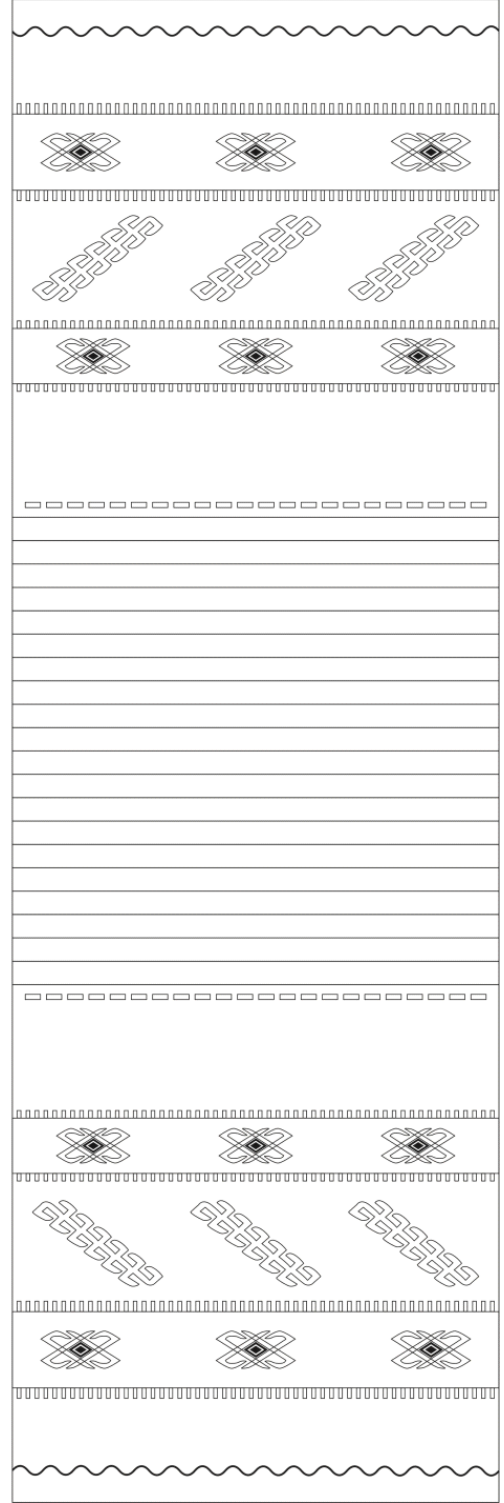
Kimlik Formu:	43			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy: Alacabel Yaylası
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )	S Büküm (X)		
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 44 cm	Dokumanın Boyu: 143 cm	Heybe Gözü: 50 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Atkı ve çözü boyasız natürel kıl kullanılmıştır. Yüz ipi yün ve kimyasal boyalarla renklendirilmiştir. Deve tüyü rengi ise natürel koyun yünüdür. Pembe, yeşil, sarı renkler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe tek parça halinde dokunmuştur. Heybe gözü sonradan çuvaldızla dikilerek oluşturulmuştur. Arka kısmı siyah ve beyaz ipe çizgiler halinde kilim tekniği ile dokunmuştur. Heybenin gözünün ön yüzü ise yanışlı olarak dokunmuştur. Ön yüz beş parçaya bölünmüş en ortadaki alan sık motifli cicim, diğer bölümler ise seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Başlangıç ve bitiş kısımlarında motif konulmadan dokuma tamamlanmıştır. Orta alanda ise kızkaçıran motifinin kullanıldığı kalın siyah zeminli bant ve bu bantta çevrilen beyaz ince bantlarda ise pıtrak motifi kullanılmıştır. Dokuma çok yıpranmamış olup kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 69. Örnek: 43 ((M. Ali EROĞLU)

Şema No: 43'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	44			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 54 cm		Dokumanın Boyu: 170 cm	Heybe Gözü: 57 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Siyah ve krem renkleri natürel olarak diğer renkleri ise kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: Fatma Keleş		Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Çok yıpranmamış bu dokuma heybe örneğinin orta kısmında siyaha beyaz renklerde şeritler halinde kilim tekniğinde dokuma yapılmıştır. Göz kısımlarının ön yüzlerinde ise öncesinde sığır sidiği, eli belinde ve canavar izi motiflerinin desen kompozisyonu oluşturduğu ve bu motiflerin seyrek motifli cicim tekniğinde olduğu tespit edilmiştir. Dokumaya siyah renk hakimdir.				

Fotoğraf 70. Örnek: 44 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 44'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	45			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 54 cm		Dokumanın Boyu: 156 cm	Heybe Gözü: 50 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 5		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumanın boyanmasında natürel malzeme ve kimyasal boya kullanılmıştır. Devetüyü, krem ve siyah renkler natürel, pembe, yeşil ve kırmızı ise kimyasal boyalıdır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespiti yapılan heybenin arka göz kısmının olduğu bölümler kilim tekniği ile dokunmuş olup orta kısma gelen bölümler ise siyah ve beyaz renkte iplerle şeritler halinde dokunmuştur. Motif kullanılmamıştır. Dokumada siyah renk hakimdir. Göz kısmının ön yüzleri beş parçaya bölünmüştür. Başlangıçta zemin üzerine sığır sidiği motifi ile başlayan bu parçalar üç sıra pıtrak motifinin tekrar etmesiyle oluşturulmuştur. Motif tekrarında belirli bir düzen yoktur. Bir tarafında motif beş, dört, beş şeklinde tekrarlar. Dokuma kirli durumdadır. Çok yıpranmamıştır.				

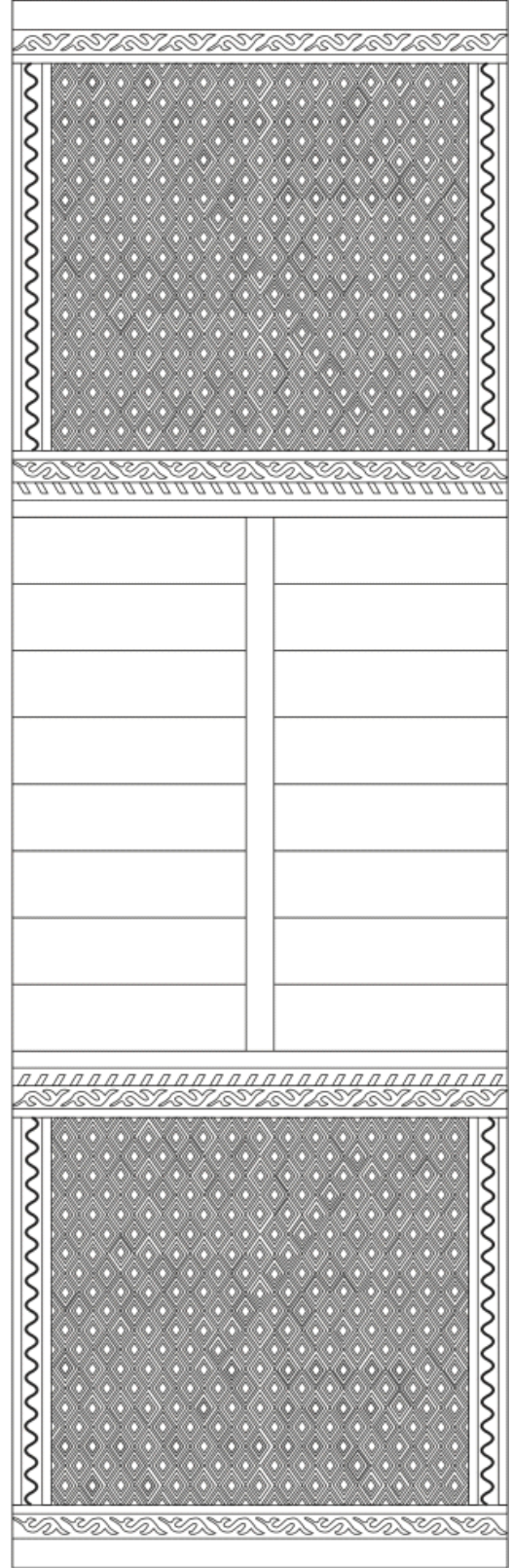

Fotoğraf 71. Örnek: 45 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 45'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

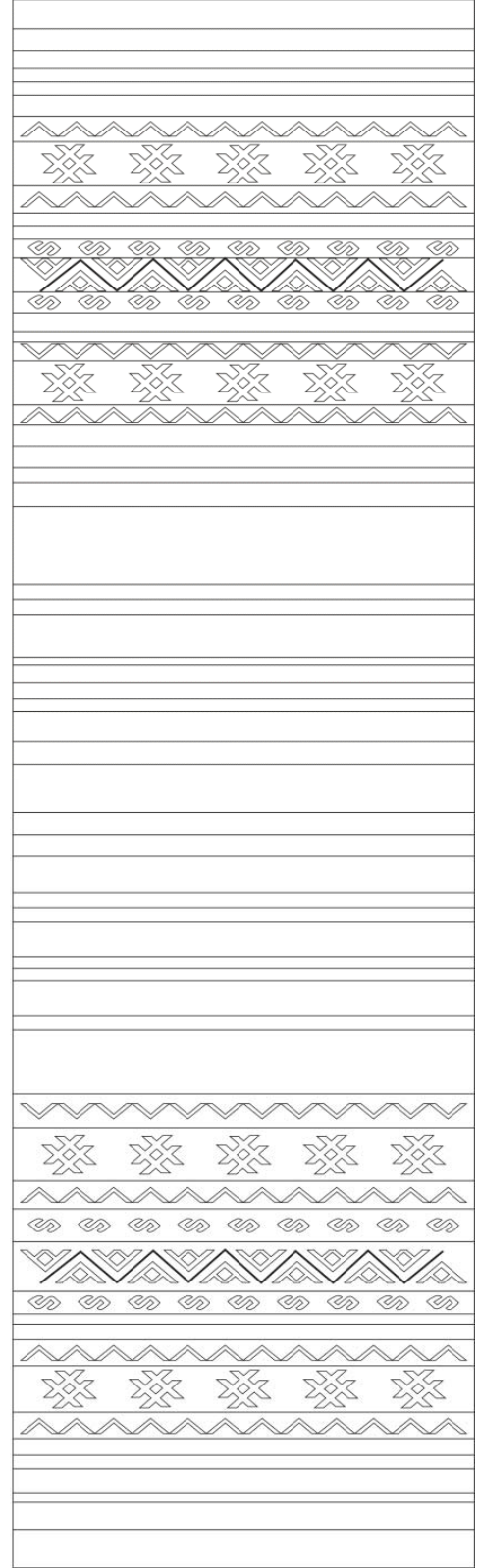
Kimlik Formu:	46			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 50 cm		Dokumanın Boyu: 130 cm	Heybe Gözü: 40 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Dokumada ki yüzipi olarak kullanılan kırmızı, yeşil, pembe, siyah ve sarı renkler kimyasal boyarmaddelerle boyanmıştır. Sadece krem renk ağartılmadan natürel olarak kullanılmıştır. Çözü ve atkı yün malzemedir.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: Ömer Duruk Dinlenme Tesisleri		Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe dokumasının arka yüzü düzensiz aralıklarla bantlar halinde yeşil, kırmızı, sarı ve devetüyü renklerle kilim tekniği ile dokunmuştur. Ön yüz desenleri oluşturulurken başlangıçta çengel motifi cicim tekniği ile sonra iç zeminin tamamı göz motifinin farklı renklerde ve çapraz olarak kaydırılmasıyla dokunmuştur. Desenin üst bitiş kısmında ise başlangıçta yer alan çengel motifi kullanılmıştır. Heybe gözünün yanlarında ise sığır sidiği seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Heybe çok yıpranmamış sadece temizlik ve bakım yapılabilir bir durumdadır.				

Fotoğraf 72. Örnek: 46 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 46'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

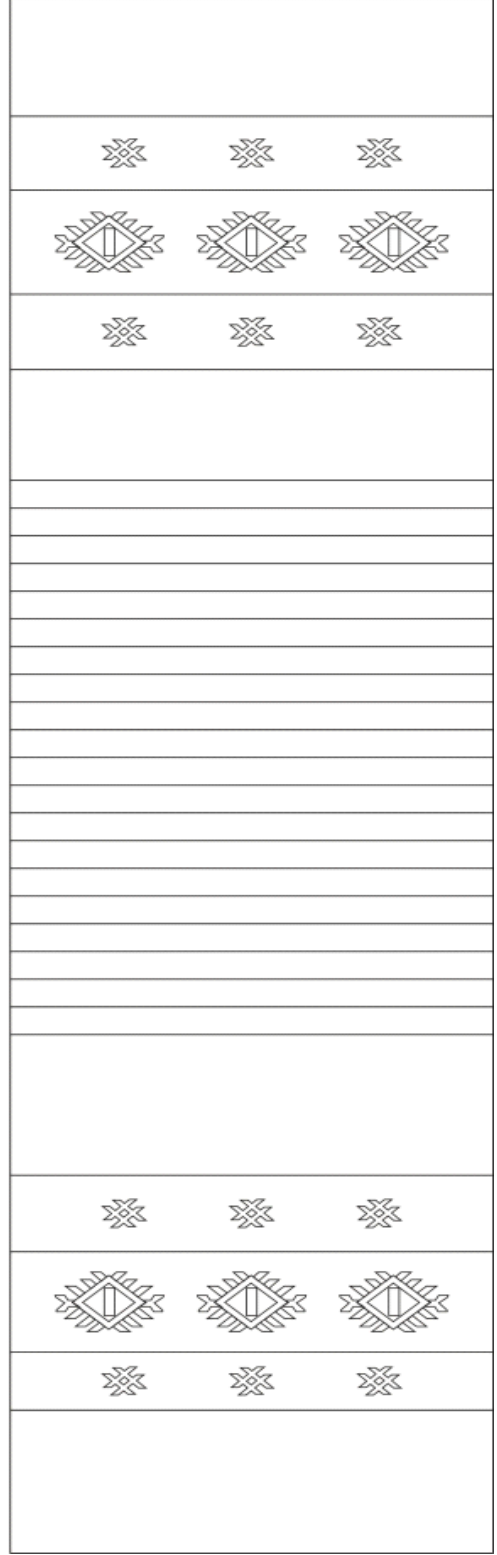
Kimlik Formu:	47			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy: Değirmenlik Köyü
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 46 cm		Dokumanın Boyu: 162 cm	Heybe Gözü: 52 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 5		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumanın atkı ve çözüsünde kullanılan doğal krem yün ve zeminde motif ipi olarak kullanılan beyaz renkler natürel olarak kullanılmıştır. Motif ipi olarak kullanılan tüm renkler kimyasal boya ile boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Mustafa Sözer	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe terk heybesi olarak dokunmuştur. Dokumanın arka kısmı bantlar halindedir, aralıklarda belli bir düzen yoktur. Heybenin ön yüzünde ise on sıra dokumada kullanılan renklerden kilim tekniği ile bantlar oluşturulmuş sonra sırasıyla sığır sidiği, pıtrak, küpe, çengel, muska, çengel, sığır sidiği, pıtrak, sığır sidiği motifleri aralarında bant halinde kilim kalacak şekilde seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Renklerde yer-yer solmalar olmasına rağmen kullanılabilir durumdadır. Dokumanın orta kısmının kenarları dikilerek sağlamlaştırılmıştır.				

Fotoğraf 73. Örnek: 47 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 47'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	48			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 46 cm		Dokumanın Boyu: 176 cm	Heybe Gözü: 57 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 3		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Devetüyü, krem ve siyah renkler natürel, pembe, yeşil ve kırmızı ise kimyasal boyalıdır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybenin göz kısmının olduğu yerler düz bezayağı tekniği ile orta kısma gelen yer ise su yolu şeklinde siyah ve beyaz renkte bantlar halinde kilim tekniği ile dokunmuştur. Motif kullanılmamıştır. Göz kısmının ön yüzleri beş parçaya bölünmüştür. Başlangıçta desensiz başlayan bu parçalar üç sıra pıtrak motifinin tekrar etmesiyle oluşturulmuştur. Motif tekrarında belirli bir düzen yoktur. Motifler seyrek motifli cicim şeklinde dokunmuştur. Bu örnekte de siyah rengin tüm dokumaya hakim olduğu görülmektedir. Dokuma kirli durumdadır fakat fazla yıpranmamıştır.				

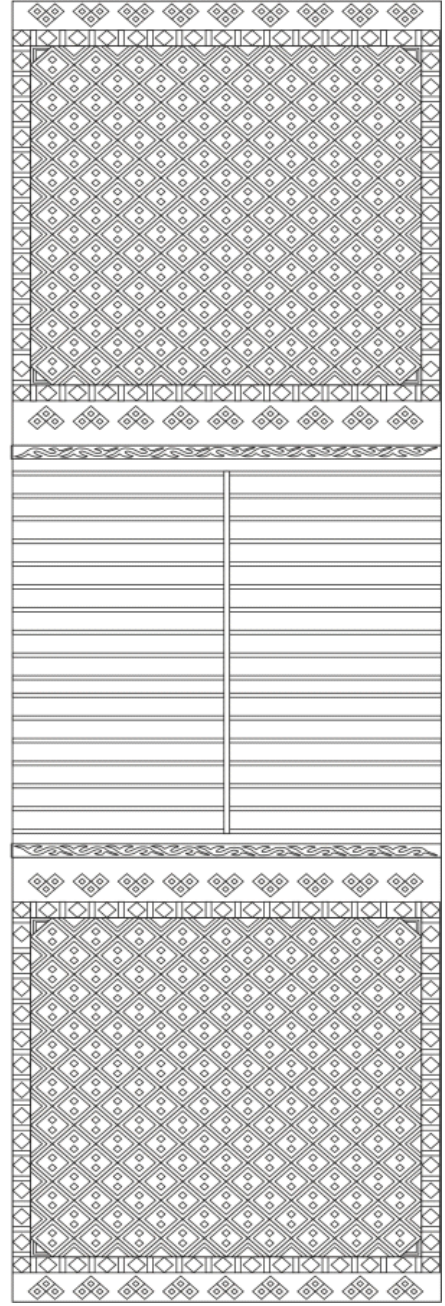

Fotoğraf 74. Örnek: 48 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 48'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	49			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )	S Büküm (X)		
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 44 cm	Dokumanın Boyu: 135 cm	Heybe Gözü: 42 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 8		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Çözgüde kullanılan kıl ve atkı olarak kullanılan yün ipin dışındaki tüm ipler kimyasal boylarla boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe dokumasının arka yüzü düzensiz aralıklarla bantlar halinde farklı renklerle kilim tekniği ile dokunmuştur. Bazı aralıklarda yörede boncuk denilen örgüler aralara yapılmıştır. Dokuma tekniğine ve kullanılan desene analiz edildiğinde bu dokumanın Ön yüz desenleri oluşturulurken başlangıçta küpe motifi, sonra yine dokumanın desenli kısmın etrafını göz motifi çevreler. İç zeminde ise dörtgenlerin içinde göz motifleri yer alır. Bu örneklere Konya Ilgın, Hotamış, İvrindi civarında da rastlanır. O bölgede bu dokuma atlamalı ya da kaydırmalı şeklinde ifade edilir. Göz ortaları dokuma içindeki renklerle sık çubuklar halinde dokunmuştur. Arada boşluk bırakılmamıştır. Heybe orta yarık kısmının bir parçası yıpranmış ve yırtık durumda olup diğer kısımlar ise sağlam durumdadır.				

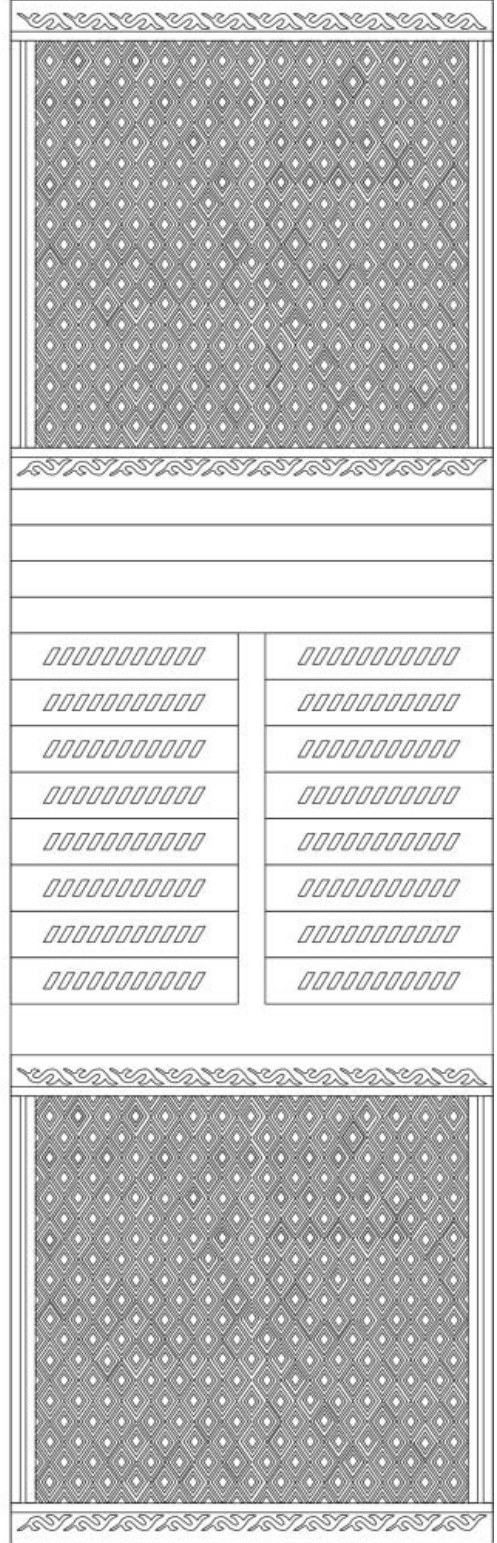

Fotoğraf 75. Örnek: 49 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 49'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

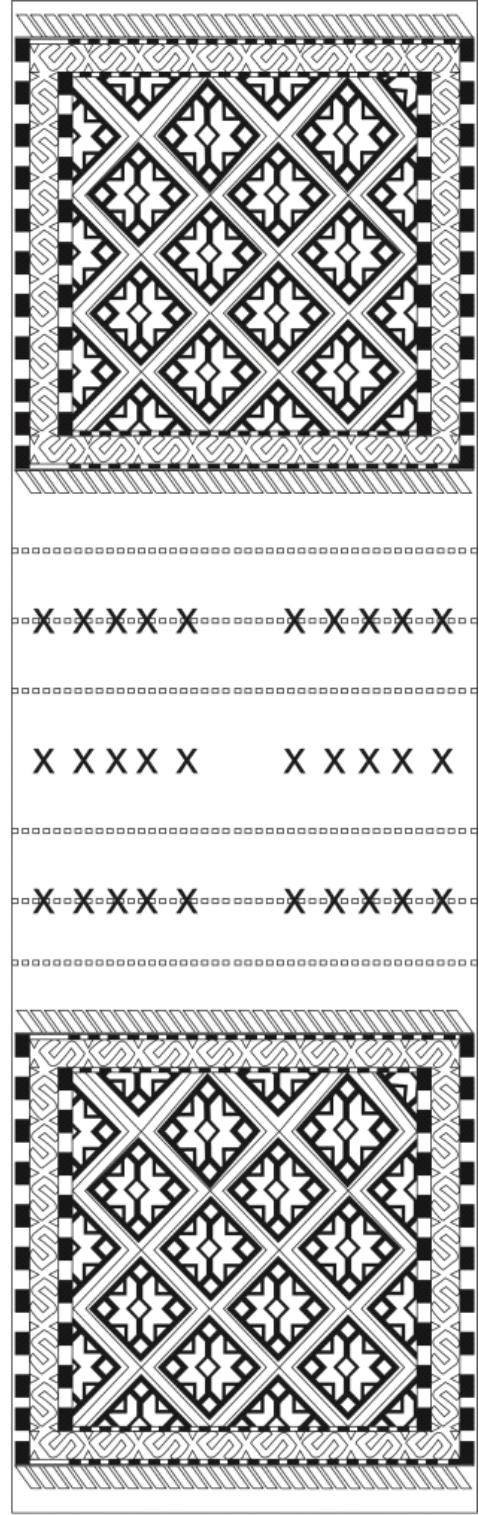
Kimlik Formu:	50			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 41 cm		Dokumanın Boyu: 140 cm	Heybe Gözü: 42 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumanın çözü ve atkısı natürel siyah kıl kullanılmıştır. Yüz iplerinde ise Pembe, turuncu, yeşil, kırmızı, sarı renkler yün ve kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Fadime Sarı	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe terk heybesi olarak dokunmuştur. Arka yüzü düzensiz aralıklarla bantlar halinde yeşil, kırmızı, sarı ve devetüyü renklerle kilim tekniği ile dokunmuştur. Sadece orta kısmının ön yüzünde seyrek motifli cicim tekniği ile çapraz çizgi şeklindeki imler arkada da desen oluşturmuştur. Ön yüz desenleri oluşturulurken başlangıçta yar yare küstü motifi cicim tekniği ile sonra iç zeminin tamamı göz motifinin farklı renklerde ve çapraz olarak kaydırılmasıyla dokunmuştur. Desenin üst bitiş kısmında ise başlangıçta yer alan yar yare küstü motifi kullanılmıştır. Desenlerin alt ve üst kısımlarında ise dokuma içinde kullanılan ipler uzun olarak bırakılmıştır. Heybe çok yıpranmamış sadece temizlik ve bakım yapılabilir bir durumdadır.				

Fotoğraf 76. Örnek: 50 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 50'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

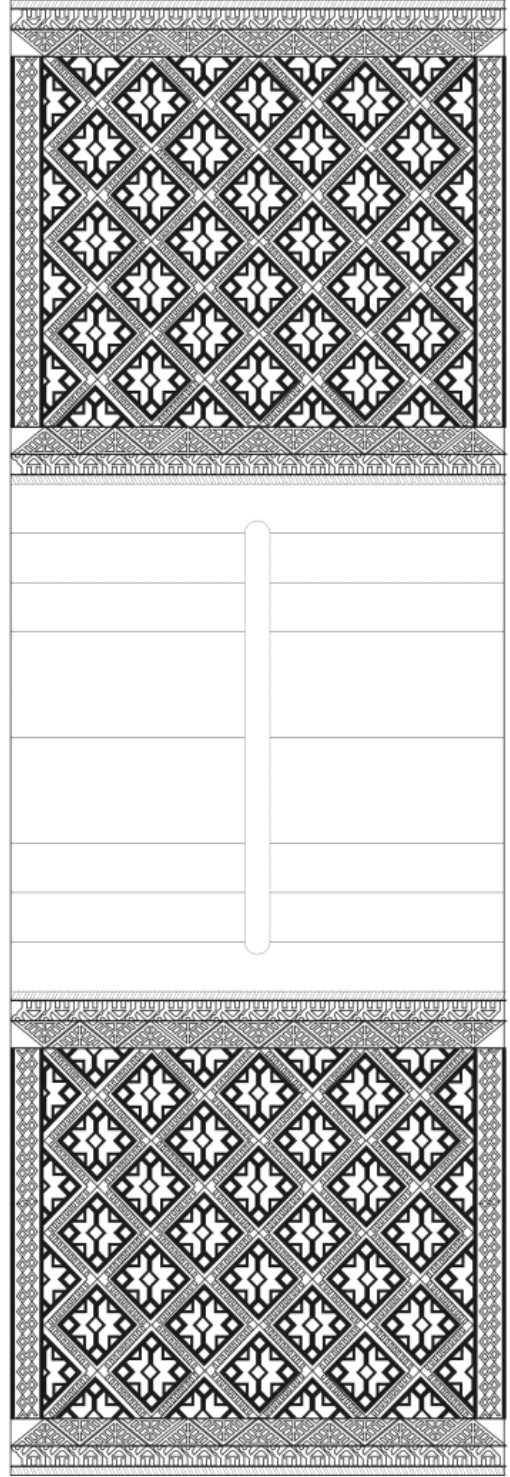
Kimlik Formu:	51			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 43 cm		Dokumanın Boyu: 143 cm	Heybe Gözü: 43 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Atkı ve çözü boyasız yün kullanılmıştır. Zemin rengini oluşturan deve tüyü rengi ise natürel koyun yünüdür. Kırmızı, yeşil, sarı, mavi renkler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: Fatma Keleş		Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Terk heybesi olarak yün malzemeden ve arka kısmı düz kilim tekniği ile dokunmuştur. Sadece orta kısmında seyrek motifli cicim ile çapraz ve çarpılı denilen motif kullanılmıştır. Heybenin ön iç zemininde ise dörtgenlerin içine eninde ve boyunda üç kez yıldız motifi raporu ile desen tamamlanır. Göz kısmının uçları iplerle dikilerek sağlamlaştırılmıştır. Heybe sağlam durumdadır. Heybe gözü zeminini yılan, çengel adı verilen motiflerin yer aldığı bordürler çevrelemektedir. Bordürlerde ve iç zemin kısmının etrafında sağ ve solda kalın, alt ve üst kısmında ise ince şekillerde dama motifinin yer aldığı bordürler bulunmaktadır. Motifler seyrek motifli cicim tekniğiyle dokunmuştur. İncelenen örnek sağlam ve kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 77. Örnek: 51 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 51'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	52			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 43 cm		Dokumanın Boyu: 126 cm	Heybe Gözü: 44 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Atkı ve çözü boyasız yün kullanılmıştır. Atkı ve yüz ipi yün ve kimyasal boyalarla renklendirilmiştir. Deve tüyü rengi ise natürel koyun yünüdür. Kırmızı, yeşil, turuncu, mavi renkler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Teslime Kaya	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Terk heybesi olarak bilinen dokuma yün malzemedен ve arka kısmı düz kilim tekniği ile dokunmuştur. Dokumanın heybe göz kısmında seyrek motifli cicim tekniği kullanılmıştır. İç zemin ise dörtgenlerin içine eninde ve boyunda dört kez yıldız motifi raporu ile desen tamamlanır. Heybe gözünün başlangıç ve bitiş bölümlerinde yarım pıtrak ve küpe motifi yan kenarlarından ikili sıra halinde göz motifi uygulanmıştır. İç yarı kısmının kenarları ise dikişle çapraz olarak dikilmiş ve farklı renklerdeki düz zemin arasına küçük damaların yer aldığı ince şeritler yer almaktadır. Heybe sağlam durumdadır.				

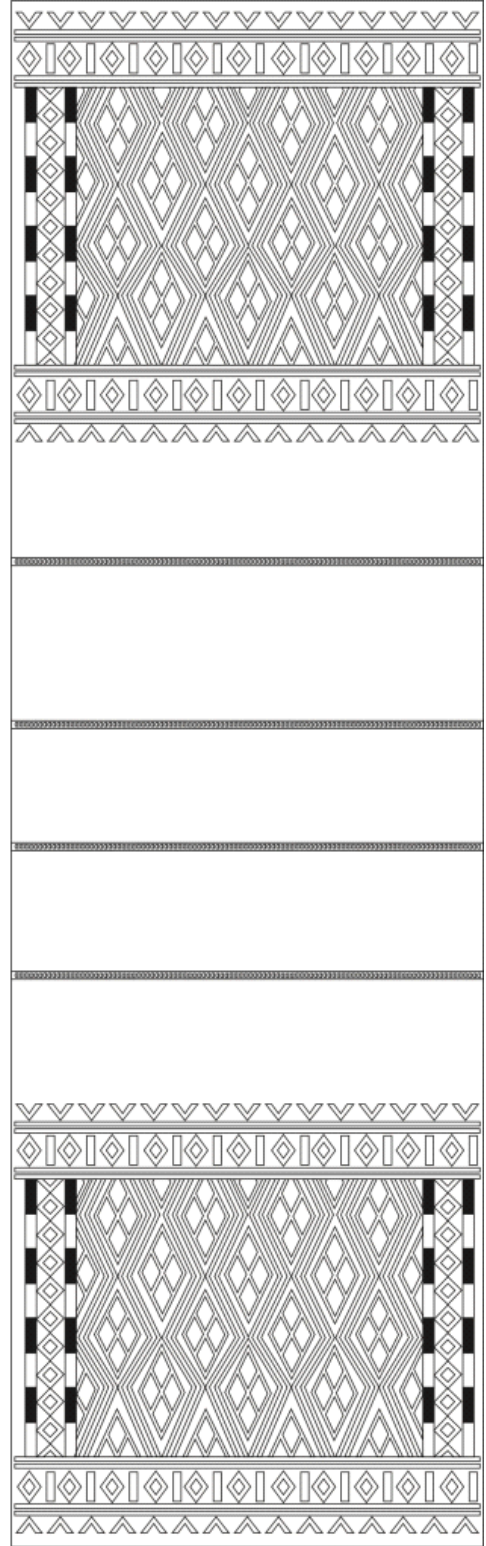

Fotoğraf 78. Örnek: 52 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 52'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	53			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 43 cm	Dokumanın Boyu: 126 cm	Heybe Gözü:	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumanın çözgü ve atkısı natürel siyah kıl kullanılmıştır. Yüziplerinde ise Pembe, yeşil, kırmızı, turuncu renkler yün ve kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Medine Ceylan	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Akseki ve Akdeniz bölgesinin birçok yerinde Terk heybesi olarak adlandırılan dokumadır. Çözü ve atkısı siyah keçi kılındandır ve arka kısmı tamamen bezayağı ile dokunmuştur. Gözlerin desenli kısmında ise etrafı su yolu ile çevrelenmiştir. Baş ve son kısmında göz motifi en sonda ise küpe motifleri yer alır. Yanlarda ise göz motifleri vardır. İç zemin göz motifleri ile ende dört, boyda ise iki tam iki yarım olarak tekrar eder. Zemini çevreleyen sağda ve solda olmak üzere ortasında baklava kenarlarında dama motiflerinin yer aldığı bordürler bulunmaktadır. İç zemin ise seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Heybenin orta kısmı açık olarak bırakılmıştır. Dokumanın şimdiki durumu bakımlı ve sağlam durumdadır.				

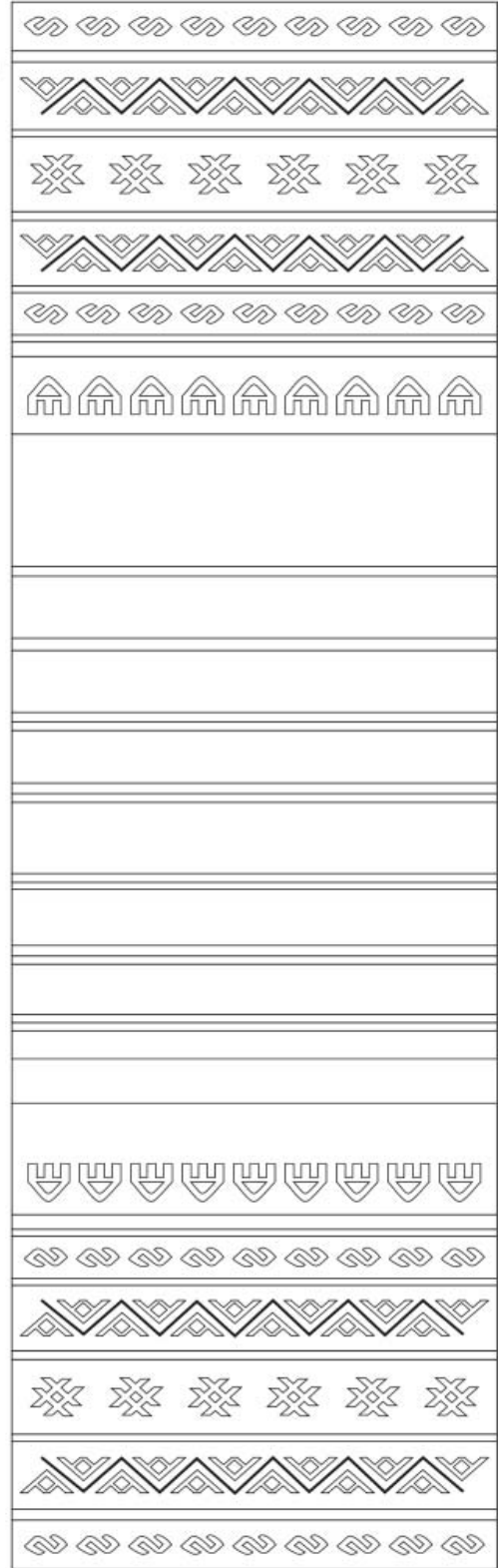

Fotoğraf 79. Örnek: 53 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 53'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması (M. Ali EROĞLU)

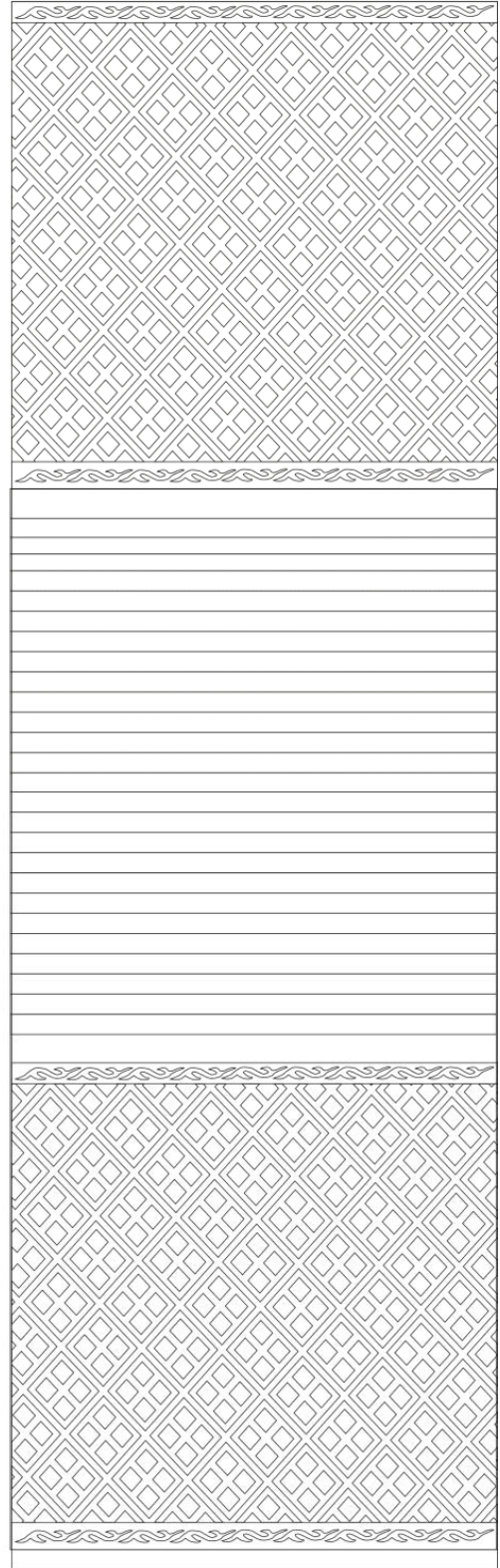
Kimlik Formu:	54			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: 50 yıllık	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 44 cm		Dokumanın Boyu: 133 cm	Heybe Gözü: 45 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Beyaz renk natürel olarak kullanılmıştır. Diğer renkler ise kimyasal boyarmadde kaynakları ile boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Ayşe Manay	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Akseki ve Akdeniz bölgesinin birçok yerinde Terk heybesi olarak adlandırılır. Heybenin arka yüzeyi dokumada kullanılan renklerle yaklaşık 10cm aralıklarla bantlar halinde kilim tekniği ile dokunmuştur. Ortası yarıklıdır. Kullanılan tüm motifler seyrek cicim tekniği ile dokunmuştur. Başlangıçta çengel motifi sonra sırayla sığır sidiği arasında küpe motiflerinden oluşan kompozisyon, pıtrak motifinin ende altı kez tekrar etmesi ile devam eder. Tekrara dönüşümlü olarak sığır sidiği içinde küpe, çengel ve bitişte ise küpe motifi ile tamamlanır. Kenarları ayrıca dikilerek sağlamlaştırılmıştır. Orta kısmı zemini farklı renklerde düz olarak dokunmuş aralarına ince farklı renklerde bantlar girmiştir. Yaklaşık elli yıllık olan dokuma çok yıpranmamış ve kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 80. Örnek: 54 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 54'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

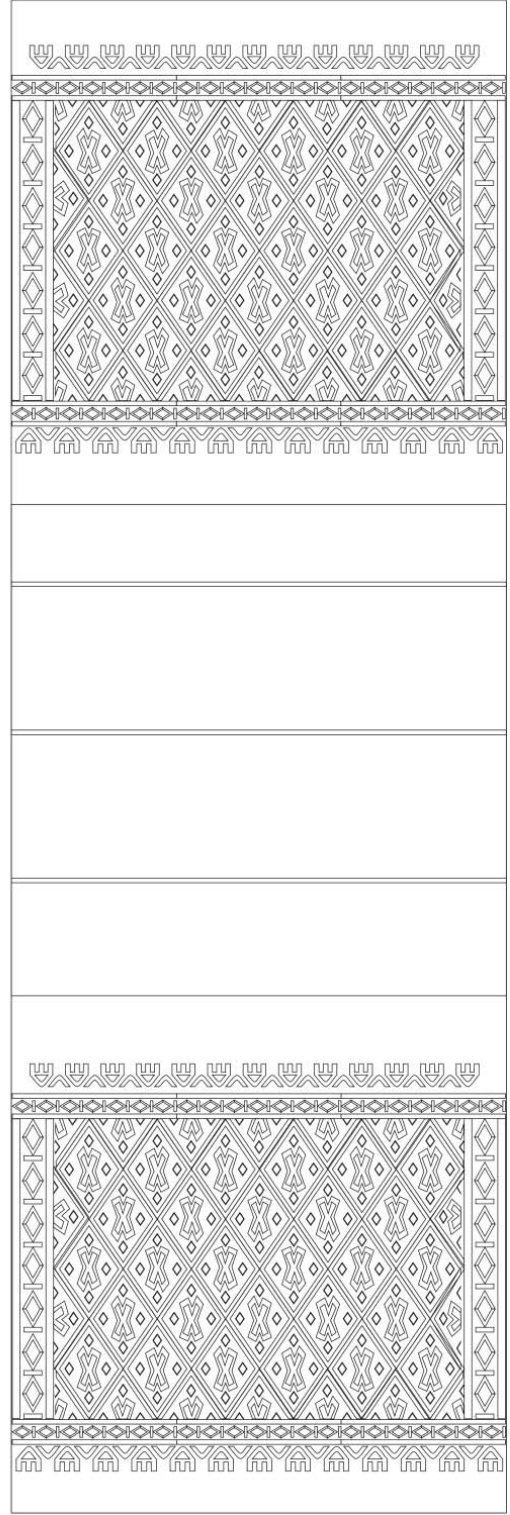
Kimlik Formu:	55			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 43 cm		Dokumanın Boyu: 130 cm	Heybe Gözü: 43 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Heybede desen ipi olarak kullanılan kırmızı, yeşil, turuncu, siyah ve sarı renkler kimyasal boyarmaddelerle boyanmıştır. Sadece beyaz renk ağartılmadan natürel olarak kullanılmıştır. Çözü ve atkı yün malzemedir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Emine Yakar	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe dokumasının arka ve orta kısmı düzensiz aralıklarla bantlar halinde yeşil, kırmızı, sarı, turuncu ve devetüyü renklerde kilim tekniği ile dokunmuştur. Ön yüz desenlerinde zeminin tamamını göz motifinin farklı renklerde ve çapraz olarak kaydırılmasıyla dokunmuştur. Heybe gözünün alt ve üst kısımlarında ise sığır sidiği seyrek motifli cicim tekniği ile dokunarak sıralanmıştır. Heybe çok yıpranmamış sadece temizlik ve bakım yapılabilir bir durumdadır. Orta göz kısımları diğer yerlerine göre daha çok yıpranmıştır. Bu ise kullanım şeklinden kaynaklanmaktadır.				

Fotoğraf 81. Örnek: 55 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 55'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	56			
Örneğin Türü:	Çuval ( )	Heybe (X)		
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl ( )	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )	S Büküm (X)		
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 35 cm	Dokumanın Boyu: 104 cm	Heybe Gözü: 35 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 5		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Çözü ve atkı ipi natürel olarak kullanılmıştır. Kahverengi renk yaptığımız spesifik analiz yöntemlerine göre ceviz kabuğu ile boyanmıştır. Diğer renkler ise kimyasal renklerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Şükrü Karadayı	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Yörede terk heybesi olarak adlandırılmaktadır. Çözü, atkı ve motif ipleri yündür. Heybenin arkası düz olarak dokunmuş orta kısım boşlukludur. Ön desenli kısmın başlangıç ve bitiminde küpe motifleri kullanılmış ve bu motifler cicim tekniği ile dokunmuştur. İç zemin eşkenar dörtgenlere bölünmüş ve içlerine pıtrak motifleri sık motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. İç zemini çevreleyen bordürlerinde göz motifleri tekrarlar halinde yer alır. Dokumanın kenar kısımları hariç yıpranmamış ama kirli durumdadır.				

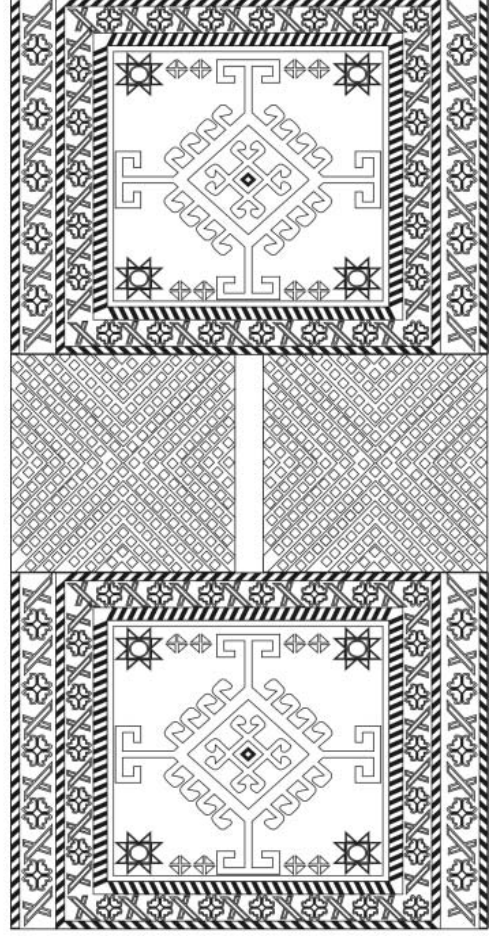

Fotoğraf 82. Örnek: 56 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 56'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	57			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 49 cm		Dokumanın Boyu: 120 cm	Heybe Gözü: 45 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: Yün	Desen İpliği: ----
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: 4 nm	Desen İpliği: ----
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: 2	Desen İpliği: ----
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Heybenin çözü ve atkısı yün ve doğaldır. İlme iplerindeki kırmızı renk kökboya boyarmadde kaynağı ile boyanmıştır. Yeşil renginde doğal olma ihtimali vardır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Halı – Kilim		Kaynak Kişiler: Adem Çetin	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Saraçlı heybe olarak bilinen dokuma muhtemelen bu yörede dokunmamıştır. Konya ve civarından satın alma veya hediye yoluyla geldiği düşünülmektedir. Halı ve kilim tekniği bir arada kullanılmıştır. Heybenin ağız kısımları saraçlı ve kilitlidir. Bu yüzden bazı yörelerde kilitli heybe olarak ta bilinir. Bitkisel ve geometrik bezemeler bir arada kullanılmıştır. İç zeminde bereket motifinin etrafına yıldız motifleri yerleştirilmiştir. Dikey sedeflerde boncuk motifleri tekrar edilmiştir. Bir gözü yırtılmış ve restorasyon gerekmektedir. Dokumada Gördes Türk düğümü ile dokunmuş olup ancak eski bir dokuma olmasından dolayı havları dökülmüş durumdadır. Bu sebepten hav yüksekliği belirtilmemiştir.				

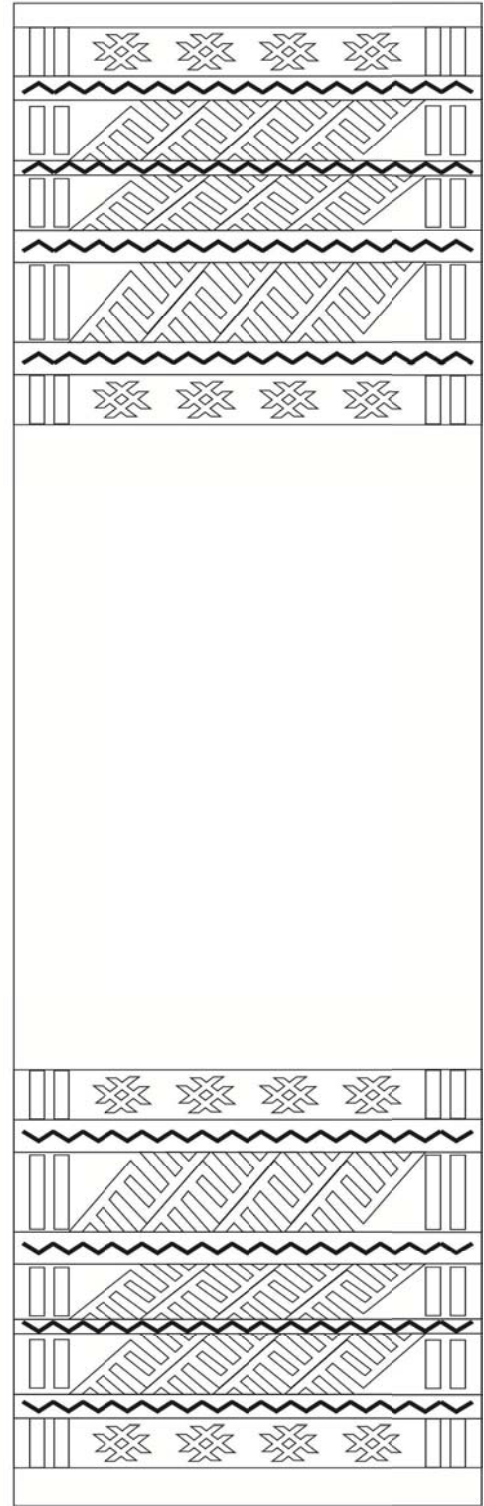

Fotoğraf 83. Örnek: 57 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 57'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

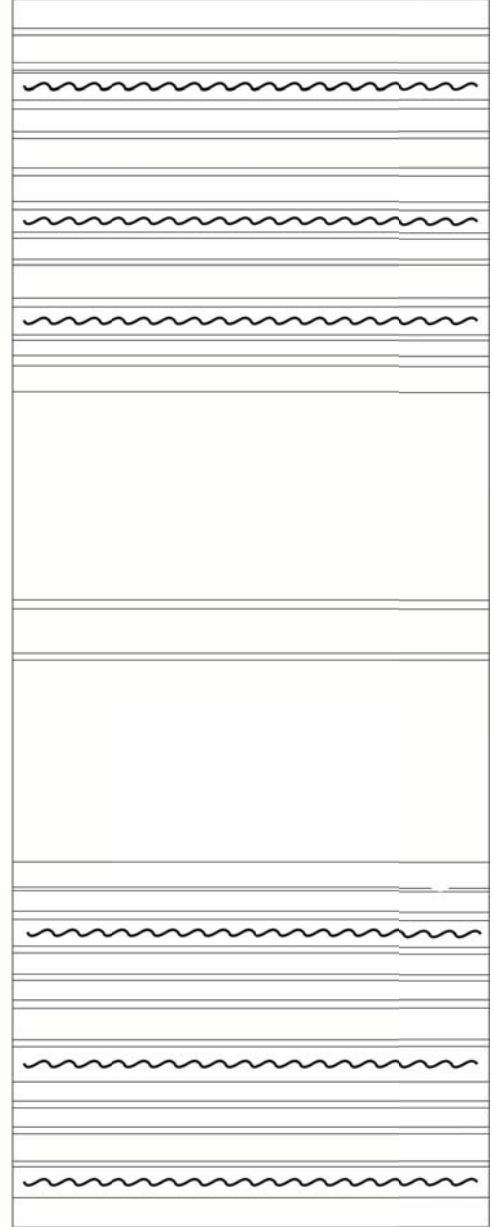
Kimlik Formu:	58			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 48 cm		Dokumanın Boyu: 180 cm	Heybe Gözü: 63 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 3		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Heybede kullanılan Çözü ve atkı ipi natürel olarak kullanılmıştır. Kahverengi renk ceviz kabuğu ile boyanmıştır. Diğer renkler ise kimyasal renklerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Sabriye Teker	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe tek parça halinde dokunmuş olup göz kısımları sonradan çuvaldızla dikilerek oluşturulmuştur. Sırt kısmı kilim tekniğinde desensiz olarak dokunmuştur. Heybenin gözünün ön yüzü ise yanışlı olarak dokunmuştur. Başlangıcında ve sonunda pıtrak motifinin yer aldığı şerit dokumalar bulunmaktadır. Zeminin ortasında değişik motiflerin yer aldığı üç kalın bant ve bu bantların arasında sığır sidiği motifi bulunmaktadır. Dokumada kilim tekniğinin yanı sıra seyrek cicim tekniği de kullanılmıştır. Beyaz rengin hakim olduğu dokuma genel olarak sağlam olmasına rağmen kirli durumdadır.				

Fotoğraf 84. Örnek: 58 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 58'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

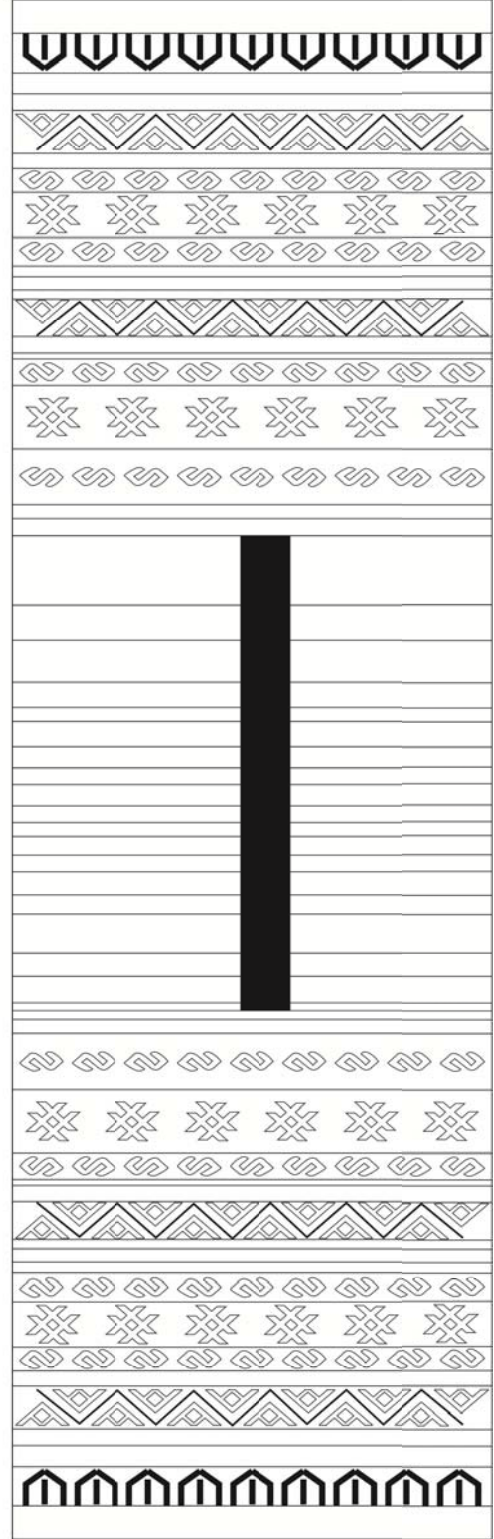
Kimlik Formu:	59			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 40 cm		Dokumanın Boyu: 105 cm	Heybe Gözü: 57 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme:	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Heybede atkı ipi olarak kullanılan kırmızı renk doğal ve kimyasal boyarmadde kaynakları ile birlikte kullanılmıştır. Sarı ve lacivert renk ise kimyasal boyalarla boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Kilim		Kaynak Kişiler: Teslime Kaya	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe kilim ve seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Heybenin arkası kırmızı atkı ipi ile düz olarak dokunmuş sadece orta kısma gelen yerde lacivert bant girilmiştir. Ön yüzünde ise kırmızı zemin üzerine lacivert bantlar yapılmış ve bu bantların içi sığır sidiği motifi ile dokunmuştur. Dokumanın göz kısmının orta ve yan taraflarında dokumada kullanılan iplerden yapılmış püsküller bulunmaktadır. Desen ve renk kompozisyonu açısından değerlendirildiğinde bu heybe Balıkesir civarında dokunmuş olmalıdır. Muhtemelen hediye veya satın alma yoluyla gelmiş olmalıdır. Genel olarak sağlam ve kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 85. Örnek: 59 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 59'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	60			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl ( )	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 45 cm	Dokumanın Boyu: 148 cm	Heybe Gözü: 50 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 8		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Çözü ve atkı natürel olarak kullanılmıştır. Diğer renkler ise kimyasal boyarmadde kaynakları ile boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Akseki ve Akdeniz bölgesinin birçok yerinde Terk heybesi olarak adlandırılır. Heybenin arka yüzeyi dokumada kullanılan renklerin kullanıldığı bantlar halinde kilim tekniği ile dokunmuştur. Ortası yarıklıdır. Göz kısmında kullanılan tüm motifler seyrek cicim tekniği ile yapılmıştır. Başlangıçta küpe motifi sonra sırayla sığır sidiği arasında küpe motiflerinden oluşan kompozisyon, pıtrak motifinin tekrar etmesi ile devam eder. Tekrara dönüşümlü olarak sığır sidiği içinde küpe, çengel, pıtrak ve bitişte ise küpe motifi ile tamamlanır. Kenarları ayrıca dikilerek sağlamlaştırılmıştır. Yaklaşık kırk yıllık olan dokuma çok yıpranmamış ve kullanılabilecek durumdadır.				

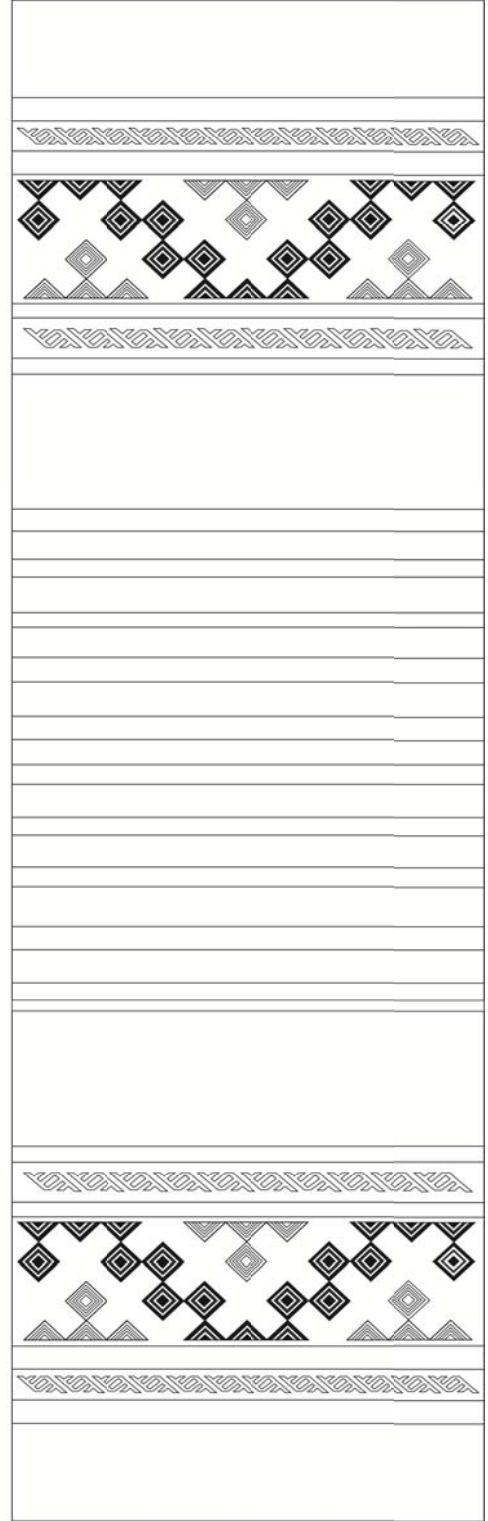

Fotoğraf 86. Örnek: 60 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 60'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	61			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 45 cm		Dokumanın Boyu: 165 cm	Heybe Gözü: 54 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Atkı ve çözü boyasız natürel kıl kullanılmıştır. Atkı ve yüz ipi yün ve kimyasal boyalarla renklendirilmiştir. Deve tüyü rengi ise natürel koyun yünüdür. Kırmızı, yeşil, sarı renkler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespiti yapılan heybe örneği tek parça halinde dokunmuştur. Göz kısımları sonradan çuvaldızla dikilerek oluşturulmuştur. Arka kısmı siyah ve beyaz ipe bantlar halinde dokunmuştur. Sırt kısmında kilim tekniği kullanılır. Heybenin gözünün ön yüzü ise yanlışlı olarak dokunmuştur. Siyah rengin hakim olduğu dokumanın ön yüzünün orta kısmı sık motifli cicim, diğer bölümler ise seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Bölümler arasında beyaz renkte bantlar bulunmaktadır. Heybe göz kısmının orta kısmında kızkaçıran motifi kullanılmıştır. Başlangıç ve bitiş kısımlarında çengel ve eğrice motifi seyrek motifli cicim tekniği ile yapılmıştır.				

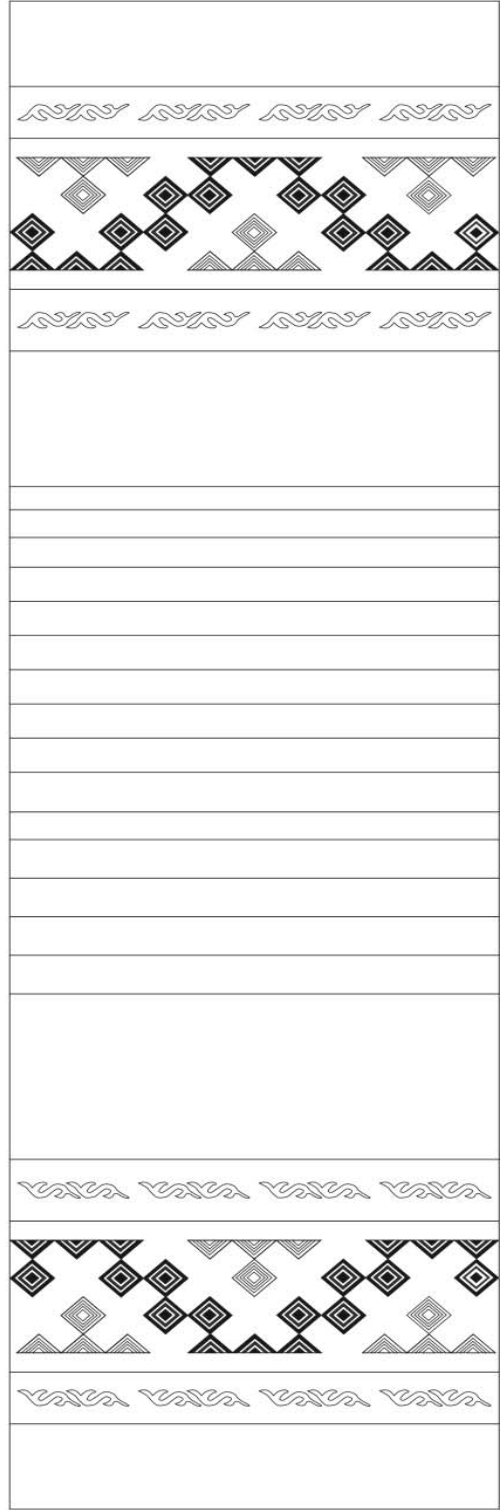

Fotoğraf 87. Örnek: 61 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 61'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

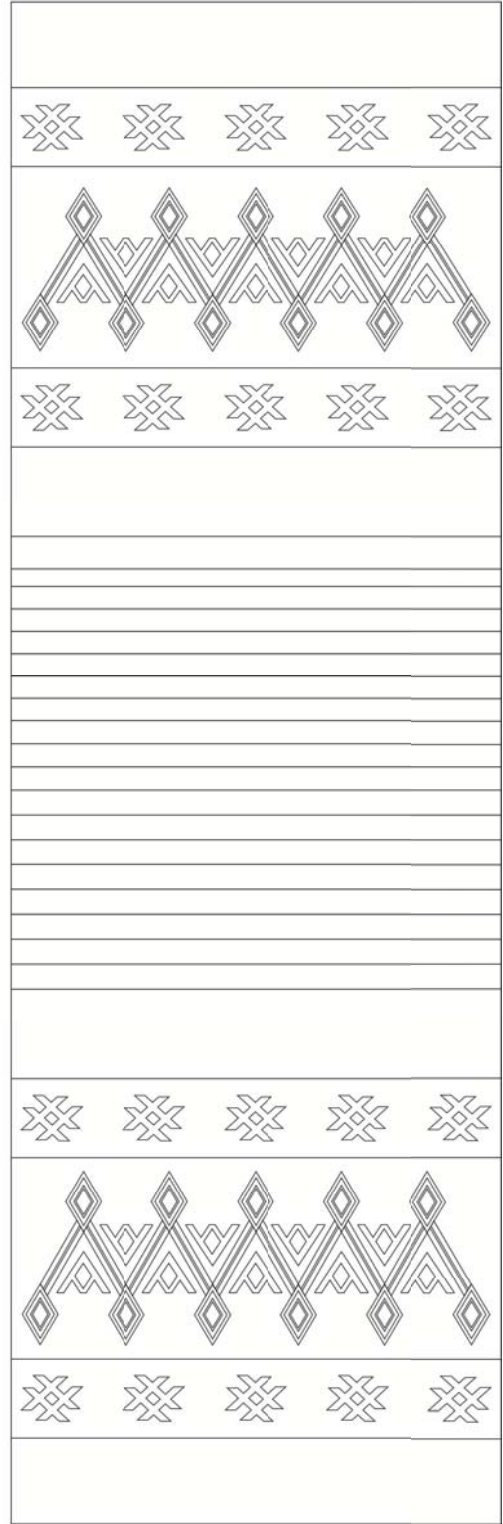
Kimlik Formu:	62			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 47 cm	Dokumanın Boyu: 157 cm	Heybe Gözü: 50 cm	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Heybede kullanılan Atkı ve çözü boyasız natürel kıldır. Atkı ve yüz ipi yün ve kimyasal boyalarla renklendirilmiştir. Deve tüyü rengi ise natürel koyun yünüdür. Kırmızı, yeşil, sarı, mavi renkler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Heybe tek parça halinde dokunmuştur. Göz kısımları sonradan çuvaldızla dikilerek oluşturulmuştur. Heybe gözlerinin arka kısmı siyah olup kilim tekniğinde dokunmuştur. Orta kısım ise siyah ve beyaz iple bantlar halinde dokunmuştur. Heybenin gözünün ön yüzü ise yanlış olarak dokunmuştur. Siyah rengin hakim olduğu dokumanın ön yüzünün orta kısmı sık motifli cicim, diğer bölümler ise seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Başlangıç ve bitiş kısımlarında eğrice motifi seyrek motifli cicim tekniği ile yapılmıştır. Ortaya ise kızkaçıran motifi yerleştirilmiştir. Dokuma genel olarak sağlam durumdadır.				

Fotoğraf 88. Örnek: 62 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 62'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

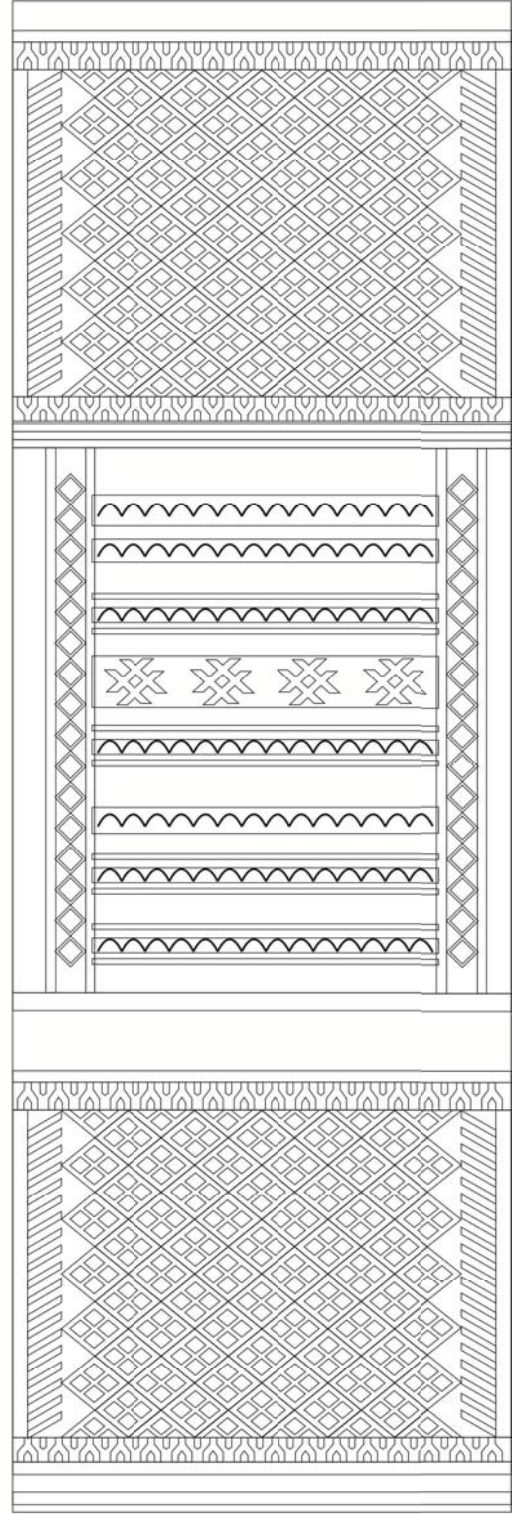
Kimlik Formu:	63			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 52 cm		Dokumanın Boyu: 156 cm	Heybe Gözü: 52 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Heybede kullanılan atkı, çözü malzemeler hariç tamamı kimyasal boyarmadde kaynakları ile boyanmıştır. Siyah, krem, turuncu, yeşil renkler kullanılmıştır.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Tespiti yapılan heybe örneği tek parça halinde dokunmuştur. Göz kısımları sonradan çuvaldızla dikilerek oluşturulmuştur. Arka kısmının ortaya gelen kısımları siyah ve beyaz ipe farklı ölçülerde çizgiler halinde dokunmuştur. Sırt kısmı kilim tekniğinde dokunmuştur. Heybenin gözünün ön yüzü ise yanışıdır. Seyrek motifli cicim tekniği ile önce enine doğru pıtrak motif, çapraz şeritler ve bu şeritler arasında iki taraflı olarak küpe-küpeli motifleri dokunmuştur. Onun üstünde son olarak pıtrak ile ön yüz deseni tamamlanır. Heybe siyah renk ağırlıktadır. Sağlam ve kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 89. Örnek: 63 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 63'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	64			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 44 cm		Dokumanın Boyu: 143 cm	Heybe Gözü: 47 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Heybede desen ipi olarak kullanılan kırmızı, yeşil, turuncu, siyah ve sarı renkler kimyasal boyarmaddelerle boyanmıştır. Sadece krem renk ağartılmadan natürel olarak kullanılmıştır. Çözü ve atkı yün malzemeler kendi doğal renginde kullanılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Mehmet Yakar	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespiti yapılan heybe örneğinde krem renk hakim olup kilim ve cicim tekniği ile dokunmuştur. Heybe gözünün desenleri oluşturulurken başlangıçta kazayağı ile iç zeminin tamamı ise göz motifi farklı renklerde seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Desenin üst bitiş kısmında ise başlangıçta yer alan küpe motifi kullanılmıştır.. Orta kısımda da yedi sıra sığır sidiği, onun ortalarında ala boncuk en ortada ise bir sıra pıtrak motifi kullanılmıştır. Orta kısmın her iki yanında göz motifinin kullanıldığı bordürler bulunmaktadır. Bu heybe örneğinin orta kısmı diğer örneklerle göre farklıdır. Bu farklılığın sebebi diğer örneklerin orta kısımlarının desensiz bu örneğin desenli dokunmuş olmasıdır. Heybe çok yıpranmamış sadece temizlik ve bakım yapılabilir bir durumdadır.				

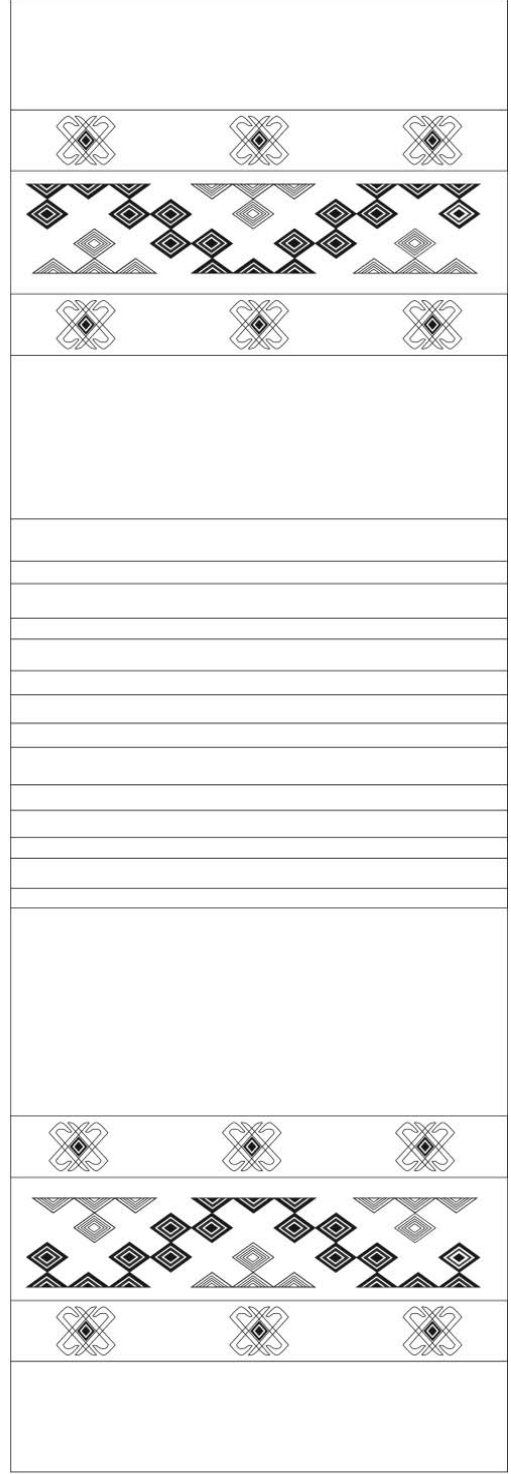

Fotoğraf 90. Örnek: 64 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 64'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	65			
Örneğin Türü:	Çuval ( )		Heybe (X)	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Heybe	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 42 cm		Dokumanın Boyu: 150 cm	Heybe Gözü: 55 cm
Kullanılan İplikler	Çözü: Pamuk	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 9		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Atkı ve çözü boyasız natürel kıl kullanılmıştır. Atkı ve yüz ipi yün ve kimyasal boyalarla renklendirilmiştir. Krem renk ise natürel koyun yünüdür. Kırmızı, yeşil, sarı, mavi, turuncu renkler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Siyah rengin hakim olduğu heybe örneği tek parça halinde dokunmuş olup göz kısımları sonradan çuvaldızla dikilerek oluşturulmuştur. Arka kısmında siyah ve beyaz ipe dokunmuş şeritler bulunmaktadır. Sırt kısmı kilim tekniğinde dokunmuştur. Heybenin gözünün ön yüzü ise yanışlı olarak dokunmuştur. Ön yüzünde orta kısım sık motifli cicim, diğer bölümler ise seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Başlangıç ve bitimde ende üç tekrar koçboynuzu ortada ise kızkaçıran motifi yer alır. Siyah rengin hakim olduğu dokumanın göz bölümlerinde kullanılan teknik sık ve seyrek motifli cicimdir. Heybe sağlam ve kullanılabilir durumdadır sadece temizlik yapılmalıdır.				

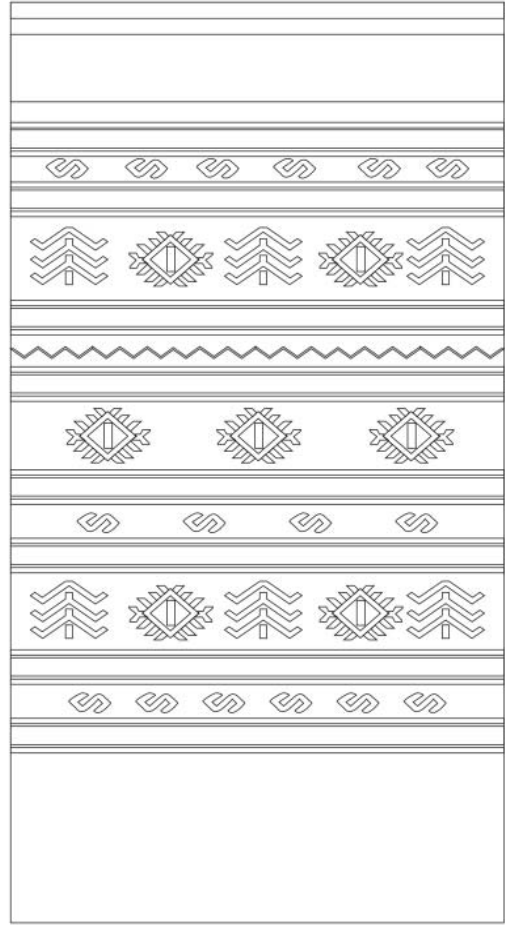

Fotoğraf 91. Örnek: 65 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 65'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

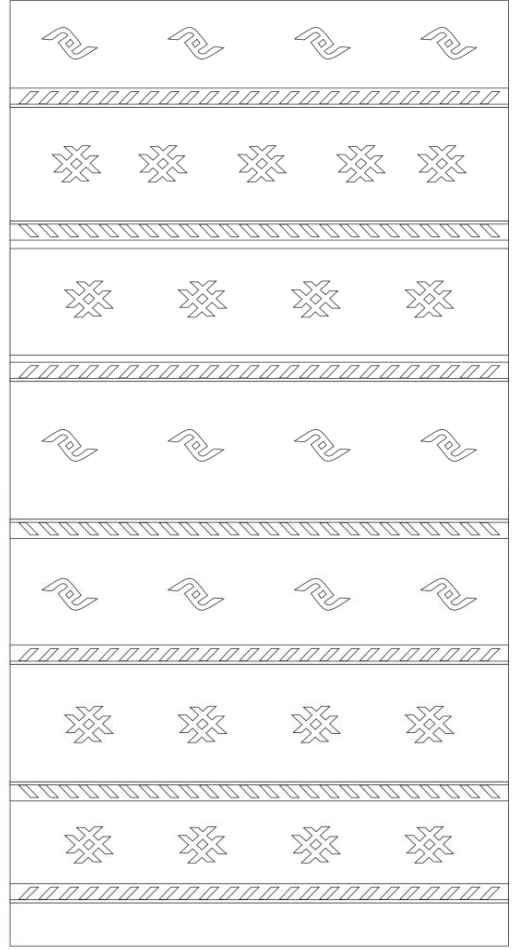
Kimlik Formu:	66			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 71 cm	Dokumanın Boyu: 135 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 3		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Çuvalda kullanılmış olan tüm ipler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir. Çözü ve atkısındaki siyah keçi kılı natürel olarak kullanılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Çuval Akdeniz Yörüklerinde yaygın olarak kullanılan bir dokuma türüdür. Her genç kız çeyizi için mutlaka çuval dokumaktadır. Bu çuvalara da yörede kız çuvalı, alalı kız çuvalı denilmektedir. İncelenen bu örnek yem çuvalıdır. Yem çuvallarında arka kısım desensiz veya çok az desenlidir. Genellikle siyah rengin hakim olduğu dokumada seyrek motifli cicim tekniği kullanılmıştır. Çözü ve atkısı kıl olup desen ipleri yündür. Kompozisyon düzeninde önce çengel motifi sonra hayat ağacı aralarında pıtrak motifinin olduğu kompozisyon sığır sidiği, pıtrak, çengel, hayat ağacı ve pıtrak ve çengel motiflerinin tekrarından oluşmaktadır. Motifler koyu renklerin olduğu zemin üzerine yapılmıştır. Arada kalan yerler ise beyazdır. Yörede çuvalın kenar kısımlarına kulpu denilen kolanlar dikilir. Kullanılabilecek durumdadır alt kısmında bir yerde çürümeye bağlı sökülmeler gözlenmektedir.				

Fotoğraf 92. Örnek: 66 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 66'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

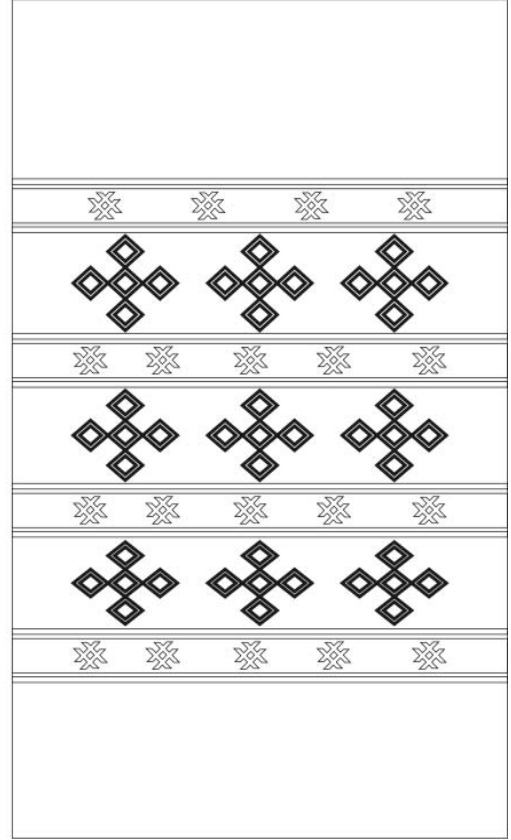
Kimlik Formu:	67			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 53cm		Dokumanın Boyu: 100 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Çuvalda kullanılmış olan tüm ipler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir. Çözü atkı renklerinin natürel olarak kullanıldığı bu örnekte diğer renkler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: Şükrü Karadayı	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Yörüklerde yaygın olarak kullanılan bir dokuma türüdür. Krem rengin hakim olduğu dokuma olup her genç kızın çeyizinde çuval dokuması bulunur. Bu örneğin yem çuvalı olduğu düşünülmektedir. Yem çuvallarında arka kısım desensiz veya çok az desenlidir. Genellikle seyrek motifli cicim tekniği kullanılır. Çözüsü ve atkısı yündür ve ikisi de natürel olarak kullanılmıştır. Arka kısmın ortaları bantlar halinde dokunmuştur. Ön yüzü ise seyrek motifli cicim ile pıtrak ve çengel-eğrice motiflerinin bantlar halinde tekrarları ile dokunmuştur. Fazla yıpranmayan dokuma örneği kullanılabilir durumdadır. Dokumanın yüz iplerinde muhtelif yerlerde kopma ve çürümeler tespit edilmiştir.				

Fotoğraf 93. Örnek: 67 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 67'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	68			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 70cm		Dokumanın Boyu: 100 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 3		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Yem çuvalındaki kullanılmış olan tüm ipler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir. Çözgüsündeki ve atkısındaki siyah keçi kılı natürel olarak kullanılmıştır.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Akseki Yörüklerinde yaygın olarak kullanılan bir dokuma türüdür. Bu örneğin yörede arpa çuvalı olarak kullanıldığı ifade edilmiştir. Her genç kız çeyizi için mutlaka çuval dokur. Örnek arpa çuvalıdır. Arpa çuvalarında arka kısım desensiz veya çok az desenlidir. Genellikle seyrek motifli cicim tekniği kullanılır. Çözü ve atkısı kıl olan bu örnekteki ipliklerin boyanmadan kendi rengiyle kullanıldığı görülmektedir. Desen iplerinde yün eğirme ipi kullanılmıştır. Arka kısmın ortaları bantlar halinde dokunmuştur. Ön yüzü ise seyrek motifli cicim ile pıtrak ve göz motiflerinin bantlar halinde tekrarları ile dokunmuş olup siyah renk dokumaya hakimdir. Pıtraklar ende dörtlü sıra halinde altı adet kullanılmıştır. Yörede bu ve benzeri tarzda birçok desen örneğine rastlanmıştır. Dokuma sağlam ve kullanılabilecek durumdadır.				

Fotoğraf 94. Örnek: 68 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 68'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	69			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 58cm	Dokumanın Boyu: 121 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 3		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Çuvalda kullanılmış olan Çözgüsündeki siyah keçi kılı ve beyaz keçi kılı natürel olarak kullanılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespiti yapılan bu çuval örneği diğerlerinden farklı olarak sadece kilim tekniğiyle düz ve desensiz olarak dokunmuştur. Akseki yöresinde genellikle desensiz olarak dokunan çuvallar işlevsel olarak yem çuvalı, saman çuvalı olarak kullanılmaktadır. Tek parça halinde dokunduktan sonra kenarları dikilerek bu çuval oluşturulmuştur. Yörede bu tarz desensiz dokumalar, çul dokumaları olarak bilinmektedir. İncelenen örneğin herhangi bir karakteristik özelliği tespit edilmemiş olup yörede desensiz çul dokumalarının işlevsel olarak çuvala dönüştürüldüğü ve yem ve saman çuvalı olarak kullanıldığını göstermek amacıyla bu örnek kataloğa eklenmiştir.				

Fotoğraf 95. Örnek: 69 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 69'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

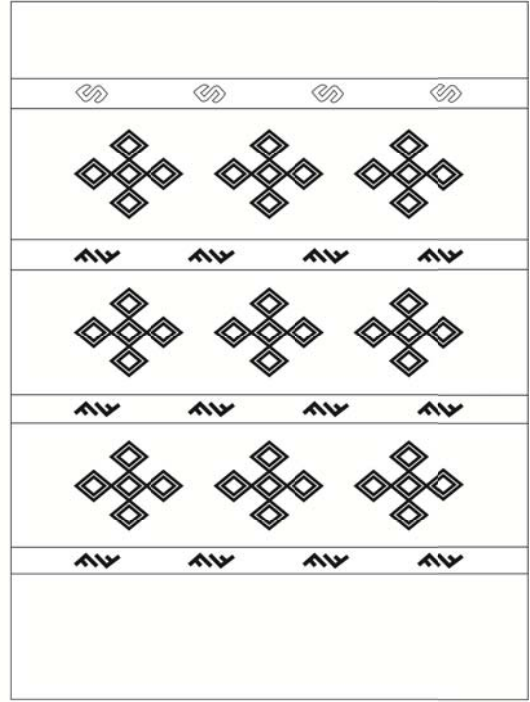
Kimlik Formu:	70			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 60cm		Dokumanın Boyu: 143 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Atkı ve çözü boyasız kıl iplik kullanılmıştır. Yüz ipi yün ve kimyasal boyalarla renklendirilmiştir. Deve tüyü rengi ise natürel koyun yünüdür. Kırmızı, yeşil, sarı, mavi renkler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Siyah rengin hakim olduğu bu dokuma örneği yörüklerde yaygın olarak kullanılan bir dokuma türüdür. Bu şekilde desenli çuvalara Akseki yöresinde halı çuval denilmektedir. Ala çuvalarında arka kısım desensiz veya çok az desenlidir. Çözgüsü kıl atkısı yündür ve ikisi de natürel olarak kullanılmıştır. Desen ipleri yün ve kimyasal boyar maddeler ile boyanmıştır. Bu örnek kilim tekniği ile siyah zemin üzerine cicim tekniği kullanılarak bir düzenleme oluşturulmuştur. Desen kompozisyonunda su yolu, sığır sidiği, tarak (parmak) motifi ve pıtrak motifleri kullanılmıştır. Çuval dokumasının pıtrak motiflerinde ve dokuma boyunca yatay ilerleyen su yolu motiflerinde bozulma ve yıpranmalar gözlenmektedir.				

Fotoğraf 96. Örnek: 70 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 70'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	71			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 43cm	Dokumanın Boyu: 143 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Atkı ve çözü boyasız yün kullanılmıştır. Atkı ve yüz ipi yün ve kimyasal boyalarla renklendirilmiştir. Deve tüyü rengi ise natürel koyun yünüdür. Kırmızı, yeşil, sarı, mavi renkler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespiti yapılan dokuma örneği bir çuval dokuması olup Yörüklerde genç kızın çeyizi için dokuması gereken bir dokumadır. Zeminde siyah rengin hakim olduğu dokuma örneğinde zemin içerisinde ince dört beyaz şeritler bulunmakta olup şeritlerin arası çengel motifi ile dokunmuştur. Bu şeritlerin arasında geniş siyah zeminli bantlar üzer göz motifinin düzenlemesi ile basit bir kompozisyon oluşturulmuştur. Motifler seyrek cicim tekniği ile dokunmuştur. Dokumanın çözü ve atkısı kıl eğirme ipi olup desen ipleri yündür. Dokumanın sırt kısmının zemini desensiz olarak kilim tekniğinde dokunmuştur. Örnekte fazla yıpranma yoktur ve kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 97. Örnek: 71 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 71'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	72			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 60 cm	Dokumanın Boyu: 147 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumada siyah, krem, kırmızı, sarı renkler kullanılmıştır. Siyah ve beyaz renkler natürel olup diğer renkler boyar maddelerle boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Zeminde siyah ve beyaz rengin hakim olduğu dokuma örneğidir. Dokumanın kompozisyonunda saç bağı, hayat ağacı, su yolu, alalı göz motiflerinin kullanıldığı görülmektedir. Desen kompozisyonu zengin olan dokuma bir ala çuval örneğidir. Arka sırt kısmı desensiz düz olarak kilim tekniğinde dokunmuştur. Desenler ise sık motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Dokuma sağlam ve kullanılabilir durumdadır. Kullanım ve güneşte kalmaya bağlı renk solmaları gözlenmiştir. Diğer dokuma örneklerinden farklı olarak Akseki yöresinde daha az sıklıkla kullanılan hayat ağacı motifinin kullanıldığı bir çuval dokuma örneğidir.				

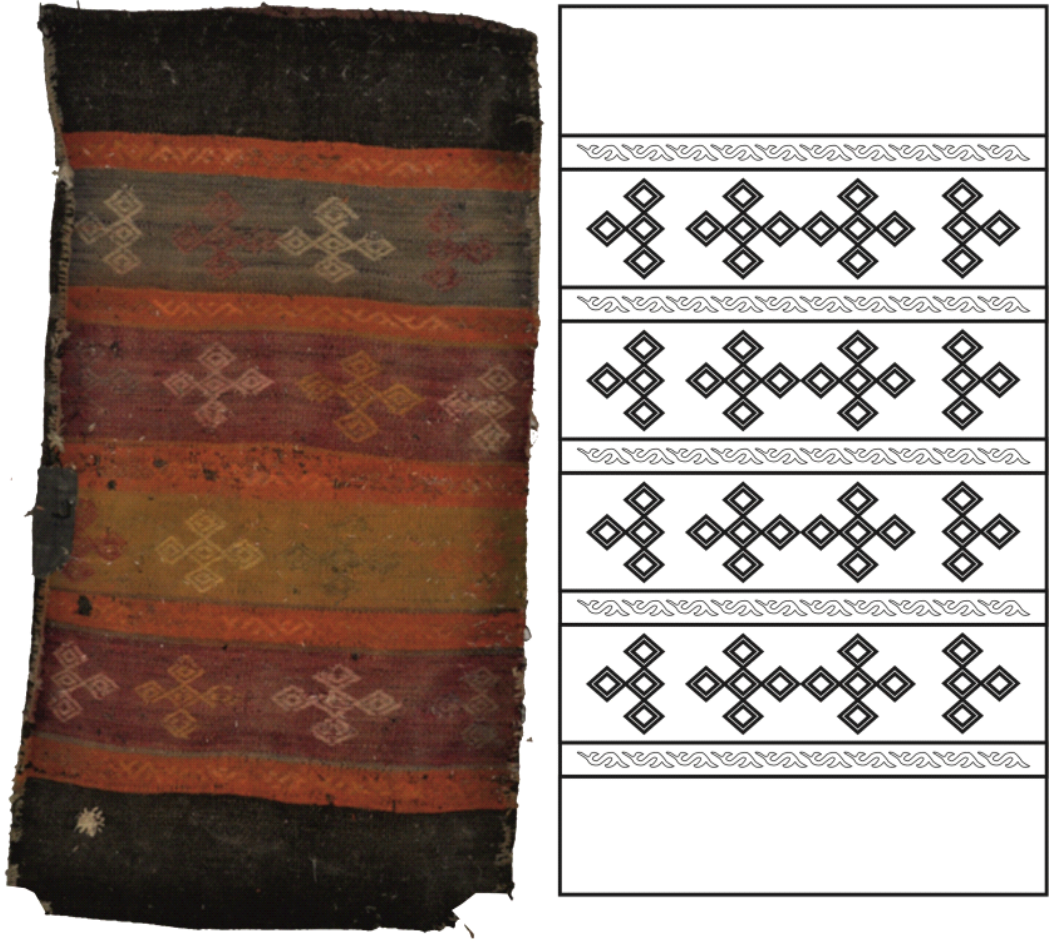

Fotoğraf 98. Örnek: 72 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 72'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	73			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )	S Büküm (X)		
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 60 cm	Dokumanın Boyu: 105 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumada siyah, turuncu, yeşil, kırmızı, sarı ve krem renkler kullanılmıştır. Siyah ve beyazın natürel diğer renkler ise kimyasal boyar madde ile boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Medine Ceylan	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Yörüklerde alaçuval olarak bilinen dokuma örneğidir. Alaçuval ismi dokumanın çok desenli ve renkli olmasından dolayı verilmiştir. Dokumanın arka sırt kısmı genelde kilim tekniğinde desensiz dokunmaktadır. Ön kısmı ise desenli olup desenler farklı renkte iplerle dokunmaktadır. Çözgüsü kıl olup atkısı ve desen ipleri yündür. Ön kısmında kompozisyon desensiz siyah renkte kilim tekniğinde dokunmaya başlanmış daha sonra farklı zemin renklerinde kalın ve ince bantlar halinde dokunarak oluşturulmuştur. İnce bantlarda eğrice motifi, kalın bantlarda göz (bülüş gözü) motifi kullanılarak dokunmuştur. Dokumanın kenarları dikilerek sağlamlaştırılmış, köşesinde yırtılma ve yıpranma oluşmasına rağmen kullanılabilir durumdadır.				

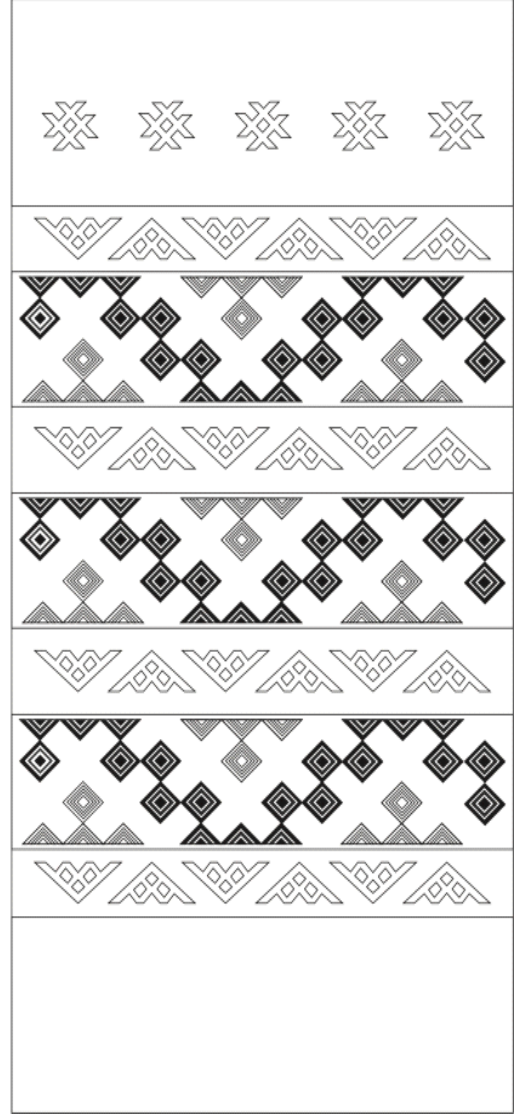

Fotoğraf 99. Örnek: 73 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 73'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

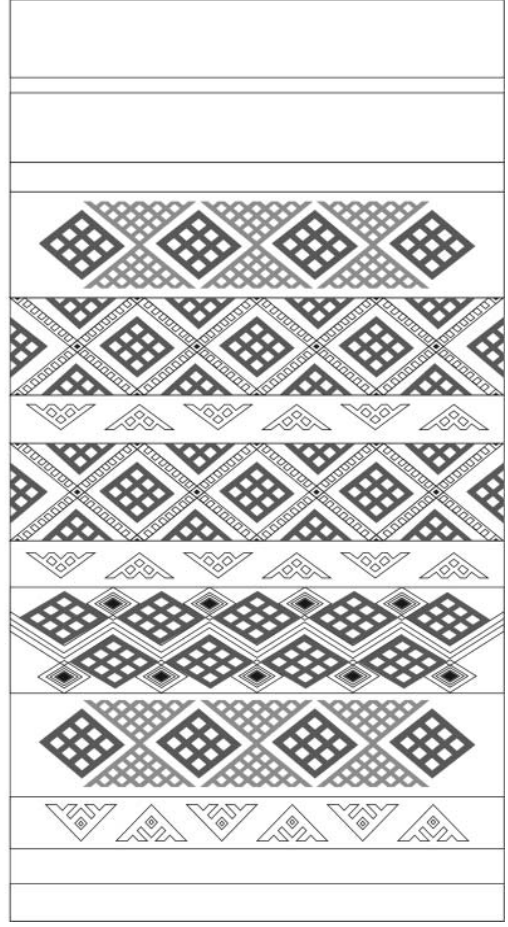
Kimlik Formu:	74			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 64 cm		Dokumanın Boyu: 121 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Natürel olarak siyah kıl eğirme ipinin kullanıldığı dokumada krem, kırmızı, yeşil, mavi, turuncu renkler de kullanılmıştır. Siyah ve krem renk dışında diğer renklerin boyar maddeler ile boyanmış olduğu tespit edilmiştir.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Siyah rengin hakim olduğu dokuma yüzeyi kalın ve ince bantlar halinde dokunmuştur. Kalın bantlar kızkaçıran (Kadın boşatan) motifinin tekrarı, ince bantlar ise yarım göz motifi kullanılarak dokunmuş olup zemini beyaz renktedir. Çuvalın ağız kısmında pıtrak motifleri serbest olarak kompozisyon içinde yer almıştır. Dokumanın arka sırt kısmı kilim olarak desensiz düz olarak dokunmuştur. Yörede her genç kızın çeyizinde bulunan dokumada desenler seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Dokumanın çözü ve atkısı kıl eğirme ipi olup desen iplikleri yündür. Çuval örneğinin kenar kısımlarında yıpranmalar gözlenmekle birlikte dokumanın genel durumu sağlam ve kullanılabilir.				

Fotoğraf 100. Örnek: 74 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 74'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

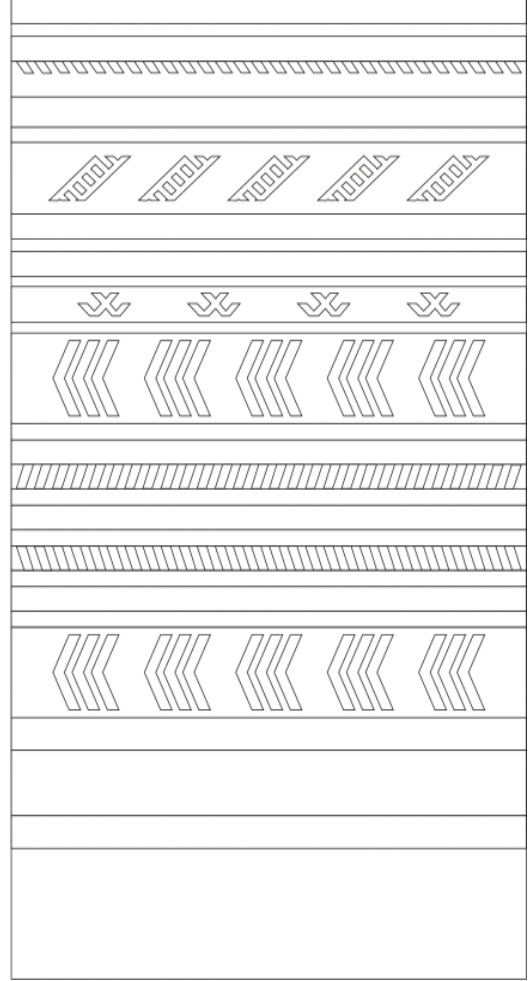
Kimlik Formu:	75			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 62 cm		Dokumanın Boyu: 127 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Yapılan analizlerde dokumada siyah, kırmızı, krem renkleri kullanılmış olup siyah ve krem ipler hariç diğer iplikler kimyasal boyar maddeler ile boyanmıştır.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: Mürüvet Manay	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Yörede alalı, ala çuval olarak bilinen bu dokuma örneği zemin kilim yüz (desen iplikleri) ipi cicim dokuma tekniğiyle dokunmuştur. Dokumanın arka sırt kısmı desensiz kilim tekniğinde olup ön kısmı ise desenli ve seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Dokumanın başlangıcı desensiz olarak başlamış daha sonra kalın ve ince şeritlerde motifler seyrek motifli cicim tekniği ile saç bağı ve göz desenler dokunmuş ağız kısmında ise tekrar kilim tekniğinde desensiz dokuma yapılmıştır. Dokumanın alt kısmı dikilerek sağlamlaştırılmıştır. Fazla yıpranmamış olan dokuma kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 101. Örnek: 75 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 75'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	76			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 69 cm	Dokumanın Boyu: 110 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Siyah, kırmızı, krem, sarı renklerin hakim olduğu bir dokuma örneğidir. Siyah natürel olarak eğirme kıl ipi olup diğer renkler boyar maddeler ile boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Çuval'da tüm zemin boyunca kalınlı inceli farklı renklerde dokunmuş bantlar yer almaktadır. Bu bantların bazıları su yolu, sığır sidiği motifleri ile dokunmuştur. Kalın bantlardan yatay beş sıra halinde üçlü olarak dokunmuş kedi tırnağı (kedi izi) motif uygulaması görülmektedir. Dokumanın ince bantlarından eğrice ve deve boynu motifleri yatay düzlemde sıralanmıştır. Çuval dokumasının uç kısmında yırtılmalar tespit edilmiş olup genel durumu sağlamdır. Yer yer güvelenmelere bağlı iplik mukavemet azlıkları da tespit edilmiştir.				

Fotoğraf 102. Örnek: 76 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 76'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	77			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl ( )	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 65 cm	Dokumanın Boyu: 128 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Dokumada kahverengi, krem, kırmızı, yeşil renkler kullanılmış olup bu renkler kimyasal boyar maddeler ile boyanmıştır.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Kilim	Kaynak Kişiler: Mustafa Tarakçı	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Yörede az olarak bulunan bu dokuma örneğine çıbıklı çuval denilmektedir. Tek parça yolluk olarak dokunmuş olan bu örnek daha sonra dikilip çuval olarak kullanılmıştır. Yörede eskimiş dokumaların dikilmek suretiyle heybe ve çuvala dönüştürüldüğü örnekler rastlanmıştır. Teknik, malzeme ve kompozisyon özelliği olmayan bu dokuma örneği dokuma boyunca kalınlı inceli dikine çizgilerden oluşmaktadır. Kilim tekniğinde dokunmuş olup desensiz olan bu dokuma örneğinin bazı yerleri yıpranmış olup yıpranan bölgeler farklı bir kumaş parçası ile tamir edilmiş kullanılabilir haldedir.				

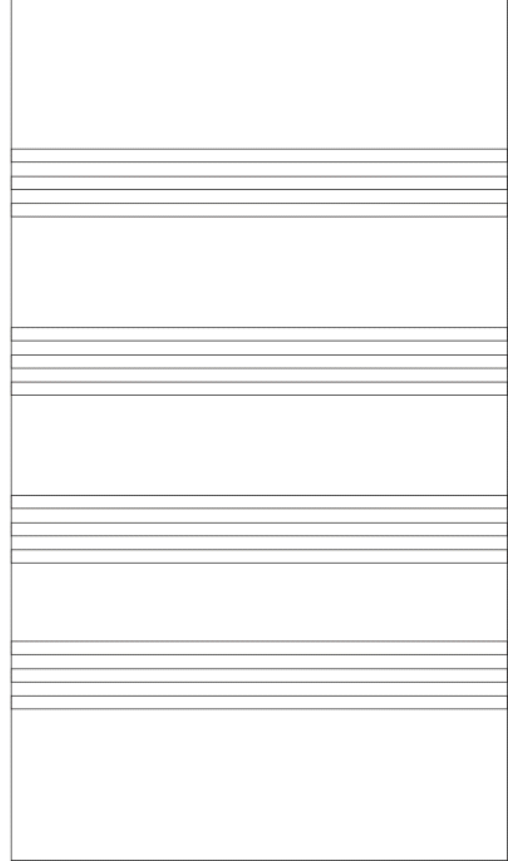

Fotoğraf 103. Örnek: 77 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 77'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

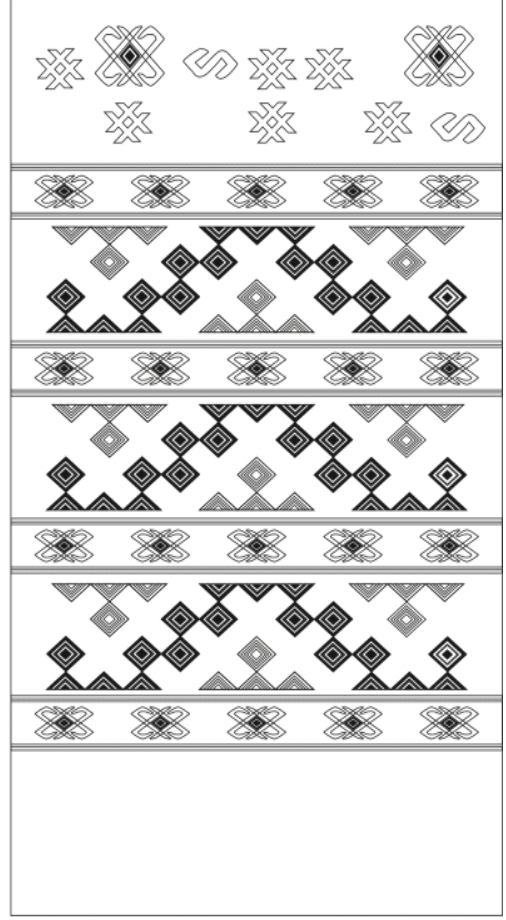
Kimlik Formu:	78			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 63 cm	Dokumanın Boyu: 130 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumada siyah ve krem renkler kullanılmış olup bu renkler natürel renklerdir. Hiçbir boyar madde işleminin yapılmadığı bir dokuma örneğidir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Kilim		Kaynak Kişiler: Seyfettin Güvel	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Yörede arpa çuvalı olarak bilinen dokuma örneğidir. Sırt kısmı desensiz olup ön kısmında ise siyah zemin aralarında beyaz renkte bantların olduğu dokuma kilim tekniğinde dokunmuştur. Dokumanın çözgü ve atkısı eğirme kıl ipi olup bantlarda yün ipi kullanılmıştır. Desen motif ve kompozisyon karakteristiği olmayan bir örnek olmasına rağmen Akseki yöresinde kullanımı yaygın olan alaçuval ve desenli çuvalların yanı sıra desensiz çuval örneklerinin de dokunduğunu ortaya koymak amaçlı bu örnek incelenmiştir. Çuvalın ağız kısmında yıpranma olmasına rağmen kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 104. Örnek: 78 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 78'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

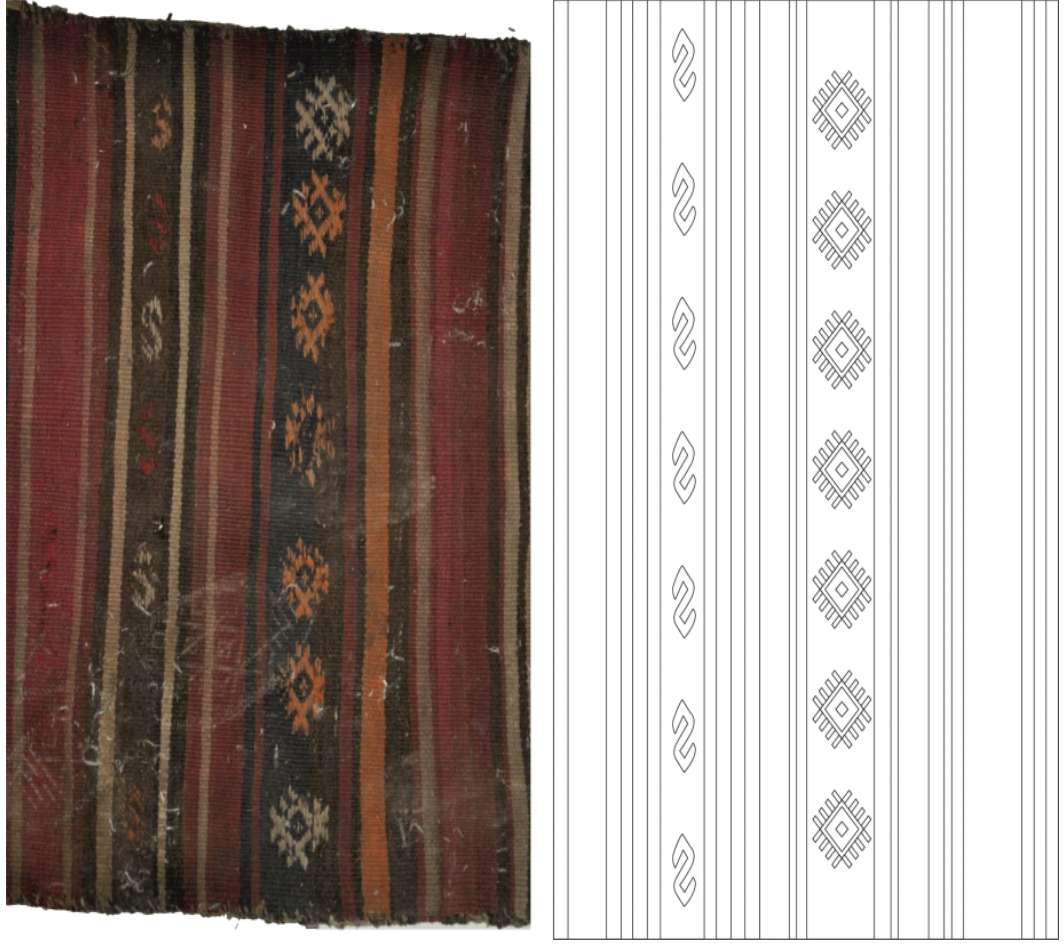
Kimlik Formu:	79			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 59 cm	Dokumanın Boyu: 118 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm):		Atkı Sıklığı (tel/cm):		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumada siyah, krem, yeşil, kırmızı, turuncu, sarı renkler kullanılmıştır. Siyah renkteki kıl eğirme ipi natürel olup diğer renkler boyar maddeler ile boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Akseki merkez ve köylerinde sıklıkla karşılaşılan yöreden alaçuval olarak bilinen kullanımı ve geçmiş yıllarda üretimi fazlaca olan bir dokuma örneğidir. Siyah rengin hakim olduğu dokuma yüzeyi kalın ve ince bantlar halinde dokunmuştur. Kalın bantlar kız kaçıran motifinin tekrarı, ince bantlar ise elibeline motifi kullanılarak dokunmuş olup zemini beyaz renktedir. Çuvalın ağız kısmında pıtrak, çengel ve koç boynuzu motifleri serbest olarak kompozisyon içinde yer almıştır. Dokumanın arka sırt kısmı kilim olarak desensiz düz olarak dokunmuştur. Yörede her genç kızın çeyizinde bulunan dokumada desenler seyrek ve sık motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Dokumanın çözgü ve atkısı kıl eğirme ipi olup desen iplikleri yündür.				

Fotoğraf 105. Örnek: 79 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 79'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	80			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 60 cm		Dokumanın Boyu: 129 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Kırmızı, krem, siyah, lacivert, sarı, turuncu renklerin kullanıldığı dokumada ipler kimyasal boyar maddeler ile boyanmıştır.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: A.E.H.D.		Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tez çalışmasının bazı bölümlerinde yer yaygısı olarak dokunmuş örneklerin belli bir zaman sonra (eskidikten sonra) kesilerek çuval ve heybe dokumasına dönüştürüldüğünden bahsedilmiştir. Tespiti yapılan bu örnek yer yaygısı olarak dokunmuş, daha sonra dikilip çuval haline getirilmiştir. Teknik, malzeme ve kompozisyon özelliği olmayan bu dokuma örneği dokuma boyunca kalınlı inceli dikine çizgilerden olup çizgiler arasında çengel ve pıtrak motifleri kullanılmıştır. Kilim tekniğinde dokunan bu dokuma örneğinin bazı yerleri yıpranmış olmasına rağmen kullanılabilir durumdadır.				

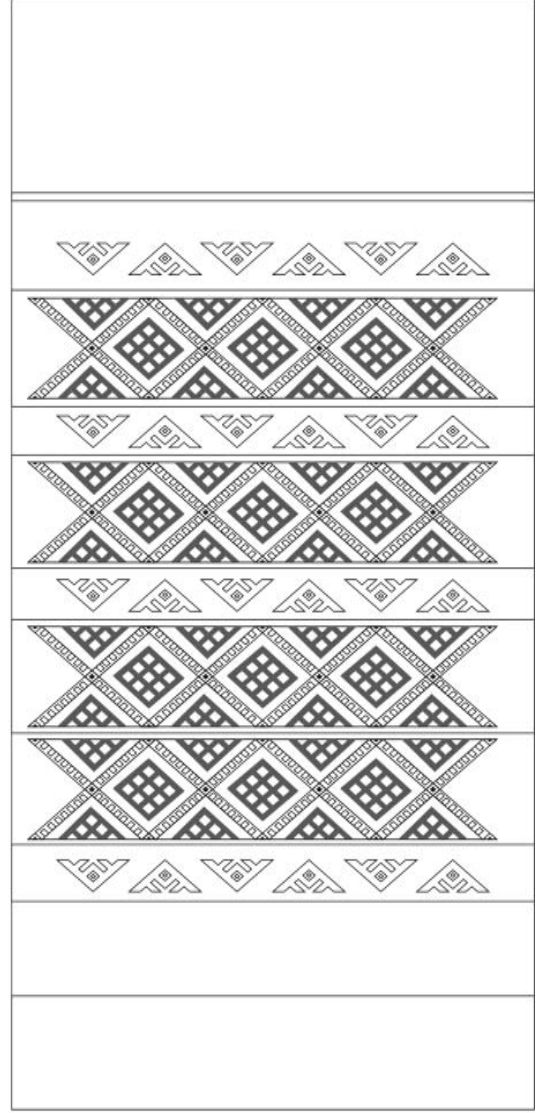

Fotoğraf 106. Örnek: 80 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 80'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	81			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 66 cm		Dokumanın Boyu: 144 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumanın zeminindeki siyah ve krem renk hariç diğer renkler kimyasal boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Dokumanın arka sırt kısmı desensiz kilim tekniğinde dokunmuş olup ön kısmı ise desenli ve seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Dokumanın başlangıcı desensiz olarak başlamış daha sonra kalın ve ince bantlarda motifler seyrek motifli cicim tekniği ile motifler dokunmuş ağız kısmında ise tekrar kilim tekniğinde desensiz dokuma yapılmıştır. Şeritlerde yarım pıtrak ve göz motifleri kullanılmıştır. Dokumanın alt kısmı dikilerek sağlamlaştırılmıştır. Ağız kısmında yıpranma olmasına rağmen dokuma kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 107. Örnek: 81 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 81'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	82			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 67 cm		Dokumanın Boyu: 154 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Siyah, yeşil, krem, kırmızı, sarı renklerin kullanıldığı dokumada sadece siyah renk natürel olup diğer renkler kimyasal boyar maddelerle boyanarak elde edilmiştir.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Yörede yaygın olarak kullanılan dokuma örneği ala çuval olarak bilinmektedir. Arka sırt kısmı desensiz kilim tekniğinde dokunmuştur. Ön kısmı ise başlangıç olarak desensiz başlamış sonrasında seyrek motifli cicim tekniğinde kaz ayağı, pıtrak ve sığır sidiği motiflerinin kullanıldığı kalın ve ince bantlar halinde dokunmuştur. Dokumanın çözgü ve atkısı kıl olup motifler yün ipinden dokunmuştur. Çuvalın yüz iplerinde kopma ve bozulmalar tespit edilmiştir. Dokumanın genel durumu sağlam ve kullanılabiliridir.				

Fotoğraf 108. Örnek: 82 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 82'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

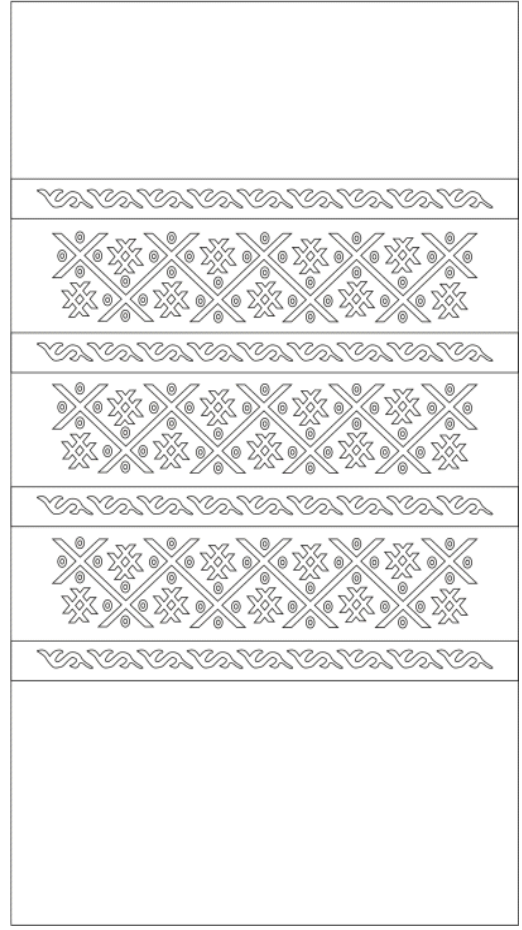
Kimlik Formu:	83			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 67 cm		Dokumanın Boyu: 128 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumada siyah, yeşil, krem, kırmızı, sarı renkler kullanılmıştır. Bu renkler de sadece siyah natürel renk olup diğer renkler boyar maddelerle elde edilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespit edilen en güzel çuval örneklerinden biri olan bu dokuma örneğinde zengin kompozisyon örneği görülmektedir.. Zemin dokumasında siyah rengin hakim olduğu dokumada kilim ve seyrek motifli cicim tekniği kullanılmıştır. Dokumanın arka kısmı desensiz olarak kilim tekniğinde dokunmuştur. Ön kısım başlangıcında desensiz kilim tekniği ile dokunmuş olup sonrasında seyrek motifli cicim tekniğinde sırasıyla yatay bantların bazılarında ikili ve üçlü bülüş gözü, kaz ayağı, eğrice, koç boynuzu, pıtrak motifleri dokunarak kompozisyona zenginlik kazandırılmıştır. Dokumanın çözü ve atkısı kıl olup desen iplikleri yündür. Dokuma örneğinde fazla yıpranma olmayıp ve kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 109. Örnek: 83 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 83'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	84			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 60 cm		Dokumanın Boyu: 114 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokumada siyah, krem, turuncu, kırmızı, renkler kullanılmıştır. Siyah natürel renk olup kullanılan diğer renkler boyar maddeler ile boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Zemininde siyah rengin hakim olduğu dokumada bir alaçuval örneği olup Yörüklerde genç kızların çeyizinde bulunan dokumalardandır. Dokumanın arka sırt kısmı düz olup kilim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Ön yüzü ise kalınlı inceli bantlardan oluşmuş kompozisyon özelliği vardır. Kompozisyonda pıtrak ve çengel motifleri ile kompozisyon zenginleştirilmiştir. Dokumanın ön yüzünün başlangıç ve bitişi desensiz kilim tekniğinde dokunmuştur. Ağız kısmında yıpranma olan dokuma örneği kullanılabilir durumdadır.				

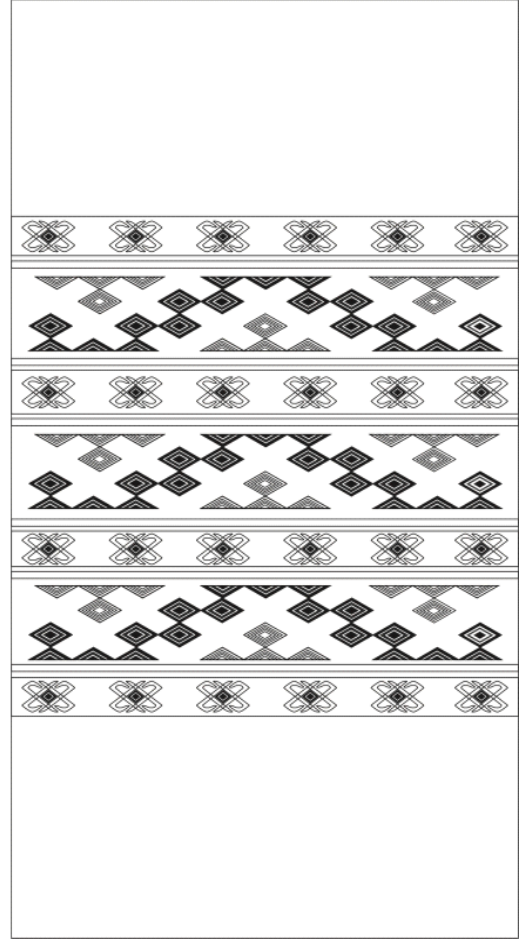

Fotoğraf 110. Örnek: 84 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 84'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	85			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 66 cm	Dokumanın Boyu: 121 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Dokumada siyah, kırmızı, turuncu, yeşil, mavi krem renkleri kullanılmıştır. Sadece siyah renk natürel olup diğer renkler kimyasal boyar maddelerle boyanmıştır.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Tespiti yapılan dokuma örneği ala çuval örneğidir. Siyah rengin hakim olduğu dokuma yüzeyi kalın ve ince bantlar halinde dokunmuştur. Kalın bantlar kız kaçırın ve yarım göz motifinin tekrarı, ince bantlar ise koç boynuzu motifini kullanarak dokunmuş olup zemini krem renktedir. Dokumanın arka sırt kısmı kilim olarak desensiz düz olarak dokunmuştur. Yörede her genç kızın çeyizinde bulunan dokumada desenler seyrek ve sık motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Dokumanın çözü ve atkısı kıl eğirme ipi olup desen iplikleri yündür. Yapılan tespitte yıpranma olan dokuma kullanılabilir durumdadır.				

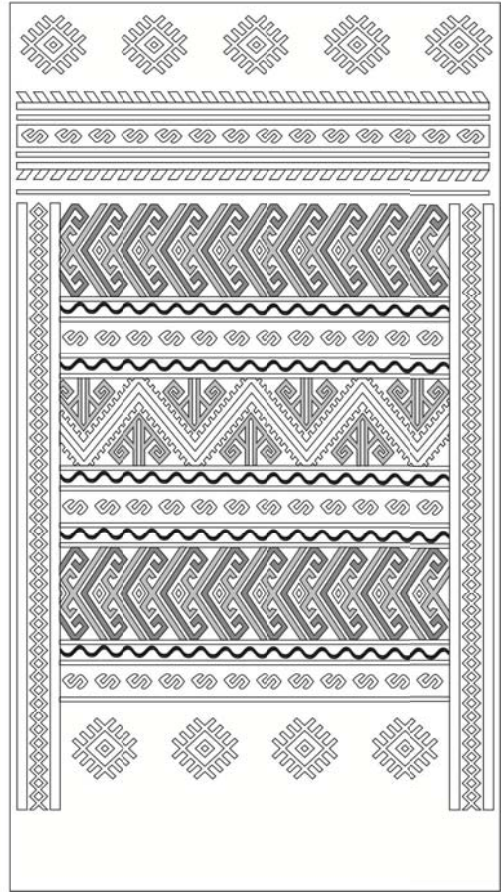

Fotoğraf 111. Örnek: 85 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 85'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

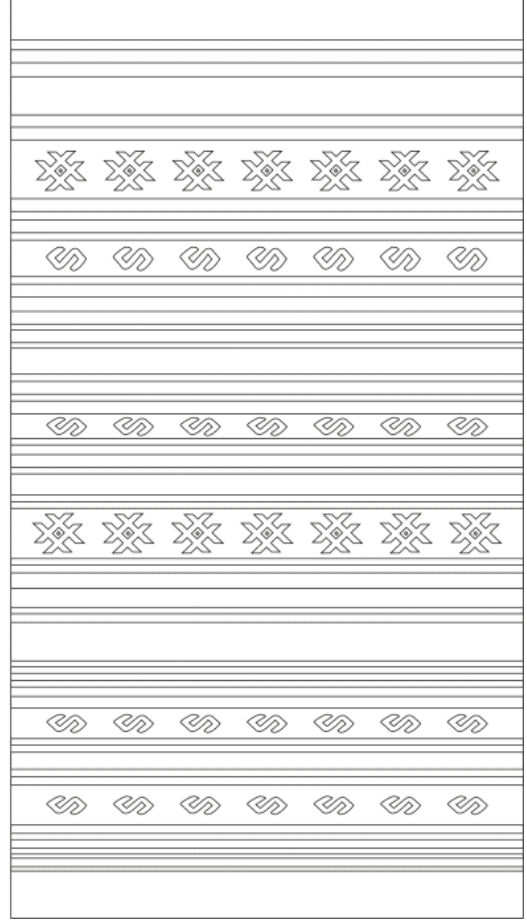
Kimlik Formu:	86			
Örneğin Türü:	Çuval (x)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 65 cm	Dokumanın Boyu: 145 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Siyah, kırmızı, krem, sarı, turuncu, renklerin kullanıldığı bu örnekte sadece siyah renk natürel olup diğer renkler kimyasal boyar maddeler ile boyanmıştır.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: Ralf	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Yörede karşılaşılan örnekler arasında desen motif kompozisyon özellikleri açısından tespit edilen en güzel örneklerden birisidir. Dokumanın ön yüzünde motifler sık ve seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Dokumanın başlangıç ve bitiminde pıtrak motifleri kompozisyon içinde serbest olarak kullanılmıştır. Kompozisyon içinde su yolu, sığır sidiği ve çengel motifleri ince bantlar halinde dokuma içinde yer almıştır. Kalın bantlarda ise koç boynuzu motifleri yan yana sıralanmıştır. Çuvalın sağ ve sol kenarında neredeyse tüm yüzeyi kaplayacak şekilde dikey olarak bülüç gözü motifi uygulanmıştır. Dokumanın arka ve sırt kısmı desensiz olarak kilim tekniğinde dokunmuştur. Dokuma dazla yıpranmamış kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 112. Örnek: 86 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 86'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

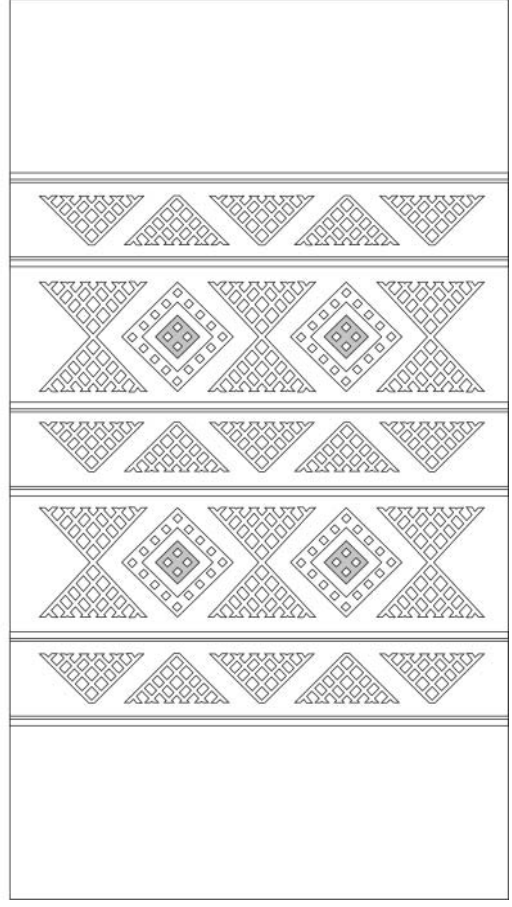
Kimlik Formu:	87			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ()	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl ()	Pamuk ()	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ()		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 64 cm	Dokumanın Boyu: 118 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Dokumada kırmızı, krem, siyah, kahverengi renkler kullanılmıştır. Siyah iplik hariç diğer renkler kimyasal boyar maddeler ile boyanmıştır.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Yer yaygısı olarak dokunmuş olan bu örnek daha sonra dikilip çuval haline getirilmiştir. Yörüklerde yaygın olarak kullanılan bir dokuma türüdür. Kırmızı rengin hakim olduğu dokuma genellikle seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuştur. Dokumanın ön yüzünün başlangıcı desensiz olup sonrasında su yolu, çengel ve pıtrak motiflerinin kullanıldığı kalın ve ince bant halinde dokumalardan oluşmuştur. Desenler seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Az yıpranma görülen dokuma örneği kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 113. Örnek: 87 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 87'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	88			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 66 cm	Dokumanın Boyu: 120 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Siyah renk natürel olup diğer renkler boyar maddeler ile renklendirilmiştir. Dokumada siyah, krem, kırmızı, turuncu, sarı renkler kullanılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Çuval Yörüklerde yaygın olarak kullanılan bir dokuma türü olup her genç kızın çeyizinde bulunan dokuma örneklerindedir. Dokumanın arka sırt kısmı desensiz kilim tekniğinde olup ön kısmı ise desenli ve seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Dokumanın başlangıcı desensiz olarak başlamış daha sonra kalın ve ince şeritlerde küpe ve göz motifleri seyrek motifli cicim tekniği ile dokunmuş ağız kısmında ise tekrar kilim tekniğinde desensiz dokuma yapılmıştır. Dokumanın ağız kısmında yıpranma meydana gelmiş olup dikilerek tamir edilmiştir. Fazla yıpranmamış durumda olan dokuma örneği kullanılabilir durumdadır.				

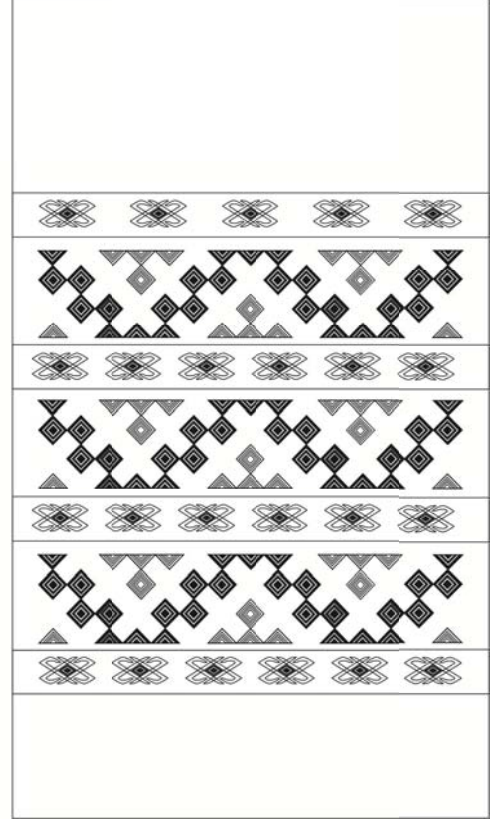

Fotoğraf 114. Örnek: 88 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 88'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	89			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 63 cm	Dokumanın Boyu: 129 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözüğü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözüğü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözüğü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözüğü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Siyah, krem, turuncu, yeşil, mavi renkler kullanılmıştır. Bu renklerden sadece siyah natürel olup diğer renkler boyar maddeler ile boyanarak elde edilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Tespiti yapılan dokuma örneği ala çuval örneğidir. Siyah rengin hakim olduğu dokuma yüzeyi kalın ve ince bantlar halinde dokunmuştur. Kalın bantlar kız kaçıran ve yarım göz motifinin tekrarı, ince bantlar ise koç boynuzu motifini kullanarak dokunmuş olup zemini krem renktedir. Dokumanın arka sırt kısmı kilim olarak desensiz düz olarak dokunmuştur. Yörede her genç kızın çeyizinde bulunan dokumada desenler seyrek ve sık motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Dokumanın başlangıç bitiş bölümü desensiz kilim tekniğinde siyah renkte dokunmuştur. Dokumanın çözgü ve atkısı kıl eğirme ipi olup desen iplikleri yündür. Yapılan tespitte yıpranma olan dokuma kullanılabilir durumdadır. Desen ve motif karakteristiği bulunmayan bu örnekteki motifler ve bu motiflerin yüzeyde uygulanma şemaları yöredeki birçok örnekle benzerlikler göstermektedir.				

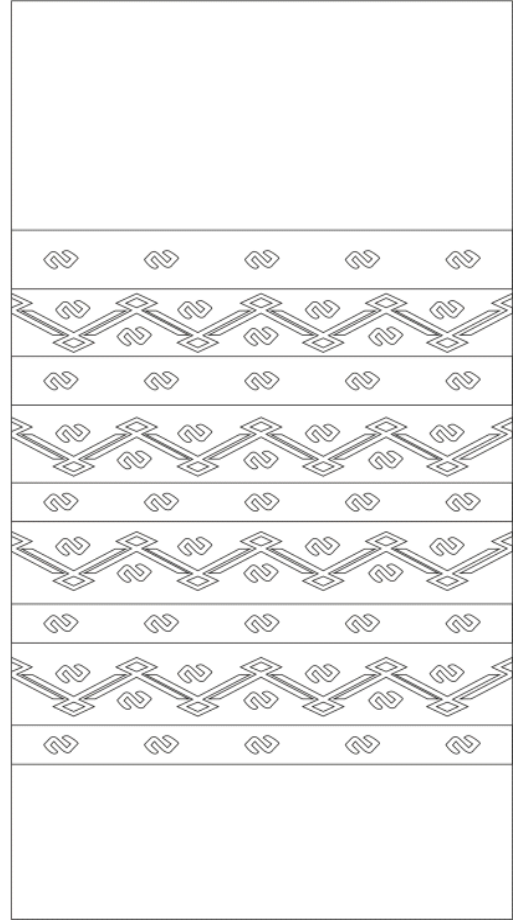

Fotoğraf 115. Örnek: 89 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 89'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

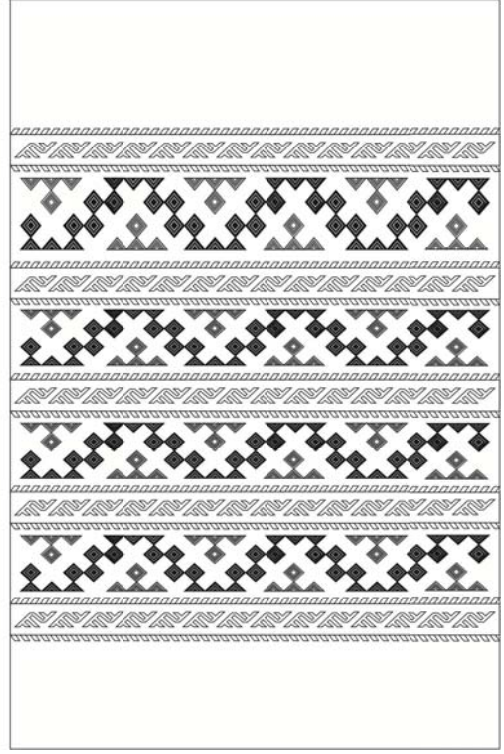
Kimlik Formu:	90			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 70 cm		Dokumanın Boyu: 130 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Siyah, yeşil, turuncu, kırmızı, mavi ve krem renkler kullanılmış olup bu renklerden sadece siyah natürel renk olup diğer renklerin elde edilmesinde kimyasal boyar maddeler kullanılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Kompozisyon şeması olarak tespit edilen birçok çuval örneğine benzeyen bir ala çuval örneğidir. Yörüklerde ala çuvaların çok farklı kullanım alanları gözlenmiştir. Bu örnek eşya taşıma amaçlı kullanılmaktadır. Dokumanın arka kısmı desensiz olarak kilim tekniğinde dokunmuştur. Ön yüzü ise desensiz kilim tekniğinde başlamış sonrasında seyrek motifli cicim tekniğinde çapraz şeritlerin ve çengel motifinin kullanıldığı kalınlı inceli bantlar halinde dokunmuştur. Siyah rengin hakim olduğu dokumanın ağız kısmında desensiz kilim tekniğinde dokuma bulunmaktadır. Dokuma boyunca tüm ince ve kalın bantlar arasında çengel ya da yılan olarak tabir edilen motif kompozisyonunun uygulandığı bir dokuma örneğidir. Etrafı dikilerek sağlamlaştırılan dokuma örneği kullanılabilir durumdadır.				

Fotoğraf 116. Örnek: 90 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 90'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

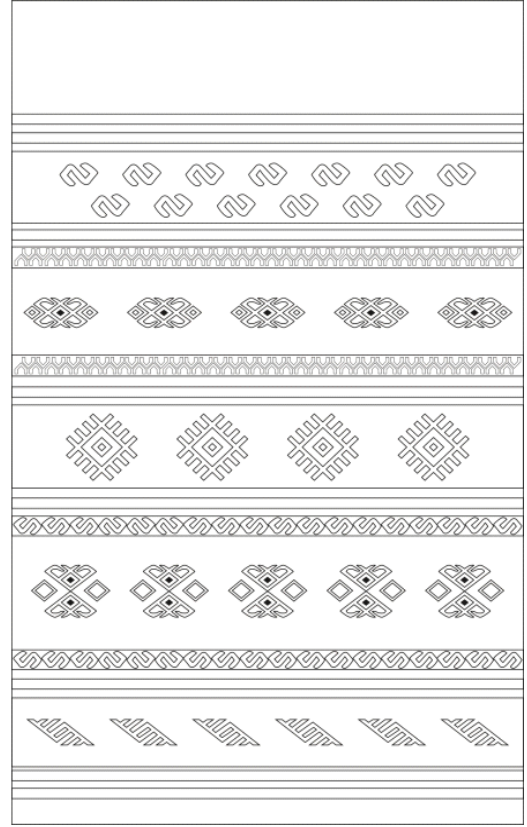
Kimlik Formu:	91			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 54 cm		Dokumanın Boyu: 103 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 7		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Siyah, krem, kırmızı, turuncu, sarı, mavi renklerin kullanıldığı dokuma örneğinde siyah renk natürel olup diğer renkler boyar maddelerle boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Kız kaçırın (Kadın Boşatan-Avrat Boşatan) motifi, çengel motifi, yarım göz ve su yolu motiflerinin kullanıldığı ala çuval örneğidir. Dokumanın başlangıç ve bitiş bölümleri desensiz olup dokuma zemininde kilim dokuma tekniği yüz ipinde (desen iplikleri) cicim dokuma tekniğinin kullanıldığı bir örnektir. Dokumanın bazı yerlerinde çürümeye bağlı bozulan bölümler kumaş dikilmek suretiyle tamir edilmiştir.				

Fotoğraf 117. Örnek: 91 (M.Ali EROĞLU)

Şema No: 91'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	92			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 54 cm	Dokumanın Boyu: 121 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Kimyasal boyarmadde ile renklendirilen bu çuval örneğinde kalın bantlar oluşturan deve tüyü rengi ve siyah renk kendi doğal rengiyle kullanılmış olup, diğer renkler suni boyarmaddelerle renklendirilmiştir.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Yörede tespit edilen en güzel desen ve renk kompozisyonu olan bir ala çuval örneğidir. Yörede tespiti yapılan dokuma örneği ala çuval olarak bilinmektedir. Yörüklerde kızların çeyizinde bulunan dokuma örneklerinden olup kalın ve ince bantlardan oluşan zengin bir kompozisyon özelliğine sahiptir. Desen kompozisyonunda su yolu, çengel, koç boynuzu ve pıtrak motifleri kullanılmıştır. Dokumada bulunan bantların zemin renkleri farklı olup desenler seyrek cicim tekniğinde dokunmuştur. Dokuma örneğinde bitiş kısmı desensiz kilim tekniğinde olup ağız kısmında boncuk dokuması denilen ince şerit bulunmaktadır. Arka sırt kısmı desensiz kilim tekniğinde dokunmuştur. Atkı ve çözgüsü kıl eğirme ipi olup desen iplikleri yündür. Yıpranma olmamış kullanılabilir durumdadır.				

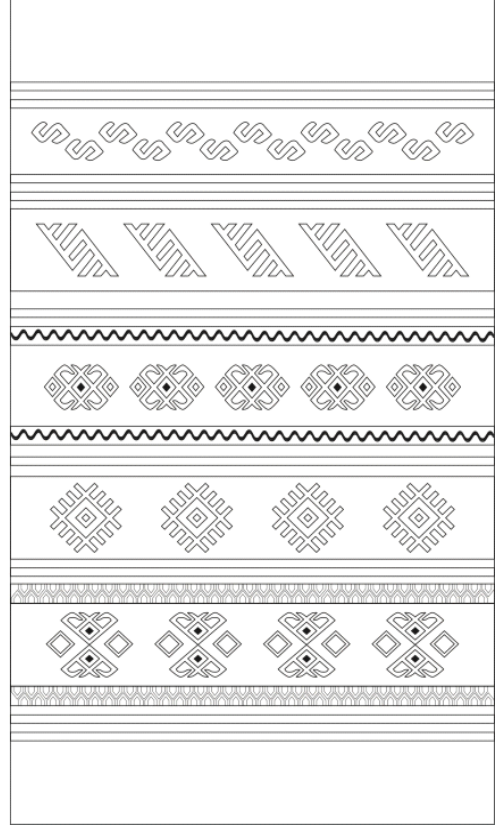

Fotoğraf 118. Örnek: 92 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 92'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	93			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 59 cm	Dokumanın Boyu: 125 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Siyah, pembe, kırmızı, krem renkleri kullanılan dokuma örneğinde sadece deve tüyü ve siyah renkler natürel olup diğer renklerin elde edilmesinde boyar maddeler kullanılmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: Halit Öksüzoğlu	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Yöreye Mersin Silifke civarından gelen Sarıkeçili Yörüklerinin kullandığı bir ala çuval dokumasıdır. Desen, renk ve kompozisyon özellikleri açısından diğer örneklerden ayrılır. Dokumayı oluşturan kalın ve ince bantlar içerisinde koç boynuzu, çengel, eğrice ve kaz ayağı motiflerinin kullanıldığı gözlenmektedir. Dokumanın genel durumu yıpranmamış olup sağlam durumdadır. Tespiti yapılan bu dokuma örneği Akseki yaylalarında göçebelik yapan Silifke Sarıkeçili Yörüklerinin çadırlarında elbise çuvalı olarak kullanılmaktadır.				

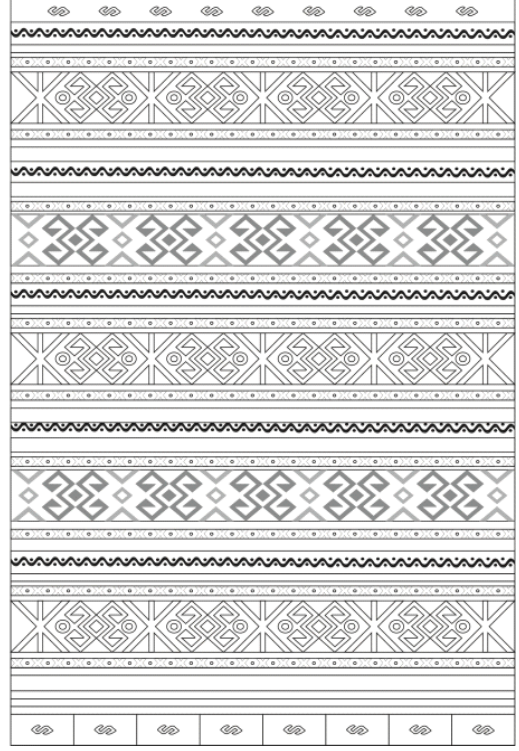

Fotoğraf 119. Örnek: 93 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 93'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

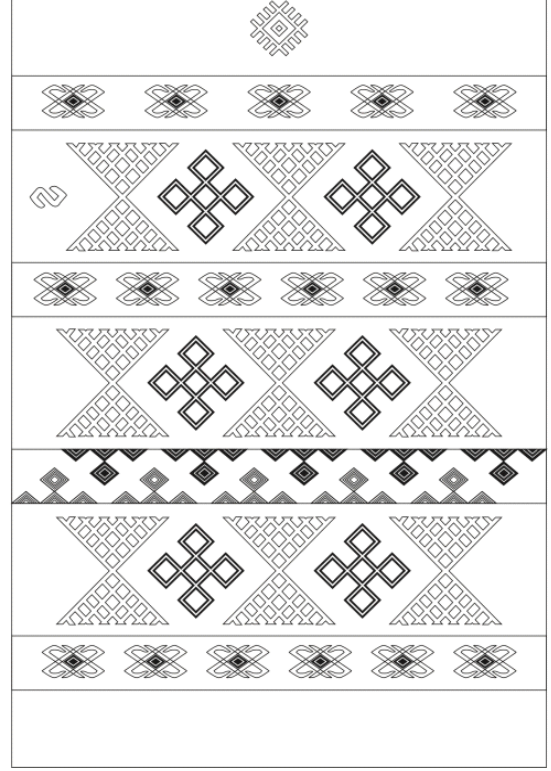
Kimlik Formu:	94			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle:	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl ( )	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 67 cm	Dokumanın Boyu: 126 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözüğü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözüğü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözüğü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözüğü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Kırmızı, yeşil, turuncu, siyah, krem renkleri kullanılan dokumada bütün renkler kimyasal boyar madde ile boyanarak elde edilmiştir.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: Ralf	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Akseki Demirciler mahallesinde ikamet eden Ralf isimli bir Alman vatandaşın kendi koleksiyonunda bulundurduğu bir çuval örneğidir. Desen ve kompozisyon özellikleri açısından yörede tespit edilen örneklerden farklı bir görünüm bulunmaktadır. Kompozisyon özelliklerine bakıldığı zaman bu dokuma örneğinin yörede dokunmadığı ve satın alma yoluyla temin edildiği kaynak kişinin beyanıyla doğrulanmıştır. Kilim dokuma tekniği ve sık motifli cicim tekniğinde dokunmuş olan bu örnek kalın ve ince yatay bantlardan oluşmaktadır. Bu bantlar içerisinde su yolu, çengel, elibeline, sığır sidiği motifleri kullanılmıştır. Yıpranma olmayan bu çuval sağlam durumdadır.				

Fotoğraf 120. Örnek: 94 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 94'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

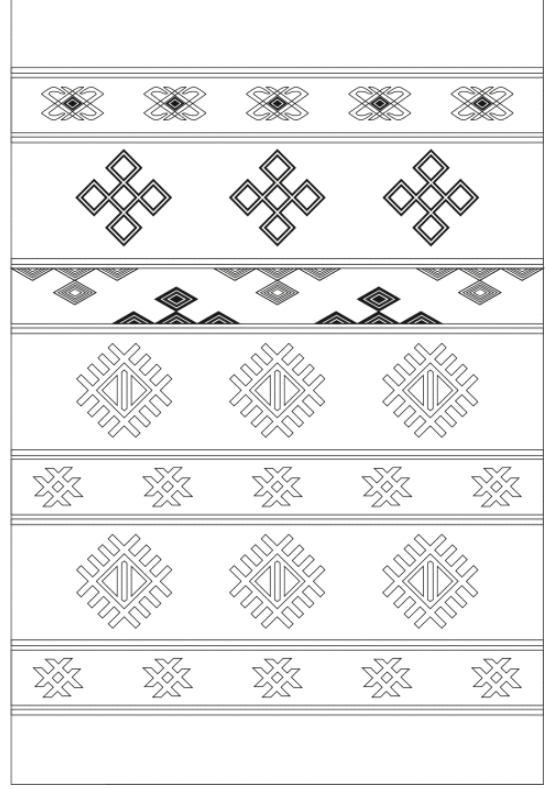
Kimlik Formu:	95			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )		Kıl (X)	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 63 cm		Dokumanın Boyu: 131 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm):4		Atkı Sıklığı (tel/cm):6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Dokuma zemininde siyah rengin hakim olduğu bu örnekte turuncu, yeşil, sarı, kırmızı renkler suni boyarmaddelerle renklendirilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Yörede birçok benzer ve yakın kompozisyon örneğinin sıklıkla görüldüğü bir çuval örneğidir. Pıtrak, göz, koç boynuzu ve küpe motiflerinin kalın ve ince bantlar içerisine birleştirilmesiyle oluşmuş bu örnekte atkı ve çözü ipleri el eğirmesi, kıl iplik olup desen iplikleri yün malzeme ile kilim-cicim dokuma teknikleriyle dokuma işleminin yapıldığı tespit edilmiştir.				

Fotoğraf 121. Örnek: 95 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 95'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	96			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 65 cm	Dokumanın Boyu: 105 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Siyah, kırmızı, yeşil, krem renkleri kullanılmıştır. Sadece siyah natürel olup diğer renkler boyar madde kullanılarak elde edilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Akseki ve köylerinde kullanımı yaygın olan göz, pıtrak, elibeline motiflerinden oluşan bir dokuma örneğidir. Motiflerin yüzeye yerleştirilmesi tespiti yapılan diğer örneklerde de görüldüğü gibi dokumada yatay yönde ilerleyen kalın ve ince bantlar ve bu bantların içerisine motiflerin belirli aralıklarla yerleştirildiği bir kompozisyon düzenlemesi görülür. Çuval dokumasının özelliği ise kenar bölümlerinde kullanımından kaynaklanan bozulmalar gözlemlenmektedir. Bu bozulmalar dikilerek tamir edilmeye çalışılmış, dokumanın desenini oluşturan ve cicim tekniğiyle yapılan desen ipliklerinde yer yer kopma ve sökülmeler görülmektedir.				

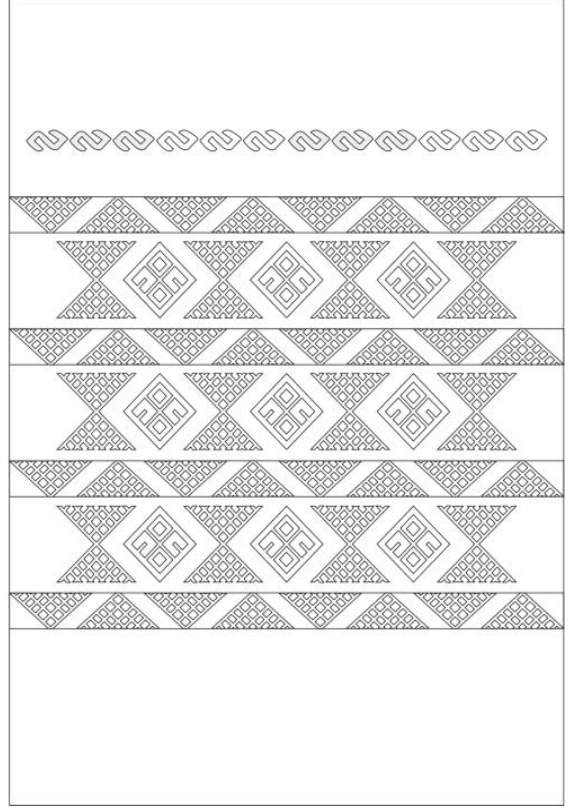

Fotoğraf 122. Örnek: 96 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 96'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	97			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 57 cm	Dokumanın Boyu: 110 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:	Dokumada siyah, yeşil, kırmızı, turuncu, mavi, krem renkler kullanılmıştır. Sadece siyah renk natürel olup diğer renkler boyar maddelerle boyanmıştır.			
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim	Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012		
Genel Açıklama: Dokumanın arka sırt kısmı desensiz kilim tekniğinde olup ön kısmı ise desenli ve seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Dokumanın başlangıcı desensiz olarak başlamış daha sonra kalın ve ince şeritlerde motifler sık motifli cicim tekniği ile dokunmuş ağız kısmında ise tekrar kilim tekniğinde desensiz dokuma yapılmıştır. Diğer örneklerle benzer özellikler gösteren bu çuval örneğinde çuvalın ağız kısmında çengel motifi ise kalın ve ince bantlar ortasında tipe motiflerinin kullanıldığı gözlenmektedir. Dokumanın bitişinde çengel motifi serbest olarak dokunmuştur. Dokumanın çözgü ve atkısı kıl eğirme ipi olup desen iplikleri yün ipi kullanılmıştır. Fazla yıpranmamış durumda olan dokuma örneği kullanılabilir durumdadır.				

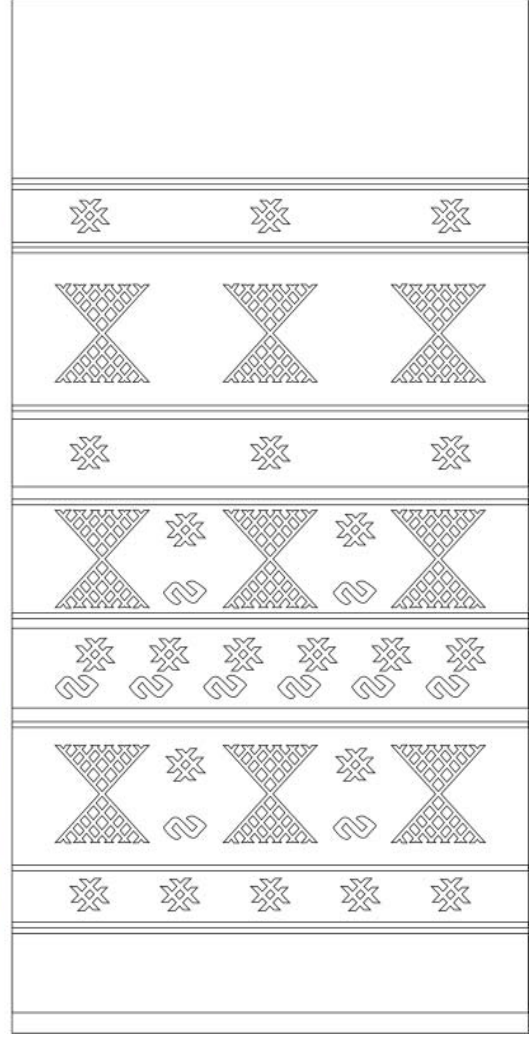

Fotoğraf 123. Örnek: 97 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 97'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

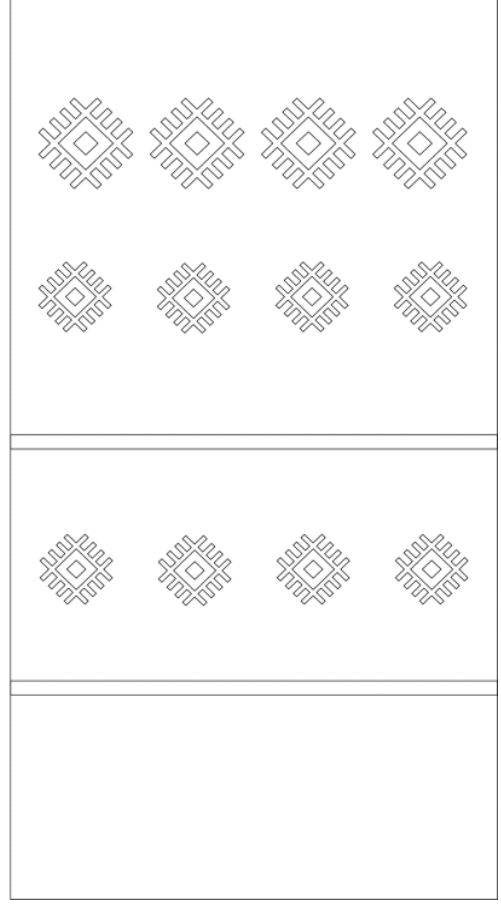
Kimlik Formu:	98			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)	Kıl ( )	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 72 cm	Dokumanın Boyu: 153 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Akseki yöresinde genellikle kıl dokumalarda, krem renklerde yünün ve kılın kendi doğal rengiyle kullanıldığı boyarmadde kullanılmadığının tespiti yapılmıştır. İncelemesi yapılan bu örnekte uygulanan renklerin kimyasal boyarmaddelerle renklendirildiği ipliklerin parlaklık durumu ve kaynak kişilerin beyanıyla tespit edilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Akseki yöresinde tespit edilen birçok çuval örneğine benzeyen bir dokuma olmakla birlikte bu çuval örneğini diğerlerinden farklı kılan özellik, kompozisyon içerisinde kullanılan renk düzenlemeleridir. Turuncu ve yeşil renk genellikle motif ipliklerinde karşımıza çıkmakta iken bu çuval örneğinde turuncu ve yeşil renkler zemin rengi olarak dokumaya uygulanmıştır. Pıtrak, çengel, küpe motiflerinin kullanıldığı bir dokuma örneğidir.				

Fotoğraf 124. Örnek: 98 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 98'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

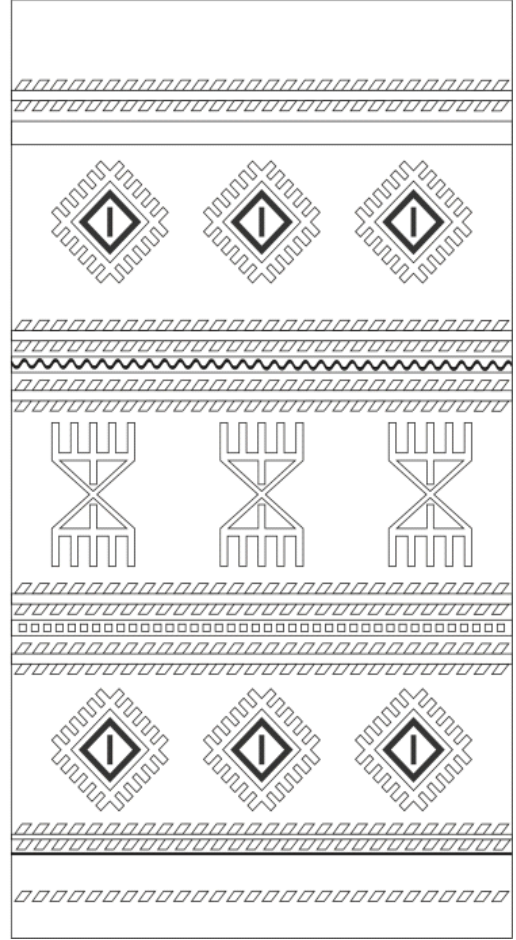
Kimlik Formu:	99			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün (X)		Kıl ( )	Pamuk ( )
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 67 cm	Dokumanın Boyu: 130 cm	Heybe Gözü: ----	
Kullanılan İplikler	Çözü: Yün	Atkı: Yün	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 4		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Krem, yeşil, kırmızı ve siyah renklerin kullanıldığı dokuma örneğinde sadece krem rengi natürel olup kullanılan diğer renkler kimyasal boyar maddelerle elde edilmiştir.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: İncelenen bu örneğin yöredeki çuval dokumalardan farklı bir özellik arz etmektedir. Tespiti yapılan birçok örnekte hammadde olarak kıl ve yün malzeme kullanılmıştır. Bu çuval örneğinde çuvalın çözgüsünün pamuk iplik olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca komisyon düzeni yörede yatay kalın, ince bantlar ve bu bantlar arasına motif yerleştirilmesinin uygulandığı birçok dokuma örneği tespit edilmiştir. Akseki Eğitim Hayratı Derneği koleksiyonunda bulunan bu çuval dokumasında pıtrak motifinin yüzeye yatay düzlemde serpiştirildiği gözlenmektedir.				

Fotoğraf 125. Örnek: 99 (M. Ali EROĞLU)

Şema No: 99'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

Kimlik Formu:	100			
Örneğin Türü:	Çuval (X)		Heybe ( )	
Bulunduğu Yer:	İl: Antalya	İlçe: Akseki	Mahalle: Demirciler Mah.	Köy:
Dokunduğu Tarih: Bilinmiyor	Dokuyucusu: Bilinmiyor		Dokumanın İşlevi: Çuval	
Dokumanın Hammaddesi:	Yün ( )	Kıl (X)	Pamuk ( )	
İplik Büküm yönü:	Z Büküm ( )		S Büküm (X)	
Dokumanın Boyutları (cm):	Dokumanın Eni: 60 cm		Dokumanın Boyu: 144 cm	Heybe Gözü: ----
Kullanılan İplikler	Çözü: Kıl	Atkı: Kıl	İlme: ----	Desen İpliği: Yün
İplik Numarası	Çözü: El eğirmesi	Atkı: El eğirmesi	İlme: ----	Desen İpliği: El eğirmesi
Kat Adedi	Çözü: 2	Atkı: 2	İlme: ----	Desen İpliği: 2
Çözü Sıklığı (tel/cm): 5		Atkı Sıklığı (tel/cm): 6		
Dokumada Kullanılan İplik Renkleri ve Boyar Madde:		Turuncu, krem ve siyah renklerin kullanıldığı dokumada sadece siyah renk natürel olup diğer renkler kimyasal boyar maddeler ile boyanmıştır.		
Kullanılan Dokuma Teknikleri: Cicim – Kilim		Kaynak Kişiler: A.E.H.D.	Araştırmanın Yapıldığı Tarih: Temmuz 2011 Temmuz – Ağustos 2012	
Genel Açıklama: Saç bağı, pıtrak, sığır sidiği, motiflerinin kullanıldığı bir ala çuval örneğidir. Yörede bu tarzda çuvalara sırt çuvalı, pırtı çuvalı, ala çuval, alacalı çuval, kıl çuval denilmektedir. Yüzeyde üç adet kalın bant ve bu bantlar arasında başlangıç ve bitiş kısımların üçlü yan yana pıtrak motif orta kalın bantta ise üçlü yan yana saç bağı ya da tarak denilen motif kompozisyonunun uygulandığı bir dokumadır. Çuvalın genel durumu sağlam ve kullanılabilir durumdadır.				

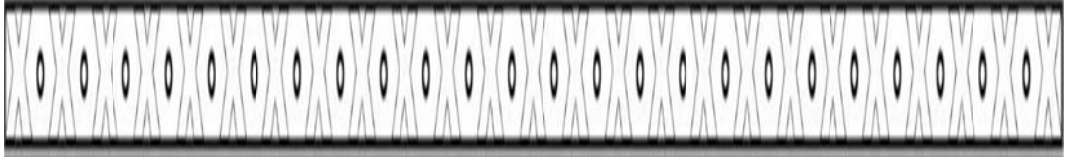

Fotoğraf 126. Örnek: 100 (M. Ali EROĞLU)

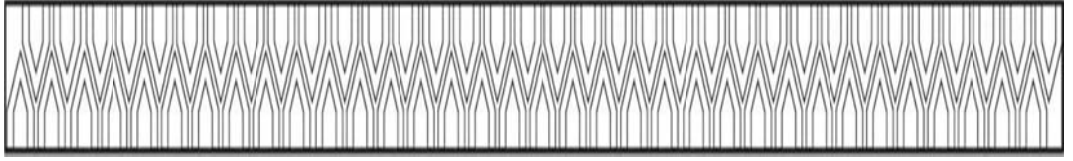
Şema No: 100'nolu Örneğin Kompozisyon Şeması

3.2. Çuval ve Heybe Dokumalarında Kullanılan Motif ve Desen Çizimleri

Çuval ve heybe dokumalarında kullanılan motif ve desen çizimlerinde herhangi bir gruplama yapılmamıştır. Bordürler, Su yolları, Sığır sidiği, yatay bantlar halindeki motif ve kompozisyon uygulamalar çizimleri çizim 1'den 49'a kadar verilmiş olup, diğer motifler (yanışlar) çizim 50-121 numaraları arasında gösterilmiştir.

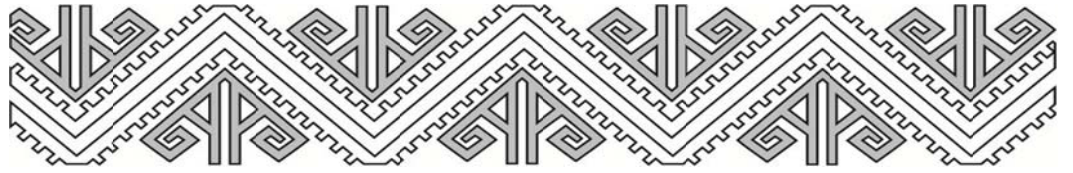
Çizim No 1:Gözlü Yol (Bkz. Örnek: 101.)

Çizim No 2:Çizikli - Çizgili (Bkz. Örnek: 101)

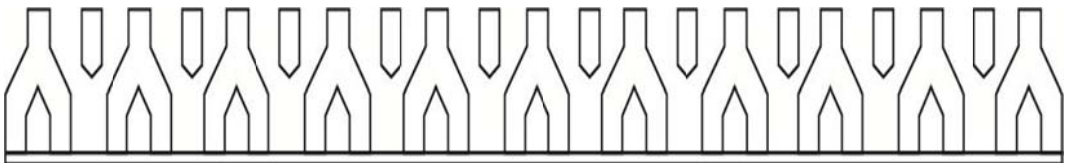
Çizim No 3:Sığır Sidiği (Bkz. Örnek: 99, 100)

Çizim No 4:Koçboynuzu (Bkz. Örnek: 92)

Çizim No 5:Elibelinde (Bkz. Örnek: 92)

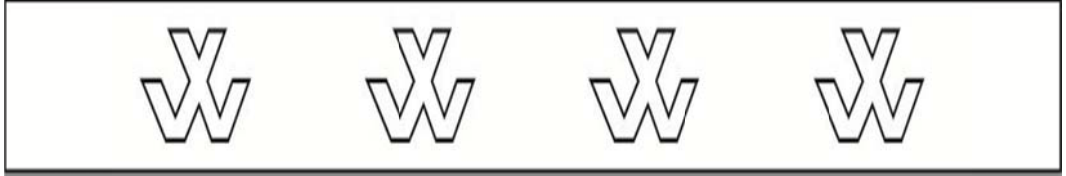

Çizim No 6:Kaz ayağı, sapan (Bkz Örnek: 24, 78, 88, 89)

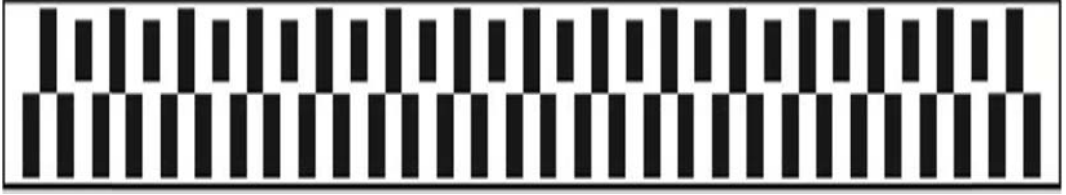
Çizim No 7:Kedi tırnağı (Bkz..Örnek: 82)

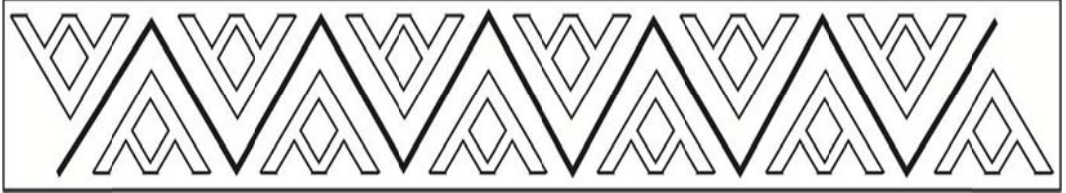
Çizim No 8:Bilinmiyor (Bkz. Örnek: 82)

Çizim No 9:V'li, N'li (Bkz. Örnek: 7,76)

Çizim No 10:Damalı Su yolu (Bkz. Örnek: 76)

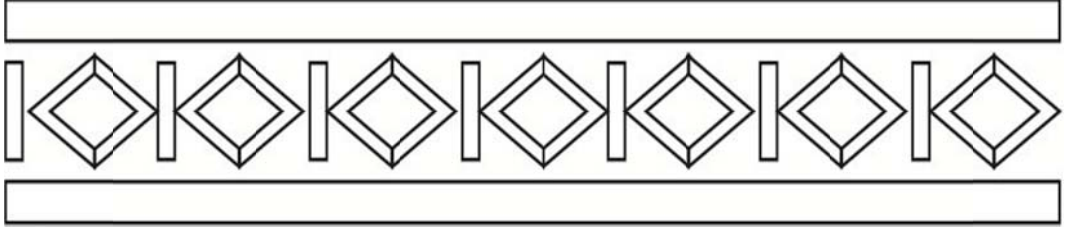
Çizim No 11:Bilinmiyor (Bkz..Örnek: 53, 66)

Çizim No 12:Ok (Bkz. Örnek: 66)

Çizim No 13:Bilinmiyor (Bkz. Örnek: 63)

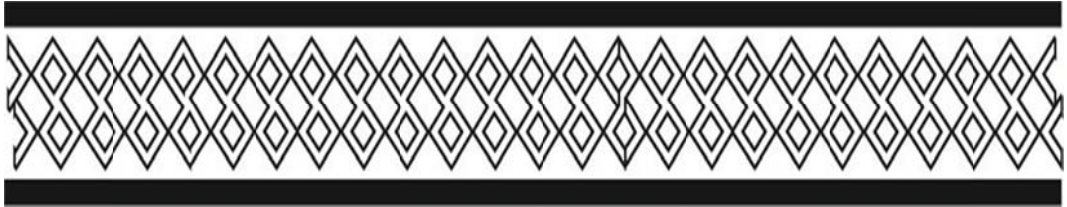
Çizim No 14:Bölük göz (Bkz. Örnek: 4, 62)

Çizim No 15:Gözlü, Bülüç göz (Bkz. Örnek: 8)

Çizim No 16:Deve Kervanı, Deve boynu (Bkz.Örnek:4, 58)

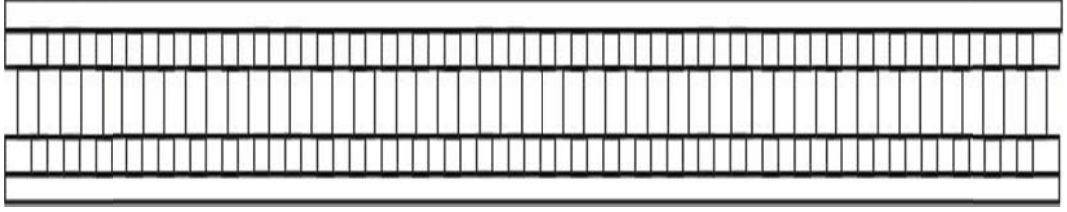
Çizim No 17:Küçük göz Baklavalı (Bkz. Örnek: 58,22,27)

Çizim No 18:Yarım pıtrak (Bkz. Örnek: 44, 58)

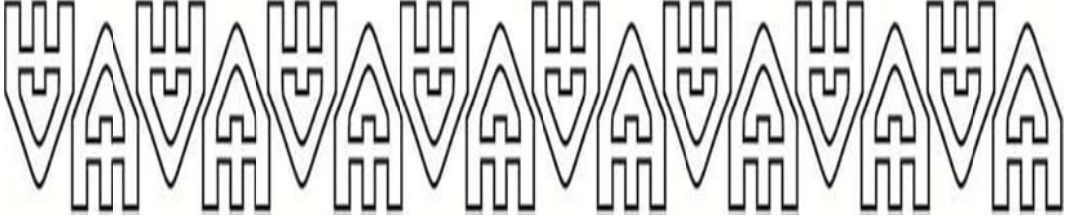
Çizim No 19:Yılanlı S'li (Bkz. Örnek: 1, 25, 57)

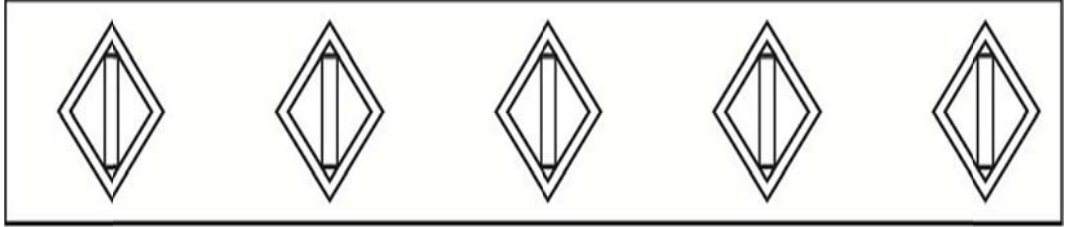
Çizim No 20:Damalı (Bkz. Örnek: 15)

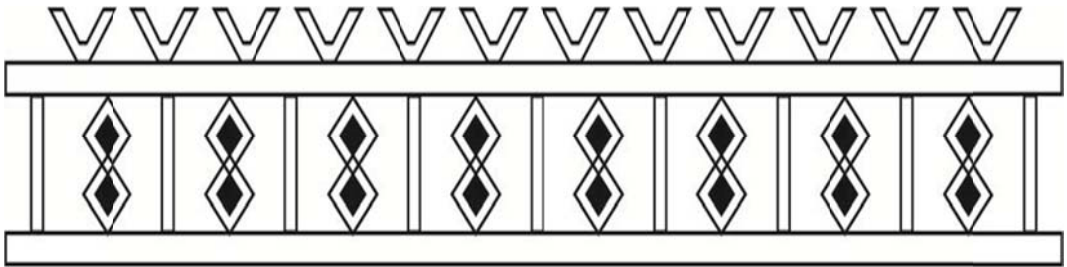
Çizim No 21:Tarak (Bkz. Örnek: 39, 43)

Çizim No 22:Küpe, Tarak (Bkz. Örnek: 39)

Çizim No 23:Nuska, Göz (Bkz. Örnek: 28)

Çizim No 24:İki gözüm (Bkz. Örnek: 27)

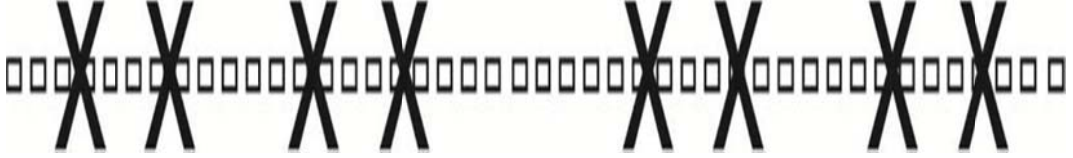
Çizim No 25: Damalı (Bkz. Örnek: 8, 26)

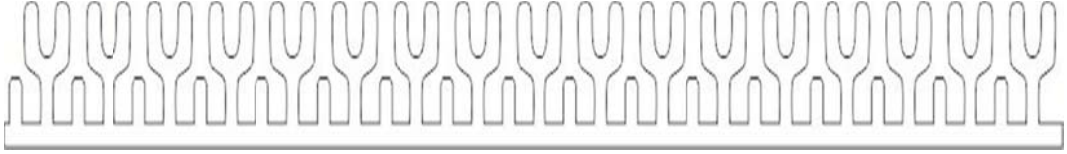
Çizim No 26: Tarak, Darak, Taraklı (Bkz. Örnek: 13, 26)

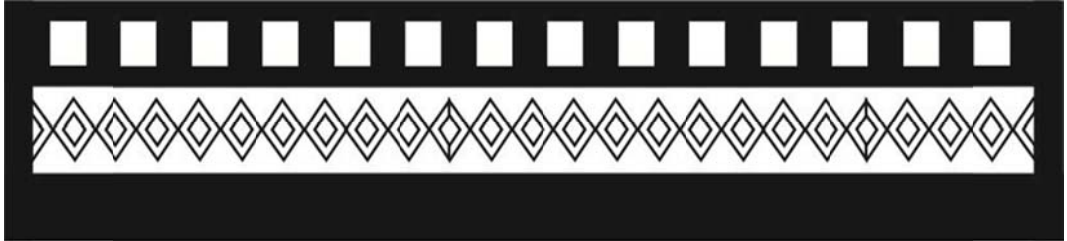
Çizim No 27: Kaz ayağı (Gaz ayağı) (Bkz. Örnek: 26)

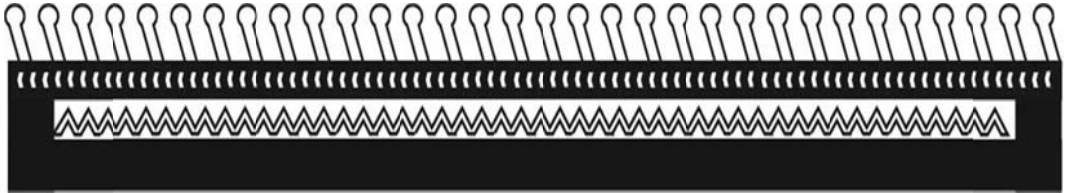
Çizim No 28: Çarpılı (Bkz. Örnek: 57)

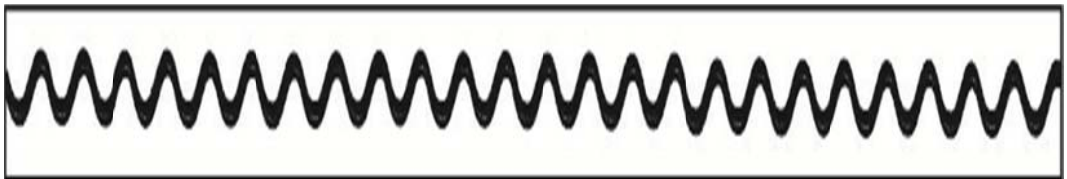
Çizim No 29: Sapan (Bkz. Örnek: 24)

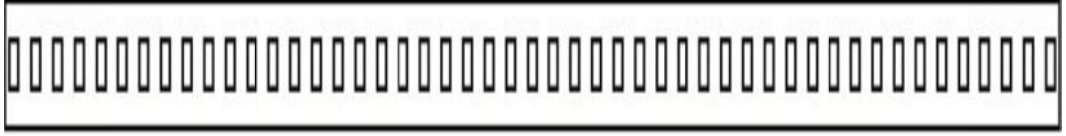
Çizim No 30: Gözlü yol (Bkz. Örnek: 8, 21)

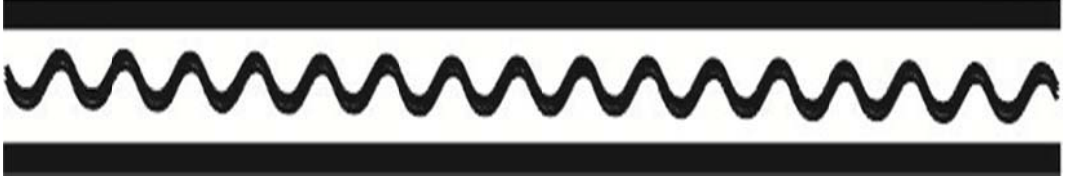
Çizim No 31: Su yolu, Sığır sidiği (Bkz. Örnek: 21, 25)

Çizim No 32:Sığır Sidiği (Bkz. Örnek: 13, 51, 92, 100)

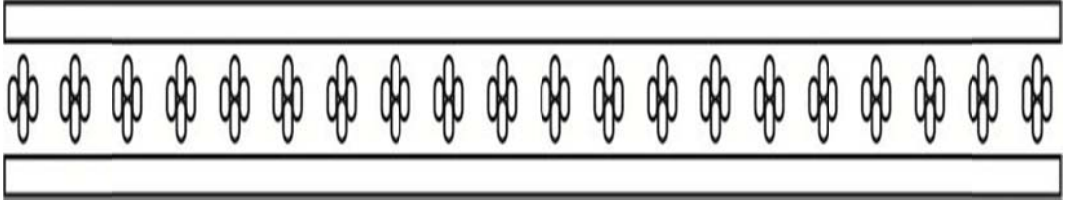
Çizim No 33:Sığır sidiği – Kenar suyu (Bkz. Örnek: 56.)

Çizim No 34:Sığır Sidiği (Bkz. Örnek: 17, 23, 38, 39, 65, 107)

Çizim No 35:Canavar İzi (Bkz. Örnek: 11, 14, 17, 19, 20, 61, 68, 79, 90)

Çizim No 36:Çiçekli (Bkz. Örnek: 14)

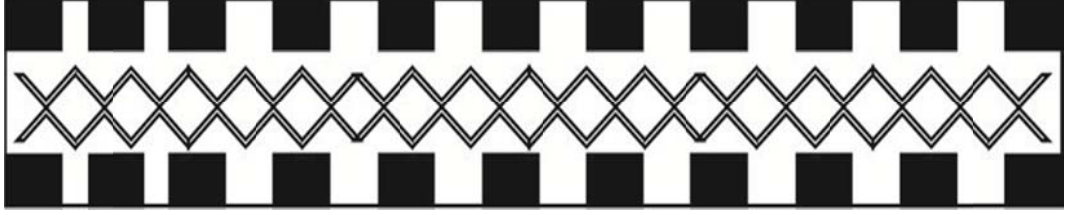
Çizim No 37:Damalı (Bkz. Örnek: 12)

Çizim No 38:Kız kaçırın – Kadın boşatan (Bkz. Örnek: 9, 11, 18, 31, 38, 47, 67, 68, 70, 80, 85, 91, 94, 96, 98, 103)

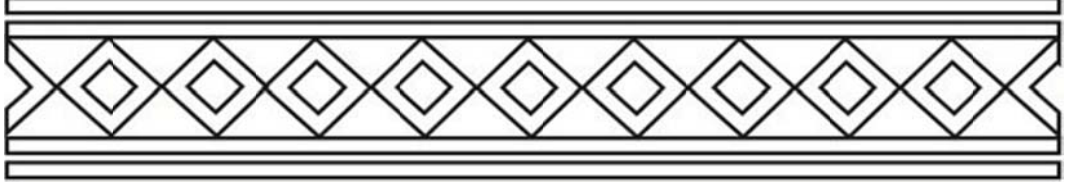
Çizim No 39:Deve hörgücü (Bkz..Örnek: 7, 88)

Çizim No 40:Damalı - Baklavahı (Bkz. Örnek: 8, 59)

Çizim No 41:Sığır sidiği (Bkz. Örnek: 3, 45, 65)

Çizim No 42:Yollu Göz (Bkz. Örnek: .2, 13, 23, 59, 70)

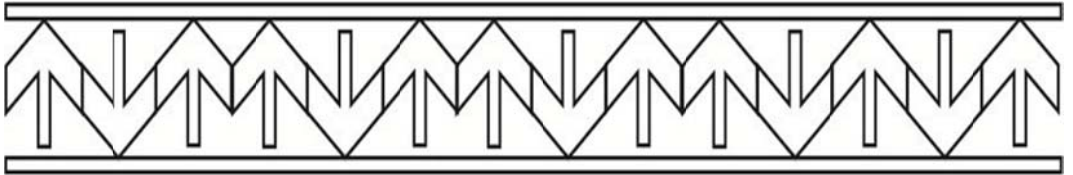
Çizim No 43: Eğriceli sığır sidiği (Bkz. Örnek: 7)

Çizim No 44:Çubuk – Çubuklu (Bkz. Örnek: 6)

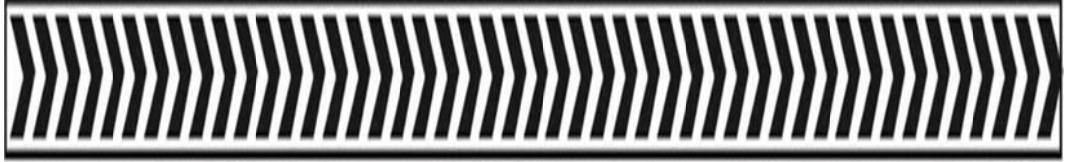
Çizim No 45:Kedi Tırnağı – Kedi izi (Bkz. Örnek: 6)

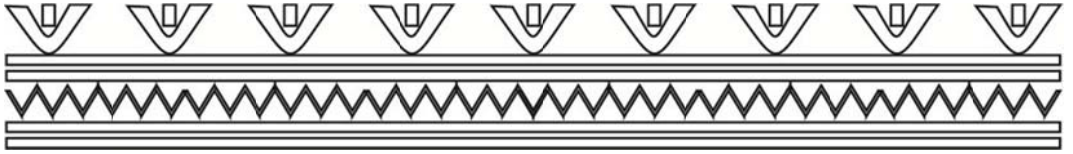
Çizim No 46: Mızrak - Ok (Bkz. Örnek: 4)

Çizim No 47: Bölük göz (Bkz. Örnek: 4, 59)

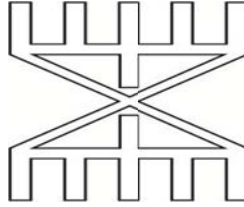
Çizim No 48: Kedi turnağı (Bkz. Örnek: 3)

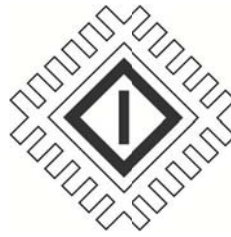
Çizim No 49: Sığır sidiği (Bkz. Örnek: 3)

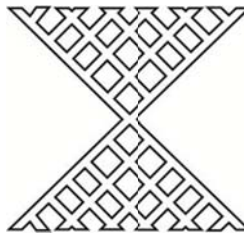
Çizim No 50: Küpe – Kúpeli yol (Bkz. Örnek: 2)

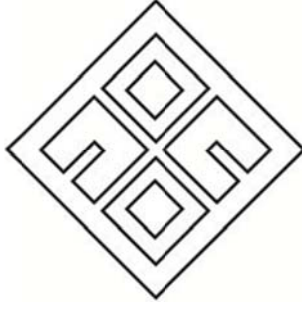
Çizim No 51: Saç Bağı – Küpe (Bkz. Örnek: 107)

Çizim No 52: Pıtrak (Bkz. Örnek: 107)

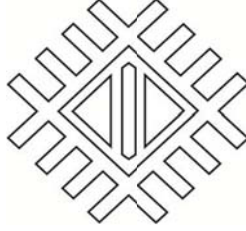
Çizim No 53: Küpe – Kúpeli (Bkz. Örnek: 78, 81, 95, 102, 104, 105)

Çizim No 54: Bilinmiyor (Bkz. Örnek: 12, 104)

Çizim No 55: Yarım pıtrak (Bkz. Örnek: 78, 95, 104)

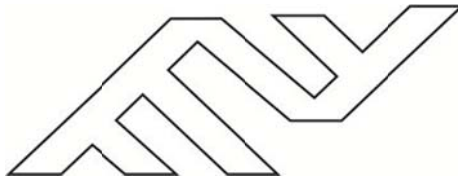
Çizim No 56: Pıtrak – Karnıyarık pıtrak (Bkz. Örnek: 42, 76, 103)

Çizim No 57: Elibelinde – Koç boynuzu (Bkz. Örnek: 9, 99, 100)

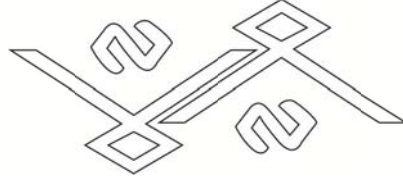

Çizim No 58: Elibelinde (Bkz. Örnek: 5, 99, 100, 101)

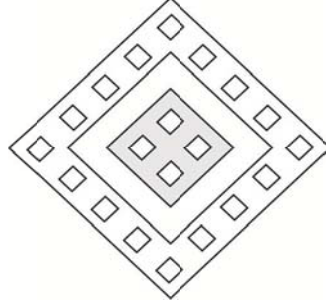

Çizim No 59: Eğrice (Bkz. Örnek: 98)

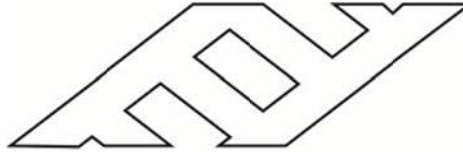

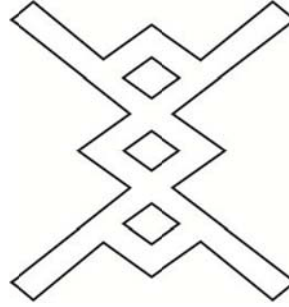
Çizim No 60:Gıvrımlı – S’li – Yılanlı - İlanlı(Bkz. Örnek: 97)

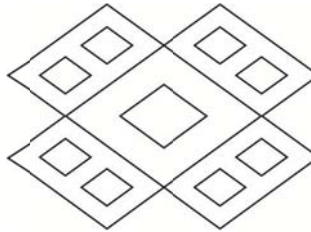
Çizim No 61:Göz – Dörtgöz (Bkz. Örnek: 95)

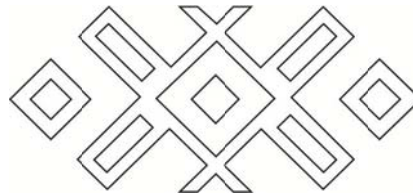
Çizim No 62:Eğrice (Bkz. Örnek: 18, 67, 89)

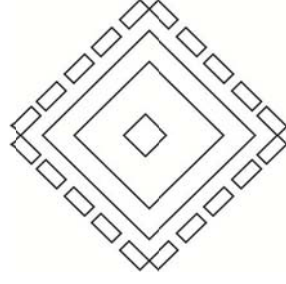
Çizim No 63:Bilinmiyor (Bkz. Örnek: 89, 92)

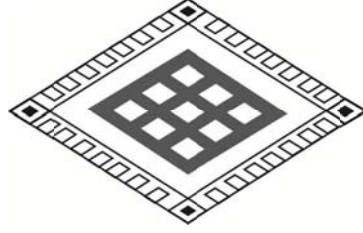
Çizim No 64:Göz (Bkz. Örnek: 89)

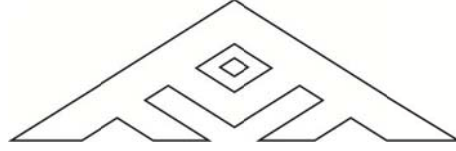
Çizim No 65:Bereketli – Pıtrak (Bkz. Örnek: 89)

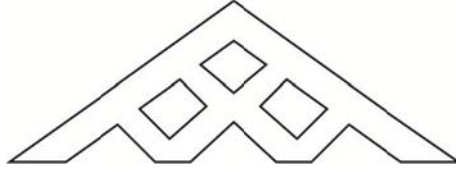
Çizim No 66:Pıtrak (Bkz. Örnek: 88)

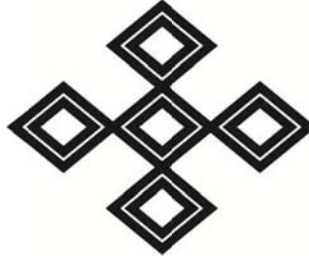
Çizim No 67:Baklavah göz – Dilimli göz (Bkz. Örnek: 78, 81, 87)

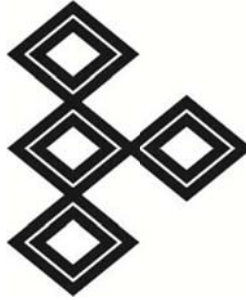
Çizim No 68:Bilinmiyor (Bkz. Örnek: 60, 81, 87)

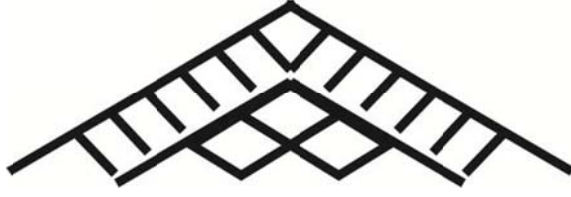
Çizim No 69:Yarım göz (Bkz. Örnek: 80)

Çizim No 70:Göz – Beş göz (Bkz. Örnek: 74, 77, 79, 102, 103)

Çizim No 71:Yarım Göz (Bkz. Örnek: 79)

Çizim No 72: Alalı – Alacalı (Bkz. Örnek: 58, 78)

Çizim No 73: Hayat Ağacı – Ağaçlı – Ladinli - İladinli (Bkz. Örnek: 78)

Çizim No 74: Bilinmiyor (Bkz. Örnek: 77)

Çizim No 75: Pıtrak – Karnıyarık pıtrak (Bkz. Örnek: 10, 37, 46, 49, 52, 103)

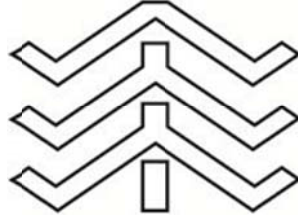
Çizim No 76: Tarak – Darak (Bkz. Örnek: 76)

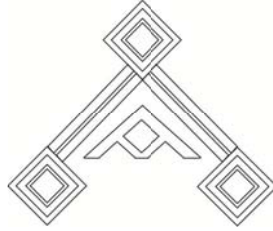
Çizim No 77:Eğrice – S'li (Bkz. Örnek: 73)

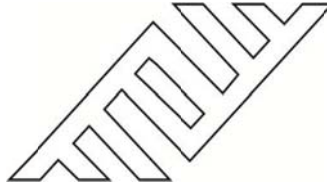
Çizim No 78 :Pıtrak – Kanatlı pıtrak (Bkz. Örnek: 54, 72)

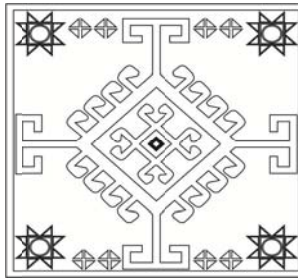
Çizim No 79:Bilinmiyor (Bkz. Örnek: 72)

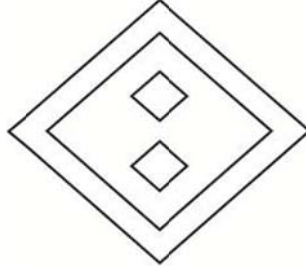
Çizim No 80:Küpe – Küpeli (Bkz. Örnek: 69)

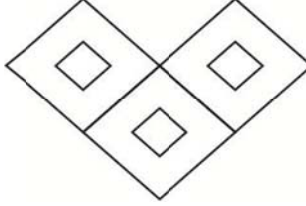
Çizim No 81:Eğrice (Bkz. Örnek: 64, 82, 99)

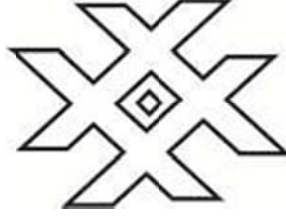
Çizim No 82:Yıldız - İldız (Bkz. Örnek: 63)

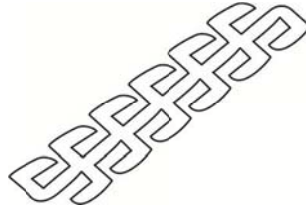
Çizim No 83: Damalı (Bkz. Örnek: 55)

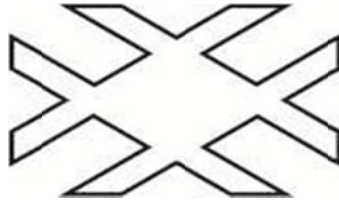
Çizim No 84: Üç göz (Bkz. Örnek: 55)

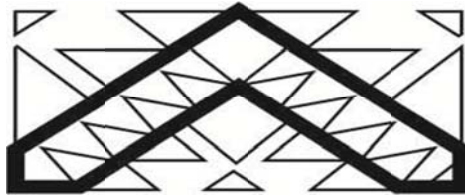
Çizim No 85: Pıtrak – Gözlü pıtrak (Bkz. Örnek: 53, 93)

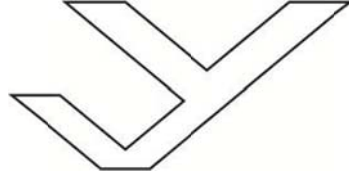
Çizim No 86: Canavar ayağı - Eğriceli (Bkz. Örnek: 48)

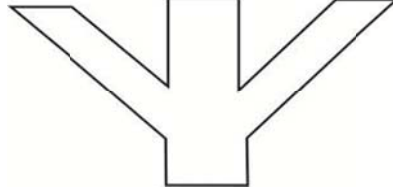
Çizim No 87: Kanatlı pıtrak (Bkz. Örnek: 47)

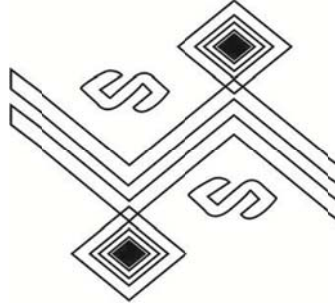
Çizim No 88: Sandıklı - Bereket (Bkz. Örnek: 44)

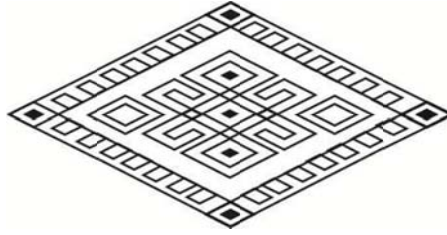
Çizim No 89: Bilinmiyor (Bkz. Örnek: 44)

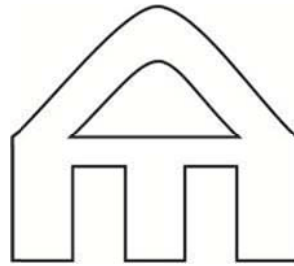
Çizim No 90: Kaz ayağı (Bkz. Örnek: 6, 43)

Çizim No 91: Baklavah çengel (Bkz. Örnek: 41)

Çizim No 92: Dokuz Enikli (Bkz. Örnek: 39, 101)

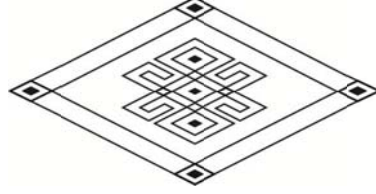
Çizim No 93: Küpe (Bkz. Örnek: 2, 4, 60, 62)

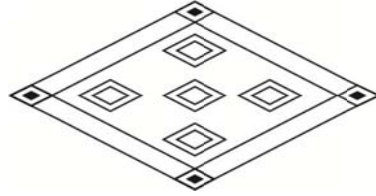
Çizim No 94: Gözlü pıtrak (Bkz. Örnek: 30)

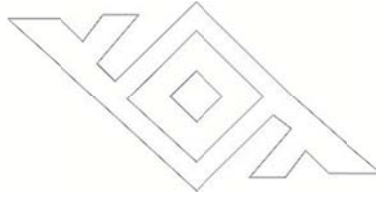
Çizim No 95: Bilinmiyor (Bkz. Örnek: 27)

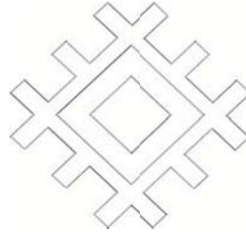
Çizim No 96: Koç boynuzu (Bkz. Örnek: 26)

Çizim No 97: Göz (Bkz. Örnek: 26)

Çizim No 98: Eğriceli göz (Bkz. Örnek: 24)

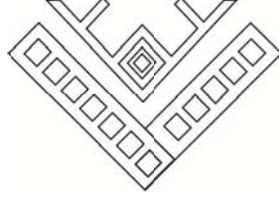
Çizim No 99: Pıtrak (Bkz. Örnek: 24, 86, 92, 99, 100, 106)

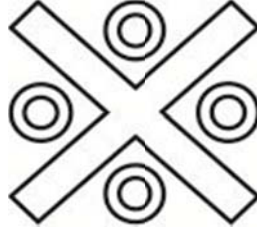
Çizim No 100: Bilinmiyor (Bkz. Örnek: 22)

Çizim No 101:Göz – Gözlü pıtrak (Bkz. Örnek: 21)

Çizim No 102:Bilinmiyor (Bkz. Örnek: 20)

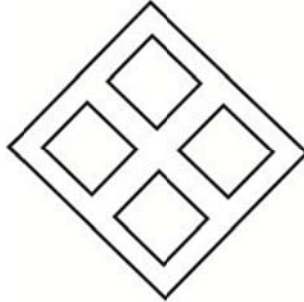
Çizim No 103:Pıtrak - Çarpılı pıtrak (Bkz. Örnek: 16, 18, 34, 62, 90)

Çizim No 104:Pıtrak (Bkz. Örnek: 4, 18)

Çizim No 105:Eğrice (Bkz. Örnek: 18)

Çizim No 106:Göz – Dörtgöz (Bkz. Örnek: 16, 17, 43, 61, 70)

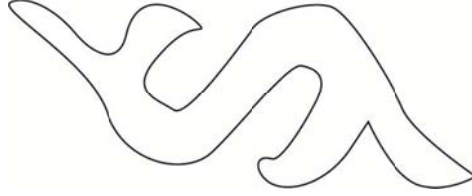

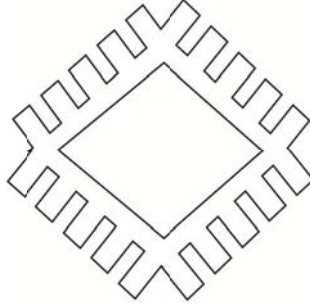
Çizim No 107:Deve boynu (Bkz. Örnek: 1, 5)

Çizim No 108:Bilinmiyor (Bkz. Örnek: 15)

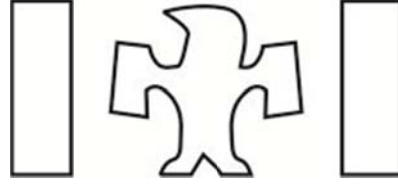
Çizim No 109:Canavar ayağı – Eğrice (Bkz. Örnek: 14, 19, 20, 49, 51)

Çizim No 110:Pitrak (Bkz. Örnek: 14)

Çizim No 111:Göz (Bkz. Örnek: 13, 59)

Çizim No 112: Kuş (Bkz. Örnek: 12)

Çizim No 113: Koç boynuzu – Geçi boynuzu (Bkz. Örnek: 5, 9, 29, 31, 48, 70, 91, 94, 96, 102, 103)

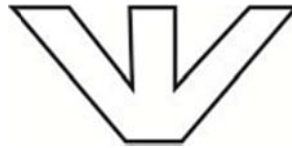
Çizim No 114: Yıldız – İldız (Bkz. Örnek: 8, 25, 57, 58)

Çizim No 115: Baklavalı (Bkz. Örnek: 23)

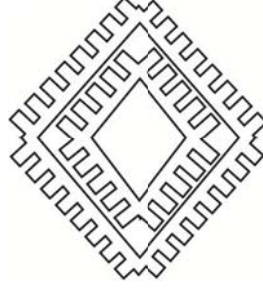
Çizim No 116: Beş göz (Bkz. Örnek: 7, 51, 56)

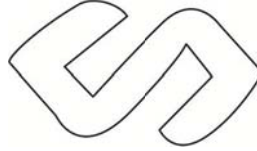
Çizim No 117: Kaz ayağı (Bkz. Örnek: 6)

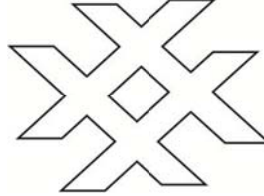
Çizim No 118:Kanathl (Ganathl) göz (Bkz. Örnek: 3)

Çizim No 119:Bereket (Bkz. Örnek: 2)

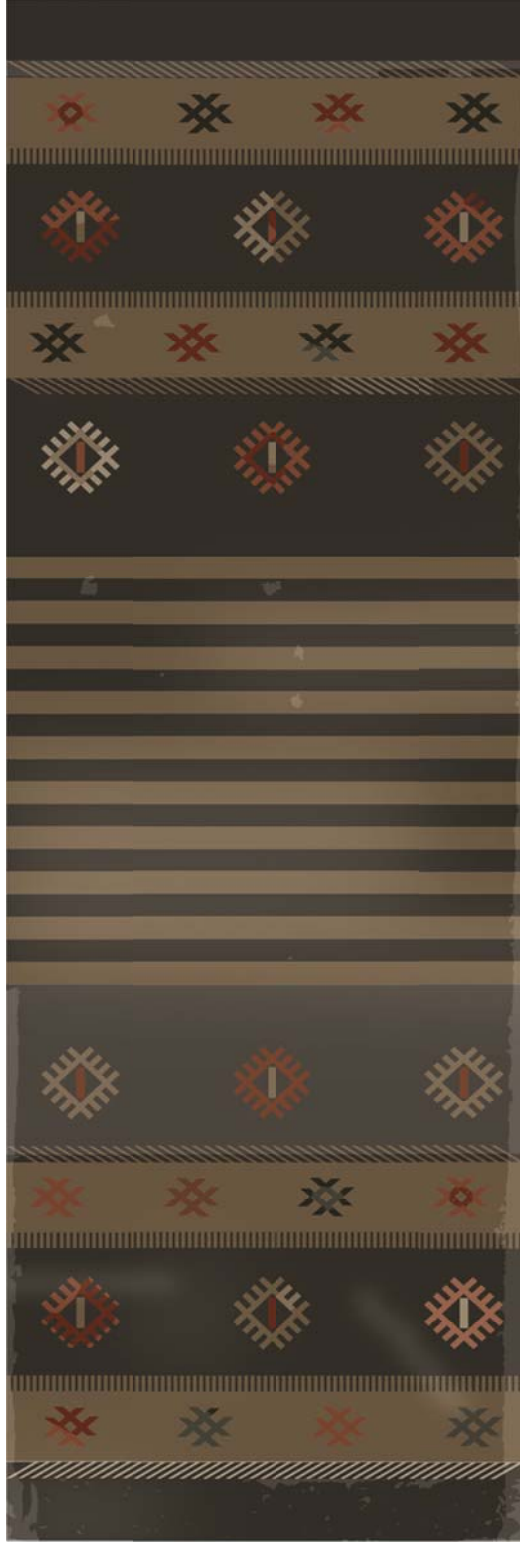

Çizim No 120:Çengel - Yılan (Bkz. Örnek:1, 9, 12, 25, 27, 34, 40, 53, 66, 72, 85, 86, 93, 101, 104,105)

Çizim No 121:Pitrak (Bkz. Örnek: 1, 20, 29, 37, 42, 49, 54, 64, 66, 69, 73,74, 85, 90, 103, 105)

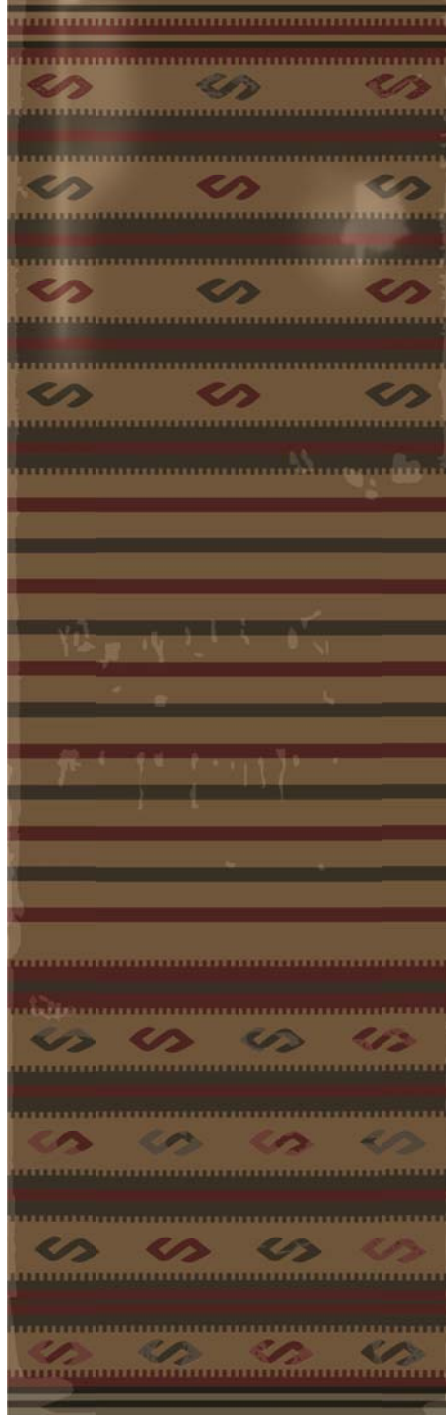
3.3. Çuval ve Heybe Dokuma Restitüsyonu

Restitüsyon No 1. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 56)

Restitüsyon en: 6,86 cm. boy: 20,43 cm

Ölçek: 1/7

Restitüsyon No 2 (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 59)

Restitüsyon en: 5,86 cm. boy: 18,73 cm

Ölçek: 1/7

Restitüsyon No 3. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 63)

Restitüsyon en: 6,29 cm. boy: 20,44 cm

Ölçek: 1/7

Restitüsyon No 4. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 70)

Restitüsyon en: 6,29 cm. boy: 19,3 cm

Ölçek: 1/7

Restitüsyon No 5. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 92)

Restitüsyon en: 8,57 cm. boy: 20,43 cm

Ölçek: 1/7

Restitüsyon No 6. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 113)

Restitüsyon en: 7,71 cm. boy: 14,76 cm

Ölçek: 1/7

Restitüsyon No 7. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 117)

Restitüsyon en: 9,00 cm. boy: 18,71 cm

Ölçek: 1/7

Restitüsyon No 8. (Orjinali için Bkz. Fotoğraf 118)

Restitüsyon en: 9,29 cm. boy: 15,01 cm

Ölçek: 1/7

SONUÇ

Köklü bir geçmişi olan ve birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Anadolu topraklarında çok çeşitli sanat ürünleri ile varlığını yüzyıllarca sürdürmüştür. Varlığı yüzyılları bulan dokuma örnekleri ile Anadolu insanının günlük yaşamının vazgeçilmez unsurlarının başında gelmektedir. Orta Asya'dan günümüze uzanan dokuma kültürü günümüzde eski önemini kaybetmek üzeredir.

Değişen ve gelişen teknolojiye bağlı olarak Anadolu'daki birçok yerleşim yerinde olduğu gibi Akseki ilçesinde de yaşam biçiminde değişiklikler meydana gelmesi sebebiyle düz dokumalar başta olmak üzere çuval ve heybe üretimi eski önemini kaybetmek üzeredir.

Hızlı gelişen teknolojik değişiklikler ve insanların yaşam biçimlerindeki değişimlere bağlı olarak geleneksel anlamda günlük kullanım eşyası olarak üretilen çuval ve heybe dokumalarına olan ihtiyaç, fabrikasyon ürünlerin yaygınlaşması ve kolay temin edilebilir gibi sebeplerden dolayı dokuma kültürü yörede yok olmak üzeredir.

Teknolojik gelişmeler bir yandan hayatımızı kolaylaştırırken diğer yandan da kültürel erozyona sebep olmaktadır. Bu değişimin başında kullanımı Yörükler tarafından yaygın olan çuval ve heybe dokumaların malzeme yönü itibariyle çabuk yıpranabilir olması ve Yörüklerin yerleşik hayata geçmesi etkili olmaktadır.

Toplum olarak elbette teknolojiye uzak kalmamalıyız. Fakat teknolojik gelişmelerin yaşam biçimimize engel olmasına, müdahale etmesine, kültürümüzün önemli bir parçası olan dokumalarımızın da yok olmasına karşı bir tutum içerisinde girilmek durumundadır. Milletleri millet yapan geçmişten taşıyabildikleri değerleridir.

Toplum olarak, kültürel değerlerimizin önemine dikkat çekmek ve onları sahiplenerek nesiller boyu yaşatmak için çaba harcamak gerekmektedir. Bunun için geleneksel dokuma kültürümüzün doğru bir şekilde araştırılması, incelenmesi,

korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasında araştırmacı ve akademisyenlere büyük görevler düşmektedir.

Geleneksel Kùltürümüzün bir parçası olan dokumalar; özüne uygun olarak, kültürel, sosyal ve ekonomik yönleri ile yeniden gündeme getirilmelidir. Bu durum ancak kùltürünü tanıyan, ona sahip çıkan, milli ve manevi değerlerinden uzaklaşmayan bireylerce sağlanabilecektir. Sanatta yeterlik tez çalışması olarak hazırlanan “Akseki Çevresinde Tespit Edilen Çuval ve Heybeler” başlıklı bu çalışma ile kaybolmak üzere olan Akseki Yörükleri tarafından kullanılan çuval ve heybelerin belgelenerek gelecek kuşaklara aktarılması amaçlanmaktadır.

Akseki ilçesi coğrafi konumu itibariyle dağlık bir alan olup, özellikle Toros Dağları eteklerinde birçok irili ufaklı yaylaları bünyesinde barındırmaktadır. Bu yaylalarda sürü otlatan geçimini hayvancılık ve buna bağlı olarak göçebelik faaliyetleriyle kazanan birçok topluluklara rastlanmıştır. Göçebe yaşantısının vazgeçilmezlerinden olan çuval ve heybe kullanımı ve günümüzdeki durumu bizzat yerinde incelenme imkânı doğmuştur. Akseki'nin kaynaklarca desteklenen 10 un üzerinde büyük yaylası ve bu yayların etrafında küçük Yörük gurupları ve yerleşim yeleri bulunmaktadır.

Günümüzde Yörük guruplarının yerleşik hayata geçmeye zorlanması, göçler yapılırken karşılaşılan sorunlar ve hızlı gelişen teknolojik gelişme gibi sebepler çuval ve heybe kullanımının azalmasına sebep olmaktadır. Yaklaşık olarak üç yıllık bir alan ve saha araştırması yapılarak tespit edilen dokuma örnekleri desen, renk, kompozisyon, malzeme ve özellikleri itibariyle incelenip kataloglama işlemi yapılmıştır. Dokuma örneklerine ulaşıp gerekli inceleme yapıldıktan sonra yöreden elde edilen bilgiler ile daha önceden yapılan araştırmalar ve literatürdeki kaynaklarla desteklenmiştir.

Dokuma örneklerinin büyük bölümünde hammadde kıl-yün malzeme kullanımı dikkat çeker. Bu özellik yörede küçükbaş hayvancılık ve buna bağlı olarak ta keçi türlerini yaygın olmasından kaynaklanmaktadır.

Yine tespiti yapılan dokuma örneklerinin desen, renk ve kompozisyon özelliklerine bakıldığı zaman komşu ilçelerden Manavgat, Alanya ve Seydişehir kısmen de olsa Mersin Silifke civarından gelen göçerlerin etkisi azımsanmayacak kadar fazladır. Bu sebeptendir ki yöreye has bir bulgunun tespiti yapılamamıştır.

Yapılan araştırma kapsamında Aldürbe Yaylası merkez olmak üzere Geyran, Eğrikar, Gebece ve Bozdoğan, Çimi, Giden Gelmez, Süleymaniye, Yarpuz, Yellice, Alacabel, Sülek, Değirmenlik yaylalarına gidilmiş ve konuya ilişkin kırk kişiyle karşılıklı konuşma tekniği ve video kayıtları yapılmıştır

Yörük kızlarının çeyizinde çuval önemli bir yer tutmaktadır. Günümüzde bu adet devam etmemekle birlikte büyüklerin hatırası olarak saklanan dokuma örnekleri günümüze ulaşmıştır. Eşyaların taşınıp muhafaza edilmesinde kullanılan çuvaların yerini günümüzde dolaplar, valizler ve sandıklar tutmaktadır.

Akseki'de ki düz dokumaların yörede ıstar olarak adlandırılan tezgahlarda dokunduğu belirlenmiştir. Bu dokumalar yazları evin önünde ağaç gölgesinde, çardakta, kışları ise evin içinde uygun odalarda, yaylalarda çadır önlerinde ağaç altında yaygın olarak kullanılmıştır.

İncelenen çuval ve heybe dokumalarında kullanılan hammaddelerin büyük bir bölümü kıl ve yün malzemeyle dokunmuş olup pamuk yada deve yününe rastlanmamıştır. Dokumaların yüz iplikleri (desen iplikleri) ise genellikle yün malzeme kullanımı dikkat çeker. Malzeme seçimi olarak bölge insanı hayvancılıkla uğraştığı niçin kıl keçisi ve koyun besleme kaynaklı bu malzemeler kullanılmıştır. Yöre dokumaları el eğirmesi ipliklerden yapıldığı için dokumaların iplik numaraları belirlenememiştir.

Akseki köylerinde ve yaylardaki Yörük grupları ile yapılan görüşmeler sonucunda ceviz kabuğu ile yeşil ve kahverengi, soğan kabuğu ve asma yaprağı ile sarı, karadut ile vişne rengi, üzerlik otu ile kırmızı renklerinin elde edildiğinden bahsedilmektedir. Boyama sırasında renk sabitleme ve parlaklık kazandırmak amacı ile tuz ve şap kullanımından söz edilmektedir. Günümüzde bu şekilde bir boyama işlemi yapılmamaktadır.

Araştırma esnasında görüşülen kaynak kişiler Köylere gelen boyacılardan, malzeme olarak ipliklerini kendilerinin boyadıklarını ve yapılan bu işleme doğal boyayla boyama yaptıkları şeklinde açıklamaları olmuştur. Kaynak kişilere doğal boyarmaddeler hakkında bazı teknik bilgiler verilerek doğal boyar madde ile boyama işlemi anlatılmıştır.

Tespiti yapılan dokuma örneklerinde Bezayağı, kilim, cicim, zili dokuma teknikleri kullanılmış olup sadece bir heybe örneği halı dokuma tekniği ile dokunmuştur. Fakat tez çalışması sırasında halı, kilim, cicim, zili, sumak dokuma tekniği ile dokunmuş seccade, yolluk, namazlağı, halılar, kilimlere rastlanılmıştır.

Anadolu'da bir çok yörede ve Yörük gruplarında da görüldüğü üzere Akseki yöresinde ıstar tezgâhı denilen tezgah kullanılmıştır. Bu tip tezgâhta çözümlü iplikleri ya istenilen uzunlukta tezgâh dışında ya da tezgâh boyuna bağımlı kalmak koşulu ile tezgâh üzerinde hazırlanır. Bu tezgâhın kullanılmasında ana sebep ıstar tezgâhların kolay taşınır ve çabuk kurulur olma özelliğidir. Yörükler konargöçer topluluklardır. Buldukları yerlerde kalma süresi sınırlı olduğundan sürekli yer değiştirmişler. Bu sebeptendir ki Yörükler hızlı ve çabuk toparlanabilmeleri için kurulumu, taşınması kolay olan bu tezgâh tipini kullandıklarının tespiti yapılmıştır. Bu tezgâhlarda ıstar tarağı denilen dokuma tarakları ile atkı ve çözümleri sıkıştırma işlemini yapmışlardır. Akseki ve civarında çok farklı büyük ve çeşitlilikte ıstar taraklarına rastlanmaktadır.

Yörükler gerek göçe başlarken, gerekse yaylarda günlük yaşamını devam ettirirken Çuval dokumaları her zaman yanlarında taşımaktadırlar. Bu sebeptendir ki Yörük insanı için yayla, hayvanlar ne anlama geliyorsa, ne kadar önemli ise çuval dokumaları da o derece önemlidir. Her Yörük kızının bir çeyizlik çuval dokumasının olduğu ifade edilmektedir.

Yörük kızları 14- 15 yaşına girdikten sonra önce çul dokumalar (desensiz dokumalar) daha sonrada seccadesini ve zamanla kilimini, halısını yada günlük kullanım eşyalarını taşımak, saklamak amaçlı çuval dokumasını yapmışlardır. Çuval dokumaları; göçebe ve yerleşik yaşamda mensubu oldukları aşirete, yaşadığı bölgeye ve kullanım amaçlarına göre farklı çeşitlilikler göstermektedir. Yerleşik yaşamda yatak yorgan türü eşyalar, evlerdeki yüklük denilen bir bölüm içine yerleştirilir. Gelir

durumları yüksek olan kişilerin evlerinde yüklükler ahşaptan yapıldığı orta halli vatandaşların yüklüğü ise odanın bir köşesine düz dokuma yaygı ya da perde asılarak eşyaların yerleştirildiği gözlenmiştir.

Bu da ev içinde bir süsleme meydana getirir. Yük çuvalı denilen içerisinde eşya olan çuvallar ise yüklüğün bir kenarına yerleştirilir. Evde yüklük yoksa ya da çadırda yaşıyorsa, odanın bir bölümü veya çardın bir kenarına yatak yorgan konulmaktadır. Hemen yanına da yük çuvalları yerleştirilir ve hepsinin bir örtü ya da düz dokuma parçası ile kapatılır. Çuvallar evde ya da çadır içinde farklı bir bölüm oluşturmak veya büyükler ile küçükler için ayrı mekanlar yaratmak için kullanılmaktadır.

Her Yörük gurubunun kendi duygu ve düşünceleri yaşama şekillerini yansıtan çuval dokumaları vardır. Örneğin mersin Silifke civarındaki Yörükler ile Anamaslar'daki ya da Fethiye deki Yörük guruplarının çuval dokumalarında gerek renk gerekse desen, kompozisyon ya da malzeme kullanımı açısından belirgin farklılıklar gözlenebilmektedir.

Hayvancılıkla uğraşan Yörüklerin farklı cinslerde hayvan sürüleri vardır bazıları koyun besler bazıları keçi beslemektedir. Keçiler ise karakeçi ve sarı keçi gibi kıl renklerine göre farklılıklar gösterir. Tüm bu sebeplerdendir ki çuvallar hammadde olarak bazen kıldan bazen yün den bazen de pamuk malzeme olarak karşımıza çıkmaktadır. Malzeme farklılığının yanı sıra desen kompozisyon renk ve yöresel isimler olarak ta çuvallar farklı özelliklerde karşımıza çıkmaktadır. Çuval dokumaları genellikle tek parça olarak dokunup daha sonra kenarları dikilerek birleştirilir ve çarpana ya da kolan denilen dokumalar çuval kenarlarına dikilmektedir. İçerisine fazlaca eşya konulacaksa ya da ağır eşya taşınacak olduğu zaman gerek çuvalın içine konulduğu ağırlığı taşıyabilmesi için gerekse deve at yada benzeri yük hayvanına bağlanabilmesi için kolon dokumaların kullanıldığı çuvallar karşımıza çıkmaktadır.

Çuvalların yerleşik yaşamda ve göçebe yaşamda farklı sergilenme ve kullanım özellikleri vardır. Özellikle göçebe yaşamda çadır kullanımı ve çadır içerisindeki çuval yerleştirmesi çok farklıdır.

Çuvallar çadırın bazen bir tarafına sıralanırlar bazen de geniş çadırlarda ortaya konularak mekân içinde mekân oluşturulduğu gözlenmektedir. Çuvallar Motifleri ve renkleri ile adeta çadır için başlıca süs unsurudur. Yörük kadını giyeceğini, eşyalarını, yiyeceğini, ununu, yani hemen her şeyini çuvallar içinde taşır saklar. Çuvallar, içine konulan eşyanın cinsine göre isim alırlar. Renkleri ve motifleri de ona göre seçilir. Mesela bir un çuvalını, esvap çuvalını dış görünüşünden tanımlanmaktadır.

Çuvallar kilimlere nazaran daha sıkı bir teknikle dokunmaktadır. İki yanında taşınmak için kolandan kulpları vardır, ağız bağcıkla bağlanır. Bazı çadırlarda çuvallar çadırın iç mekânını orta direk hizasından ikiye ayıracak şekilde yerleştirilmektedir. Yarı göçebe Yörüklerde çuvallar evlerde kış odalarının duvarlarına aynen çadırda olduğu gibi sıralanmaktadır.

Akseki ve civarında 100 e yakın çuval örneği tespit edilmiştir. Tespiti yapılan bu çuval dokumaları teknik malzeme kompozisyon ve diğer yönleriyle incelenerek tez çalışmasının katalog bölümünde ayrıntılı olarak bilgi verilmiştir

Heybe dokumaları da en az çuval ya da diğer düz dokumalar kadar Yörük yaşamında önemli bir yere sahiptir. Heybelere kullanım amaçlarına göre farklı isimler almaktadır. Örneğin yük heybesi, su heybesi, tohum heybesi ve terk heybesi gibi isimler yer almaktadır. Heybeler genellikle 50-60 cm heybe gözü denilen kare bölmeden oluşan boyları 100-160 cm uzunluğunda halı kilim cicim sumak teknikleriyle dokunmuş dokuma örnekleridir. Çuval dokumalarda olduğu gibi eşya yük ya da malzeme taşıma amaçlı olarak kullanılmaktadır. Heybelerin orta kısımlarında yırtık ya da büyük ilk denilen bazı boşluklar yer almaktadır. Bu boşluğa her heybede rastlanmamaktadır.

Genellikle insanlar tarafından kullanılan içine su, tohum ya da benzeri şeyler konulan heybelerin ortaları yırtık olur ve heybe taşıyan kişi bu yırtıktan başını geçirir ve heybedeki yük taşıyıcının iki omzuna eşit bir şekilde taşınmış olur. At deve ya da diğer yük hayvanlarına eşya taşıma amaçlı olarak heybe sarıldığı bu heybelere de terk heybesi denildiği ifade edilmektedir. Terk heybesi göç başlangıcında at ve deve gibi hayvanlara eşyalar yüklenir.

Göç işlemi bittikten sonra ya da duraklanacak yere varılınca bu eşyalar indirilir ve heybeler boşaltılır. Heybelerin kullanım alanlarına göre farklı büyüklükleri vardır. Örneğin deve heybesi, at heybesi, tohum ve tuz heybelerinin ölçüleri birbirinden farklıdır. Tüm bu bilgilerden de anlaşılacağı üzere Anadolu da hem yerleşik topluluklarda hem de göçebe topluluklarda heybe kullanımı yaygın olup önemli dokuma örnekleri arasında her almaktadır. Heybeler ağırlıklı olarak düz dokuma örneklerinden kilim, cicim, zili, sumak teknikleri ile dokunmuş örnekler var ise de farklı yörelerde halı dokuma tekniği ile dokunmuş heybe örneklerine de rastlanmaktadır. Akseki civarında ağırlıklı olarak kilim, cicim, zili dokuma teknikleriyle dokunmuş heybe örnekleri tespit edilmiştir. Tespiti yapılan örneklerden sadece bir tanesi halı dokuma tekniği ile dokunmuştur. Yörede az rastlanan bu örneğin satın alma ya da çeyiz olarak bu yöreye geldiği düşünülmektedir.

Çuval ve heybe dokumalarında siyah (kara), kırmızı (al), yeşil, sarı, beyaz (ak-krem), turuncu (kınalı), bordo (kızıl), mavi (gök), Mor, pembe, rengin kullanıldığı görülmektedir.

Dokumalarda kıl malzeme kendi renginde kullanılmış olup hiçbir boyama işlemi gerçekleştirilmemiştir.

Desenli kısımlarda desen iplikleri eski örneklerde doğal boyalarla renklendirildiği, yeni örneklerde ise kimyasal boyarmaddelerle boyanan ipler kullanılmıştır. Bazı örneklerde renklerin, örnekler eski olsa bile hala solmadığı görülmektedir. Bunun örneklerin kullanılmayıp katlanıp evde muhafaza edilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Anadolu dokuma kültüründe önemli bir yeri olan Yörük dokumalarında her motifin ayrı bir anlamı, ayrı bir dili vardır. Bu anlatım dili bölgeden bölgeye değişebilmektedir.

Dokumalarda: Pıtrak (yarım pıtrak, topak pıtrak), çengel (çapraz, çeneli), göz (dana gözü, dört göz, bülüş gözü), elibelinde, bereket (eliböğünde), çıbık, bereket çaprazı, muska (nuska, noksa, nuksa), koç boynuzu, baklavalı, saç bağı küpe, sıçan dişi (keme dişi), kadın boşatan (karı boşatan, kız kaçırın), tarak (darak) yıldız (ıldız),

iledin alası, başaklı, andız alası, el, parmak, kedi tırnağı (kedi cırnağı) deve boynu motifi görülmektedir. Ayrıca dokumalarda kullanımı karşılaşılan bazı motiflerin isimleri bilinmemektedir.

Yukarıda belirtilen motif isimleri tamamen yöre halkı tarafından ifade edildiği gibi aktarılmıştır. Aynı motiflerin Akseki'nin farklı köy ve yaylalarında farklı isimlerle kullanıldığı tespiti yapılmıştır.

Araştırma sırasında çok ilginç bir tespit yapılmıştır:

Astım hastası olan Ralf isimli bir kişiyle tanışılmıştır. 20 yıldır Akseki de yaşayan kaynak kişi tespiti yapılan örnekleri Akseki ve çevresindeki köy ve yaylalarından toparlamıştır. Kaynak kişiyle yapılan görüşmede Akseki de bir ev satın alıp topladığı çuval ve diğer eşyalar ile bir müze açmak istediğini belirtmiştir. Bölgeden yüzlerce el dokuması ve çeşitli eşyalar satın alıp evinde ve bir depoda yıllarca muhafaza ettiğini açıklamıştır.

Fakat Akseki ve köylerinde kendisi yabancı ülke vatandaşı olduğu için ev satılmadığı ifade etmektedir. Akseki ilçesinde faaliyetlerini sürdüren eğitim hayratı derneği isimli bir dernek ilgili şahsın toparlamış olduğu dokumaları satın alarak dernek koleksiyonuna katmıştır. Müze açma fikri bu dernek tarafından faaliyete geçirilmek istenmektedir. Burada vurgulanması gereken en önemli husus el dokumalarımızın bilinçsizce antikacı vb. kişilere satılarak kendi kültürümüzü kendi ellerimizle yok etmemizin açıkça bir örneği sergilenmektedir.

Araştırma esnasında tespiti yapılan çuval ve heybe dokumalarının yaklaşık yarısına bu şekilde ulaşılmıştır.

Kaynak kişiler ve yöre halkı elindeki birçok dokuma örneğini makine halıları ve hazır gereçlerle değiştirdiklerini ifade etmişlerdir. Bilinçsizce yapılan bu değişiklik kültürümüzün en önemli parçalarından olan dokumalarımızın nasıl kaybolduğunun açık bir göstergesidir.

Kültürümüze sahip çıkmak kültürel değerlerimizi gelecek kuşaklara aktarmak hem bir sorumluluk hem de bir görev olmalıdır. Bu bağlamda yöre insanının bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Araştırma konusu olan çuval ve heybe dokumaları Yörük yaşam şeklindeki değişmelere ve hızlı teknolojik gelişmelere bağlı olarak kaybolmuş, adeta yok olmak üzeredir. 30-40 yıl öncesine kadar çuval ve heybe dokuması adeta Yörük insanının vazgeçilmesi konumundayken günümüzde çuval ve heybe kullanımı yerine hazır gereçlere bırakmıştır.

Köklü bir geçmişi ve kullanımı olan Yörük dokuma kültürünün gelecek kuşaklara aktarılması için gerekli olan alan ve saha araştırmaları yapılarak tespit edilen değerlerin belgelendirilmesi gerekmektedir.

Bu konuya ilişkin hem akademisyenlere hem de araştırmacılara büyük görev düşmektedir. Akseki yöresinde tespit edilen çuval ve heybe dokumalar konulu sanatta yeterlik tez çalışması ile tespit edilen bilgilerin gelecek kuşaklara aktarılmasında hazırlanan bu çalışmanın tüm araştırmacı ve ilgililere faydalı olacağını ümit ederim.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- ACAR (Balpınar), Belkıs; **Kilim, Cicim, Zili, Sumak Türk Düz Dokuma Yaygıları**, Çeltüt Matbaacılık Sanayi ve Tic. A.Ş., İstanbul, 1982. “Eren Yayınları No: 3, Sanat Dizisi No: 1”
- ACAR, (Balpınar) Belkıs; Vakıflar Genel Müdürlüğü Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar Müzesi Kataloğu, Çeltük Matbaası, İstanbul,1983.
- ACAR, Belkıs; **Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar**, Apa Ofset Basımevi, İstanbul, 1975. “Ak Yayınları Türk Süsleme Sanatları Serisi: 3”
- ADALILAR Ayça, “Eşme Kilimlerindeki Otantik Üretim ve Bugünkü Dejerasyonu”, **I. Uluslararası Eşme Kilim Festivali Türkiye Kilimciliğinin Üretim ve Pazarlama Sempozyumu**, Ankara, Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, 1995.
- AKSEKİ KAYMAKAMLIĞI, “**Akseki ve çevresi Stratejik Plan verileri**”, Antalya, 2009.
- AKTAN Oğuz, Antalya Çevresinde Konar-Göçer Asabiyet, I. Akdeniz Yöresi Türk Toplulukları Sosyo-Kültürel Yapısı Yörükler Sempozyumu Bildirileri.
- AKURGAL, Ekrem, **Anadolu Uygarlıkları**, İstanbul: Net Turistik Yayınlar A.Ş. ,1995
- Anatolian Kilims I**, Duman Ofset Ltd., Ankara, 1995. “T.C. Kültür Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Merkez Müdürlüğü”
- Anatolian Kilims II**, Duman Ofset Ltd., Ankara, 1995. “T.C. Kültür Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Merkez Müdürlüğü”
- ANDREWS Peter Alford’in Mukayeseli (Comparative) Araştırmaları; Hikari Egawa, İlhan Şahin, **Yağcı Bedir Yörükleri**.
- ANONİM, madde: Akseki, **Yurt Ansiklopedisi**, V. II İstanbul, 1982.
- ARSEVEN Celal Esat, **Sanat Ansiklopedisi**, C: 1, İstanbul, 1965.
- ARSLAN, Nevzat; “**Karaçakal Yörükleri**”, Altınkalem Yayınları, İzmir, 2009.
- ARTUN Erman, Çukurova Yörüklerinin Gelenek ve Görenekları, I. Akdeniz Yöresi Türk Toplulukları Sosyo-Kültürel Yapısı Yörükler Sempozyumu Bildirileri.
- ATALAYER Günay, “Anadolu’da Yaşayan Mekikli El Dokumacılık Tekstil Tasarım ve El Sanatı İlişkisi”, Kamu ve Özel Kuruluşlarda Orta Öğretimde, Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri, Ankara, 1994.
- AYHAN, Aydın; “ **Balıkesir ve Çevresinde Yörükler, Çepniler ve Muhacırlar**”, Balıkesir, 1999.
- BARIŞTA H. Örcün, **Türk El Sanatları**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1988.
- BAYRAKTAROĞLU Suzan, Eskişehir ve Çevresi Halı Kilim Dokuma Yaygıları, **Vakıflar Dergisi**, S:21, İstanbul,1990.
- BEŞİRLİ, Hayati, ERDAL, İbrahim; “**Anadolu’da Yörükler Tarihi ve Sosyolojik İncelemeler**”, Phoneix Yayınevi, Ankara, 2007.
- BEŞİRLİ, Hayati, ERDAL, İbrahim; “**Osmanlı’dan Cumhuriyete Yörükler ve Türkmenler**”, Phoneix Yayınevi, Ankara, 2008.

- BLOCQUVILLE, Henri De Couliboeuf, “**Türkmenler Arasında**”, Çev.R. Akdemir Ankara, 1986
- CERAN, A. Şeref; “**Tarihi ve Sosyo- Kültürel Yönden Konya Sarayönü Kuyulu Zebir Yörükleri**”, DAMLA OFSET MATBAACILIK, Konya, 1996.
- ÇELİK, Ali; “**Bir Yörük Çocuğu Gözüyle Yörüklerin Dünyası**”, Isparta, 2006.
- ÇELİKKOL R, Şinasi, “Bursa Keles Karakeçili Yörükleri Yaşantıları”, Gelenekleri, Kıyafetleri ve Türk Dünyası İle İlgili İlişkiler, **V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, Gelenek Görenek, İnançlar, Seksiyon Bildirileri**, Ankara, 1997.
- DEMİR, Alpaslan; “**XVIII. Yüzyılın İlk Çeyreğinde Anadolu’da Bozdoğan Yörükleri**”, Berikan Yayınevi, Ankara, 2012.
- DENİZ, Bekir; **Ayvalık (Çanakkale) Yöresi Düz Dokuma Yaygıları (Kilim- Cicim-Zili)**, Duman Ofset, Ankara, 1998. “Atatürk Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayını: 169”
- DENİZ, Bekir; **Türk Dünyasında Halı ve Düz Dokuma Yaygılar**, Ankara, 2000. “Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Atatürk Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Yayını: 215”
- DOĞAN, Cihangir, DOĞAN, Said; “**Yörüklerin Sosyal ve Kültürel Hayatı**”, Kızılelma Yayıncılık, İstanbul, 2005.
- DOĞAN, N.Ş., 1994, Konya’dan Antalya-Alanya’ya Uzanan Kervan Yolları Hakkında Bazı Düşünceler. **4. Alanya Tarih ve Kültür Semineri**, ALSAV Alanya Tarih ve Kültür Seminerleri, Alanya.
- DULKADİR, Hilmi; **Mut ve Çevresinde Milli El Sanatlarımız (Istar Dokuma), Dokuma Tekniği, Çeşitleri, Motifler**, Ankara, 1985. “T.C. Milli Eğitim ve Gençlik Spor Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, Milli Gelenek-Görenek ve El Sanatları Serisi: 1”
- DURUL, Yusuf; **Anadolu Kilimlerinden Örnekler 2**, Grafik Sanatlar Matbaacılık ve Ambalaj Sanayi A.Ş, İstanbul, 1987. “Ak Yayınları Türk Süsleme Sanatları Serisi: 13”
- DURUL, Yusuf; **Baraj Gölü Çevresi Dokuma Sanatları**, T.T.K. Basımevi, Ankara, 1969. “Orta Doğu Teknik Üniversitesi Keban Projesi Yayınları Seri: 2, Etnografya Araştırmaları Yayın: 1”
- DURUL, Yusuf; **Türk Kilim Motifleri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1987. “Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları: 62, Seri: 5, Sayı: A.3”
- DURUL, Yusuf; **Yörük Kilimleri (Niğde Yöresi)**, Apa Ofset, İstanbul, 1977. “Ak Yayınları Türk Süsleme Sanatları Serisi: 6”
- EGAWA, Hikari, ŞAHİN İlhan; “**Yağcı Bedir Yörükleri**”, Eren Yayıncılık, İstanbul, 2007.
- ERBEK Güran, **Anatolian Kilims – I**, 1. Cilt, Ankara 1995 ve Mine, Erbek, **Çatalhöyük’ten Günümüze Anadolu Motifleri**, Kültür Bakanlığı Yayını, Ankara 2002.
- ERBEK, Güran; Anadolu Motifleri Sergisi Kataloğu, İzmir, 1986.
- ERBEK, Güran; **Kilim Catalogue No: 1**, Ana Basım A.Ş., İstanbul, 1988. “Selçuk A.Ş. Yayını”

- ERBEK, Mine; **Çatalhöyük'ten Günümüze Anadolu Motifleri**, Ankara, 2002. "Kültür Bakanlığı Yayını"
- ERKEN, S.; **Eski Türk Halılarından ve Kilimlerinden Örnekler**, İstanbul, 1961. ERÖZ, Mehmet; **Yörükler**, TDAV Yayınları, İstanbul, 1991.
- ERSU, Pekin, **Yörük çuvalları**, Türkeli, Ankara, 2002.
- GENÇ Reşat, "Kaşgarlı Mahmut'a Göre XI. yüzyılda Türklerde Dokuma ve Yayı İşleri" **Arış**, s.3, Ankara, 1997.
- GÖRGÜNAY, KIRZIOĞLU Neriman, **Altaylardan Tuna Boyu'na Türk Dünyasında Ortak Yanışlar (Motifler)**, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, Sanat Eserleri Dizisi: 366, 2001.
- GÜLCEMAL, Abdullah, Temel Kavramları ile Halı ve Desen Teknolojisi, Isparta, 1997.
- GÜZEL, A., 1994, Milli Mücadele Yıllarında Antalya. **X. Türk Tarih Kongresi (22- 26 Eylül 1986 Ankara)**, Kongreye Sunulan Bildiriler Kitabı. C.VI, Türk Tarih Kurumu Yay. Ankara 1994.
- HALAÇOĞLU, Yusuf; XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskân **Halı Müzesi İle Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar Müzesi Kataloğu**, Hzl: Suzan Bayraktaroğlu, Serpil Özçelik, Pys Vakıf Sistem Matbaa Müdürlüğu, Ankara, 2007. "T.C. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğu"
- İŞKİSAÇAN, Güngör; Batı Anadolu'nun Başlıca Halı Merkezlerinde İmal Edilen Halıların Desen ve Kaliteleri Üzerinde Araştırmalar, İzmir, 1964.
- İŞKAN H., ÇEVİK Nevzat , **Akseki Çevresi Arkeoloji ve Tarihi**. Çekül, Sanatsal Mozaik, İstanbul 2000.
- KADEMOĞLU, Osman, "Anamas Yaylalarında", *Türkiyemiz*, Yıl: 4, Sayı: 10, İstanbul, 1973.
- KETİN İ., Türkiye'nin Orojenik Safhaları, **M.T.A. Dergisi**, No. 53, 1959.
- KIRZIOĞLU (Görgünay) Neriman; Altaylar'dan Tunaboyu'na Türk Dünyası'nda Ortak Yanışlar (Motifler), Ankara, 2001.
- KIRZIOĞLU (Görgünay) Neriman; **Eşme Kilimleri**, Cantekin Matbaacılık ve Yayıncılık Tic. Ltd. Şti., Ankara, 1994. "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını Sayı: 78"
- KIRZIOĞLU (Görgünay), Neriman; **Türk Halk Kültüründe Doğu-Anadolu Dokumaları ve Giysileri**, Volkan Matbaacılık, Ankara, 1994. "Türk Halk Kültürünü Araştırma ve Tanıtma Vakfı Yayınları No: 7"
- KIVRAK, Ramazan; **"Fethiye'de Yörükler ve Karaçulha"**, Sanal Matbaacılık, Antalya, 2000.
- KONYALI, İbrahim Hakkı.,1946, **Alanya Tarihi**, İstanbul
- OCAKVERDİ Hayrettin, **Seydişehir Kuğulu Bataklđının (Konya) Fitososyolojik Yönden İncelenmesi**. Selçuk Üniv. Fen-Edeb. Fakültesi, Fen Dergisi, Konya 1984.
- OĞUZ, Zeki; **"Yaylaların Özgür Çocukları Yörükler"**, Fizan Ofset, Konya, 2004.
- ONUK, Taciser ve Feriha Akarparlı-H. Serpil Ortaç-H. Özlem Alp; **Tarsus El Sanatları (Dokumacılık, Örucülük, İşlemecilik)**, Ergün Matbaacılık Ltd. Şti. Ankara, 1998. "T. C. Kültür Bakanlığı Yayınları: 2087, Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğu Yayınları: 270, Maddi Kültür Dizisi: 20"

- ONUK, Taciser ve Feriha Akarpınarlı-Serpil Ortaç-H. Özlem Alp; **İçel El Sanatları**, Ankara, 1998, “Kültür Bakanlığı Yayınları: 2091, Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları: 269, Maddi Kültür Dizisi: 19”
- ONUK, Taciser ve H. Feriha Akpınarlı; **Şanlıurfa Karakeçili Kilimleri**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 2003. “Atatürk Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Yayını: 295, Bilimsel Araştırmalar Dizisi:1”
- ORHONLU, Cengiz; **Osmanlı İmparatorluğu’nda Aşiretlerin İskânı**, Eren Yayıncılık, İstanbul, 1987.
- ÖLÇER, Nazan; Museum Of Turkish And Islamic Arts Kılıms, İstanbul, 1989.
- ÖLÇER, Nazan; **Türk ve İslam Eserleri Müzesi Kilimler**, Çeltüt Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş., İstanbul, 1988. “Eren Yayıncılık”
- ÖZBEL, Kenan; **El Sanatları IX Anadolu Kilimleri**, Ulus Basımevi, b.y.y., b.t.y.. “CHP Halk Evleri Bürosu Kılavuz Kitaplar: 19, El Sanatları: 9”
- ÖZBEL, Kenan; **El Sanatları VII Cicim ve Sili**, Ulus Basımevi, b.y.y., b.t.y.. “CHP Halk Evleri Bürosu Kılavuz Kitaplar: 17, El Sanatları: 7”
- ÖZKAYNAK, Kemal; **Akseki Kazası: Tarih – Coğrafya – Turizm** –Akgün Matbaası, Biyografya Ankara; 1954
- ÖZTÜRK, İsmail, “Bitki Boyaları Üzerine Birkaç Not ve Yenikent Köyü’nden Boyama Örnekleri” **Türk Etnografya Dergisi**, Ankara, 1982.
- ÖZTÜRK, İsmail; **Doğal Bitkisel Boyalarla Yün Boyama**, D.E.Ü. Rektörlük Matbaası, İzmir, 1999. “Dokuz Eylül Yayınları Geleneksel El Sanatları: 1”
- ÖZTÜRK, İsmail; **Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş**, Özdemir Basım, Yayım ve Dağıtım Ltd. Şti., Ankara, 1994.
- PEKMAN, A.; “ Son Kazı ve Araştırmaların Işığı Altında Perge Tarihi” Türk Tarih Kurumu Yayını VII Seri-S.64, Antalya Bölgesinde Araştırmalar S.9, Türk Tarih Kurumu Basımevi, ANKARA 1973
- RAMSAY, W.M.; **Anadolu’nun Tarihi Coğrafyası** ,Çev. Mihri PEKTAŞ. Milli Eğitim Basımevi, Ankara 1960,
- REFİK, Ahmet; **Anadolu’da Türk Aşiretleri (966-1200)**, Devlet Matbaası, İstanbul, 1930.
- SAKARYA Oğuz, Kilimciliğimizin Sorunları ve Çözüm Yolları, **I. Uluslararası Eşme Kilim Festivali, Türkiye Kilimciliğinin Üretim ve Pazarlama Sempozyumu**, Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, Ankara, 1995.
- SAKİN, Orhan; “ **16.yy. Osmanlı Arşiv Kayıtlarına Göre Anadolu’da Türkmenler ve Yörükler**”, Ekim Yayınları, İstanbul, 2010.
- SARAÇOĞLU Hüseyin, **Akdeniz Bölgesi**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları Öğretmen Kitapları Dizisi:175, İstanbul 1989.
- SEVİN Veli, **Anadolu’nun Tarihi Coğrafyası I**, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları VI. Dizi-Sayı 50, Ankara, 2001.
- SEYİRCİ, Musa; “**Batı Akdeniz Bölgesi Yörükleri**”, Derin Yayınları, İstanbul, 2000.
- SEYİRCİ, Musa; “**Ege Yörükleri**”, Derin Yayınları, İstanbul, 2003.
- SEYİRCİ, Musa; **Batı Akdeniz Bölgesi Tahtacıları**, Derin Yayınları, Haziran 2007.
- SEYİRCİ, Musa; **Fethiye’de Yaylacılık ve Yayla Göçleri**, Damla Ofset, Antalya, 1988.

SEYİRCİ, Musa; O Güzel İnsanlar O Güzel Atlar Yirminci Yüzyılda Fethiye Kırsalında Yaşam, Derin Yayınları 2. Baskı, İstanbul, 2007.

SOYSALDI, Aysen; **Düz Dokuma Teknikleri ve Teknik Desen Çizimleri**, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara, 2009.

SÜMBÜL, Ali; “**Evliya Çelebi Gibi Geze Geze Akseki Kazası ve Köyleri**”, Yaylacık Matbaası, İstanbul, 1989.

SÜMER, Faruk; **Oğuzlar (Türkmenler) Tarihleri-Boy Teşkilatı-Destanları**, TDAV Yayınları, İstanbul, 1992.

ŞENSEDDİN Sami; “Kamusül-Alam”, C. 2, 1306 (1889)

TANYILDIZ, Ali; “**Orta Asya’dan Gedikli Köyüne Honamlı Yörükleri**”, Tokoğlu Ofset, Isparta, 1990.

TUNCAY, Kara; “**Safranbolu’da Yörükler ve Yörük Köyü Tarihi**”, Zonguldak, 1999.

Türk Dil Kurumu Sözlüğü, www.tdk.gov.tr.

YAĞAN Şahin Yüksel, **Türk El Dokumacılığı**, İstanbul, 1973.

YETKİN Şerare, **Türk Halı Sanatı**, Ankara, Türkiye İş Bankası Yayınları, Sanat Dizisi: 20, 1999.

Tezler

AKKAYA, Necla, “Akseki İlvat Köyleri ve Çevresindeki Eski Türk Evlerinin Mimari ve Süslemesine Yeni Bir Yaklaşım”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya,

CEYLAN, Esra, “Antalya’nın Akseki ve Elmalı İlçelerindeki Türk Dönemi Sivil Mimarlık Örneklerindeki Süsleme Özellikleri”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2007,

HADİMLİ, Halil , “Akseki İlçesi’nin Coğrafyası”, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Erzurum, 2008.

KOYUNCU, Ayşegül; “Belenbaşı Köyü (Buca-İzmir)Düz Dokumalarının Teknik ve Desen Özellikleri”, Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011.

KOYUNCU, Ayşegül; “Özdemirci ve Gürpınar (Denizli-Çivril) Kasabalarında Zili Dokumaların Teknik ve Desen Özellikleri”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir, 2005.

KÜÇÜKKURT, Ülkü; “İzmir Etnografya Müzesi Örneğinde Çeşitli Yörelere Ait Halı ve Kilimlerin İncelenerek Kataloglanması”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1998.

ÖZHEKİM (Atış), Didem; “Anadolu’daki Kırkitli Dokumalarda Görülen Geometrik Motiflerin Kullanım Nedenleri (Bergama ve Çevresi)”, Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2000.

Makaleler

ACAR, (Balpınar) Belkıs; “Balıkesir Yüncü Yörükleri”, **Sanat Dünyamız**, Yıl: 6, Sayı: 18, Ocak 1980.

ACAR, (Balpınar) Belkıs; “Halı ve Kilim Müzesi”, **Sanat Dünyamız**, Yıl: 2, Sayı: 4, Mayıs 1975.

- ACAR, (Balpınar) Belkıs; “Türkiye’nin Halı ve Kilim Zenginlikleri”, **THY Magazin 40. Yıl Özel**, Mayıs 1973.
- ACAR, Belkıs; “Bir Gurup Anadolu Yaygıları Üzerinde Bir Araştırma”, **Türkiyemiz**, Yıl: 12, Sayı: 33, Şubat 1981.
- ACAR, Belkıs; “Dokuma Yaygılar (Kilim, Cicim, Sili, Sumak, Çarpana)”, **THY Magazin**, Sayı: 6, 1974.
- ACAR, Belkıs; “Türk Kilimleri (Münih’te Açılan Bir Sergi)”, **Sanat Dünyamız**, Yıl: 7, Sayı: 19, Mayıs 1980.
- ATALAYER, Günay; “Yörük Dokumaları”, **Kültür ve Sanat**, Yıl: 2, Eylül 1990.
- ATAMERT, İlknur; “Yünlerin Boyanması”, **Folklor Aylık Halkbilimi Dergisi**, Yıl: 3, Sayı: 29-30, b.y.y., b.t.y.
- ATLIHAN, Şerife; “Ayvacık Bölgesinde Ala Çuvallar”, **Kültür ve Sanat**, Yıl: 2, Sayı: 5, Mart 1990.
- ATLIHAN, Şerife; “Batı Anadolu’da Yaşayan Yörüklerde Heybe ve Torba Dokumalar”, **Erdem (Halı Özel Sayısı I)**, Cilt: 10, Sayı: 28, Ankara, Ekim 1999. “Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi”
- ATLIHAN, Şerife; “Değeri Giderek Artan Bir Yörük Sanatı Yaşam Biçimi ve Geleneksel Havsız Kirkitli Dokumalar”, **Kültür ve Sanat**, Sayı: 34, Haziran 1997.
- ATLIHAN, Şerife; “Güney Batı Anadolu’da Karaçadır”, **Kültür ve Sanat**, Yıl: 4, Sayı: 15, Eylül 1992.
- BARIŞTA, H. Örcün; “Emirdağ ve Çevresinin Kirkitli Dokumaları”, **Sanatsal Mozaik**, Yıl: 2, Sayı: 18, Şubat 1997.
- BAYRAKTAROĞLU, Suzan; “Eskişehir ve Çevresi Halı-Kilim ve Düz Dokuma Yaygıları”, **Vakıflar**, Sayı: 21, 1990.
- BAYRAKTAROĞLU, Suzan; “Türk Halı Kilim Sanatı ve Vakıf Halıları”, **Kültür ve Sanat**, Yıl: 9, Sayı: 33, Mart 1997.
- BİRİNCİ, Mustafa; “Yün Tarama ve Eğirme”, **Sivas Folkloru**, Yıl: 1, Sayı: 2, Ocak 1976.
- ÇAKMAKOĞLU, Alev; “Mersin Ala Çuvalları”, **Kültür ve Sanat**, Yıl: 1, Sayı: 1, Aralık, 1998.
- ÇETİN, Adem; “Göktepe Yaylası”, **Akseki Dergisi**, Sayı: 1, 2009
- ÇETİN, Adem; “Günyaka (Emerya)”, **Akseki Dergisi**, Sayı: 2, 2009
- ÇETİN, Adem; “Keçilerin Kralı Kıl Keçisi”, **Akseki Dergisi**, Sayı: 9, 2011.
- ÇETİN, Adem; “Sarıhacılar”, **Akseki Dergisi**, Sayı: 8, 2011
- ÇETİN, Adem; “Yörükler.. Toros Dağlarının bitmeyen Rahmeti”, **Akseki Dergisi**, Sayı: 12, 2012
- DENİZ, Bekir ve Harun Ürer; “Sekçuk (İzmir) Civarında Yaşayan Tekeli Yörüklerinde Halı ve Düz Dokuma Yaygıları”, **Erdem (Halı Özel Sayısı I)**, Cilt: 10, Sayı: 28, Duman Ofset, Ankara, Ekim 1999. “Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi”
- DENİZ, Bekir; “Anadolu- Türk Halı ve Düz Dokuma Yaygılarında Bazı Motiflerin İsimlendirilmesi”, **Akdeniz-Sanat Dergisi(10.Yıl Özel Sayısı Güzel Sanatlar Fakültesi)**, Yıl.3,2010.

- DENİZ, Bekir; “Anadolu-Selçuklu Dönemi Halı ve Düz Dokuma Yaygıları”, **Türkler**, Cilt: 7, Ankara, 2002. “Yeni Türkiye Yayınları”
- DENİZ, Bekir; “Anadolu-Türk Dokuma Sanatında Cicim/Cicim’s Place In Anatolian-Turkish Art Of Weaving”, **Sanat Tarihi Dergisi**, Sayı: 7, İzmir, 1994. “Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını”
- DENİZ, Bekir; “Bir Vakıf Eseri Olarak Cami, Mescit, Zaviye, Şifahane Gibi Dini ve Sosyal Yapılarda Bulunan Halı ve Düz Dokuma Yaygılar ve Bunların Günümüzdeki Durumu”, **Vakıflar**, Sayı: 23, Ankara, 1994.
- DENİZ, Bekir; “Orta Asya Türk Halı ve Düz Dokuma Yaygıları”, **Türkler**, Cilt: 4, Ankara, 2002. “Yeni Türkiye Yayınları”
- DENİZ, Bekir; “Osmanlı Dönemi Düz Dokuma Yaygıları (Kilim, Cicim, Zili, Sumak), **Osmanlı Kültür ve Sanat**, Ed. Güler Eren, Cilt: 11, Ankara, 1999. “Yeni Türkiye Yayınları”
- DENİZ, Bekir; “Osmanlı Dönemi Halı ve Düz Dokuma Yaygıları”, **Türkler**, Cilt: 12, Ankara, 2002. “Yeni Türkiye Yayınları”
- DENİZ, Bekir; “Tekstil Ürünlerini Saklamada Kullanılan Halı ve Düz Dokuma Yaygılar”, **Sanat Tarihi Araştırmaları Prof. Dr. Haşim KARPUZ’a Armağan**, Editör: Dr. M. DENKTAŞ-Dr. O. ERAVŞAR, Konya, 2007.
- DENİZ, Bekir; “Türk Dünyasında Ölümlük Halı ve Düz Dokuma Yaygı Geleneği” **Balkan Türklük Bilgisi**, Cilt: 2, Prizen, Mart 2005. “Balkan Türkoloji Araştırmaları Merkezi Yayını”
- DENİZ, Bekir; “Türk Soylu Halkların Halı, Kilim ve Cicim Sanatı Uluslararası Bilgi Şöleni Bildirileri Üzerine Görüşler”, **Erdem (Halı Özel Sayısı III)**, Cilt: 10, Sayı: 30, Duman Ofset, Ankara, Ekim 1999. “Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi”
- DENİZ, Bekir; “Türkü ve Manilerde Düz Dokuma Yaygılar”, **Erdem (Halı Özel Sayısı III)**, Cilt: 10, Sayı: 30, Duman Ofset, Ankara, Ekim 1999. “Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi”
- DENİZ, Bekir; “Yöre Özellikleriyle Yozgat Kilimleri”, **Arkeoloji Sanat Tarihi Dergisi**, Sayı: 5, İzmir, 1990. “Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını”
- DULKADİR, Hilmi; “Malatya Düz Dokumalarından Örnekler”, **Kültür ve Sanat Malatya Özel Sayısı**, Yıl: 4, Sayı: 16, Aralık 1992.
- DURUL, Yusuf; “Halı ve Kilimlerde Kız Motifleri”, **Türk Etnografya**, Sayı: 1, 1956.
- DURUL, Yusuf; “Kilim Motifleri Üzerinde Araştırmalar”, **Sanat Dünyamız**, Yıl: 9, Sayı: 24, 1982.
- DURUL, Yusuf; “Türkmen Kilimleri”, **Sanat Dünyamız**, Yıl: 6, Sayı: 16, Mayıs 1979.
- DURUL, Yusuf; “Türkmen, Yörük, Avşar Halı ve Kilim Motifleri Üzerine Araştırma”, **Türk Etnografya Dergisi**, Sayı: 2, Maarif Basımevi, Ankara, 1957.
- DURUL, Yusuf; “Yapı Kredi Bankası Koleksiyonunda Bulunan Kilimler”, **Sanat Dünyamız**, Yıl: 10, Sayı: 31, 1984.
- EKMEKÇİ, İbrahim; “2010’a Girerken Ekmeğini Taştan Çıkarmak”, **Akseki Dergisi**, Sayı: 3, 2010.
- EKMEKÇİ, İbrahim; “İdari teşkilatı, tarihi, coğrafyası, ekonomisi ile Aksekimiz,” **Akseki Dergisi**, 7, s.4-5, 1968.

- ERBEK, Güran; “Dokuma ve İşleme Örgülerdeki Koç Boynuzu Örgesi”, **Antika**, Sayı: 10, Ocak 1986.
- ERBEK, Güran; “Hayat Ağacı Motifi-I”, **Antika**, Sayı: 15, Haziran 1986.
- EREN, Naci; “Yörük Çuvalları”, **Türk Dokuma Sanatından Örnekler**, İstanbul, 1984. “Akbank Yayınları, Türk Süsleme Sanatları Serisi: 8,”
- EREN, Naci; “Yörük Çuvalları”, **Türkiyemiz**, Yıl: 6, Sayı: 18, Şubat 1976.
- GENÇ, Mustafa; “Mut’un Hacıahmetli Köyü’nde Düz Dokuma Yaygı Örnekleri Yörük Dokumaları”, **Art Dekor**, Asır Matbaacılık, Kasım 1999.
- GENÇ, Mustafa; “Yörük Dokumaları”, **Art Dekor**, Asır Matbaacılık, Kasım 1999. GENÇ, Reşat; “Kaşgarlı Mahmud’a Göre XI. Yüzyılda Türklerde Dokuma ve Yaygı İşleri”, **Arış**, Yıl: 1, Sayı: 3, Aralık, 1997.
- GERÇEK, Günay; “Eskişehir ve Civarı Cicim ve Sili Dokumacılığı”, **Türk Etnografya Dergisi**, Sayı: 17, Ankara, 1982.
- GÖĞÇELİ, Yaşar Kemal; “Eski Türk Kilimleri ve Kilimcilik Geleneği”, **Türk Folklor Araştırmaları**, Yıl: 5, Sayı: 107, Haziran 1958.
- GÖNÜL, Macide; “Dokumacılığın Tarihçesi ve En Eski Dokuma Aletleri”, **Antropoloji (Antropoloji-Paleoantropoloji-Etnoloji-Prehistorya)**, Cilt: 1, Sayı: 2, 1964.
- GÖNÜL, Macide; “Türk Halı ve Kilimlerinde Sembolik Kuş Şekilleri”, **Antropoloji**, Sayı: 3, 1965.
- GÖNÜL, Macide; “Türk Halı ve Kilimlerinden Yapılan Eşyalar”, **Türk Folklor Araştırmaları**, Yıl: 9, Sayı: 197, Aralık 1965.
- KADEMOĞLU, Osman; “Anamas Yaylalarında (Kilimle İlgili Yöre Araştırması)”, **Türkiyemiz**, Sayı: 10, Haziran 1973.
- KADEMOĞLU, Osman; “Anamas Yaylalarında Türk Dokuma Sanatından Örnekler”, **Türk Süsleme Sanatları Serisi: 8**, Ak Yayınları, Apa Ofset Basımevi, İstanbul, 1984.
- KAPLAN, Ramazan; “Gümüş Damala (Zilan)”, **Akseki Dergisi**, Sayı: 4, 2010.
- KAPLANOĞLU, Raif; “Nüfus Defterlerine Göre Uludağ’da Yaşayan Yörüklerin Anatomik Yapıları”, **Kent tarihi ve Kültürü Dergisi Bursa Araştırmaları I**, Sayı: 35 Kış 2012.
- KARADAĞ, Recep; “Türk Halı, Kilim ve Kumaşlarında Kullanılan Doğal Boyarmaddeler”, **Arış**, Yıl: 1, Sayı: 2, Ağustos 1997.
- KAYIPMAZ, Fahrettin ve Naciye Kayıpmaz; “Geçmişten Günümüze Anadolu Kilimleri”, **Standart**, Yıl: 35, Sayı: 409, Ocak 1996.
- KAYIPMAZ, Fahrettin ve Naciye Kayıpmaz; “Geleneksel Kültür Mirasımız Anadolu Türk El Halı ve Kilimleri”, **Türkiyemiz**, Yıl: 21, Sayı: 65, Ekim 1991.
- KAYIPMAZ, Fahrettin ve Naciye Kayıpmaz; “Isparta Çevresi Yörük Kilimleri”, **Türkiyemiz**, Yıl: 23, Sayı: 69, İstanbul, Mayıs 1993.
- KETİN, İ. ; “Türkiye'nin orojenik safhaları”, M.T.A. Dergi. No. 53,1959,
- MUSTAFA, Altıntaş; “Çatlıçukur”, **Akseki Dergisi**, Sayı: 6, 2010.
- ÖZEY ; “ Akseki Köyü’nün Coğrafyası” **Marmara Coğrafya Dergisi**, S.11, İstanbul, 2005.
- ÖZTÜRK, İsmail; “Bitki Boyaları Üzerine Birkaç Not ve Yenikent Köyünden Boyama Örnekleri”, **Türk Etnografya Dergisi**, Sayı: 17, Ankara, 1982.

- ÖZTÜRK, İsmail; “El Halıcılığı ve Bitkisel Boyamacılıkta Bölgesel Bir Örnek”, **Folklor ve Etnografya Araştırmaları 1985**, Erenler Matbaacılık, İstanbul, 1985. “Anadolu Sanat Yayınları: 12”
- PEKİN, Ersu; “Yörük Çuvalları”, **Sanat Dünyamız**, Yıl: 2, Sayı: 5, İstanbul, Eylül 1975.
- PEKİN, Ersu; “Yörüklerde Yük Çulu”, **Kültür ve Sanat**, Yıl: 2, Sayı: 4, Haziran 1976.
- SEYİRCİ, Musa; “Afyonkarahisar Yörükleri”, **Kültür ve Sanat (Afyonkarahisar Özel Sayısı)**, Sayı: 21, Mart 1994.
- SEYİRCİ, Musa; “Alanya Çevresinde Yaşayan Bahşiş Yörükleri”, **Kültür ve Sanat**, Sayı: 25, Mart 1995.
- SEYİRCİ, Musa; “Anamas Yaylası ve Isparta Yörükleri”, **Kültür ve Sanat (Isparta Özel Sayısı)**, Sayı: 22, Haziran 1994.
- SEYİRCİ, Musa; “Antalya Halk Kültürüne Genel Bakış”, **Anadolu Folkloru**, Yıl: 4, Sayı: 15, Cilt: 2, Temmuz-Ağustos-Eylül 1992.
- SEYİRCİ, Musa; “Antalya Yöresinde Dokunan Yörük Seccadeleri”, **Milli Kültür**, Sayı: 65, Haziran 1989.
- SEYİRCİ, Musa; “Antalya Yörükleri”, **Hürses Gazetesi (18-27 Ekim 1988)**, Antalya, 1988.
- SEYİRCİ, Musa; “Antalya Yörükleri”, **Kültür ve Sanat Dergisi**, Mart, 1996.
- SEYİRCİ, Musa; “Antalya Yörüklerinin Çıktığı Yaylalar”, **Akdeniz Atılım Gazetesi Magazin Dergisi**, 27 Ağustos 1995.
- SEYİRCİ, Musa; “Azık Mendilleri”, **Kültür ve Sanat**, Yıl: 10, Sayı: 36, Aralık 1997.
- SEYİRCİ, Musa; “Bahşiş Yörükleri ve Dokumaları”, **Kültür ve Sanat**, Sayı: 33, Mart 1997.
- SEYİRCİ, Musa; “Batı Akdenizde Yörükler”, **Yörükler**, Kültür Bakanlığı Yayını, Ankara, 1996.
- SEYİRCİ, Musa; “Elmalı Yöresinde Yörükler ve Tahtacılar”, **Milli Folklor**, Sayı: 8, Aralık 1990.
- SEYİRCİ, Musa; “Honamlı Yörükleri Üzerine”, **Kırkmerdiven Dergisi**, Sayı: 19, Antalya, Kasım 1991.
- SEYİRCİ, Musa; “İdol Ana Tanrıçalı Kilim”, **Anadolu Folkloru**, Yıl: 4, Sayı: 14, Cilt: 2, Nisan-Mayıs-Haziran 1992.
- SEYİRCİ, Musa; “Karakeçili Yörükleri Üzerine Bir Kitap”, **Yeniden Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Dergisi**, Mart 2005.
- SEYİRCİ, Musa; “Karatekeli Aşireti ve Afyonkarahisar’da İki Karatekeli (İğdeli-Çatkuyu) Köyü”, **Güneyde Kültür Dergisi**, Sayı: 59, Antakya, Ocak 1994.
- SEYİRCİ, Musa; “Karatekeliler”, **Yeniden Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Dergisi**, Sayı: 49, Ekim 2002.
- SEYİRCİ, Musa; “Karatepe Kilimleri”, **Kültür ve Sanat**, Yıl: 4, Sayı: 15, Eylül 1992.
- SEYİRCİ, Musa; “Kirman Yörükleri”, **Folklor Edebiyat Dergisi**, Cilt: 8, Sayı: 31, Ankara, 2003.
- SEYİRCİ, Musa; “Kumluca Yörükleri ve Töngüşlüler”, **Kumluca Rhodipapolis**, Antalya, 2008. “Kumluca Belediyesi Yayını”

- SEYİRCİ, Musa; “Ölümsüzlüğe Giden Yol Sandıklı Arızlı Köyünde Dokunan Hayat Ağaçlı Kilimler”, **Kültür ve Sanat**, Yıl: 8, Sayı: 30, Haziran 1996.
- SEYİRCİ, Musa; “Tire Yörükleri”, **Folklor Edebiyat Dergisi**, Cilt: 9, Sayı: 34, Ankara, 2003.
- SEYİRCİ, Musa; “Türklerde Yaylacılık ve Antalya Yörüklerinin Çıktığı Yaylalar”, **Güneyde Kültür Dergisi**, Yıl: 4, Sayı: 41, Antakya, Temmuz 1992.
- SEYİRCİ, Musa; “Yaylaların Göçmen Kuşları Yörükler”, **Skylife Dergisi**, Sayı: 206, Eylül 2000.
- SEYİRCİ, Musa; “Yörük Parkı”, **Hürses Gazetesi (30 Temmuz 1988)**, Yıl: 31, Sayı: 9985, Antalya, 1988.
- SEYİRCİ, Musa; “Yörükler ve Yörük Kültürü”, **Hürses Gazetesi (8 Mart-20 Mart 1988)**, Sayı:9863-9873, Antalya, 1988.
- SEYİRCİ, Musa; “Yörüklerde Alaçık”, **İçel Kültürü**, Yıl: 1, Sayı: 3, Eylül 1987.
- SEYİRCİ, Musa; “Yörüklerde Azık Torbaları”, **Hürses Gazetesi (26 Ağustos 1988)**, Sayı:9863-9873, Antalya, 1988.
- SEYİRCİ, Musa; “Yörüklerde Azık Torbaları”, **İçel Kültürü**, Yıl: 2, Sayı: 6, Eylül 1988.
- SİBEL, Şükriye; “Kilim-Cicim-Sili-Sumak”, **Kitap (Üç Ayın Kitapları)**, Sayı: 13, Ankara 1983.
- SOYSALDI, Aysen; “Türk Kilimlerinde Dokuma Teknikleri ve Boyama Özellikleri”, **Erdem (Halı Özel Sayısı III)**, Cilt: 10, Sayı: 30, Duman Ofset, Ankara, Ekim 1999. “Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi”
- SÜMER, Faruk; “Anadolu’da Türk Halıcılığı’na Dair En Eski Tarihi Kayıtlar”, **Türk Dünyası Araştırmaları Türk Halıları Özel Sayısı**, Sayı: 32, Ekim 1984. “Türk Halı ve Kilimleri İçin Kısa Bir Bibliyografya”, **Kitap Belleten**, Yıl: 1, Sayı: 7-8, Mayıs Haziran 1961.
- YILDIRIM, Naciye; “Düz Dokuma Yaygılar; Kilim Sanatı”, **Kooperatifçilik**, Sayı: 5, Nisan 1981.

Bildiriler

- AKPINARLI, Feriha; “Eşme Kilimleri İle Van Kilimlerinin Genel Özellikleri”, 2. Uluslararası Eşme Kilim Festivali, Kirkitli ve Mekikli Dokuma Teknikleri Eşme Kilimleri İle Emsalleri Arasındaki İlişkiler ve Pazarlama İlkeleri Semineri (27 Mayıs 1995 Eşme-Uşak), Ankara, 1997. “Turizm Geliştirme Vakfı”
- AKPINARLI, H. Feriha ve H. Serpil Ortaç-İmrem Barutçu; “Anadolu’nun Çeşitli Bölgelerinde Tespit Edilen Dokuma Çuvalların Desen-Motif ve Kompozisyon Özelliklerinin İncelenmesi”, 2. Ulusal Türk El Dokumalarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri (12-13 Mayıs 1999 Konya), Konya, 1999. “Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi El Sanatları Eğitimi Bölümü”
- ARTUN, Erman; “Çukurova Yörüklerinin Gelenek ve Göreneklere”, I. Akdeniz Yöresi Türk Toplulukları Sosyo-Kültürel Yapısı Sempozyum Bildirileri(25-26 Nisan 1994 Antalya.), Antalya 1994. “T.C. Kültür Bakanlığı Seminer Kongre Bildirileri”.
- ATLIHAN, Şerife; “Antalya-Elmalı Akkuyu Yaylası Yörüklerinde Ev ve Tekstil Tasarımları”, Güzel Sanatlar Etkinlikleri I(5-10 Mayıs 2008 Antalya), Hazırlayan: Prof Dr. Bekir Deniz, “Akdeniz Üniversitesi Yayınları yayın no. SM6”.

- AYTAÇ, Ahmet; “Makedonya Devlet Müzesi’nde Sergilenen Kilimlerin Teknik ve Desen Özellikleri”, I. Uluslararası Türk El Dokumaları Kongresi (01-02 Kasım 2007 Konya), Ed.: Ahmet Aytaç, Anka Basım Yayın, Konya, 2007. “S.Ü. Selçuklu Araştırmaları Merkezi Başkanlığı Yayınları”
- AYTAÇ, Çetin; “Kirkitli Dokumalarımızın Teknik Özellikleri ve Eski Bir Eşme Kiliminin Desen Analizi”, 1. Uluslararası Eşme Kilim Festivali Türkiye Kilimciliği’nin Üretim ve Pazarlama Sorunları Sempozyumu (13-14 Mayıs Eşme-Uşak), Ankara, 1995. “Turizm Geliştirme Vakfı Yayını”
- BALPINAR, Belkıs; “Geleneksel Kilim Dokumacılığı Konusunda Üretilebilecek Projeler ve Bu Konuda Yeni Üretim Yapan Halı Tüccarlarının Katılım Olanakları”, I. Ulusal Türk El Dokumalarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri, Konya, 1998.
- BARIŞTA, H. Örcün; “19-20. Yüzyıl Anadolu ve Orta Akdeniz Bölgesi Türk Kirkitli Dokumaları Üzerine”, Milletlerarası Türk Soylu Halkların Halı, Kilim ve Cicim Sanatı Uluslar arası Bilgi Şöleni Bildirileri (27-31 Mayıs 1996 Kayseri), Hazl.: Dr. Azize Aktaş Yasa, Serap Leloğlu Ünal, Şebnem Ercebeci, Erol Kalender, Varan Matbaacılık, Ankara, 1998. “Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Yayını: 155, Kongre ve Sempozyum Bildirileri Dizisi: 11”
- BARIŞTA, H. Örcün; “Karaman Taşkale Dokumacılığı”, Türk Halk Kültürü Araştırmaları, Ankara, 1992. “Kültür Bakanlığı Türk Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları: 224”
- BARIŞTA, H.Örcün; “1-20.Yüz Yıl İç Anadolu ve Orta Akdeniz Bölgesi Türk kirkitli Dokumaları Üzerine”, Türk Soylu halkların Halı, Kilim, ve Cicim Sanatı Uluslar arası Bilgi Şöleni Bildirileri (27-31 Mayıs 1996 Kayseri), Hazırlayanlar: Dr. Azize Aktaş Yasa, Serap Leloğlu Ünal, Şebnem Ercebeci, Erol Kalender, Varan Matbaacılık, Ankara,1998. “Atatürk Kültür Merkezi Yayını: 155, Kongre ve Sempozyum Bildirileri Dizisi:11”.
- BAYRAKTAROĞLU, Suzan; “Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün Halı Kilim Tespit ve Tescil Çalışmaları”, VIII. Vakıf Haftası Kitabı-Türk Vakıf Medeniyeti Çevresinde Yunus Emre ve Dönemi Restorasyon ve Kıbrıs Vakıflar Seminerleri (4-5-6 Aralık 1990), Ogun Kardeşler Matbaacılık San. Tic. A.Ş., Ankara, 1991. “Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları”
- BÜKEN, N. Rengin; “Anadolu Kökenli Arkeolojik Tekstiller, Teknik Çözümlemeleri, Konservasyonu ve Anadolu Kilim Dokumacılığına Bir Öneri Çatalhöyük”, Türk Dünyası Kültür ve Sanat Sempozyumu Süleyman Demirel Üniversitesi Bildiriler (07-15 Nisan 2000), Altıntuğ Matbaası, Isparta, B.t.y..
- DENİZ, Bekir ve Harun Ürer; “Sekçuk (İzmir) Yöresi Halı v Düz Dokuma Yaygıları”, Geçmişten Günümüze Selçuk Sempozyumu (4-6 Eylül 1997 Selçuk-İzmir), İzmir, 1998.
- DENİZ, Bekir; “Anadolu-Türk Kültüründe Ölümlük Halı ve Düz Dokuma Yaygı Geleneği ve Günümüzdeki Durumu”, Vakıf Medeniyeti ve Sempozyumu Kitabı (12-13 Mayıs 2003 Ankara), Ankara, 2003. “Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları”
- DENİZ, Bekir; “Aydın Civarında Yaşayan Tekeli Yörüklerinde Dokuma”, 8. El Sanatları Sempozyumu (13-15 Kasım 2002 İzmir), Dokuz Eylül Yayıncılık Ltd. Şti., İzmir, 2005.

- DENİZ, Bekir; “Kemalpaşa (İzmir) Civarında Yaşayan Sancaklı Yörüklerinde Dokuma, Kemalpaşa Kültür ve Çevre Sempozyumu (3-5 Haziran 1999 Kemalpaşa-İzmir), Meta Basım, İzmir, 1999.
- DENİZ, Bekir; “Osmanlı Döneminde Düz Dokuma Yaygıların Gelişimi”, Tarihi Kültürü ve Sanatıyla IV. Eyüpsultan Sempozyumu Tebliğler (5-7 Mayıs 2000 İstanbul), İstanbul, 2000. “Eyüp Belediyesi Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları: 13”
- DENİZ, Bekir; “Söke (Aydın) Civarında Yaşayan Yörüklerde Dokuma”, 1. Uluslararası Aşağı Büyük Menderes Havzası Tarih, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Sempozyumu (15-16 Kasım 2001 Söke-Aydın), Şanal Matbaacılık, İzmir, 2002.
- DENİZ, Bekir; “Yunddağ Yöresi Kilim ve Düz Dokuma Yaygıları”, 4. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri (6-11 Mayıs 1991 Antalya) Maddi Kültür, Cilt: 5, Feryal Matbaası, Ankara, 1992. “Kültür Bakanlığı, Maddi Kültür HAGEM Yayını: 168”
- DOĞAN, N.Ş.; “ Konya’dan Antalya-Alanya’ya Uzanan Kervan Yolları Hakkında Bazı Düşünceler.” 4. Alanya Tarih ve Kültür Semineri, ALSAV Alanya Tarih ve Kültür Seminerleri, Alanya.
- DULKADİR, Hilmi; “Sarıkeçililer”, 2. Uluslararası Karacaoğlan-Çukurova Halk Kültürü Sempozyumu (20-24 Kasım 1991) Bildiriler, Çukurova Üniversitesi Basımevi, Adana, 1993.
- DULKADİR, Hilmi; “Türk Dokuma Yanışları Hakkında Sosyo-Kültürel Bir Değerlendirme” 4. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri Maddi Kültür, Cilt: 5, Feryal Matbaası, Ankara, 1992. “Kültür Bakanlığı HAGEM Yayını: 168”
- DULKADİR, Hilmi; “Türk Dokumalarının Coğrafi Dağılımı Üzerine Görüşler”, V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Maddi Kültür Seksiyon Bildirileri, THK Basımevi İşletmeciliği, Ankara, 1997. “T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları: 1904, Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları: 249, Seminer-Kongre Bildirileri Dizisi: 56”
- DURUL, Yusuf; “Anadolu Kilim Dokumalarında Amankız veya Elibelinde Kız Motifleri”, I. Ulusal El Sanatları Sempozyumu Bildirileri (18-21 Kasım 1981), Hazl.: İsmail ÖZTÜRK, Müh. Mim. Fak. Matbaası, İzmir 1984. “Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları No: 18”
- DURUL, Yusuf; “Anadolu Kilimlerin Teşhisi ve İmler”, I. Uluslararası Türk Folklor Semineri Bildirileri (8-14 Ekim 1973), Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1974. “Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 9”
- DURUL, Yusuf; “Anadolu ve Balkanlarda Yörük Kilim Motifleri Üzerine Araştırma”, 3. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri Maddi Kültür, Cilt: 5, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1987. “Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 87, Seminer, Kongre Bildirileri Dizisi: 24”
- DURUL, Yusuf; “Avşarlar ve Dokuma Sanatı”, II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri Maddi Kültür, Cilt: 5, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1983. “Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 45, Seminer-Kongre Bildirileri Dizisi: 14”
- DURUL, Yusuf; “Kilim Motiflerine Göre Anadolu’da Afşar, Türkmen, Yörük Yerleşmeleri”, Türk Halk Edebiyatı ve Folklorunda Yeni Görüşler I Kongre Bildirileri (26-28 Ekim 1984), Hazl: Feyzi HALICI, Güven Matbaası, Ankara, 1985. “Konya Kültür ve Turizm Derneği Yayınları”

- DURUL, Yusuf; “Taraklı Tezgâh Dokumalarında Gaziantep Kilimleri”, I. Milletlerarası Türk Halı Kongresi Tebliğ Özetleri (07-14 Ekim 1984), Ak Reklamcılık, İstanbul, 1984.
- ERBEK, Güran; “Anadolu Motiflerinin Anlamları ve Tanımlama Sorunları”, III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri Maddi Kültür, Cilt: 5, Ankara, 1987.
- EROĞLU, M. Ali, ATIŞ, Didem; “İvrindi Çevresinde Çuval Dokumaları”, International Symposium on Kazdağlar (Mount Ida) and Edremit (Uluslararası Kazdağları ve Edremit Sempozyumu), (2011, Balıkesir – Edremit), Edremit Belediyesi Kültür Yayınları, İzmir, 2011, s.60.
- EROĞLU, M. Ali, ATIŞ, Didem; İvrindi Heybelerinin Teknik ve Desen Özellikleri, 4.Uluslararası Türk El Dokumaları (Tekstil) ve Gelenekli Sanatlar Kongresi/Sanat Etkinlikleri 2-5 Ekim Bakü – Azerbaycan
- EROĞLU, M. Ali, ATIŞ, Didem; İvrindi'nin Küpe Motifli Çuvalları, 6. Uluslararası Türk Kültürü, Sanatı ve Kültürel Mirası Sempozyumu/Sanat Etkinlikleri 17-21 Eylül 2012 Milano/İtalya
- EROĞLU, M. Ali, AYTAÇ, Ahmet; “Osmanlı Arşivinde Balkan Dokumalarına Dair” Samsun Mübadele ve Balkan Kültürü Araştırmaları Derneği II. Balkan Türk Kültürü Araştırmaları.
- EROĞLU, M. Ali, İbradı Çuvalları, I. Uluslararası Türk Sanatları Sempozyumu ve Sanat Çalıştayı 8-9 Kasım 2012 Konya
- EROĞLU, M. Ali, ZAHİDE Şahin; “Kemer (Sarız-Kayseri)Köyü Çuval Dokumalarına Dair”, “II. Uluslararası El Dokumaları (Tekstil) Kongresi ve Sanat Etkinlikleri (14-15 Mayıs 2009, Konya), S. Ü. Selçuklu Merkezi Yayınları, s.203-2010.
- EROĞLU, M. Ali; BARUTÇU, İmren; “Kızılca bölük Dokumalarına Çağdaş Yaklaşımlar” Pamukkale Üniversitesi Kızılca Bölük Geleneksel Dokumalar Sempozyumu.
- EROĞLU, M. Ali; II. Türkiye-Ukrayna Kültürel İlişkileri Sempozyumu – Isparta Halıcılığında Son Dönem Yozlaşmaları
- EROĞLU, M. Ali; VII. Uluslararası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongresi, Anadolu Dokumalarında Küreselleşme Süreci (Kırgızistan-Celalabat)
- EROĞLU, Mehmet Ali; “Dursunbey Tepeköy El Dokumacılığı”, I. Uluslararası Türk El Dokumaları Kongresi (01-02 Kasım 2007 Konya), Ed.: Ahmet Aytaç, Anka Basım Yayın, Konya, 2007. “S.Ü. Selçuklu Araştırmaları Merkezi Başkanlığı Yayınları”
- ERSU Pekin, “Yörüklerde Un Çuvalları” 1.Uluslararası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, Ankara, Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 22, Seminer, Kongre Bildirileri, Dizisi: 7, Cilt: 5, 1977.
- GENÇ, Mustafa, ŞAHİN, Zahide; “Silifke(Mersin) Çaltıbozkır Köyü Yörük Dokumaları”, ”, Güzel Sanatlar Etkinlikleri I(5-10 Mayıs 2008 Antalya), Hazırlayan: Prof Dr. Bekir Deniz, “Akdeniz Üniversitesi Yayınları yayın no. SM6”.
- GENÇ, Mustafa; “Düz Dokumalarda Yapılan Yeni Üretimlerin Yozlaşma ve Yenilik Kavramları Açısından Değerlendirilmesi”, Türk Dünyası Kültür ve Sanat Sempozyumu Süleyman Demirel Üniversitesi Bildiriler (07-15 Nisan 2000), Altıntuğ Matbaası, Isparta, b.t.y..
- GENÇ, Mustafa; “Mut Yöresi Atkı Yüzlü Düz Dokuma Yaygıları”, 2. Ulusal Türk El Dokumalarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri (12-13 Mayıs 1999

- Konya), Konya, 1999. "Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi El Sanatları Eğitimi Bölümü"
- GENÇ, Mustafa; "Silifke Yörük Çuvallarının Teknik ve Boyarmadde Analizleri", I. Uluslararası Türk El Dokumaları Kongresi (01-02 Kasım 2007 Konya), Ed.: Ahmet Aytaç, Anka Basım Yayın, Konya, 2007. "S.Ü. Selçuklu Araştırmaları Merkezi Başkanlığı Yayınları"
- GÖKBUKET, Mine; "Anadolu'da Göz ve Nazar Geleneği ve Bununla İlgili Pratiklerin Dokumalarda Uygulanması", I. Ulusal El Sanatları Sempozyumu Bildirileri (18-21 Kasım 1981), Hazl.: İsmail Öztürk, Müh. Mim. Fak. Matbaası, İzmir 1984. "Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları No: 18"
- GÖRGÜNAY, Neriman; "Ağrı, Kars, Erzincan, Erzurum Çevresinde Cicim/Jijim In Ağrı, Kars, Erzincan And Erzurum Regions, III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri Maddi Kültür, Cilt: 5, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1987. "Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli-Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 87, Seminer, Kongre Bildirileri Dizisi: 24"
- GÖRGÜNAY, Neriman; "Anadolu'da Cecim Çeşitleri", III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri Maddi Kültür, Cilt: 5, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1987. "Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli-Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 87, Seminer, Kongre Bildirileri Dizisi: 24"
- GÖRGÜNAY, Neriman; "Bardız Kilimleri", II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri Maddi Kültür, Cilt: 5, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1983. "Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 45, Seminer, Kongre Bildiriler Dizisi: 14"
- GÜZEL ,A., "Milli Mücadele Yıllarında Antalya". X. Türk Tarih Kongresi (22-26 Eylül 1986 Ankara) Kongreye Sunulan Bildiriler Kitabı. C.VI, Türk Tarih Kurumu Yay. Ankara 1994,
- IRYNA, M. Dryga; "1930 ların Haliçya (Polonya-Ukrayna) Seyahatnamelerinde Güney Anadolu ve Antalya Yöresi Halkı",20.yy.da Antalya Sempozyumu (22-24Kasım 2007 Antalya), Antalya 2007. "Ed:Mustafa Oral, Akdeniz Üniversitesi Yayınları".
- KARADAĞ, Recep; "Doğal Boyamacılığın Tarihsel Serüveni", Denizli 1. El Sanatları Kongresi Uluslararası Katılımlı (10-12 Mayıs 2006), Gazi Kitapevi, Denizli, 2006. "Denizi Ticaret Odası Kültür Yayınları: 1"
- KARAVAR, Gonca; "Halı Kilim Restorasyonunda Kullanılan Teknikler ve Bir Örnek Kuruluş", 2000'li Yıllarda Türkiye'de Geleneksel Türk El Sanatlarının Sanatsal, Tasarımsal ve Ekonomik Boyutu Sempozyumu Bildirileri (25- 27 Kasım 1998), Ankara, 1999. "Kültür Bakanlığı Yayınları: 2301, Hagem Yay: 281, Seminer Kongre Bildirileri Dizisi: 258"
- KAYIPMAZ, Fahrettin ve Naciye Kayıpmaz; "Geleneksel Kilimden Ticari Kilime Geçişteki Yapısal Değişimler ve Desen Sorunları", 1. Uluslararası Eşme Kilim Festivali Türkiye Kilimciliğinin Üretim ve Pazarlama Sorunları Sempozyumu (13-14 Mayıs 1994 Eşme-Uşak), Ankara, 1995. "Turizm Geliştirme Vakfı Yayını"
- KAYIPMAZ, Fahrettin; "Cumhurbaşkanlığı Çankaya Köşkünde Büyük Önder Atatürk Tarafından Kullanılan Halı ve Kilimler İle Başbakanlık Konutlarındaki Özel Bazı Halılar", 8. El Sanatları Sempozyumu (13-15 Kasım 2002), Dokuz Eylül Yayıncılık Ltd. Şti., İzmir, 2005.
- KAYIPMAZ, Naciye ve Fahrettin Kayıpmaz; "Halı ve Kilimlerimizin Geleneksel Tasarım Birikimlerinin Çağdaş Yorum Aşamasında Yapısal Değişim ve Tasarım Kriterleriyle

Değerlendirilmesi”, Türkiye’de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyum Bildirileri, Ankara 1997, “Kültür Bakanlığı Yayınları: 1861, Hagem Yayınları: 237, Seminer-Kongre Bildirileri Dizisi: 51”

KAYIPMAZ, Naciye; “Geleneksel El Sanatlarımız Halı ve Kilimler Uluslararası Pazarlama ve Markalaşma Değerleri, Denizli 1. El Sanatları Kongresi Uluslararası Katılımlı (10-12 Mayıs 2006), Gazi Kitapevi, Denizli, 2006. “Denizi Ticaret Odası Kültür Yayınları: 1”

KAYIPMAZ, Naciye; “Yeniden Teşhir Tanzimi Yapılan Isparta Müzesi Halı- Kilim Seksiyonundaki Isparta Çevresi Geleneksel Düz ve Düğümlü Dokuma Yaygıları İle Şark Halı Dönemi Isparta Halıları Analizi”, 8. El Sanatları Sempozyumu (13-15 Kasım 2002), Dokuz Eylül Yayıncılık Ltd. Şti., İzmir, 2005.

KIRZIOĞLU (Görgünay), Neriman; “Anadolu ve Azerbaycan’da Çiğil Kilimi”, Kamu ve Özel Kuruluşlarla Orta Öğretimde, Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri (18-20 Kasım 1992- İzmir), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1994. “Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Müdürlüğü Yayınları: 201, Maddi Kültür Dizisi: 11”

KIRZIOĞLU (Görgünay), Neriman; “Kaybolan Halı ve Kilim Dokumalarımızdan Örnekler”, Türk Halıcılığının Dünü Bugünü ve Yarını Semineri (25-26 Mayıs 1989 Ankara). “Vakıflar Genel Müdürlüğü”

KIRZIOĞLU (Görgünay), Neriman; “Kirkitli Dokumalarımızdan Cecimlerimiz ve Van”, Yakın Tarihimizde Van Uluslararası Sempozyumu (2-5 Nisan 1990 Van), Ankara, 1990.

OCAKVERDİ, H, “Seydişehir Kuşulu Bataklığının (Konya) Fitososyolojik Yönden İncelenmesi”, Selçuk Üniv. Fen-Edeb. Fakültesi, Fen Dergisi, S.3, Konya 1984.

ONUK, Taciser; “Güney Anadolu Yayla, Çadır Kültürü ve Sanatından Örnekler”, Uluslararası Üçüncü Türk Kültür Kongresi Bildirileri (25-29 Eylül 1993 Ankara), Cilt: 1, Ankara, 1999. “Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu”

ONUK, Taciser; “Karakeçili El Sanatlarının Günümüze Kazandırılması”, Türk Kültüründe Karakeçililer Uluslararası Bilgi Şöleni Bildirileri (3 Haziran 1999 Şanlıurfa), Ankara, 1999. “Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayını”

ÖZBEK, Mustafa; “Anadolu’da Kök Boyacılığının Dünü, Bugünü ve Sorunları”, 1. Uluslararası Eşme Kilim Festivali Türkiye Kilimciliğinin Üretim ve Pazarlama Sorunları Sempozyumu, Sempozyumu (13-14 Mayıs Eşme- Uşak), Ankara, 1995. “Turizm Geliştirme Vakfı Yayını”

ÖZCAN, Naci; “Antalya Yöresi Kilimleri”, I. Türk Halk Kültürü ve Araştırma Sempozyumu Bildirileri I (22-23 Aralık 1994 Ankara), Ankara, 1996. “Kültür Bakanlığı Yayınları: 1799, Hagem Yayınları: 226, Seminer-Kongre Bildirileri: 45”

ÖZEN, Kutlu; "Orta Kızılırmak Havzasında Düz El Dokumaları", Erciyes Yöresi I. Folklor Halk Edebiyatı ve Etnografya Sempozyumu, Erciyes Üniversitesi Basımevi, Kayseri 1991.

ÖZGÜL, Necdet; “El Sanatları Yönünden Halı-Kilim’de İplik ve Boya”, I. Ulusal El Sanatları Sempozyumu Bildirileri (18-21 Kasım 1981), Hazl.: İsmail Öztürk, Müh. Mim. Fak. Matbaası, İzmir 1984. “Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları No: 18”

ÖZHEKİM (Atış), Didem; “Türk Kültüründe Çağdaş Kirkitli Dokumalar”, IV. Uluslararası Türk Kültürü İle Sanatları Kongresi/Sanat Etkinlikleri 02- 07 Kasım 2009

- Kahire/Sharm El Sheikh-Mısır), Ed.: Prof. Dr. Yusuf Küçükdağ, Ahmet Aytaç, Aksis Grafik, Konya, 2010.
- ÖZHEKİM (Atış), Didem; “Türk Kültüründe Taşıma Amaçlı Üretilen Kirkitli Dokumalar”, Selçuklu Halılarının Anısına II. Uluslararası Türk El Dokumaları (Tekstil) Kongresi ve Sanat Etkinlikleri (14-15 Mayıs 2009 Konya), Ed.: Ahmet Aytaç, Anka Basım Yayın Ltd. Şti., Konya, 2009. “S.Ü. Selçuklu Araştırma Merkezi Başkanlığı Yayınları”
- ÖZTÜRK, İsmail ve Gonca Karavar; “1930’lardan Günümüze Türkiye’de Halı ve Düz Dokumaları Niteleyen Kavramlardaki Değişim”, Uluslararası Geleneksel Sanatlar Sempozyumu (16-18 Kasım 2006 İzmir), Cilt: 1, İzmir, 2006.
- ÖZTÜRK, İsmail ve Vildan Ömür; “Geleneksel Tekstillere Korunması İçin Bölgesel Konservasyon Laboratuvarları Kurulması Zorunluluğu”, I. Uluslararası Türk El Dokumaları Kongresi (01-02 Kasım 2007 Konya), Ed.: Ahmet Aytaç, Anka Basım Yayın, Konya, 2007. “S.Ü. Selçuklu Araştırmaları Merkezi Başkanlığı Yayınları”
- ÖZTÜRK, İsmail; “Türk Halı ve Kilimciliğine İlişkin Projelerin Başarısında Halkbilimsel Verilerin Önemi (Ege Bölgesine Ait Projelerde), 4. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri 5. Cilt Maddi Kültür, Feryal Matbaası, Ankara, 1992. “Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları: 168, Seminer-Kongre Bildirileri Dizisi: 38”
- PEKİN, Ersu; “Yörüklerde Un Çuvalları”, I. Uluslararası Türk Folklor Bildirileri Etnografya, Cilt: 5, Akın Matbaası, Ankara, 1977. “T.C. Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları; 22, Seminer Kongre Bildirileri Dizisi; 7”
- PEKTAŞ, Hafize; “Karapınar Kilimlerinin Renk ve Desen Özellikleri”, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Açılışının 80. Yıldönümü Karapınar Sempozyumu (26-27 Kasım 2002 Karapınar), Edi: Yusuf Küçükdağ, Konya, 2001.
- REINHARD, Ursula; “Silifke Yöresi Dokumaları”, I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi Bildirileri Etnografya, Cilt: 5, Akın Matbaası, Ankara, 1997. “T.C. Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları; 22, Seminer Kongre Bildirileri Dizisi; 7”
- SANIBELLİ, Erol; “Kilimlerimizin Sanatsal İçeriği ve Toplumdaki Çağrışımı”, 1. Uluslararası Eşme Kilim Festivali Türkiye Kilimciliğinin Üretim ve Pazarlama Sorunları Sempozyumu (13-14 Mayıs 1994 Eşme-Uşak), Ankara, 1995. “Turizm Geliştirme Vakfı Yayını”
- SEYİRCİ, Musa; “Manavgat, Alanya, Gazipaşa Yörükleri ve Göç Yolları”, Alanya Tarih ve Kültür Seminerleri 1992, 1993, 1994, 1995, Alsay, Kasım 1996. “T. C. Alanya Belediyesinin Kültür Hizmeti”
- SEYİRCİ, Musa; “Afyonkarahisar Müzesi’ndeki Hayat Ağaçlı Kilim Seccadeler”, IV. Afyonkarahisar Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri (29-30 Eylül 1995 Afyonkarahisar), Afyon, b.t.y.. “Afyon Belediyesi Yayını”
- SEYİRCİ, Musa; “Alanya Dokumaları”, Alanya Birinci Tarih ve Kültür Semineri, Seçil Ofset, Alanya, 1994.
- SEYİRCİ, Musa; “Antalya’da Oturan Töngüslü Yörükleri ve Dokumaları”, V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Maddi Kültür Sektörün Bildirileri, THK Basımevi İşletmeciliği, Ankara, 1997. “T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları; 1904, Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları; 249, Seminer-Kongre Bildirileri Dizisi; 56”

- SEYİRCİ, Musa; “Antalya’daki Karakoyunlu Aşireti ve Dokumaları”, 4. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri Maddi Kültür, Cilt: 5, Feryal Matbaası, Ankara, 1992. “Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları; 168, Seminer-Kongre Bildirileri Dizisi; 38”
- SEYİRCİ, Musa; “Bahşiş Yörükleri ve Dokumaları”, Alanya Tarih ve Kültür Seminerleri 1992, 1993, 1994, 1995, Alsay, Kasım 1996. “T. C. Alanya Belediyesinin Kültür Hizmeti”
- SEYİRCİ, Musa; “Batı Akdeniz’de Yörükler”, I. Akdeniz Yöresi Türk Toplulukları Soysokültürel Yapısı Yörükler Sempozyum Bildirileri (25-26 Nisan 1994 Antalya), Ankara, 1996. “Kültür Bakanlığı Yayını”
- SEYİRCİ, Musa; “Çay İlçesindeki Üç Yörük (Sarkeçili) Köyü ve Dokumaları Üzerine Bir Deneme”, 1. Afyonkarahisar Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri (10-11 Mayıs 1990), , Zafer Gazetecilik Matbaacılık Tic. A.Ş., Afyon, 1990. “Afyon Belediyesi Yayınları: 2”
- SEYİRCİ, Musa; “Deve Folklorü ve Güney Göçerlerinde Deve Donanımları”, III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, Cilt: 5, Ankara, 1987.
- SEYİRCİ, Musa; “Halet Çambel ve Çukurova Kültüründe Karatepe”, 2. Uluslararası Karacaoğlan-Çukurova Halk Kültürü Sempozyumu (20-24 Kasım 1991) Bildiriler, Çukurova Üniversitesi Basımevi, Adana, 1993.
- SEYİRCİ, Musa; “Karahacılı Yörükleri / Yörüks Of Karahacı”, Bildiriler, GSE 1 Güzel Sanatlar Etkinlikleri (5-10 Mayıs 2008 Antalya), Yayına Hazırlayan: Prof. Dr. Bekir DENİZ, Sarıyıldız Ofset Matbaacılık, Ankara, 2009. “Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayını”
- SEYİRCİ, Musa; “Karatekeli Aşireti ve Afyonkarahisar’da İki Karatekeli (İğdeli- Çatkuyu) Köyü”, 3. Afyonkarahisar Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri (22-24 Ekim 1993), Afyon Zafer Günlük Müstakil Siyasi Gazete Tesisleri, Afyonkarahisar, Mayıs 1994. “Afyon Belediye Yayınları; 6”
- SEYİRCİ, Musa; “Manavgat, Alanya, Gazipaşa Yörükleri ve Göç Yolları”, Alanya Tarih ve Kültür Semineri, Ankara, 1996. “Alanya Belediyesi Yayını” SEYİRCİ, Musa; “Alanya Çevresinde Yaşayan Bahşiş Yörükleri”, Alanya Tarih ve Kültür Semineri, Ankara, 1996. “Alanya Belediyesi Yayını”
- SEZGİN, Şerife; “Gaziantep Kilimciliğinin Dünü Bugünü”, 1. Uluslararası Eşme Kilim Festivali Türkiye Kilimciliğinin Üretim ve Pazarlama Sorunları Sempozyumu (13-14 Mayıs 1994 Eşme-Uşak), Ankara, 1995. “Turizm Geliştirme Vakfı Yayını”
- SOYSALDI, Aysen; “Düden Köyü Camii Yanırlı Kilimleri”, Türk Soylu Halkların Halı, Kilim ve Cicim Sanatı Uluslararası Bilgi Şöleni Bildirileri (27-31 Mayıs 1996 Kayseri), Hazl.: Dr. Azize Aktaş Yasa, Serap Leloğlu Ünal, Şebnem Ercebeci, Erol Kalender, Varan Matbaacılık, Ankara, 1998. “Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Yayını: 155, Kongre ve Sempozyum Bildirileri Dizisi: 11”
- ŞAHİN, Zahide ve Mehmet Ali Eroğlu, “Kemer (Sarız-Kayseri) Köyü Çuval Dokumalarına Dair”, Selçuklu Halılarının Anısına II. Uluslararası Türk El Dokumaları (Tekstil) Kongresi ve Sanat Etkinlikleri (14-15 Mayıs 2009 Konya), Ed.: Ahmet Aytaç, Anka Basım Yayın Ltd. Şti., Konya, 2009. “S.Ü. Selçuklu Araştırma Merkezi Başkanlığı Yayınları”
- ŞAHİN, Zahide; Sarız (Kayseri) Yöresi Düz Dokumalarının Motif ve Desen Özelliklerinin Sarız’a Bağlı Bazı Köylerde Duvar Süsleri, Çorap, Patik vb. Ürünlerde

Uygulanması”, I. Uluslararası Türk El Dokumaları Kongresi (01-02 Kasım 2007 Konya), Ed.: Ahmet Aytaç, Anka Basım Yayın, Konya, 2007. “S.Ü. Selçuklu Araştırmaları Merkezi Başkanlığı Yayınları”

TOPBAŞ, Ahmet ve Musa Seyirci; “Müzelerdeki Etnografik Eserlerin Koruma ve Tanıtımındaki İşlevi İle Antalya Müzelerindeki Bir Grup Yörük Kilimi”, Türkiye’de El Sanatları ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu Bildirileri, Has-Soy Matb., Ankara, 1997. “Kültür Bakanlığı Yayınları; 1861, HAGEM Yayınları; 237, Seminer-Kongre Bildirileri Dizisi; 51”

Kaynak Kişiler

Adı Soyadı : Mustafa ÇELİK
Doğum Yeri-Yılı : Manavgat Gençler Köyü-1974
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Çiftçi-hayvancı
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 08.07.2011, 21.07.2012

Adı Soyadı : Ayşe ÇELİK
Doğum Yeri-Yılı : Manavgat Gençler Köyü-1933
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : Tahsili yok
Mesleği : Çiftçi-hayvancı
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 07.07.2011, 08.07.2012

Adı Soyadı : Mustafa TARAKÇI
Doğum Yeri-Yılı : Manavgat Gençler Köyü-1959
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Çiftçi-hayvancı
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 11.07.2011, 09.07.2012

Adı Soyadı : Menekşe TARAKÇI
Doğum Yeri-Yılı : Manavgat Gençler Köyü-1969
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : Tahsili yok
Mesleği : Çiftçi-hayvancı
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 09.08.2011, 07.07.2012

Adı Soyadı : Nurettin ÖKSÜZOĞLU
Doğum Yeri-Yılı : Mersin-Silifke Köyü-1974
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : Ortaöğretim mezunu
Mesleği : Çiftçi-hayvancı
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 20.07.2011, 09.08.2012

Adı Soyadı : Emine ÖKSÜZOĞLU
Doğum Yeri-Yılı : Silifke Yeşilovacık Köyü-1962
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : Tahsili yok
Mesleği : Çiftçi-hayvancı
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 08.08.2011, 06.07.2012

Adı Soyadı : Halit ÖKSÜZOĞLU
Doğum Yeri-Yılı : Silifke Yeşilovacık Köyü -1957
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : Tahsili yok
Mesleği : Çiftçi-hayvancı
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 18.07.2011, 08.07.2012

Adı Soyadı : Fadime ÖKSÜZOĞLU
Doğum Yeri-Yılı : Silifke Yeşilovacık Köyü -1947
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : Tahsili yok
Mesleği : Çiftçi-hayvancı
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 08.08.2011, 11.07.2012

Adı Soyadı : Halil İbrahim YAGAR
Doğum Yeri-Yılı : Silifke Yeşilovacık Köyü -1962
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : Ortaokul mezunu
Mesleği : Çiftçi-hayvancı
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 08.08.2011, 13.07.2012

Adı Soyadı : Mürşit PİŞKİN
Doğum Yeri-Yılı: : Akseki
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : Üniversite mezunu
Mesleği : Esnaf
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 25.07.2011, 21.07.2012

Adı Soyadı : Adem ÇETİN
Doğum Yeri-Yılı: : Akseki
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : Üniversite mezunu
Mesleği : Gazeteci
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 17.07.2011, 10.08.2012

Adı Soyadı : Ralf -(ALMAN)
Doğum Yeri-Yılı : 45 yaşında
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : Üniversite mezunu
Mesleği : Esnaf
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 08.08.2011, 15.07.2012

Adı Soyadı : İbrahim YILMAZ
Doğum Yeri-Yılı : Akseki Değirmenlik köyü-1950
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 18.07.2011, 08.07.2012

Adı Soyadı : Fadime SARI
Doğum Yeri-Yılı : 80 yaşında
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : Tahsili yok
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 08.07.2011, 21.07.2012

Adı Soyadı : Seyfettin GÜVEL
Doğum Yeri-Yılı : 1965
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 20.08.2011, 10.07.2012

Adı Soyadı : Mustafa ÖZEN
Doğum Yeri-Yılı : Değirmenlik Köyü
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 24.08.2011, 08.07.2012

Adı Soyadı : Fadime ASLAN
Doğum Yeri-Yılı : Büyük Alan Köyü
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : Tahsili yok
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 08.07.2011, 21.07.2012

Adı Soyadı : Rifat ÖZKAN
Doğum Yeri-Yılı : 65 yaşında
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : Tahsili yok
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 13.08.2011, 25.07.2012

Adı Soyadı : Zahide DOĞRU
Doğum Yeri-Yılı : 1936
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : Tahsili yok
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 07.08.2011, 18.07.2012

Adı Soyadı : Sabriye TEKER
Doğum Yeri-Yılı : 1930 doğumlu
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : Tahsili yok

Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 08.09.2011, 11.07.2012

Adı Soyadı : Fatma KELEŞ
Doğum Yeri-Yılı : 70 yaşında
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : Tahsili yok
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 08.07.2011, 17.08.2012

Adı Soyadı : Teslime KAYA
Doğum Yeri-Yılı : 65 yaşında
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : Tahsili yok
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 18.08.2011, 21.07.2012

Adı Soyadı : Medine Ceylan
Doğum Yeri-Yılı : 70 yaşında
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : Tahsili yok
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 08.07.2011, 20.07.2012

Adı Soyadı : Mehmet YAKAR
Doğum Yeri-Yılı : 26 yaşında
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : Ortaokul mezunu
Mesleği : oban
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 07.07.2011, 20.07.2012

Adı Soyadı : Emine YAKAR
Doğum Yeri-Yılı : 1960
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 18.08.2011, 21.07.2012

Adı Soyadı : Şükrü KARADAYI
Doğum Yeri-Yılı : 77 yaşında
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : Tahsili yok
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 08.07.2011, 21.07.2012

Adı Soyadı : Ayşe MANAY
Doğum Yeri-Yılı : 63 Yaşında
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 19.08.2011, 11.07.2012

Adı Soyadı : Mürüvvet MANAY
Doğum Yeri-Yılı : 50 Yaşında
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 13.08.2011, 20.07.2012

Adı Soyadı : Abdullah Soykan
Doğum Yeri-Yılı : 46 Yaşında – Bursa
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : Üniversite mezunu

Mesleği : Öğretim Üyesi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 15.09.2012

Adı Soyadı : Mevlüt Özer
Doğum Yeri-Yılı : Güzelsu - 1954
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Emekli
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 21.07.2012

Adı Soyadı : Mustafa Özçelik
Doğum Yeri-Yılı : Taşlıca Köyü – 60 Yaşında
Cinsiyeti : Erkek
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Emekli
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 15.07.2012

Adı Soyadı : Fatma Bozkurt
Doğum Yeri-Yılı : Taşlıca Köyü (Murtıçı) - 65 Yaşında
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 07.08.2012

Adı Soyadı : Necla Çetin
Doğum Yeri-Yılı : 75 Yaşında
Cinsiyeti : Bayan
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Çiftçi
Görüşmenin Yapıldığı Tarih : 08.08.2012

ÖZGEÇMİŞ

Adı, Soyad: Mehmet Ali EROĞLU

Doğum Yeri ve Yılı: Afyon-Sandıklı /1976

Yabancı Dil: İngilizce

Eğitim

Yüksek Lisans: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Gel. El Sanatları Eğitimi)

Lisans: 2001- Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi - Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü Mezun

Lise: 1994 – Sandıklı Lisesi

İş Tecrübesi:

Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi (Antalya) 2011

Balıkesir Üniversitesi Dursunbey Meslek Yüksekokulu (Dursunbey) 2004-2010

Balıkesir Üniversitesi Balıkesir Meslek Yüksekokulu (Balıkesir) 2004-2005

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı El Sanatları Eğt. Merkezi Müdürlüğü (Bilecik) 2000-2003

Akademik ve İdari Görevleri:

Akdeniz Üniversitesi Kültür Sanat Araştırma Merkezi Müdür Yardımcılığı

Balıkesir Üniversitesi Dursunbey Meslek Yüksekokulu Müdür Yardımcılığı

Balıkesir Üniversitesi Dursunbey Meslek Yüksekokulu El Sanatları Program Koordinatörlüğü

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Bilecik El Sanatları Eğitim. Merkezi Müdürlüğü Desinatörlük ve Usta Öğreticilik

Bildiri ve Makaleler

EROĞLU, M. Ali; “Dursunbey Tepeköy El Dokumacılığı”, Selçuk Üniversitesi I. Uluslararası Türk El Dokumaları Kongresi (2007, Konya), Anka Basım, Konya, 2007, s.92.

EROĞLU, M. Ali; “Geleneksel Ahşap Su Kabı (Yatık)”, Gazi Üniversitesi Türk El Sanatları Araştırma ve Uygulama Merkezi I. Ulusal El Sanatları Sempozyumu (2008, Ankara), Ankamat Baskı, Ankara, 2008, s.130

EROĞLU, M. Ali; BARUTÇU, İmren; “Kızılca bölük Dokumalarına Çağdaş Yaklaşımlar” Pamukkale Üniversitesi Kızılca Bölük Geleneksel Dokumalar Sempozyumu.

EROĞLU, M. Ali, AYTAÇ, Ahmet; “Osmanlı Arşivinde Balkan Dokumalarına Dair” Samsun Mübadele ve Balkan Kültürü Araştırmaları Derneği II. Balkan Türk Kültürü Araştırmaları.

- EROĞLU, M. Ali; “Türk Giyim Kültürü ve Dursunbey Yöresi Folklorik Giysileri”, Uluslararası Ahmet Yesevi’den Günümüze insanlığa yön veren Türk Büyükleri ve Türk Kültürü Sempozyumu Sanat etkinlikleri. (03-07 Eylül, Romanya-Köstence), Lazer Ofset Matbaa, Ankara, 2009, s.170-179.
- EROĞLU, M. Ali; XVIII. Uluslararası Çalıklı Hıdrellez Bahar Şenlikleri Festivali Türk Kültürü Sempozyumu. Balkanlarda Kadın Giyim Kültürü.
- EROĞLU, M. Ali; VII. Uluslararası Gagavuz Kültürü Sempozyumu ve Sanat Etkinlikleri.
- EROĞLU, M. Ali; I. Uluslararası. 5. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu. Meslek Yüksek Okullarındaki El Sanatları Programlarının Sorunları.
- EROĞLU, M. Ali, Şahin, ZAHİDE; “Kemer (Sarız-Kayseri)Köyü Çuval Dokumalarına Dair”, “II. Uluslararası El Dokumaları (Tekstil) Kongresi ve Sanat Etkinlikleri (14-15 Mayıs 2009, Konya), S. Ü. Selçuklu Merkezi Yayınları, s.203-2010.
- EROĞLU, M. Ali, GENÇ, Mustafa; VII. Uluslararası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongresi, Anadolu Dokumalarında Küreselleşme Süreci (Kırgızistan-Celalabat)
- EROĞLU, M. Ali; I. Jacksonville Turkish Festival& Turkish Cultural Conferences. (ABD Florida – Jaksonville)
- EROĞLU, M. Ali; II. International Turkish Art Workshop, Bulgaristan Razgrat – Kırcaali Yöresi Hediyelik Amaçlı Dokumalar (ABD Florida – Jaksonville)
- EROĞLU, M. Ali; II. Türkiye-Ukrayna Kültürel İlişkileri Sempozyumu – Isparta Halıcılığında Son Dönem Yozlaşmaları
- EROĞLU, M. Ali, ATIŞ, Didem; “İvrindi Çevresinde Çuval Dokumaları”, International Symposium on Kazdağlar (Mount Ida) and Edremit (Uluslararası Kazdağları ve Edremit Sempozyumu), (2011, Balıkesir – Edremit), Edremit Belediyesi Kültür Yayınları, İzmir, 2011, s.60.
- EROĞLU, M. Ali, ATIŞ, Didem; İvrindi’nin Küpe Motifli Çuvalları, 6.Uluslararası Türk Kültürü, Sanatı ve Kültürel Mirası Sempozyumu/Sanat Etkinlikleri 17-21 Eylül 2012 Milano/İtalya
- EROĞLU, M. Ali, ATIŞ, Didem; İvrindi Heybelerinin Teknik ve Desen Özellikleri, 4.Uluslararası Türk El Dokumaları (Tekstil) ve Gelenekli Sanatlar Kongresi/Sanat Etkinlikleri 2-5 Ekim Bakü – Azerbaycan
- EROĞLU, M. Ali, İbradı Çuvalları, I. Uluslararası Türk Sanatları Sempozyumu ve Sanat Çalıştayı 8-9 Kasım 2012 Konya

Sergiler

- 1998 Eğirdir İlçesi Konuk Evi - Karma Sergi
- 1999 Isparta 1.Gül Halı Turizm Festivali – Karma Sergi
- 2000 İyaş Alışveriş Merkezi – Karma Sergi
- 2000 Süleyman Demirel Sergi ve Kongre Salonu – Karma Sergi
- 2001 4. Sınıf Öğrencileri Mezuniyet – Karma Sergi
- 2002 Türk Sanatından Esintiler - Kişisel Sergi
- 2003 El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüğü – Kişisel Sergi
- 2004 Çağdaş Dokumalar Kişisel Sergi
- 2004 Balıkesir Kuva-i Milliye Haftası Kişisel El Sanatları Sergisi
- 2004 Dursunbey DUSİAD Sergi Salonu Karma Sergi
- 2005 Balıkesir Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Sergi Salonu – Karma Sergi
- 2006 Dursunbey M.Y.O. Mezuniyet Töreni Karma Sergi
- 2007 Balıkesir Güzel Sanatlar Galerisi “Türk Sanatından Esintiler” Adlı Ahşap Yakma (Dağlama) Konulu Kişisel Sergi
- 2008 Gazi Üniversitesi TESAM – Karma Sergi (17-26 Nisan)
- 2008 Mersin Silifke Festivali Kişisel Sergi (29 Mayıs - 1 Haziran)
- 2008 Uluslararası Ahmet Yesevi’den Günümüze insanlığa yön veren Türk Büyükleri ve Türk Kültürü Sempozyumu Sanat etkinlikleri, Karma Sergi.
- 2009 XVIII. Uluslararası Çalıklı Hıdrellez Bahar Şenlikleri Festivali Türk Kültürü Sempozyumu ve sanat etkinlikleri, Karma Sergi.
- 2009 VII. Uluslararası Gagavuz Kültürü Sempozyumu ve Sanat Etkinlikleri, Karma Sergi.
- 2009 II. Uluslararası El Dokumaları (Tekstil) Kongresi ve Sanat Etkinlikleri, Karma Sergi.
- 2009 16. Dursunbey Su Çıktı Şiir Akşamları El Sanatları Sergisi, Geleneksel Sanatlar Kişisel Sergi.
- 2010 I.Jacksonville Turkish Festival& Turkish Cultural Conferences, Türk Kültüründen Yansımalar I.
- 2011 II.Jacksonville Turkish Festival& Turkish Cultural Conferences, Türk Kültüründen Yansımalar II.
- 2011 Akdeniz Üniversitesi Olbia Sanat Galerisi Türk Sanatından Esintiler Adlı Sergi (09-17 Mayıs).
- 2012 YAPEX Fuarı karma Sergi, Antalya.
- 2012 29 Ekim Cumhuriyet Sergisi, Akdeniz Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi.